

SPOLOČNÝ ÚZEMNÝ PLÁN OBCÍ

**BEŠEŇOV, BRANOVO, DUBNÍK, GBELCE, JASOVÁ,
NOVÁ VIESKA, RÚBAŇ, STREKOV, SVÄTÝ PETER,
SVODÍN, ŠARKAN**

OBEC

Bešeňov

obstarávateľ

**obec Rúbaň v zastúpení obcí Bešeňov, Branovo, Dubník, Gbelce, Jasová, Nová Vieska,
Rúbaň, Strekov, Svätý Peter, Svodín, Šarkan**

spracovateľ

**AUREX, s.r.o.
Dúbravská cesta 9
841 04 Bratislava**

2008

IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Územnoplánovacia dokumentácia	Spoločný územný plán obcí Bešeňov, Branovo, Dubník, Gbelce, Jasová, Nová Vieska, Rúbaň, Strekov, Svätý Peter, Svodín, Šarkan
Obce	Bešeňov, Branovo, Dubník, Gbelce, Jasová, Nová Vieska, Rúbaň, Strekov, Svätý Peter, Svodín, Šarkan
Okresy	Komárno (Svätý Peter), Nové Zámky (ostatné obce)
Kraj	Nitriansky
Orgán územného plánovania, ktorý obstaráva spoločný územný plán obcí	Obec Rúbaň v zastúpení obcí Bešeňov, Branovo, Dubník, Gbelce, Jasová, Nová Vieska, Rúbaň, Strekov, Svätý Peter, Svodín, Šarkan
Zodpovedný zástupca obstarávateľa:	Ing. Florián Jávorka
Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:	Ing. arch. Gertrúda Čuboňová
Registračné číslo	036
Predmet obstarávania	Spoločný územný plán obcí Bešeňov, Branovo, Dubník, Gbelce, Jasová, Nová Vieska, Rúbaň, Strekov, Svätý Peter, Svodín, Šarkan – Návrh
Rozdelenie predmetu obstarávania na časti	Prieskumy a rozbor SÚPN-O (súčasťou je Krajinnoekologický plán) Zadanie Koncept SÚPN-O Návrh SÚPN-O Dopracovanie SÚPN-O na základe súborného stanoviska
Schvaľujúci orgán	Obecné zastupiteľstvá obcí Bešeňov, Branovo, Dubník, Gbelce, Jasová, Nová Vieska, Rúbaň, Strekov, Svodín, Svätý Peter, Šarkan
Spracovateľ	AUREX, spol. s r.o., Dúbravská cesta 9, 841 04 Bratislava Hlavný riešiteľ: Ing. arch. Aleš Baláži, autorizovaný architekt, reg. číslo 0909AA
Začiatok obstarávania SÚPN-O	7.október 2005
Začiatok prípravných prác SÚPN-O	7. december 2005

Riešiteľský kolektív

Hlavný riešiteľ.....	Ing. arch. Aleš Baláži
Urbanizmus.....	Ing. arch. Eva Hledíková Ing. arch. Milan Vaníček
Demografia, bývanie.....	Mgr. Janka Hcová Mgr. Tatiana Lachová
Občianska vybavenosť.....	Mgr. Janka Hcová Ing. arch. Eva Hledíková
Rekreácia a cestovný ruch.....	Ing. arch. Milan Vaníček Ing. arch. Eva Hledíková
Zeleň, ochrana prírody a krajiny.....	Mgr. Pavol Minarových Ing. Mária Mozdíková
Poľnohospodárstvo.....	Mgr. Pavol Minarových Ing. Mária Mozdíková
Dopravná vybavenosť.....	Ing. Andrej Vachaja
Technická vybavenosť.....	Ing. Vasil Dedo
Odpadové hospodárstvo.....	Mgr. Pavol Minarových
Krajinnoekologický plán.....	Mgr. Pavol Minarových RNDr. Roman Krajčovič
Počítačové spracovanie a grafika.....	Mgr. Lucia Zúdorová Ing. arch. Aleš Baláži Ing. Ladislav Červeň Mgr. Pavol Kristeľ

OBSAH

1	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	5
1.1	DŮVODY PRE OBSTARANIE SPOLOČNÉHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCÍ	6
1.2	HLAVNÉ CIELE SPOLOČNÉHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCÍ	6
1.3	VYHODNOTENIE DOTERAJŠEJ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA	7
1.4	ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENÉHO ÚZEMIA SO ZADANÍM	7
1.5	SPÔSOB SPRACOVANIA NÁVRHU ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	8
2	ÚZEMNÝ PLÁN OBCE	10
2.1	VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ, URBANISTICKÝ A KRAJINÁRSKY OPIS	11
2.1.1	VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA	11
2.1.2	GEOGRAFICKÝ OPIS	11
2.1.3	URBANISTICKÝ A KRAJINÁRSKY OPIS	13
2.2	VÄZBY RIEŠENÉHO ÚZEMIA NA NADRADENÉ ROZVOJOVÉ DOKUMENTY A ÚZEMNOPLÁNOVACIE DOKUMENTÁCIE	14
2.2.1	NADRADENÉ DOKUMENTY MEDZINÁRODNÉHO VÝZNAMU TÝKAJÚCE SA RIEŠENÉHO ÚZEMIA A OKRUHU JEHO PROBLÉMOV	14
2.2.2	PREDPOKLADY A MOŽNOSTI ROZVOJA RIEŠENÉHO ÚZEMIA STANOVENÉ KONCEPCIOU ÚZEMNÉHO ROZVOJA SLOVENSKA 2001	17
2.2.3	PREDPOKLADY A MOŽNOSTI ROZVOJA RIEŠENÉHO ÚZEMIA STANOVENÉ NADRADENOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU ÚPN VÚC NITRIANSKEHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA	18
2.2.4	ZÁVÄZNÁ ČASŤ ÚZEMNÉHO PLÁNU VEĽKÉHO ÚZEMNÉHO CELKU NITRIANSKEHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA	19
2.2.5	MIESTNE ROZVOJOVÉ DOKUMENTY A PROGRAMY	21
2.3	RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA	22
2.3.1	REGIONÁLNE URBANISTICKÉ A KRAJINÁRSKE VÄZBY	22
2.3.2	LOKÁLNE URBANISTICKÉ A KRAJINÁRSKE VÄZBY	22
2.4	ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE	24
2.4.1	DEMOGRAFIA	24
2.4.2	PREDPOKLADY VÝVOJA POČTU OBYVATEĽOV	25
2.4.3	PRACOVNÉ PRÍLEŽITOSTI	29
2.4.4	PREDPOKLADY VÝVOJA PRACOVNÝCH PRÍLEŽITOSTÍ	33
2.5	NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA	35
2.5.1	CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU, PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA OBCÍ	35
2.5.2	NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA OBCE	36
2.6	NÁVRH ZÁSAD A REGULATÍV PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA	40
2.6.1	OZNAČENIE REGULAČNÝCH JEDNOTIEK	41
2.6.2	ČASOVÁ ETAPIZÁCIA ÚZEMNÉHO A FUNKČNO-PRIESTOROVÉHO ROZVOJA OBCE	41
2.6.3	NÁVRH INTERVENCIÍ DO ÚZEMIA – KONCEPČNÉ ZARADENIE EXISTUJÚCICH A NAVRHOVANÝCH FUNKČNÝCH PLÔCH	41
2.7	NÁVRH REGULÁCIE FUNKČNÉHO VYUŽITIA A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA S URČENÍM PREVLÁDAJÚCICH FUNKČNÝCH ÚZEMÍ VRÁTANE URČENIA PRÍPUSTNÝCH, PRÍPUSTNÝCH DOPLNKOVÝCH A NEPRÍPUSTNÝCH FUNKCIÍ	43
2.7.1	ZÁSADY A REGULATÍVY FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA	43
2.7.2	ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA	58
2.8	VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE	61
2.8.1	SÚČASNÝ STAV	61
2.8.2	NÁVRH	61
2.9	NÁVRH KONCEPCIE FUNKČNÝCH ZLOŽIEK – BÝVANIE	62
2.9.1	SÚČASNÝ STAV DOMOVÉHO A BYTOVÉHO FONDU	62
2.9.2	NÁVRH	64
2.10	NÁVRH KONCEPCIE FUNKČNÝCH ZLOŽIEK – OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	67
2.10.1	SÚČASNÝ STAV	67
2.10.2	NÁVRH	72

2.10.3	NAVRHOVANÉ LOKALITY A ZARIADENIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI V OBCI.....	74
2.11	NÁVRH KONCEPCIE FUNKČNÝCH ZLOŽIEK – TURIZMUS, ŠPORT A REKREÁCIA	76
2.11.1	SÚČASNÝ STAV V OBCI	76
2.11.2	NÁVRH	76
2.12	NÁVRH KONCEPCIE FUNKČNÝCH ZLOŽIEK – VÝROBA.....	89
2.12.1	PRIEMYSELNÁ VÝROBA	89
2.12.2	POLNOHOSPODÁRSKA VÝROBA	90
2.12.3	LESNÉ HOSPODÁRSTVO.....	91
2.12.4	PROGNÓZA VÝVOJA VÝROBNÝCH A NEVÝROBNÝCH ODVETVÍ.....	92
2.13	NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ, NÁVRH KRAJINEJ ZELENE	93
2.13.1	CHRANA PRÍRODY A KRAJINY.....	93
2.13.2	MEDZINÁRODNE VÝZNAMNÉ MOKRADE	94
2.13.3	ÚZEMNÉ SYSTÉMY EKOLOGICKEJ STABILITY	94
2.13.4	NÁVRH PRVKOV MÚSES	94
2.13.5	NÁVRH EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ	94
2.14	KONCEPCIA SÍDELNEJ A KRAJINNEJ ZELENE.....	97
2.14.1	SÚČASNÝ STAV	97
2.14.2	NÁVRH	97
2.15	NÁVRH OCHRANY KULTÚRNO-HISTORICKÝCH HODNÔT V ÚZEMÍ.....	99
2.15.1	HISTORICKÝ VÝVOJ OBCE.....	99
2.15.2	CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY STAVEBNÉHO VÝVOJA OBCÍ RIEŠENÉHO ÚZEMIA..	99
2.15.3	STAROSTLIVOSŤ O KULTÚRNO-HISTORICKÉ PAMIAJKY.....	99
2.15.4	NÁRODNÉ KULTÚRNE PAMIAJKY ZAPÍSANÉ V ÚSTREDNOM ZOZNAME PAMIATKOVÉHO FONDU	100
2.15.5	OBJEKTY S PAMIATKOVÝMI HODNOTAMI NEEVIDOVANÉ V ÚSTREDNOM ZOZNAME PAMIATKOVÉHO FONDU.....	100
2.15.6	NÁVRH OCHRANY KULTÚRNO-HISTORICKÝCH HODNÔT V ÚZEMÍ	101
2.16	NÁVRH VEREJNEJ DOPRAVNEJ VYBAVENOSTI.....	105
2.16.1	ŠIRŠIE DOPRAVNÉ VZŤAHY.....	105
2.16.2	KOMUNIKAČNÁ SIĚŤ	105
2.17	NÁVRH VEREJNEJ TECHNICKEJ VYBAVENOSTI.....	109
2.17.1	VODNÉ TOKY, VODNÉ PLOCHY.....	109
2.17.2	POTENCIÁLNE NOVÉ PLOCHY PRE ROZVOJ FUNKCIÍ.....	109
2.17.3	ZÁSOBOVANIE VODOU.....	109
2.17.4	ODVÁDZANIE A ČISTENIE ODPADOVÝCH VÔD	110
2.17.5	ZÁSOBOVANIE PLYNOM.....	111
2.17.6	ZÁSOBOVANIE TEPLOM	111
2.17.7	ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU (SILNOPRÚDOVÁ ELEKTROINŠTALÁCIA).....	112
2.17.8	TELEKOMUNIKAČNÉ SIETE (SLABOPRÚDOVÁ ELEKTROINŠTALÁCIA)	113
2.18	VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ	114
2.18.1	VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM	114
2.18.2	VYMEDZENIE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ.....	116
2.19	KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	117
2.19.1	OVZDUŠIE.....	117
2.19.2	VODA.....	117
2.19.3	PÔDA	119
2.19.4	PRAŠNOSŤ, VETERNÁ ERÓZIA.....	119
2.19.5	ZAŤAŽENIE HLUKOM.....	120
2.19.6	ŽIARENIE	120
2.20	KONCEPCIA ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA	122
2.20.1	SÚČASNÝ STAV	122
2.20.2	NÁVRH	123
2.21	VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV	125
2.22	VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU	125
2.23	NÁVRH NA PRIESTOROVÉ USPORIADANIE ÚZEMIA Z HĽADISKA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, PROTIPOVODŇOVEJ OCHRANY, Z HĽADISKA POŽIARNEJ OCHRANY A Z HĽADISKA UŽÍVANIA OSÔB S OBMEDZENOU SCHOPNOSŤOU POHYBU A ORIENTÁCIE.....	125
2.23.1	NÁVRH NA PRIESTOROVÉ USPORIADANIE ÚZEMIA Z HĽADISKA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU.....	125

2.23.2	NÁVRH NA PRIESTOROVÉ USPORIADANIE ÚZEMIA Z HĽADISKA PROTIPOVODŇOVEJ OCHRANY	125
2.23.3	NÁVRH NA PRIESTOROVÉ USPORIADANIE ÚZEMIA Z HĽADISKA POŽIARNEJ OCHRANY	126
2.23.4	NÁVRH NA PRIESTOROVÉ USPORIADANIE ÚZEMIA Z HĽADISKA UŽÍVANIA OSÔB S OBMEDZENOU SCHOPNOSŤOU POHYBU A ORIENTÁCIE	126
2.24	VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKÝCH PÔD A LESNÝCH PÔD NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY	128
2.24.1	ODŇATIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY	128
2.24.2	CHARAKTERISTIKA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY	129
2.24.3	ZHODNOTENIE PREDPOKLADANÉHO ODŇATIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY	129
2.25	HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJMÄ Z HĽADISKA ENVIROMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNOTECHNICKÝCH DÔSLEDKOV	134

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 DÔVODY PRE OBSTARANIE SPOLOČNÉHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCÍ

Spoločný územný plán obcí Bešeňov, Branovo, Dubník, Gbelce, Jasová, Nová Vieska, Rúbaň, Strekov, Svätý Peter, Svodín, Šarkan je vypracovaný spoločne pre obce Bešeňov, Branovo, Dubník, Gbelce, Jasová, Nová Vieska, Rúbaň, Strekov, Svätý Peter, Svodín, Šarkan.

Uvedených jedenásť obcí je členmi združenia obcí „Dvory a okolie – združenie obcí, do ktorého patria ešte obce Dvory nad Žitavou a Pribeta.

Podľa paragrafu 11, odseku (3) a paragrafu 18 odseku (5) stavebného zákona č. 50/1976 o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov obce združenia (okrem obcí Dvory nad Žitavou a Pribeta) poverili obec Rúbaň obstaraním spoločného územného plánu obcí (SÚPN-O).

Pri označení riešeného územia SÚPN-O sa vychádzalo z faktov, že ide o územie malej geografickej mierky, účelovo vzniknuté združenie niekoľkých obcí, nesúce typické znaky aktívneho vzniku „zdola“ a súčasne medzi jednotlivými obcami riešeného územia a ich katastrálnymi územiami existujú viaceré širšie mikroregionálne súvislosti. Preto v tejto súvislosti pre riešené územie SÚPN-O území jedenástich obcí Bešeňov, Branovo, Dubník, Gbelce, Jasová, Nová Vieska, Rúbaň, Strekov, Svätý Peter, Svodín, Šarkan je používaný tiež termín „mikroregión“.

Keďže v riešenom území spoločného územného plánu obcí sa nachádzajú obce s viac ako 2 000 obyvateľmi, v zmysle § 21 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon) je potrebné spracovať koncept riešenia.

Návrhové obdobie pre prvú etapu spoločného územného plánu obcí je stanovené do roku 2025 a návrhové obdobie pre druhú etapu spoločného územného plánu obcí je stanovené od roku 2025.

Dôvodom pre obstaranie spoločného územného plánu obcí je získanie základného nástroja územného plánovania v súlade s ustanoveniami §11 zákona č.50/1976 o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s ustanoveniami §12 vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Spracovanie spoločného územného plánu vychádza z predpokladu, že obce, ktoré územný plán zahrňuje, tvoria relatívne kompaktný územný celok v južnej časti Slovenska s viacerými spoločnými územnými a urbanistickými charakteristikami, spoločnými znakmi vývoja, s možnosťami efektívnej kooperácie v oblasti bývania, občianskej vybavenosti, budovania technickej a dopravnej vybavenosti, v oblasti tvorby poľnohospodárskej krajiny a budovania územného systému ekologickej stability, v oblasti rozvoja cestovného ruchu, športu a rekreácie a miestnych ekonomických aktivít.

Spoločný územný plán obcí vytvára územné predpoklady pre sociálno-ekonomický a ekologicky trvalo udržateľný rozvoj riešeného územia a jeho jednotlivých obcí. Predpokladom je koordinovaný postup všetkých zainteresovaných obcí, premietnutý do spoločného územného plánu obcí.

Perspektívne bude vhodné zapojiť do územnej, funkčno-priestorovej a územnoplánovacej spolupráce aj obce Pribeta, Dulovce a Semerovo, s predpokladmi budovania všestrannej spolupráce v rámci združenia obcí Dvory a okolie.

Výsledkom územnoplánovacej činnosti je získanie územnoplánovacej dokumentácie, ktorá bude komplexne riešiť územný rozvoj jednotlivých obcí a po schválení bude záväzným dokumentom pre obce, obyvateľov obce a ostatných účastníkov procesu povoľovania a realizácie plánovaných zámerov územného rozvoja obcí.

Špecifikom spoločného územného plánu je spracovanie výstupov na mikroregionálnej úrovni a súčasne na úrovni obcí s cieľom dosiahnuť efektívnu súčinnosť oboch úrovní a všestrannú spoluprácu obcí.

1.2 HLAVNÉ CIELE SPOLOČNÉHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCÍ

Hlavným cieľom spoločného územného plánu obcí je:

- dosiahnuť harmonický, efektívny rozvoj riešeného územia ako územného celku a súčasne jeho jednotlivých obcí:
- využiť územné rezervy (nevyužité plochy, stavebné medzery) v zastavanom území obce pre ďalší územný rozvoj funkcií

- navrhnuť funkčné využitie nevyužívaných bývalých poľnohospodárskych dvorov a majerov na viacfunkčné výrobné (poľnohospodárstvo, komunálna, stavebná výroba, skladové hospodárstvo a pod.) prípadne agroturistické účely
- upraviť existujúce plochy verejnej zelene a navrhnuť nové plochy verejnej zelene
- navrhnuť nové plochy krajinnej zelene
- doplniť technickú vybavenosť obcí
- optimalizovať dopravnú vybavenosť a navrhnuť riešenie dopravných problémov
- navrhnuť nové vhodné plochy pre rekreáciu, navrhnuť rekreačné trasy a obnoviť bývalé dopravné prepojenia medzi obcami a rekreačnými lokalitami
- navrhnuť opatrenia na skvalitnenie verejných komunikačných priestorov obce
- zapojiť prvky s kultúrno-historickými hodnotami do verejných komunikačných priestorov obce a do obrazu vidieckej krajiny
- navrhnuť územné opatrenia na riešenie problému privalových dažďových vôd

Naplnenie tohto cieľa podmieňujú faktory:

- dopravná sieť: železničná medzinárodná trať v úseku Dvory – Gbelce a cestná s ohraničujúcimi komunikáciami I/75 (Dvory – Kolta), II/509 (Bajč – Gbelce), II/511 (Hurbanovo – Dvory – Vráble), II/588 (Gbelce – Svodín – Farná), a vnútornými II/589 (Jasová – Svätý Peter) a Jasová – Strekov, ktorá je vnútornou osou riešeného územia,
- vinohradníctvo, ktoré sa javí byť hlavnou stmelujúcou funkciou územia, nakoľko celé územie je súčasťou juhoslovenskej vinárskej oblasti a v rámci nej navrhovanej tzv. „Parížskej vínnej cesty“,
- potenciál vidieckej krajiny pre cestovný ruch – letné športy, pobyty pri vode, vidiecky turizmus, poznávací turizmus, turizmus na báze vinohradníctva, rekreačný pobyt na vidieku, hipoturistika, agroturistika, šport, poľovníctvo, rybárstvo, cykloturistika,
- potok Paríž – urbanistická prírodná a kompozičná os územia
- kooperácia v oblasti územno-urbanistického rozvoja, v tom aj spoločného postupu pri získavaní pracovných príležitostí a znižovania nezamestnanosti,
- kooperácia v oblasti krajinno-ekologickej, v oblasti týkajúcej sa poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, ochrany prírody, tvorby ÚSES a pod.

1.3 VYHODNOTENIE DOTERAJŠEJ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Pre obce Bešeňov, Branovo, Nová Vieska, Šarkan nebol doteraz spracovaný územný plán obce, pre tieto obce nie je v súčasnosti platná žiadna územnoplánovacia dokumentácia. Svätý Peter má vypracovaný územný plán z roku 1998, obec Strekov má starý územný plán z roku 1975, obec Gbelce má vypracovanú aktualizáciu územného plánu (z r. 1961) z roku 1991, obec Jasová má starý územný plán z roku 1975, obec Dubník má starý územný plán z roku 1984, obec Rúbaň má starý územný plán, obec Svodín mala vypracovaný v roku 1991 územný plán obce, ten však nebol schválený.

Obec Dvory nad Žitavou má schválený nový územný plán obce (z roku 2004).

1.4 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENÉHO ÚZEMIA SO ZADANÍM

Obec Rúbaň v zastúpení obcí Bešeňov, Branovo, Dubník, Gbelce, Jasová, Nová Vieska, Rúbaň, Strekov, Svätý Peter, Svodín, Šarkan ako obstarávateľ územného plánu zabezpečila v súlade s § 20 stavebného zákona spracovanie zadania, ktoré podľa vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. stanovilo hlavné ciele a požiadavky na spracovanie územného plánu. Návrh zadania bol v súlade so zákonom prerokovaný.

Po skončení prerokovania a vyhodnotení pripomienok a stanovísk požiadala obstarávateľ podľa § 20 ods. (5) písm. b) stavebného zákona Krajský stavebný úrad v Nitre ako orgán územného plánovania o posúdenie, či je obsah zadania v súlade so záväznou časťou schválenej územnoplánovacej dokumentácie vyššieho

stupňa a či je obsah návrhu zadania a postup jeho obstarania a prerokovania v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Krajský stavebný úrad v Nitre vydal súhlasné stanovisko a následne bolo zadanie schválené uznesením číslo 24/201106, bod A/1 na rokovaní obecného zastupiteľstva v obci Bešeňov dňa 20.11.2006. Na základe schváleného zadania bol spracovaný návrh spoločného územného plánu obcí v súlade s požiadavkami a cieľmi stanovenými v zadaní, ktoré boli premietnuté do konkrétnych návrhov priestorového usporiadania a funkčného využívania riešeného územia.

1.5 SPÔSOB SPRACOVANIA NÁVRHU ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Návrh SÚPN-O je spracovaný podľa požiadaviek Zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebného zákona) v znení neskorších predpisov a podľa požiadaviek §8 a §12 Vyhlášky č.55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Spracovanie SÚPN-O prebieha v samostatných na seba nadväzujúcich etapách:

- Prieskumy a rozbory (súčasťou etapy Prieskumy a rozbory je podľa §19c stavebného zákona vypracovanie Krajinno-ekologického plánu)
- Zadanie
- Koncept SÚPN-O (k. ú. riešených obcí)
- Návrh SÚPN-O (k. ú. riešených obcí)
- Dopracovanie SÚPN-O na základe súborného stanoviska (čistopis).

Na základe pripomienok a prerokovaní konceptu návrhu spoločného územného plánu obcí bol pre obce riešeného územia vybraný variant 3. variant, založený na uplatnení navrhovaných výhľadových zámerov vrátane opatrení 1. a 2. variantu.

3. variant je založený na:

- kvalitatívnom zhodnotení potenciálu existujúceho zastavaného územia obce
- intenzifikácii funkčného využitia a priestorového usporiadania existujúceho zastavaného územia
- zvyšovaní štandardu obytného a rekreačného prostredia
- zvyšovaní environmentálnej kvality životného prostredia zastavaného územia obce a ostatného katastrálneho územia (extravilánu)
- založený na uplatnení navrhovaných výhľadových zámerov vrátane opatrení 1. a 2. variantu.

Textová časť územného plánu obce je spracovaná v rozsahu obsahu územného plánu obce stanovenom vyhláškou č.55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Súčasťou textovej časti spoločného územného plánu obcí sú grafické prílohy:

- Mapa BPEJ v katastrálnych územiach obce
- Zoznam regulačných jednotiek
- Vyhodnotenie záberov plôch poľnohospodárskej pôdy.
- Zoznam regulačných jednotiek navrhnutých na verejnoprospešné stavby

Grafická časť spoločného územného plánu obcí je spracovaná pre jednotlivé obce v rozsahu obsahu územného plánu obce stanovenom vyhláškou č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a obsahuje výkresy:

1	Širšie vzťahy	(mierka 1: 50 000)
2	Komplexný urbanistický návrh – územie obce	(mierka 1: 10 000)
3	Komplexný urbanistický návrh – zastavané územie obce	(mierka 1: 5 000)
4	Návrh funkčnej a priestorovej regulácie	(mierka 1: 5 000)
5	Návrh dopravnej vybavenosti	(mierka 1: 5 000)
6a	Návrh technickej vybavenosti – voda, kanalizácia	(mierka 1: 5 000)
6b	Návrh technickej vybavenosti –, elektrická energia, telekomunikácie, plyn	(mierka 1: 5 000)
7	Návrh použitia poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy na iné účely	(mierka 1: 5 000)
8	Návrh zelene, ochrany prírody a tvorby krajiny a prvkov ÚSES	(mierka 1: 10 000)
9	Komplexný urbanistický návrh – územia obcí	(mierka 1: 25 000)

2 ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

2.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ, URBANISTICKÝ A KRAJINÁRSKY OPIS

2.1.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Záujmové územie riešeného územia mikroregiónu tvoria katastre susediacich obcí mikroregiónu, v širšom zábere je ohraničené na západe riekou Nitra s mestami Nové Zámky a Šurany, na severe železničnou traťou Šurany – Kalná nad Hronom, na východe riekou Hron, na juhu riekou Dunaj s mestami Komárno a Štúrovo. Vzhľadom na značný tok za prácou do Maďarska, možno do záujmového územia zahrnúť aj Ostrihom a Dorog.

Záujmové územie riešeného územia obce – obce Bešeňov – predstavuje mikroregión, ktorý tvoria obce zo združenia Dvory a okolie – združenie obcí a ktorý je vymedzený hranicami katastrálnych území obcí, Bešeňov, Branovo, Jasová, Dubník, Rúbaň, Strekov, Nová Vieska, Gbelce, Svodín, Šarkan, Svätý Peter v hraniciach Nitrianskeho samosprávneho kraja. Obec Svätý Peter je súčasťou okresu Komárno, ostatné obce ležia v okrese Nové Zámky. Zaradiť sem možno aj obce Dvory nad Žitavou, Pribeta (sú členmi združenia), Dulovce a Semerovo, ktoré prakticky územne a funkčne dopĺňajú mikroregión vymedzený katastrami jedenástich obcí.

Hranicou riešeného územia obce je hranica administratívno-správneho územia obce Bešeňov, tvoreného katastrálnym územím obce Bešeňov.

Hranicou vlastného riešeného územia obce je hranica zastavaného územia obce Bešeňov.

Katastrálne územie obce Bešeňov predstavuje výmeru 1 710 ha s celkovým počtom trvalo bývajúcich obyvateľov 1 723 (SODB, 2001).

K 31.12.2006 mala obec Bešeňov 1 708 obyvateľov.

2.1.2 GEOGRAFICKÝ OPIS

2.1.2.1 Geomorfologická charakteristika územia

Riešené územie podľa typologického členenia reliéfu (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) predstavuje eróznno-denudačný reliéf. V západnej časti katastrálneho územia je zastúpený reliéfom zvlnených rovín a reliéfom rovín a nív, ktorý je charakteristický pre územie pozdĺž toku rieky Žitava. Charakter východnej časti riešeného územia určuje typ reliéfu nížinných pahorkatín.

Riešené územie je zaradené k nasledujúcim geomorfologickým jednotkám:

Sústava: Alpsko-himalájska

Podsústava: Panónska panva

Provincia: Západopanónska panva

Subprovincia: Malá dunajská kotlina

Oblasť: Podunajská nížina

Celok: Podunajská pahorkatina, Podunajská rovina

Podcelok: Nitrianska niva, Žitavská pahorkatina, Hronská pahorkatina

Časť: Dolnonitrianska niva, Bešianska pahorkatina, Hurbanovské terasy, Novozámocké pláňavy.

2.1.2.2 Geologické pomery

Geologická stavba územia je tvorená neogénnymi sedimentmi, ktoré sú na území zastúpené sivými a pestrými ílmi, prachmi, pieskami, štrkami.

Riešené územie sa podľa inžinierskogeologickej rajonizácie (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) nachádza z väčšej časti v rajónoch údolných riečnych náplavov a sprašových sedimentov. Menšia časť riešeného územia sa nachádza v rajónoch jemnozemných sedimentov a eolických pieskov, ktoré sa nachádzajú v južnej a juhozápadnej časti katastrálneho územia.

2.1.2.3 Hydrogeologické pomery

Z hydrogeologického hľadiska spadá riešené územie do dvoch regiónov: neogén Hronskej pahorkatiny a kvartér rieky Nitry.

Povrchové vody riešeného územia sú zastúpené riekou Žitavou, ktorá preteká východnou časťou územia. Celé riešené územie patrí do povodia Váhu.

2.1.2.4 Klimatické pomery

Katastrálne územie obce Bešeňov spadá do klimatickej oblasti teplej s priemerne 50 a viac letnými dňami za rok (s denným maximom teploty vzduchu ≥ 25 °C), okrsku teplého, veľmi suchého, s miernou zimou, s teplotami v januári > -3 °C.

Priemerná ročná teplota vzduchu: 9-10 °C. Priemerná teplota vzduchu v júli sa pohybuje v rozmedzí 19-20 °C.

Zrážkové pomery

Priemerný ročný úhrn zrážok v riešenom území predstavuje 550-600 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou sa pohybuje v rozmedzí 0-40 dní. Priemerný úhrn zrážok v mesiaci júl je do 60 mm, v januári sa pohybujú hodnoty v intervale 30-40 mm.

Index zavlažovania pre toto územie je -40.

2.1.2.5 Veterné pomery

Z hľadiska otvorenosti a nížinnému reliéfu je riešené územie dobre prevetrávané, čo je priaznivé, najmä z hľadiska rozptylu škodlivín v ovzduší. V území prevládajú severozápadné vetry, časté sú aj severné, severovýchodné a východné vetry. Bezveterné obdobie predstavuje cca 10 – 20 % z celého roka.

Najväčšiu priemernú rýchlosť má prevládajúci severozápadný vietor. Minimum priemernej rýchlosti vetra pripadá na severovýchodný až východný vietor, je viazaný najmä na zimu alebo jar.

2.1.2.6 Pôdne pomery

Na území katastra obce Bešeňov majú dominantné zastúpenie černozeme hnedozemné a čiernicové zo spraší a sprašových hĺn a čiernice glejové. V severovýchodnej časti územia sú v malej miere zastúpené černozeme kultizemné, lokálne modálne a erodované a regozeme typické karbonátové.

Ide o pôdy so strednou priepustnosťou, ílovito-hlinité, hlinité a v južnej časti územia piesčito-hlinité.

2.1.2.7 Vegetačné pomery

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v riešenom území predstavujú jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy) – územie v blízkosti toku rieky Žitavy, karpatské dubovo-hrabové lesy a dubové a cerovo-dubové lesy.

Fytogeografické členenie územia:

Oblasť: holarktis

Podoblasť: eurosibírska

Provincia: ponticko-panónska

Na základe fytogeografického členenia podľa Plesníka (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) sa územie nachádza v pahorkatinnej a rovinnej oblasti dubovej zóny (nížinná podzóna).

Dubová zóna

Nížinná podzóna

Pahorkatinná oblasť

Žitavská niva

Hronská pahorkatina

Južný podokres

Rovinná oblasť

Nemokrad'ový okres

Lužný podokres

Ide o oblasť panónskej flóry (Pannonicum), obvod eupanónskej xerotermej flóry (Eupannonicum) – okres Podunajská nížina (Futák, 1980).

2.1.2.8 Ekologická charakteristika územia

Na základe prvkov súčasnej krajinej štruktúry je možné katastrálne územie zaradiť medzi ekologicky nestabilné priestory (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002). Ide o územie, kde je zaznamenaný malý resp. nie je žiadny výskyt biokoridorov a nízke zastúpenie ekostabilizačných prvkov.

2.1.3 URBANISTICKÝ A KRAJINÁRSKY OPIS

Riešené územie obce Bešeňov – sa nachádza na rovinate až mierne zvlnenom teréne Podunajskej pahorkatiny s rozpätím nadmorskej výšky od 118 m n. m. do 171 m n. m. Výškový rozdiel predstavuje 53 m. Stred obce sa nachádza približne vo výške 120 m n. m. Vo východnej časti katastra sa nachádza vyhlídkový bod na kóte 171,6m n. m. Rovinatý odlesnený kataster obce leží na vyšších terasách pokrytých sprašou s úrodnými černoziemnymi pôdami.

Hranice katastrálneho územia obce sú vedené prevažne existujúcimi poľnými cestami. Kataster obce susedí s katastrami obcí Branovo, Dvory nad Žitavou, Nové Zámky, Bánov, Dolný Ohaj a Veľké Lovce.

Cez územie katastra tečie riečka Stará Žitava, v tomto úseku s regulovaným vodným tokom.

Časť severozápadnej hranice obce tvorí línia potoka Chrenovka. Ide o jeden z posledných neregulovaných vodných tokov v okrese Nové Zámky s fragmentmi prirodzených porastov. Tento významný biologický objekt v poľnohospodárskej krajine je od roku 1984 vyhlásený za chránené územie v kategórii prírodná pamiatka.

V bezprostrednej blízkosti obce, takmer paralelne vedľa seba, tečú tri významnejšie vodné toky – Nitra s ramenom Malej Nitry, Chrenovka a Stará Žitava.

Prevažnú časť katastra obce Bešeňov tvoria plochy poľnohospodárskej pôdy, časť územia tvoria lesné plochy a vinice (Bešeňovské vinohrady).

Riešené územie podľa typologického členenia reliéfu (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) predstavuje erózne-denudačný reliéf. V západnej časti katastrálneho územia je zastúpený reliéfom zvlnených rovín a rovín a nív, ktorý je charakteristický pre územie pozdĺž toku rieky Žitava. Charakter východnej časti riešeného územia určuje typ reliéfu nížinných pahorkatín.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v riešenom území predstavujú jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy) – územie v blízkosti toku rieky Žitavy, karpatské dubovo-hrabové lesy a dubové a cerovo-dubové lesy.

2.2 VÄZBY RIEŠENÉHO ÚZEMIA NA NADRADENÉ ROZVOJOVÉ DOKUMENTY A ÚZEMNOPLÁNOVACIE DOKUMENTÁCIE

2.2.1 NADRADENÉ DOKUMENTY MEDZINÁRODNÉHO VÝZNAMU TÝKAJÚCE SA RIEŠENÉHO ÚZEMIA A OKRUHU JEHO PROBLÉMOV

Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešeného územia obce do sústavy osídlenia, jeho územný a funkčný rozvoj, sa odvíjajú v súlade so zásadami, cieľmi a odporúčaniami nadradených územnoplánovacích dokumentácií a rozvojových dokumentov medzinárodného, celoštátneho a regionálneho významu.

Pre krajiny Európskej únie, ktorej členom je Slovenská republika, bol vypracovaný rad koncepčných dokumentov riešiacich problematiku optimalizácie rozvoja sídelných a priestorových štruktúr. Optimalizácia rozvoja sídelných a priestorových štruktúr sa viaže rovnocenne na hospodárske a socioekonomické predpoklady, na kultúrno-spoločenské predpoklady a na prírodné a environmentálne predpoklady územia.

Za najvýznamnejšie krajinné-ekologické prvky možno v riešenom území považovať:

- stromové a krovité porasty biotopu mäkkého luhu pozdĺž potoka Paríž,
- stromové a krovité porasty okolo toku Chrenovky – jedného z posledných neregulovaných vodných tokov v okrese,
- vodná sieť potokov a regulovaných kanálov s množstvom prirodzených jazier a umelých vodných nádrží v celom riešenom území, na ktorú je viazaná sprievodná líniová zeleň.

V riešenom území sa nachádzajú maloplošné chránené územia:

- Národná prírodná rezervácia **Parížske močiare** (NPR, vyhl. 1993)
- Prírodná rezervácia **Drieňová hora** (PR, vyhl. 1964)
- Prírodná pamiatka **Potok Chrenovka** (PP, vyhl. 2004)
- Chránený areál **Alúvium Paríža** (CHA, vyhl. 1988)
- Chránený areál **Pribetský háj** (CHA, vyhl. 1984)
- Chránený areál **Park v Rúbani (Rúbaniansky park)**, (CHA, vyhl. 1984)
- Chránený areál **Park vo Svätom Petri (Svätopeterský park)**, (CHA, vyhl. 1981)

Do riešeného územia zasahujú medzinárodne významné lokality ochrany prírody (NATURA 2000):

- SKCHVÚ005 **Dolné Považie**
- SKCHVÚ020 **Parížske močiare**
- SKCHVÚ004 **Dolné Pohronie**
- SKUEV0180 **Ludinský háj**
- SKUEV0292 **Drieňová hora**
- SKUEV0155 **Alúvium Starej Nitry**

Do riešeného územia zasahujú prvky nadregionálneho, regionálneho a miestneho ÚSES:

- nadregionálne biocentrum **Parížske močiare** (NBC9) – leží priamo v centrálnej časti riešeného územia. Prírodne najcennejšie územia predstavuje NPR Parížske močiare.,
- miestne biocentrum **Ludiský háj**,
- regionálny biokoridor **potoka Paríž** – biokoridor je tvorený vodným tokom, trávnatými porastmi a lesnými porastmi so zvyškami mŕtvych ramien,
- miestny biokoridor **Svodínskeho potoka**.

Vzhľadom na výskyt vyššie uvedených území majú pre problematiku riešeného územia význam európske iniciatívy na podporu trvalo udržateľného rozvoja legislatívne chránených území (aplikovateľné tiež na legislatívne nechránené prírodne hodnotné územia), zamerané na stratégiu ochrany prírody, rozvoj územia a rozvoj trvalo udržateľného turizmu v chránených územiach. Hlavným cieľom týchto iniciatív je vytváranie európskej siete veľkoplošných a dobre

manažovaných chránených území aktívna ochrana chránených území vhodným a šetrným rozvojom aktivít, ktoré nespôsobujú ujmu druhom alebo biotopom.

Zásady, princípy a odporúčenia pre rozvoj riešeného územia vyplývajú najmä z týchto dokumentov:

Európska perspektíva priestorového rozvoja (ESDP, Postupim, máj 1999)

Podľa tohto dokumentu základným cieľom rozvoja územia je trvalo udržateľný rozvoj územia v troch zásadách trvalo udržateľného rozvoja:

Rozvoj vyváženého polycentrického systému miest a nový vzťah mestských a vidieckych oblastí.
Zabezpečenie rovnakého prístupu k infraštruktúre a vedomostiam.
Rozumné riadenie a ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva

Lisabonská stratégia a princípy trvalo udržateľného rozvoja

Strategický cieľ – trvalo udržateľný rozvoj a konkurencieschopná poznatkovo orientovaná ekonomika – vyjadruje tzv. Lisabonská stratégia, vytyčená hlavnými predstaviteľmi členských štátov EÚ na zasadnutí Európskej rady v dňoch 23.-24.3. 2000 v Lisabone.

Piliermi stratégie trvalo udržateľného rozvoja sú: environmentálny pilier, ekonomický pilier, sociálny pilier. Trvalo udržateľný rozvoj predstavuje zabezpečenie základných potrieb človeka v území a súčasne rešpektovanie environmentálnych limitov prostredia tak, aby bola zachovaná rozmanitosť prírody (biodiverzita) a prirodzená funkcia ekosystémov.

NATURA 2000

Európska únia vytvorila legislatívny rámec pre ochranu a udržiavanie európskych lokalít voľnej prírody a biotopov, zásady, iniciatívy, vypracované na základe seminára v Lisabone. Navrhnutá bola súvislá sieť chránených území v štátoch EÚ ako spoločné dedičstvo štátov.

Európsky dohovor o krajine

Európsky dohovor o krajine, ktorý bol prijatý vo Florencii 20. októbra 2000, predstavuje prvý dohovor Rady Európy, ktorý je komplexne zameraný na ochranu, manažment a plánovanie krajiny. Slovenská republika podpísala Dohovor v roku 2005. Členské štáty Rady Európy, ktoré podpísali tento dohovor, berú na vedomie, že: **„krajina zohráva významnú úlohu z hľadiska verejného záujmu v oblasti kultúry, ekológie, životného prostredia a v sociálnej oblasti a predstavuje zdroj priaznivý na hospodársku činnosť, a jej ochrana, manažment a plánovanie môžu prispievať k vytváraniu pracovných príležitostí“**. (Preambula Európskeho dohovoru o krajine, 20.10.2000).

Z hľadiska rozvoja riešeného územia a jeho väzieb na okolie sú zaujímavé ďalšie dokumenty:

- **Svetová charta pre trvalo udržateľný turizmus (1995)**
- **Princípy a kritériá PAN Parky (1999).**

V rámci týchto dokumentov boli o. i. stanovené:

- **Súbor smerníc pre trvalo udržateľný turizmus**
- **Zoznam priorít a všeobecných princíпов pre trvalo udržateľný turizmus**
- **Ochrana prírodných zdrojov a manažment chránených lokalít**
- **Ochrana prírody ako integrálna súčasť politiky využitia územia.**

Pre rozvoj riešeného územia sú zaujímavé európske iniciatívy na podporu trvalo udržateľného rozvoja chránených území, zamerané na stratégiu ochrany prírody a rozvoj trvalo udržateľného turizmu v chránených územiach.

Svetová charta pre trvalo udržateľný turizmus

Svetová charta pre trvalo udržateľný turizmus stanovuje princípy trvalo udržateľného turizmu.

• rešpektovať limity únosnosti územia
• prispievať k ochrane a skvalitňovaniu dedičstva
• chrániť prírodné zdroje
• podporovať miestnu ekonomiku
• povzbudiť zainteresovanosť "miestnych obyvateľov"
• rozvíjať vhodný vysokokvalitný turizmus
• sprístupniť chránené územia každému
• rozvíjať nové formy zamestnanosti
• vyzývať ku správaniu, ktoré rešpektuje životné prostredie
• slúžiť ako model pre ostatné ekonomické odvetvia a ovplyvniť ich postupy.

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené **spoločné princípy pre iniciatívy ochrany prostredia, rozvoja turizmu a trvalo udržateľného rozvoja územia:**

• poznanie územia a limitov jeho využitia
• riešiť širšie územie okolo chráneného územia
• prírodne orientovaný turizmus
• monitoring návštevnosti, monitoring a vyhodnocovanie návštevníkov a áut
• venovať osobitnú pozornosť návštevníkom s osobitnými potrebami a limitovanými finančnými prostriedkami
• monitoring najnavštevovanejších lokalít, štandardu služieb, limitovanie vplyvov
• redukovať sezónnosť
• podporovať informácie, poznávanie, environmentálne vzdelávanie
• poradenstvo, semináre, tréningové programy pre miestnych podnikateľov
• získavanie spätných väzieb od domácich obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov
• spolupráca miestnych obyvateľov, podnikateľov, partnerské zoskupenia
• dlhodobé výhody a pracovné miesta pre miestne komunity okolo chráneného územia
• zvyšovanie kvality poskytovaných služieb
• rozširovať ponuku rekreačných priestorov o nové turistické zaujímavosti
• záujem o regionálne dedičstvo prírodné, kultúrne a historické
• podporovať miestnu produkciu a podporovať miestnu kultúru
• rozvoj takých foriem turizmu, ktoré podporujú tradičné sektory a udržanie tradičnej krajiny (nízko intenzívne poľnohospodárstvo, manažment voľnej prírody)
• podporovať miestnu zamestnanosť, zlepšenie kvality života miestnych obyvateľov
• Minimalizovať produkciu množstva odpadu a spotrebu energie
• redukovať až zakázať prístup dopravy tam, kde je to možné (určité úseky, určité obdobia) mimo návštevníkov s obmedzenými schopnosťami pohybu a orientácie
• podporovať peší pohyb, cyklistiku, kyvadlovú, verejnú a netradičnú dopravu
• podporovať účasť vlastníkov turistických zariadení, i návštevníkov, na rehabilitácii a renaturácii prírodných biotopov
• turizmus podporuje ochranu prírody v chránenom území – určitý podiel zo ziskov musí byť vrátený „zelenému magnetu“ na investície v chránenom území a na jeho manažment.

Ciele a princípy týchto iniciatív sú aplikovateľné na formovanie cieľov a princíпов územného rozvoja riešeného územia.

2.2.2 PREDPOKLADY A MOŽNOSTI ROZVOJA RIEŠENÉHO ÚZEMIA STANOVENÉ KONCEPCIOU ÚZEMNÉHO ROZVOJA SLOVENSKA 2001

(spracovanej ateliérom AUREX, s.r.o. v decembri 2001)

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 je celoštátnou územnoplánovacou dokumentáciou, ktorá vyjadruje hlavné ciele územnoplánovacej politiky štátu, priestorový rozvoj Slovenskej republiky v celoštátnych a medzinárodných súvislostiach.

Tieto ciele sa odvíjajú od hlavných cieľov súčasnej územnoplánovacej politiky v ostatných krajinách Európy a premietajú sa do nižších stupňov územnoplánovacích dokumentácií.

KÚRS bol sformulovaný na základe aspektov a požiadaviek rovnovážneho sídelného rozvoja, vrátane rozvoja vidieka, zabezpečenia rovnocennej dostupnosti k infraštruktúram, zachovania a rozvoja biodiverzity, prírodného a kultúrneho dedičstva, zachovania prvkov prírody, vyjadrený v princípoch trvalo udržateľného rozvoja, nových požiadaviek na kvalitatívne aspekty využívania územia.

Podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 územie mikroregiónu tangujú ponitrianska rozvojová os (Trenčín – Bánovce nad Bebravou – Topoľčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno) a pohronská rozvojová os (Tlmače – Levice – Želiezovce – Štúrovo).

Návrhová juhoslovenská rozvojová os (vo výhlade) prechádza mestami Nové Zámky - Želiezovce – Šahy – Veľký Krtíš – Lučenec a je výhľadovo zaujímavá pre riešené územie mikroregiónu.

2.2.2.1 Záväzné časti KÚRS 2001, vyhlásené Nariadením vlády SR č. 528 zo 14.8.2002, týkajúce sa riešeného územia

• rozvoj vidieckych priestorov

- zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, charakter zástavby a historicky utvorenej dolnej krajiny, národopisné špecifiká, špecifické prírodné a krajinné prostredie
- pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na vidiecky priestor
- vytvárať kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnymi priestormi a sklbiť tradičný vidiecky priestor s požiadavkami na moderný spôsob života
- zachovať, využiť kultúrne dedičstvo, všetky jeho prvky, aj legislatívne nechránené, ktoré sú tiež nositeľmi kultúrno-historických hodnôt v území

• ochrana prírody a krajiny

- zabezpečiť ekologicky optimálne rozvíjanie a využívanie územia pri rešpektovaní územnej stability
- zosúladiť využívanie územia s funkciami ochrany prírody
- zabezpečiť vhodnú delimitáciu pôdneho fondu v súlade s potenciálom územia
- asanovať a revitalizovať územia s vysokým stupňom envirozáťaž

• hospodársky a regionálny rozvoj

- podporovať v záujme TUR stredné a malé podnikanie
- vytvárať podmienky na rovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva s vyššou kvalifikáciou

• poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

- zabezpečiť primeranú životnú úroveň a zlepšiť kvalitu života vidieckeho obyvateľstva prostredníctvom podpory vybraných centier s využitím ich prírodného, demografického a kultúrno-historického potenciálu
- rozvíjať tradičnú remeselnú výrobu, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti súvisiace s lesnou činnosťou

• rekreácia a turizmus

- podporovať tie druhy a formy turizmu, ktoré sú predmetom medzinárodného záujmu kultúrny, letný, zimný, cezhraničný turizmus
- dôsledne previazať ciele rekreačného a poznávacieho turizmu
- viazať lokalizáciu služieb pre rekreáciu a turizmus prednostne do sídel s cieľom zamedziť rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, s využitím historických sídel a objektov kultúrnych pamiatok

• sociálna infraštruktúra

- podporovať rozvoj škôl, školiacich zariadení, vzdelávacích centier, stredných škôl (podľa miestneho trhu práce, zdravotníckych zariadení a služieb v primeranej dostupnosti aj v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier, podporovať rozvoj sociálnych zariadení, kultúrnych zariadení

- **technická infraštruktúra**

- zabezpečiť požiadavky v oblasti odkanalizovania miest a obcí v súlade s legislatívnymi požiadavkami EÚ (napr. oddelenie kanalizácie dažďovej, recyklácia dažďovej vody...)

- triedenie, recyklácia, uskladňovanie a spaľovanie odpadov v optimálnej vzdialenosti od najväčších producentov.

2.2.3 PREDPOKLADY A MOŽNOSTI ROZVOJA RIEŠENÉHO ÚZEMIA STANOVENÉ NADRADENOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU ÚPN VÚC NITRIANSKEHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

(spracovanej ateliérom AUREX, s.r.o. v júni 1998)

Územný plán veľkého územného celku Nitrianskeho samosprávneho kraja ako nadradená územnoplánovacia dokumentácia stanovuje zásady rozvoja územia na báze využitia prírodného a civilizačného potenciálu, zásady rozmiestnenia pracovných príležitostí, zásady využitia bývalých poľnohospodárskych zariadení, zásady využitia prírodného potenciálu na športovo-rekreačné účely, možnosti regionálnej medzištátnej spolupráce.

Vo vidieckych sídlach je potrebné uvažovať s rozvojom bývania formami individuálnej rodinnej zástavby, s rozvojom športovo-rekreačnej vybavenosti a s rozvojom zamestnanosti predovšetkým v primárnom a terciárnom sektore, bez konkrétnej špecializácie.

Územím VÚC Nitrianskeho kraja prechádzajú významné európske multimodálne koridory č. IV. Berlín – Praha – Kúty – Bratislava – Nové Zámky – Štúrovo – Budapešť - Istanbul a č. VII. Dunaj (vodná cesta). Nitriansky kraj leží v dotyku s európskym multimodálnym koridorom č. VI. Gdansk – Varšava – Katowice – Žilina – Bratislava.

Pre územie riešeného mikroregiónu sa javí zaujímavým perspektívne využitie smeru Nitra – Nové Zámky – Komárno, tvoriaceho chrbtovú os kraja, ktoré by európske multimodálne koridory č. IV., VI. a VII. upravovalo tak, že územie Bratislavského kraja by nebolo zaťažované tranzitnou dopravou, ktorá nemá cieľ zaústiť do jeho územia.

Perspektívne využitie smeru Nitra – Nové Zámky – Komárno by súčasne posilnilo ponitriansku sídelnú rozvojovú os, pretínajúcu územie riešeného mikroregiónu.

Podľa Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 územie mikroregiónu tangujú ponitrianska rozvojová os (Trenčín – Bánovce nad Bebravou – Topoľčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno) a pohronská rozvojová os (Tlmače – Levice – Želiezovce – Štúrovo).

Navrhovaná juhoslovenská rozvojová os (vo výhľade) prechádza mestami Nové Zámky - Želiezovce – Šahy – Veľký Krtíš – Lučenec a je v budúcnosti zaujímavá pre riešené územie mikroregiónu.

Na území Nitrianskeho kraja sa tiež vyformovali rozvojové osi regionálneho významu, ktoré sa tiahnu pozdĺž historicky starších komunikačných trás, prípadne pozdĺž vodných tokov. Riešeného územia mikroregiónu sa rozvojové osi regionálneho významu nedotýkajú.

Špecifická rozvojová os sa však črtá pozdĺž vodného toku Paríž. Spájala by obce Kolta, Jasová, Dubník, Rúbaň, Strekov, Nová Vieska, Gbelce, Šarkan, Ľubá, Kamenný Most (ústie vodného toku Paríž do rieky Hron) ako perspektívna „**Parížska vína trasa**“. Obce ležiace v riešenom území tiež spája navrhovaný Parížsky náučný chodník pozdĺž vodného toku Paríž.

Obce Bešeňov, Branovo, Semerovo tvoria prirodzenú severozápadnú časť rozvojového oblúka a napájajú sa na lokálnu rozvojovú os pri obciach Kolta a Jasová.

Obce Svodín, Strekov, Gbelce tvoria súčasne perspektívne centrum miestneho významu.

Do VÚC Nitrianskeho kraja (Nitrianskeho regiónu) patrí sedem okresov: Komárno, Levice, Nitra, Nové Zámky, Šaľa, Topoľčany, Zlaté Moravce.

Okresy Nové Zámky a Komárno, ktorých súčasťou sú obce mikroregiónu Dvory a okolie, patria z hľadiska kultúrno-historického významu okresov Slovenska ku okresom s regionálnym až celoštátnym významom. Mestá Nové Zámky a Komárno sú charakterizované ako centrá regionálneho významu s možnosťou plnenia nadregionálnych funkcií. Sídelný uzol Komárno plní súčasne funkciu prihraničného centra.

Mesto Štúrovo plní funkciu subregionálneho centra s možnosťou regionálnych funkcií.

Obec Dvory nad Žitavou plní na celoslovenskej úrovni funkciu centra lokálneho významu.

Ako lokálne centrá miestneho významu boli Koncepciou územného rozvoja Slovenska klasifikované obce Svätý Peter, Pribeta (okres Komárno) a obce Svodín, Gbelce, Strekov.

Okresy Nové Zámky a Komárno ležia v pohraničnej oblasti SR, a preto patria k územiám s najvýhodnejšími predpokladmi pre cezhraničnú spoluprácu (Maďarsko).

Cieľom formovania sídelnej sústavy je formovanie priestorov mimo ťažísk osídlenia s kvalitou bývania (dopravy, vybavenosti, infraštruktúry, dochádzky do zamestnania,..) porovnateľnou s kvalitou bývania v ťažiskách osídlenia.

2.2.4 ZÁVÄZNÁ ČASŤ ÚZEMNÉHO PLÁNU VEĽKÉHO ÚZEMNÉHO CELKU NITRIANSKEHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Zo záväznej časti ÚPN VÚC Nitrianskeho samosprávneho kraja (AUREX, s r.o., 1998) a jeho aktualizácie (ÚPN VÚC Nitrianskeho samosprávneho kraja, zmeny a doplnky, schválené uznesením číslo 339/2004 dňa 8.9.2004) pre spoločný územný plán obcí vyplývajú nasledovné požiadavky:

Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia:

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry:

1.9. podporovať rozvoj obcí ako centier osídlenia lokálneho významu v okrese Komárno – obce Pribeta, Svätý Peter a v okrese Nové Zámky obce Dvory nad Žitavou, Svodín, Gbelce, Strekov, Kolta. V týchto obciach podporovať predovšetkým zariadenia v školsťve (materské školy, základné školy), v zdravotníctve (zdravotnícke strediská s ambulanciami všeobecných lekárov a lekárne), v telekomunikáciách (pošty), v službách (stravovacie zariadenia), v kultúrnych zariadeniach (kiná, kultúrne domy, knižnice), v oblasti športu a rekreácie (telocvične a otvorené športoviská), v oblasti obchodu (obchody so základným sortimentom tovarov),

1.10. podporovať územný rozvoj ponitrianskej sídelnej rozvojovej osi – ponitrianskej v úseku Nitra – Nové Zámky – Komárno (týka sa severnej časti mikroregiónu),

1.11. podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvoriť rovnocenné životné podmienky obyvateľov,

2. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky:

2.2. usmerňovať tvorbu funkčno-priestorového subsystému na vytváranie rekreačných krajinných celkov a to v oblasti 2.2.2. Štúrova a okolia (týka sa východnej časti mikroregiónu – obcí Gbelce, Svodín, Šarkan),

2.3. podporovať bodové lokality v poľnohospodársky využívannej krajine (týka sa najmä obcí Dvory nad Žitavou – vodné plochy – bagrovisko, termálny prameň, ďalších obcí s rybníkmi, vinohradmi a viničnými osadami),

2.4. dosiahnuť čo najužšie prepojenie rekreačnej turistiky s poznávacou (týka sa najmä u ŠPR Parížske rybníky – Gbelce, Nová Vieska, pri Svodíne),

2.6. vytvárať podmienky pre rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky (týka sa všetkých obcí),

2.8. zabezpečiť prímestskú rekreáciu pre obyvateľov z miest v ich záujmovom území (týka sa záujemcov z blízkych miest Nové Zámky, Šurany, Komárno, Štúrovo, zo vzdialenejších Bratislavy),

2.12. podporovať prepojenie medzinárodnej cyklistickej trasy pozdĺž Dunaja smerom na Považie a Pohronie (týka sa najmä návrhu cyklotrás cez mikroregión vo väzbe aj na Nitriansku cyklotrasu).

3. V oblasti rozvoja sociálnej infraštruktúry:

3.1. v školstve optimálne riešiť rozmiestnenie školských zariadení v národnostne zmiešanom území (týka a škôl materských a základných s VJS a VJM),

3.2. v zdravotníctve vytvárať podmienky na rovnocennú prístupnosť a primeranú dostupnosť obyvateľov k základným zariadeniam,

3.3. v sociálnej starostlivosti dobudovať sieť primeraných zariadení pre prestarnutých občanov (domovy dôchodcov a penzióny, služby) v dôsledku narastania obyvateľov v poproduktívnom veku,

3.4. v duševnej a telesnej kultúre podporovať rozvoj zariadení kultúry lokálneho významu, športovo-rekreačných aj vo vidieckom prostredí (týka sa všetkých obcí),

4. V oblasti poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva:

4.1. rešpektovať pri ďalšom rozvoji poľnohospodársky a lesný pôdny fond ako jeden z faktorov limitujúcich urbanistický rozvoj,

4.3. zabezpečiť protieróznú ochranu PPF prvkami vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovania plodín, v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES),

4.4. podporovať alternatívne poľnohospodárstvo na chránených územiach, v pásmach hygienickej ochrany a na územiach začlenených do ÚSES,

4.5. rozširovať výmeru lesného pôdneho fondu na plochách poľnohospodársky nevyužitelných nelesných pôd a na pozemkoch porastených lesnými drevinami, evidovaných v katastri nehnuteľností v druhu poľnohospodárska pôda (biele plochy),

4.7. vytvárať územno-technické predpoklady pre zachovanie stability lesných porastov lužných stanovišť, zabrániť neodborným zásahom do hydrologických pomerov, pred každým plánovaným zásahom posúdiť jeho vplyv na hydrologické pomery, vzhľadom na protipovodňové opatrenia,

4.9. pri návrhu koridorov technickej infraštruktúry a líniových stavieb netriešťať ucelené komplexy lesov.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a ochrany pôdneho fondu:

5.2. odstrániť pôsobenie stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly) v územiach prvkov ÚSES (problematiku riešiť na úrovni konkrétnych projektov ako aj MÚSES),

5.3. revitalizovať skanalizované toky, kompletizovať sprievodnú vegetáciu výsadbou pásu domácich druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšením podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií, čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov, opatrenia treba realizovať v súlade s projektmi pozemkových úprav území,

5.6. pre lužné lesy pozdĺž toku Paríža a jeho prítokov zabezpečiť vodný režim, aby nedochádzalo k odumieraniu lesných porastov,

5.7. realizovať výsadbu lesa v nivách potokov, na plochách náchylných na eróziu, podporovať zvýšenie podielu nelesnej stromovej a krovinnej vegetácie (najmä pozdĺž tokov, kanálov a ciest),

5.8. podporovať zakladanie trávnych porastov, ochranu mokradí a zachovanie prírodných depresií, spomalenie odtoku vody v upravených korytách a zachovanie starých ramien a meandrov,

5.9. pri obnove vegetačných porastov uprednostňovať prirodzenú obnovu, dodržiavať prirodzené druhové zloženie drevín pre dané typy, na maximálnu možnú mieru obmedziť ťažbu veľkoplášnymi holorubmi,

6. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrno-historického dedičstva

6.1. rešpektovať vyhlásené a na vyhlásenie navrhované objekty,

6.3. nadväzovať pri novej výstavbe na historicky utvorenú štruktúru osídlenia,

6.6. rešpektovať formu a štruktúru osídlenia predovšetkým v oblasti Podunajska.

7. V oblasti nadradenej dopravnej infraštruktúry:

7.1. riešiť a rezervovať koridory pre pripojenie cestnej siete riešeného územia na výhľadovú rýchlostnú komunikáciu v trase I/64 a rýchlostnú komunikáciu R7,

7.2. zabezpečiť homogenizáciu, ciest druhej triedy na kategóriu S9,5/80 a ciest tretej triedy na kategóriu S7,5/60 v nezastavanom území.

7.4. zabezpečiť výber alternatívy rýchlostná komunikácia R7 (južný cestný ťah)

7.22. vytvoriť podmienky na modernizáciu trate 130 Bratislava – Nové Zámky – Štúrovo na traťovú rýchlosť 160 km/hod.

8. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry:

8.1. vodné hospodárstvo:

na úseku ochrany pred povodňami vykonávať na upravených tokoch údržbu, zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch,

na úseku odvedenia vnútorných vôd vykonávať pravidelnú údržbu odvodňovacích kanálov s cieľom zabezpečiť prietok,

na úseku prevodov vody zabezpečiť územnú ochranu vodárenského toku Žitavy a jeho povodia,

na úseku verejných vodovodov skupinový vodovod Hurbanovo rozšíriť o prívod vody Hurbanovo – Svätý Peter – Pribeta,

na úseku verejných kanalizácií:

vybudovať stavby verejných kanalizácií a ČOV v obciach Dvory n/Žitavou, Svodín,

pripraviť výstavbu verejných kanalizácií a so spoločnou ČOV v Šarkane – Gbelciach – Novej Vieske, Jasovej – Dubníku,

zabezpečiť výstavbu ČOV a stokových sietí v sídlach: Svätý Peter, Strekov, Rúbaň,

9. V oblasti nadradenej infraštruktúry odpadového hospodárstva:

9.1. riešiť zneškodňovanie odpadov v súlade so schválenými aktualizovanými Programami odpadového hospodárstva SR, Nitrianskeho kraja a jeho okresov,

9.2. uprednostňovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov s využitím ekonomických a legislatívnych nástrojov,

9.4. rozšíriť separovaný zber úžitkových zložiek z komunálneho odpadu,

9.5. zabezpečiť lepšie využitie biologických odpadov vybudovaním kompostovacích zariadení,

9.9. prednostne sanovať skládky lokalizované v územiach RÚSES a ohrozujúcich životné prostredie a spodné vody,

9.10. zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení na zneškodňovanie, zhodnotenie, dotriedňovanie a kompostovanie odpadov.

II. Verejnoprospešné stavby

1. V oblasti cestnej dopravy:

1.3. Rýchlostná komunikácia R7 (Južný cestný ťah)

5. V oblasti vodného hospodárstva:

5.2. verejné vodovody

5.2.7 skupinový vodovod Hurbanovo, prívod vody Hurbanovo – Svätý Peter – Pribeta

5.3. verejné kanalizácie

5.3.1. dokončenie rozostavaných stavieb -(h) verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd v sídlach...Pribeta, Dvory nad Žitavou, Svodín,

5.3.3 výstavba verejných kanalizácií so spoločnou čistiarnou odpadových vôd - (i) Šarkan – Gbelce – Nová Vieska, (k) Jasová – Dubník,

5.4. čistiarne odpadových vôd a stokové siete v obciach Svätý Peter, Strekov, Rúbaň.

8. V oblasti odpadového hospodárstva:

4. stavby a zariadenia na zber, zneškodňovanie, recykláciu, dotriedňovanie a kompostovanie odpadov.

2.2.5 MIESTNE ROZVOJOVÉ DOKUMENTY A PROGRAMY

Pre obec Bešeňov neboli doteraz spracované žiadne miestne rozvojové dokumenty a rozvojové programy.

2.3 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

2.3.1 REGIONÁLNE URBANISTICKÉ A KRAJINÁRSKE VÄZBY

Riešené územie mikroregiónu tvorí pás katastrálnych území obcí (členov združenia) v podnoží a na úpätí Pohronskej pahorkatiny, ako aj pozdĺž vodného toku Žitavy (tri obce – Bešeňov, Branovo, Dvory nad Žitavou) a pozdĺž potoka Paríž (osem obcí – Jasová až Šarkan) a jedna samostatne lokalizovaná obec Svätý Peter.

Obec Dvory nad Žitavou nie je súčasťou riešeného územia, pretože má platný územný plán obce.

Zájmové územie mikroregiónu vyplývajú predovšetkým katastre susediacich obcí. V širšom zábere je zájmové územie približne ohraničené na západe riekou Nitra s mestami Nové Zámky a Šurany, na severe železničnou traťou Šurany – Kalná nad Hronom, na východe riekou Hron, na juhu riekou Dunaj s mestami Komárno a Štúrovo. Vzhľadom na značný tok za prácou do Maďarska, možno do zájmového územia zahrnúť aj Ostrihom a Dorog.

Združenie obcí predstavuje mikroregión vytvorený obcami nachádzajúcimi sa zväčša v území pozdĺž juhozápadných svahov Pohronskej pahorkatiny v troch častiach:

- prevažujúce územie tvorené pásom ôsmich obcí pozdĺž potoka Paríž (Jasová, Dubník, Rúbaň, Strekov, Nová Vieska, Gbelce, Svodín, Šarkan) bez obcí Ľubá, Belá, Kamenný Most, ktoré nie sú členmi združenia
- dve obce pozdĺž úseku toku Žitavy (Bešeňov, Branovo), viazané na Dvory nad Žitavou a cez ne prepojené na hlavný urbanizačný pás, bez obcí Veľké Lovce, Čechy, Semerovo, ktoré nie sú členmi združenia
- samostatne lokalizovaná obec Svätý Peter, ležiaca na západných svahoch pahorkatiny Chrbát, oddelená od Pohronskej pahorkatiny údolím potoka Paríž., viazaná na Hurbanovo, a prepojená s mikroregiónom cez obce Dulovce a Pribeta.

Vo všetkých obciach súčasný stav aj ďalší vývoj smerujú k zachovaniu a rozvoju vidieckeho charakteru obcí, ktoré predstavujú:

- nízkopodlažná zástavba s prevažujúcim bytovým a stavebným fondom rodinných domov
- poľnohospodárska veľkovýroba aj malovýroba
- menšie komunálne prevádzky, prevádzky stavebnej výroby a autodopravy
- potenciálne plochy pre vidiecky turizmus zakladajúci sa na báze vinohradníctva, rybného hospodárstva, poľovníctva geotermálnych kúpalísk, agroturistiky, hipoturistiky, cykloturistiky a pobytu v pokojnom prostredí, vhodnom pre rodinnú rekreáciu.

Rekreačnému využitiu napomáha aj dobrá dopravná sieť cestných komunikácií, z ktorých hlavné dopravné ťahy s vyššou intenzitou dopravy prebiehajú zväčša mimo mikroregión, a tak nenarušajú relatívne pokojné prostredie. Mikroregión je vhodne napojený aj na železničnú dopravu. Obce mikroregiónu spájajú aj požiadavky na spoločnú nadradenú technickú infraštruktúru.

Z hľadiska širších vzťahov (dopravná a technická vybavenosť, turizmus, šport a rekreácia, občianska vybavenosť, tvorba systémov krajinnej zelene) bude vhodné zahrnúť do riešeného územia mikroregiónu aj obce Pribeta a Semerovo, čím sa vytvorí kompaktný územný celok mikroregiónu s výraznými priestorovými a funkčnými väzbami medzi jednotlivými obcami a s výraznými produkčno-poľnohospodárskymi, krajinnno-ekologickými a rekreačnými väzbami medzi ich katastrálnymi územiami.

2.3.2 LOKÁLNE URBANISTICKÉ A KRAJINÁRSKE VÄZBY

Podľa Územného plánu veľkého územného celku Nitrianskeho kraja z roku 1998 a jeho záväznej časti je obec Bešeňov zaradená do okresu Nové Zámky.

Obec Bešeňov leží 15 km od okresného mesta Nové Zámky, 8 km od obce Podhájska. Približne 9 km od obce Bešeňov leží vodná nádrž Semerovo a 6 km od obce leží vodná nádrž Branovo.

Obec Bešeňov má charakter typického vidieckeho sídla s bohatým zastúpením hospodárskej zelene. Mimo zastavaného územia obce, v katastrálnom území, sa nachádzajú v prevažnej miere poľnohospodárske plochy, malé percento plôch krajinej zelene a lesné plochy.

Zaujímavosťou obce z hľadiska širších vzťahov je, že v jej bezprostrednej blízkosti takmer paralelne vedľa seba tečú tri významnejšie vodné toky – Nitra s ramenom Malej Nitry, Chrenovka a Stará Žitava.

V prípade obchvatu okolo obce z východnej strany by sa územie obce bezkolízne otvorilo ku krajine s riečkami a po perspektívnom dobudovaní systému prírodných prvkov podľa MÚSES by obec získala zaujímavý prírodný a rekreačný potenciál.

Obec má z dopravného hľadiska významnejšiu, polohu ako ostatné obce mikroregiónu. Má priamu dopravnú dostupnosť k väčším mestám. Nachádza sa na trase Komárno, Hurbanovo, Nové Zámky, Dvory nad Žitavou, Vráble, čo znamená intenzívnejší vplyv dopravy na životné prostredie. Spomedzi všetkých obcí mikroregiónu má spolu s obcou Gbelce najexponovanejšiu polohu z hľadiska dopravy.

Dostupnosť väčších miest s väčšími možnosťami pracovných príležitostí a perspektívne ďalšie komunikačné prepojenie plánovanou južnou trasou rýchlostnej komunikácie Bratislava – Košice, historický a prírodný potenciál obce vytvárajú predpoklady pre existenciu a rozvoj obce s plnohodnotnými funkciami vidieckeho sídla (bývanie lokálneho významu, rekreácia, športové aktivity., primeraná výroba a technická a obslužná vybavenosť).

2.4 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

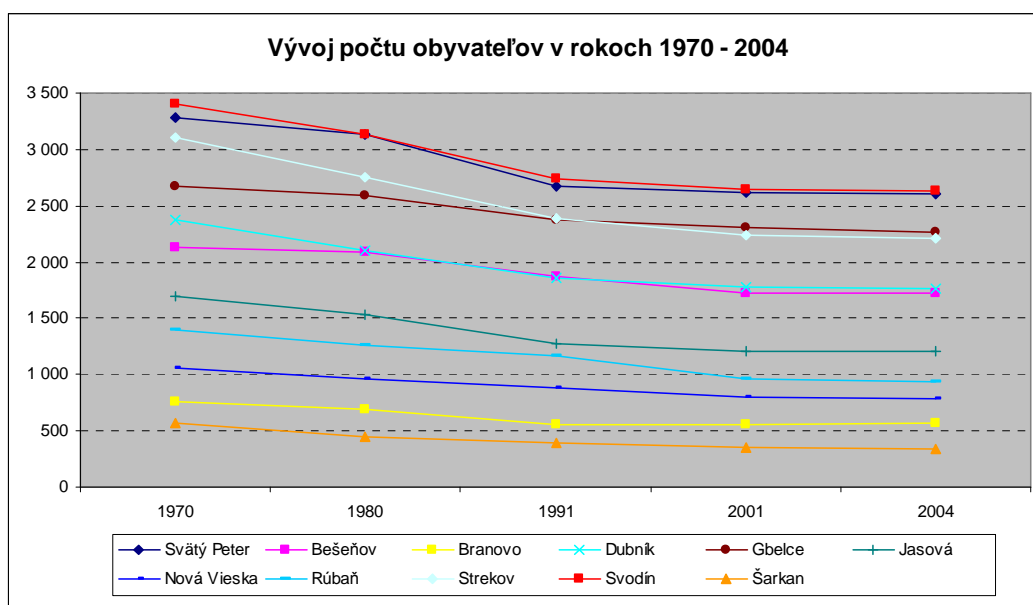
2.4.1 DEMOGRAFIA

2.4.1.1 Retrospektívny vývoj obyvateľstva

Demografické údaje a údaje za domový a bytový fond, občiansku vybavenosť a pracovné príležitosti sú uvádzané spoločne za všetky obce, pričom sú zároveň uvedené údaje za každú obec zvlášť, a to hlavne preto, že ide o spoločné širšie riešené územie (mikroregión), údaje sú komparabilné (je teda možnosť porovnávania údajov medzi jednotlivými obcami), a možno tak zistiť postavenie danej obce v riešenom území.

Demografické údaje za riešené územie a jeho jednotlivé obce sú podrobnejšie uvedené v textovej časti prieskumov a rozborov.

K 31.12. 2004 žilo v riešenom území 17.040 obyvateľov, z toho bolo 8.830 žien (51,8 %).

Počet obyvateľov v obciach riešeného územia v r. 1970-2004

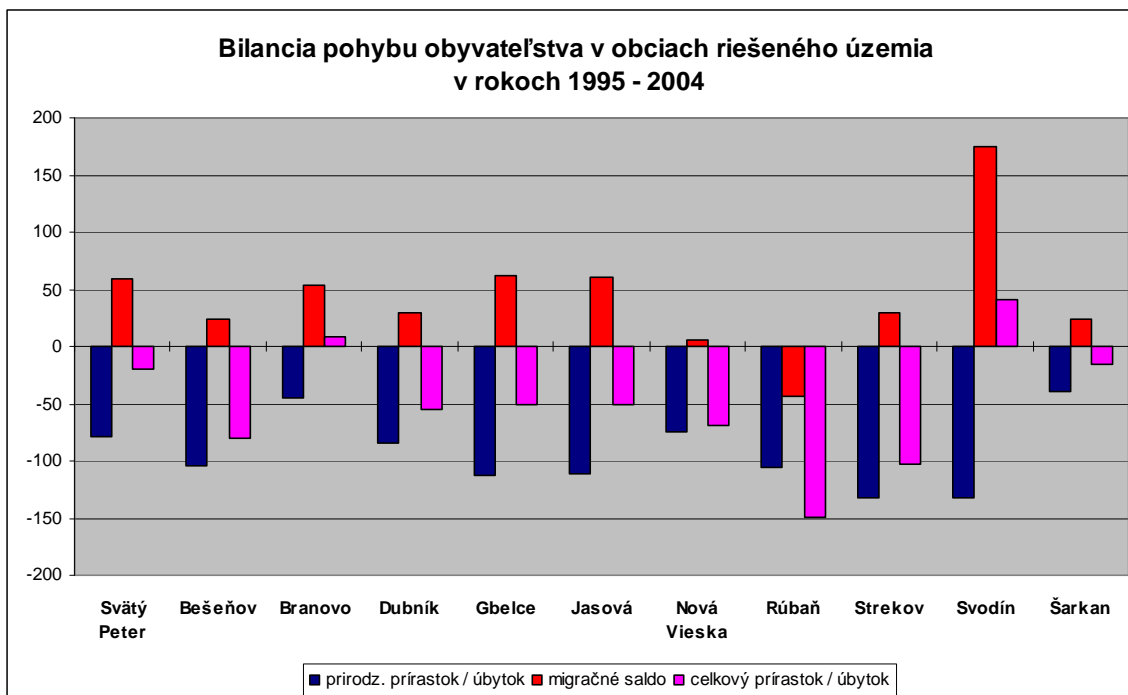
Názov obce	SL' 1970	SL' 1980	SL'DB 1991	SODB 2001	31.12. 2004	Index rastu 2001/1991	Index rastu 2004/2001	Index rastu 2004/1970	Úbytok počtu obyv. 1970-2004
Sv. Peter	3 277	3 135	2 671	2 621	2 611	98,13	99,62	79,68	-666
Bešeňov	2 127	2 086	1 877	1 723	1 721	91,80	99,88	80,91	-406
Branovo	765	693	560	561	570	100,18	101,60	74,51	-195
Dubník	2 377	2 103	1 857	1 775	1 762	95,58	99,27	74,13	-615
Gbelce	2 667	2 588	2 374	2 311	2 259	97,35	97,75	84,70	-408
Jasová	1 694	1 532	1 275	1 204	1 201	94,43	99,75	70,90	-493
N. Vieska	1 056	965	887	799	793	90,08	99,25	75,09	-263
Rúbaň	1 403	1 265	1 161	964	934	83,03	96,89	66,57	-469
Strekov	3 112	2 754	2 394	2 233	2 216	93,27	99,24	71,21	-896
Svodín	3 411	3 136	2 734	2 649	2 630	96,89	99,28	77,10	-781
Šarkan	566	450	396	350	343	88,38	98,00	60,60	-223
RÚ	22 455	20 707	18 186	17 190	17 040	94,52	99,13	75,89	-5 415

Zdroj údajov: Historický lexikón obcí, r. 2004 – ŠÚ SR – pracovisko ŠÚ SR v Nitre

Index rastu počtu obyvateľov za obdobie 1970-2004 (75,89) poukazuje na pokles počtu obyvateľov spolu vo všetkých obciach riešeného územia o 5.415 osôb. Mierny nárast obyvateľstva v posledných rokoch zaznamenala iba obec Branovo (aj to iba o 9 obyvateľov v rokoch 2001-2004). Index rastu 2004/1970 poukazuje na najvýraznejší pokles počtu obyvateľov v obciach Šarkan, Rúbaň a Jasová.

Pre porovnanie index rastu v SR zaznamenal za sledované obdobie rokov 1970-2004 hodnotu 118,7, čo poukazuje na rast počtu obyvateľov v SR (nárast o 847.532 obyvateľov) v porovnaní s riešeným územím, ktoré zaznamenáva pokles obyvateľstva o 5.415 obyvateľov (IR 2004/1970 dosahuje hodnotu 75,89).

2.4.1.2 Bilancia pohybu obyvateľstva obce v rokoch 1995-2004

2.4.2 PREDPOKLADY VÝVOJA POČTU OBYVATEĽOV

2.4.2.1 Predpoklady ďalšieho vývoja počtu obyvateľov

Riešené územie leží:

- mimo rozvojových osí prvého, druhého a tretieho stupňa
- mimo ťažisk osídlenia sídelnej štruktúry SR
- v oblasti cezhraničnej spolupráce prvej úrovne.

Slabé stránky:

- Nepriaznivá veková štruktúra obyvateľstva
- Pokles prirodzeného prírastku obyvateľstva
- Mierny nárast migračného prírastku
- Vysoká nezamestnanosť
- Málo pracovných príležitostí
- Samozamestnávateľa
- Starší a prestarnutý bytový fond
- Prestarnutý stavebný fond, prípadne až zánik väčšiny bývalých poľnohospodárskych dvorov a majerov
- Pokles poľnohospodárskej výroby, najmä záhradkárstva, vinohradníctva, živočíšnej výroby

Silné stránky:

- Dobré životné prostredie
- Malebný rovinatý a pahorkatinový kraj
- Kultúrno-historické pamiatky a kultúrno-historické zaujímavosti

- Chránené územia prírody
- Prírodné zaujímavosti
- Bohaté archeologické nálezy
- Rekreačný potenciál prírodného prostredia
- Podnikateľské aktivity v oblasti cestovného ruchu a rekreácie
- Najúrodnejšie vinohradnícke oblasti
- Zachované vínne pivnice, hajlochy (vinohradnícke domčeky)
- Zachované staré majery a poľnohospodárske dvory
- Vysoko úrodná poľnohospodárska pôda
- Vybudovaná technická infraštruktúra (okrem kanalizácie) a dopravná sieť
- Zámer vybudovať rýchlú komunikáciu Bratislava – Nové Zámky
- Geotermálne pramene, liečivé pramene
- Termálne kúpaliská
- Zvyšuje sa záujem o kúpu rodinných domov, prípadne výstavbu nových objektov a rodinných domov na rekreačné účely, letné bývanie, perspektívne trvalé bývanie
- Záujem o cykloturistiku a poznávaciu turistiku (aj zahraničný – Maďarsko, Česko)
- Dostupnosť hraničných priechodov
- Dostupnosť zdrojov zamestnanosti mimo riešeného územia
- Cezhraničná spolupráca

Príležitosti:

Vzhľadom na nepriaznivú vekovú štruktúru obyvateľstva s vysokým podielom poproduktívnej zložky obyvateľstva a prognózy vývoja obyvateľstva sa predpokladá v riešenom území pokles počtu obyvateľov, ktorý je však možné zmierniť, prípadne aj rastom počtu obyvateľov imigráciou mierne zvýšiť, a to hlavne využitím kladných znakov riešeného územia.

Rozvoj riešeného územia treba orientovať predovšetkým na:

- skvalitnenie životného prostredia – obytného prostredia, verejných komunikačných priestorov, otvorenej krajiny, väzieb medzi zastavaným územím obce a otvorenou krajinou
- pozdvihnutie rekreácie v riešenom území, rozvoj a zlepšenie ubytovacích a stravovacích zariadení, zlepšenie zariadení občianskej vybavenosti
- Vybudovať Parížsku vínnu cestu
- Vybudovať športové a rekreačné zariadenia
- Vybudovať športové a rekreačné trasy v súčinnosti s ÚSES
- Vybudovať ubytovacie a stravovacie zariadenia
- Vybudovať spoločné zariadenia občianskej vybavenosti pre viacero obcí (zabezpečiť primeranú dostupnosť)
- Budovať rekreačné a poznávacie zariadenia pre deti a mládež
- Orientovať sa na nenáročnú rodinnú rekreáciu
- Využiť nevyužitú plochu a pozemky v zastavanom území obce ako stavebné pozemky
- Využiť zachované poľnohospodárske dvory a majery na rozvoj poľnohospodárskej výroby a budovanie polyfunkčných výrobných areálov

K stabilizácii počtu obyvateľov, prípadne k miernemu nárastu by mohol prispieť aj migračný prvok (z väčších miest na vidiek, napr. z Komárna, Nových Zámkov), čo by mohli ovplyvniť nasledujúce faktory:

- Rozvoj podnikateľskej sféry

- Blízkosť hranice s Maďarskou republikou a možnosť zamestnať sa v Maďarsku (Ostrihom, Dorog, Budapešť,...)
- Možnosť dennej dochádzky za prácou do miest Komárno, Nové Zámky, Štúrovo
- Perspektíva rozvoja bývania v prírodne hodnotnom území
- Perspektíva skvalitnenia existujúceho bytového fondu dobudovaním sietí technickej vybavenosti.

2.4.2.2 Prognóza vývoja počtu obyvateľov

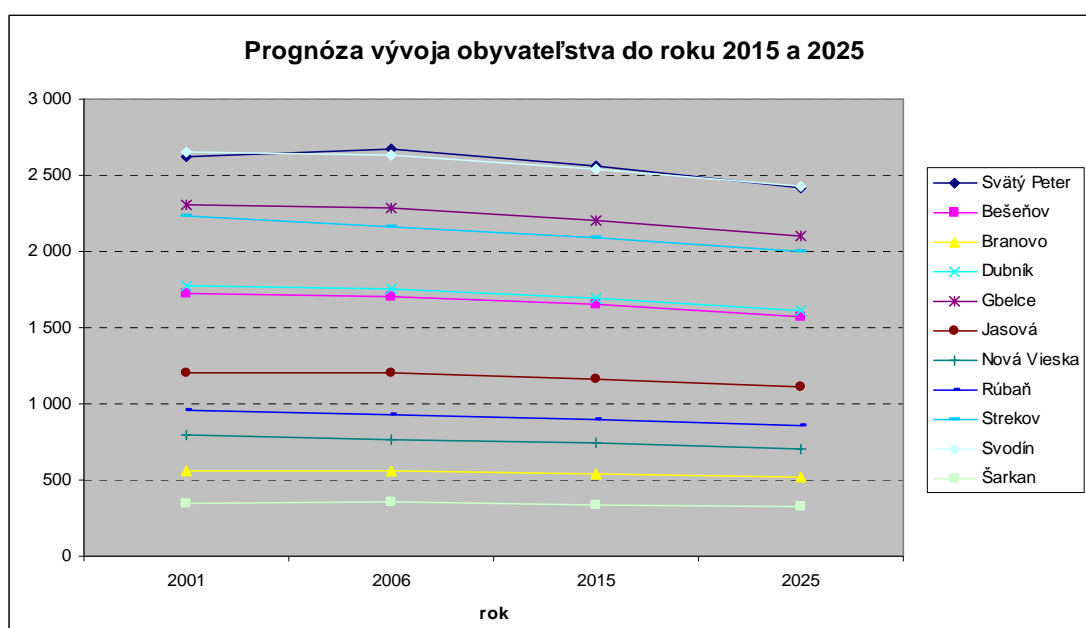
Vývoj počtu obyvateľov v obciach riešeného územia prirodzenou menou

Výskumné demografické centrum (VDC pri INFOSTAT-e, Bratislava) vypracovalo v r. 2004 *Prognózu vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025*. Východiskovým podkladom na výpočet prognózy bol počet a veková štruktúra obyvateľstva v okresoch k 31.12. 2002.

Podľa tejto prognózy sa predpokladá do roku 2025 v okrese Nové Zámky pokles obyvateľstva o 13.156 (od SODB 2001 zo 149.594 obyvateľov na 136.438 v roku 2025), v okrese Komárno sa predpokladá tiež pokles obyvateľstva, a to o 11.346 osôb (od SODB 2001 zo 108.556 obyvateľov na 97.210 v roku 2025). Na základe danej prognózy sa predpokladá aj pokles obyvateľstva vo všetkých obciach riešeného územia.

Názov obce	Počet obyvateľov v r. 2001	Počet obyvateľov v r. 2006	Prognóza vývoja počtu obyvateľov		Index rastu 2025/2006
			2015	2025	
Svätý Peter	2 621	2671	2 558	2 420	90,60
Bešeňov	1 723	1708	1 651	1 575	92,19
Branovo	561	562	543	518	92,19
Dubník	1 775	1754	1 695	1 617	92,19
Gbelce	2 311	2285	2 208	2 106	92,19
Jasová	1 204	1201	1 161	1 107	92,19
Nová Vieska	799	769	743	709	92,19
Rúbaň	964	931	900	858	92,19
Strekov	2 233	2166	2 093	1 997	92,19
Svodín	2 649	2631	2 543	2 425	92,19
Šarkan	350	353	341	325	92,19
riešené územie	17 190	17 031	16 436	15 658	91,94

Zdroj údajov: SODB 2001, r. 2006 – ŠÚ SR, r. 2015, 2025 – AUREX

Veková štruktúra obyvateľstva v r. 2006 tiež poukazuje na nepriaznivý vývoj obyvateľstva, kde vo všetkých obciach riešeného územia je hodnota indexu starnutia výrazne vyššia, ako

je hodnota za SR (73,47). Iba v troch obciach - Svätý Peter, Gbelce a Svodín je hodnota indexu starnutia nižšia ako 100, to znamená že iba v týchto troch obciach je vyšší podiel predproduktívnej zložky obyvateľstva (0-14 rokov) nad poproduktívnu zložku obyvateľstva (65+ rokov). Vo všetkých ostatných obciach riešeného územia prevažuje poproduktívne obyvateľstvo nad predproduktívnym.

Názov obce	Počet obyvateľov k 31.12. 2006			
	spolu	0 - 14	15 - 64	65 ⁺
Svätý Peter	2 671	423	1 886	362
Bešeňov	1 708	228	1 246	234
Branovo	562	70	399	93
Dubník	1 754	256	1 204	294
Gbelce	2 285	334	1 622	329
Jasová	1 201	169	818	214
Nová Vieska	769	99	543	127
Rúbaň	931	111	632	188
Strekov	2 166	280	1 468	418
Svodín	2 631	423	1 826	382
Šarkan	353	55	223	75
riešené územie	17 031	2 448	11 867	2 716

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Na nepriaznivý stav vývoja obyvateľstva prirodzenou menou poukazuje aj bilancia pohybu obyvateľstva od r. 1995 do r. 2006. Obce riešeného územia zaznamenávajú celkový úbytok obyvateľstva, ktorý je spôsobený predovšetkým prirodzeným úbytkom. Migráciou je síce zaznamenaný mierny nárast obyvateľstva, ale je stále nižší ako je prirodzený úbytok obyvateľstva. Hlavným dôvodom úbytku obyvateľstva je zlá veková štruktúra, ktorá poukazuje na vysoký podiel poproduktívnej zložky obyvateľstva vo všetkých obciach riešeného územia, a tým je spôsobená aj vysoká mortalita obyvateľstva.

Územie	Počet obyvateľov v % k 31.12. 2006				Index starnutia 100x ((vek 65 ⁺) / (vek 0-14))
	spolu	0 - 14	15 - 64	65 ⁺	
Slovenská republika	100,00	16,14	72,00	11,86	73,47
Svätý Peter	100,00	16,16	69,92	13,92	86,08
Bešeňov	100,00	13,35	72,95	13,70	102,63
Branovo	100,00	12,46	71,00	16,55	132,86
Dubník	100,00	14,60	68,64	16,76	114,84
Gbelce	100,00	14,62	70,98	14,40	98,50
Jasová	100,00	14,07	68,11	17,82	126,63
Nová Vieska	100,00	12,87	70,61	16,51	128,28
Rúbaň	100,00	11,92	67,88	20,19	169,37
Strekov	100,00	12,93	67,77	19,30	149,29
Svodín	100,00	16,08	69,40	14,52	90,31
Šarkan	100,00	15,58	63,17	21,25	136,36
riešené územie	100,00	14,37	69,68	15,95	110,95

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Na základe predchádzajúcich faktov môžeme povedať, že počet obyvateľov obcí riešeného územia bude prirodzeným prírastkom klesať, a tak dané voľné kapacity bude možné zaplniť predovšetkým obyvateľstvom prisťahovaným, i keď určitý podiel na záujme o pozemky pre bytovú výstavbu bude mať i domáce obyvateľstvo.

V návrhu územného plánu sú uvedené potenciálne vhodné plochy a z nich vyplývajúce kapacity pre novú výstavbu v prípade záujmu o novú bytovú výstavbu (výstavbu vo forme rodinných domov, prípadne bytových domov).

Dôvody pre prisťahovanie sa obyvateľov do obcí riešeného územia sú predovšetkým:

- rozhodnutie stráviť dôchodkový vek na vidieku

- návrat do rodnej dediny
- už neexistujú väzby na doterajšie miesto bydliska
- prenechanie bytu v meste mladým
- nižšie životné náklady obyvateľov v poproduktívnom veku na vidieku
- vyššia kvalita životného prostredia (dostatok zelene, ticho, kontakt s prírodou, záhradkárstvo a pod.)
- vzťah k poľnohospodárskym prácam.

Súčasný demografický potenciál nedáva predpoklady pre prirodzený rast počtu obyvateľov.

Potrebné je však počítať s požiadavkami na:

- zvyšovanie štandardu bývania
- trend mierneho znižovania obložnosti bytov
- vytvorenie územnotechnických a urbanistických rezerv pre migračné prírastky obyvateľstva v predpokladanej trvalej a pracovnej migrácii vnútornej
- vytvorenie územnotechnických a urbanistických rezerv pre migračné prírastky obyvateľstva v dôsledku nových rozvojových impulzov najmä spoločenského charakteru vyplývajúcich z prihraničnej polohy obcí
- ponuku potenciálnych plôch na bývanie v dôsledku vytvorenia reálnej ponuky pracovných príležitostí v navrhovaných komplexoch športu, rekreácie, občianskej vybavenosti
- pracovné príležitosti v oblasti starostlivosti o krajinu.

2.4.3 PRACOVNÉ PRÍLEŽITOSTI

2.4.3.1 Ekonomická aktivita obyvateľstva

V r. 2001 žilo v riešenom území mikroregiónu 8.333 ekonomicky aktívnych osôb. Podiel ekonomicky aktívnych osôb z celkového počtu trvale bývajúcich obyvateľov predstavoval 48,48 %.

Zamestnanecká štruktúra riešeného územia zaznamenáva najvyšší podiel zamestnaných v terciérnom sektore (38,40 %), na druhom mieste sú zamestnaní v sekundárnom sektore (20,50 %) a na treťom mieste zamestnaní v primárnom sektore (20,22 %).

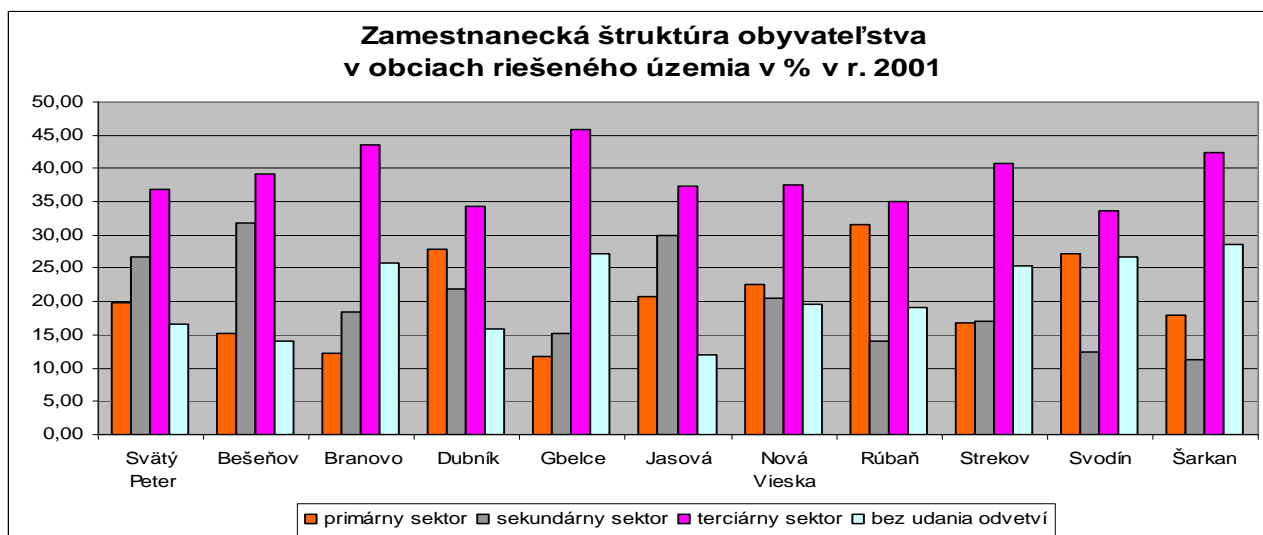
Porovnaním podielov zamestnaných v riešenom území s podielom zamestnaných podľa slovenského priemeru je v riešenom území výrazne vyšší podiel zamestnaných v primárnom sektore a nižší podiel zamestnaných v sekundárnom a terciérnom sektore.

Za prácou mimo svojho bydliska odchádza 2.528 osôb, t. z. 30,34 % z ekonomicky aktívnych.

Zamestnanecká štruktúra obyvateľstva v % v r. 2001 v obciach riešeného územia

Obce riešeného územia	primárny sektor	sekundárny sektor	terciérny sektor	bez udania odvetví	EAO spolu
Svätý Peter	19,85	26,77	36,85	16,54	100,00
Bešeňov	15,18	31,81	39,06	13,95	100,00
Branovo	12,23	18,35	43,53	25,90	100,00
Dubník	27,89	21,80	34,35	15,96	100,00
Gbelce	11,73	15,16	45,81	27,30	100,00
Jasová	20,70	30,00	37,37	11,93	100,00
Nová Vieska	22,50	20,50	37,50	19,50	100,00
Rúbaň	31,65	14,15	35,01	19,18	100,00
Strekov	16,86	17,06	40,73	25,35	100,00
Svodín	27,09	12,54	33,67	26,70	100,00
Šarkan	17,88	11,26	42,38	28,48	100,00
riešené územie	20,22	20,50	38,40	20,88	100,00
SR	5,38	27,54	44,43	22,65	100,00

Zdroj údajov: SODB 2001

2.4.3.2 Hospodárska základňa obce

Pracovné príležitosti v jednotlivých obciach riešeného územia

Svätý Peter	počet nezamestnaných: 26 (k 31.03. 2006)		
	<u>zdroj zamestnanosti:</u> GÁL s.r.o., Svätý Peter NAWAX, L. Klíč Hilda Hamranová SHR J+J Ing. Jozef Jobbágy Viliam Zsidek SHR Ing. Jolana Jobbágyová Vojtech Bagin Štefan Cserge Oto Krnáč Judita Badalová VPS obce Svätý Peter Agroekospol, s.r.o Obecný úrad Svätý Peter	<u>druh:</u> krajčírka dielňa výroba medzistienok poľnohospodárstvo poľnohospodárstvo a potravinárstvo poľnohospodárstvo obchody stolár výroba cestovín rozličný tovar potraviny + mäso verejno-prospešné práce poľnohospodárstvo administratíva technický personál školstvo – učitelia technický personál	<u>počet zamestnancov:</u> 60 20 10 10 10 18 2 4 10 4 20 85
Bešeňov	počet nezamestnaných: 150 (k 30.04. 2006)		
	Firma Gubo Tobgrow, s.r.o Agroprofit, a.s. Jednota SD Slovenská pošta, a.s. Obecný úrad Bešeňov	pozemné práce pestovanie tabaku poľnohospodárske práce predaj potravín, mäsa a iného tovaru služby administratíva technický personál školstvo – učitelia technický personál	35 40 25 7 3 4 2 14 4
Branovo	počet nezamestnaných: 49 (k 30.04. 2006)		
	- v obci je 18 % nezamestnanosť - v obci je niekoľko malých firiem, ktoré si nevyžadujú vytvárať nové pracovné miesta a tak znížiť percento nezamestnanosti Obecný úrad Branovo	administratíva technický personál školstvo – učitelia technický personál	
Dubník	počet nezamestnaných: 126 (k 30.04. 2006)		
	- v obci je 7,10 % nezamestnanosť		

	AT DUNAJ s.r.o.	rastlinná a živočíšna výroba (najväčší zamestnávateľ v obci sídlo firmy – v Rožňave)	50
	AGROCONTRACT MIKULÁŠ a.s.	rastlinná a živočíšna výroba druhý najväčší zamestnávateľ v obci sídlo firmy – v Liptovskom Mikuláši)	30
	Činnosti vykonávajú SHR. Občania podnikajú v oblasti obchodu a služieb. Obecný úrad Dubník		
		administratíva technický personál školsťvo – učiteľia technický personál	
Gbelce	Počet nezamestnaných: 229 osôb (k 30.04. 2006) V obci je minimálna možnosť zamestnania, čoho následkom je odchod občanov za prácou do iných regiónov, najčastejšie nachádzajú zamestnanie v Maďarskej republike v montážnych závodoch.		
	Obecný úrad Gbelce	administratíva technický personál školsťvo – učiteľia technický personál	
Jasová	Počet nezamestnaných: 101 (k 30.04. 2006)		
	AGROREA s.r.o., Jasová	poľnohospodárstvo	25
	VINOHRADY Jasová, s.r.o.	poľnohospodárstvo	4
	AGRIKO, s.r.o. Jasová	poľnohospodárstvo	13
	Roľnícke družstvo Jasová	poľnohospodárstvo	3
	TOS Jasová, a.s.	oprava strojov, služby	71
	RALTEX, s.r.o.	krajčírska dielňa, služby	25
	Obecný úrad Jasová	administratíva a technický personál školsťvo – učiteľia a technický personál	
Nová Vieska	Počet nezamestnaných: 55 (k 30.04. 2006)		
	Obecný úrad Svodín	administratíva a technický personál školsťvo – učiteľia a technický personál	75
Rúbaň	Počet nezamestnaných: 54 (k 30.04. 2006)		
	Rúbaňka s.r.o. Rúbaň	poľnohospodárska činnosť	61
	AT DUNAJ s.r.o.	rastlinná a živočíšna výroba (sídlo firmy – v Rožňave)	15
	Obchod	predaj potravín a iného tovaru	5
	Pohostinstvo	služby	5
	Slovenská pošta, a.s.	služby	2
	Súkromní podnikatelia a SHR	obchod, služby, komunálna výroba	10
	Obecný úrad Rúbaň	administratíva a technický personál školsťvo – učiteľia a technický personál	15 10
Strekov	Počet nezamestnaných: 137 (k 01.04. 2006)		
	PD Strekov	poľnohospodárstvo	135
	Obchod a reštaurácie	služby	25
	Drevárska výroba	komunálne prevádzky	20
	Kamiónová doprava	autodoprava, služby	30
	Obecný úrad Strekov	administratíva a technický personál školsťvo – učiteľia a technický personál	10 25
Svodín	Počet nezamestnaných: 238 (k 30.04. 2006)		
	Poľnohospodárske družstvo	poľnohospodárstvo	110
	Baliarne Mánya	služby	
	Rubina s.r.o.		
	Jonagold		
	Karloff Distillery company s.r.o.		
	Obec Svodín – 75 zamest.		
	Obecný úrad Svodín	administratíva a technický personál školsťvo – učiteľia a technický personál	75

Šarkan	Počet nezamestnaných: 27 (k 30.04. 2006)		
	Sušička tabaku	poľnohospodárstvo	15
	Potraviny, pohostinstvo	obchod, služby	2
	Živnostníci	služby, nákladná doprava	2
	Díva – Živnostníci	poľnohospodárstvo	2

Zdroj: dotazník – jednotlivé obce

2.4.3.3 Nezamestnanosť

K 30.4. 2006 (údaje za obec Svätý Peter sú k 31.3. 2006) bolo v obciach riešeného územia podľa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny nezamestnaných 1.396 ľudí a ich štruktúra bola nasledovná:

Nezamestnanosť podľa pohlavia k 30.4. 2006

Územie	Spolu UoZ	Z toho ženy
Svätý Peter*	269	106
Bešeňov	122	75
Branovo	49	26
Dubník	126	57
Gbelce	229	117
Jasová	90	58
Nová Vieska	55	22
Rúbaň	54	32
Strekov	137	69
Svodín	238	116
Šarkan	27	16
riešené územie	1 396	694

Zdroj údajov: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch, v Komárne
údaje za obec Svätý Peter sú k 31.3. 2006

K 30.4. 2006 bola miera nezamestnanosti podľa údajov z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v okrese Komárno (10,11 %) nižšia, ako bol celoslovenský priemer s hodnotou 11,04 %, v okrese Nové Zámky (11,99 %) bola mierne vyššia, ako bol celoslovenský priemer. Nitriansky kraj dosahoval k danému dátumu mieru nezamestnanosti 11,10 %.

2.4.4 PREDPOKLADY VÝVOJA PRACOVNÝCH PRÍLEŽITOSTÍ

2.4.4.1 Veková štruktúra obyvateľstva, prognóza pracovnej sily

Veková štruktúra obyvateľstva, prognóza pracovnej sily

Do r. 2025 sa predpokladá aj v obciach riešeného územia vzhľadom na celkové demografické trendy na Slovensku výrazné starnutie obyvateľstva, ktoré poukazuje na znižovanie obyvateľstva v produktívnom veku a zvyšovanie v poproduktívnom veku, čo spôsobí pokles pracovnej sily a zvýši ekonomické zaťaženia obyvateľstva.

Prognóza vekovej štruktúry obyvateľov obciach riešeného územia v %

Názov obce	Počet obyvateľov v % k 31.12. 2006				Prognóza obyvateľov v % v r. 2025			
	spolu	0 - 14	15 - 64	65 ⁺	spolu	0 - 14	15 - 64	65 ⁺
Svätý Peter	100,00	16,16	69,92	13,92	100,00	13,00	66,00	21,00
Bešeňov	100,00	13,35	72,95	13,70	100,00	11,00	68,00	21,00
Branovo	100,00	12,46	71,00	16,55	100,00	11,00	66,00	23,00
Dubník	100,00	14,60	68,64	16,76	100,00	12,00	64,00	24,00
Gbelce	100,00	14,62	70,98	14,40	100,00	13,00	66,00	21,00
Jasová	100,00	14,07	68,11	17,82	100,00	12,00	63,00	25,00
Nová Vieska	100,00	12,87	70,61	16,51	100,00	11,00	66,00	23,00
Rúbaň	100,00	11,92	67,88	20,19	100,00	10,00	63,00	27,00
Strekov	100,00	12,93	67,77	19,30	100,00	11,00	63,00	26,00
Svodín	100,00	16,08	69,40	14,52	100,00	14,00	64,00	22,00
Šarkan	100,00	15,58	63,17	21,25	100,00	14,00	58,00	28,00
riešené územie	100,00	14,37	69,68	15,95	100,00	12,00	65,00	23,00

Zdroj údajov: r. 2006 – ŠÚ SR, r. 2025 – AUREX

Inštitút informatiky a štatistiky (Výskumné demografické centrum) vypracoval v r. 2006 dokument *Prognóza pracovnej sily v krajoch SR do roku 2025*, ktorá poukazuje na tieto základné predpoklady o budúcich trendoch vývoja ekonomickej aktivity (najbližšie dve desaťročia):

- Ekonomická aktivita žien sa bude naďalej zvyšovať, hlavne vo veku 25-54 rokov, hlavne v dôsledku zlepšovania podmienok pre zladenie pracovných a rodinných povinností.
- Počíta sa so zvyšovaním ekonomickej aktivity starších ľudí, ku ktorému prispeje nedostatok mladšej pracovnej sily v dôsledku nízkej pôrodnosti v poslednom období ako aj intenzívnejšie predlžovanie ľudského života po roku 1990.
- Pokračujúci pokles ekonomickej aktivity mladých ľudí pôjde predovšetkým na vrub zvyšujúceho sa významu vzdelania.
- Jedinou skupinou, pre ktorú sa očakáva stagnácia resp. mierny pokles miery zamestnanosti je stredný vek u mužov.

2.4.4.2 Prehľad pracovných príležitostí

V obciach riešeného územia sa budú perspektívne rozvíjať pracovné príležitosti v oblastiach:

- poľnohospodárska výroba, poľnohospodárske služby a skladovanie
- lesníctvo
- komunálna výroba, stavebná výroba
- skladovanie, autodoprava
- obchod, služby
- verejné stravovanie, rekreačné ubytovanie
- turizmus, šport, rekreácia, agroturistické aktivity
- školstvo, kultúra
- sociálna starostlivosť
- starostlivosť o krajinu.

Pohyb počtu pracovných príležitostí a skladba pracovných príležitostí sa budú odvíjať od úrovne podmienok rozvoja ekonomickej aktivity v jednotlivých obciach.

2.4.4.3 Prognóza vývoja pracovných príležitostí

V najbližších dvoch desaťročiach sa za základné trendy ovplyvňujúce pracovnú silu bude považovať starnutie obyvateľstva a zvyšovanie ekonomickej aktivity vo väčšine vekových skupín obyvateľstva.

Dôsledkom tohto vývoja bude znižovanie početnosti pracovnej sily a zvyšovanie jej priemerného veku.

V budúcnosti sa bude zvyšovať ekonomické zaťaženie obyvateľstva. To znamená, že na ekonomicky aktívne obyvateľstvo bude pripadať stále viac ekonomicky neaktívnych osôb.

Závažnou skutočnosťou je aj zvyšovanie počtu a podielu starších osôb v ekonomicky aktívnom obyvateľstve.

Tieto skutočnosti treba brať do úvahy pri riadení ekonomiky, pri zmenách v systémoch sociálneho poistenia, a tiež pri koncipovaní populačnej, sociálnej a migračnej politiky, nakoľko dobre nastavená migrácia môže prispieť k zmierneniu očakávaných problémov v oblasti pracovných síl.

So spomínanými trendmi treba v budúcnosti počítať aj v obciach riešeného územia.

2.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

2.5.1 CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU, PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA OBCÍ

2.5.1.1 Urbanisticko-architektonická charakteristika mikroregiónu a obcí

Prevažná časť obcí (osem) je lokalizovaná v páse pozdĺž západného úpätia Pohronskej pahorkatiny a pozdĺž potoka Paríž, ktorý tvorí sídelnú os týchto obcí. Celkove sa mikroregión skladá zo štyroch častí:

- v severozápadnej časti ťažisková obec Dvory nad Žitavou s nadväznými obcami Bešeňov a Branovo (mimo mikroregiónu obce Veľké Lovce, Semerovo),
- v severozápadnej časti Parížskeho pásu pomerne rovnomerné obce Jasová, Dubník, Rúbaň, Strekov,
- v juhovýchodnej časti pásu obce Nová Vieska, dve ťažiskové obce Gbelce a Svodín, Šarkan (a mimo regiónu obce Ľubá, Belá a Kamenný Most až po rieku Hron),
- vzhľadom na mikroregión samostatne situovaná obec Svätý Peter, spadovaná k Hurbanovu (prepojená s mikroregiónom cez obce Dulovce a Pribeta).

Z funkčno-priestorového hľadiska obce mikroregiónu spájajú spoločné záujmy: funkcia vinohradnícka, ktorá je súčasne funkciou urbanistickou (vznik vinárskych osád s viničnými domčekmi a pivnicami), funkcia poľnohospodárska a narastajúca rekreačná funkcia.

Charakteristika obcí z priestorového hľadiska:

- kompaktný tvar so sústredenou nízkou zástavbou takmer výlučne rodinných domov
- zástavba rozložená na mierne zvlhnom teréne, plynulo prechádza do viníc, sadov polí a miestami do menších lesných komplexov, prakticky cez všetky obce pretekajú potoky, však bez výraznejšieho využitia v urbanisticko-architektonickom obraze sídla.
- jadrá obcí prevažne tvorené nepravidelnou rastlou sieťou krátkych, pomerne úzkych ulíc po oboch stranách hlavnej komunikačnej osi obce (výnimkou je Branovo, Nová Vieska s jednoduchou uličnou štruktúrou), novšia zástavba rodinných domov s pravidelnou uličnou sieťou
- centrálna námestia obcí s plochami viac či menej upravenej zelene so sústredenou občianskou vybavenosťou, v značnom počte menšie námestia prevažne trojuholníkového tvaru, v križovaniach ciest, pomerne málo využívané inak ako dopravné, chýbajú športové, oddychové plochy, ihriská
- rodinné domy solitérne, prevažne jednopodlažné, so sedlovou, prípadne stanovou alebo manzardovou strechou, cca 12% rodinných domov má využité podkrovie, architektúru rodinných domov reprezentuje spôsob zástavby z konca 20. storočia, bez tvarových a tektonických väzieb na pôvodnú regionálnu ľudovú architektúru
- verejné komunikačné priestory s verejnými komunikáciami, v menšej miere s vybudovanými chodníkmi popri komunikáciách, s odvodňovacími jarkami, s pomerne bohatou, aj keď nie všade upravenou zeleňou, prevažne nízkou (trávniky) a vysokou (stromy, najčastejšie ovocné stromy, orechy, agáty, topole), krajnice komunikácií takmer všetky neupravené, chýbajú vyznačené vodiace pružky, popri komunikáciách chýbajú vymedzené odstavné parkovacie miesta, cestné križovatky v obciach často plošne predimenzované, bez vyznačených, prípadne zeleňou upravených tienených plôch
- absentujú cyklistické chodníky, využiteľné v bežnom živote domácich obyvateľov i návštevníkov
- zeleň zastúpená plochami a líniami verejnej zelene ulíc, námestí, plochami zelene hospodárskej a zelene cintorínov a futbalových ihrísk, pri zariadeniach OV, najmä pri ZŠ a MŠ, pri obecných úradoch, kostoloch, množstvo plôch s ruderálnou zeleňou, tiež je potrebné rozšíriť plochy krajinskej zelene, absentujú aleje a stromoradia
- množstvo drobných objektov s kultúro-historickými hodnotami (prícestné kríže, prícestné sochy, Božie Muky, kaplnky, Kalvárie, misijné kríže, mariánske stĺpy, pomníky, pamätníky, pamätné tabule, sochy, busty,...), niektoré s prvkami pôvodnej ľudovej architektúry, mnohé v nevyhovujúcom stavebnom stave, neupravené, zarastené zeleňou, málo viditeľné, málo využité v obraze sídla i voľnej krajiny.
- poľnohospodárske dvory (čiastočne) využívané. niektoré upravené, niektoré len čiastočne alebo nevyužívané, rozpadnuté, objekty schátrané, opustené, plochy zarastené burinou, oplotenia zničené, (územné rezervy pre investičné aktivity, najmä výrobného charakteru)

- dominantným kompozičným princípom obcí z hľadiska priestorovej charakteristiky je mierne zvlnený reliéf krajiny s typickou poľnohospodárskou rovinnou štruktúrou, s minimálnymi výškovými rozdielmi územia, s množstvom vodných nádrží a rozsiahlymi plochami Parížskych močiarov

- potok Paríž, Svodínsky potok a riečka Žitava tvoria výrazný, ale urbanisticky nevyužitý líniový kompozičný prírodný prvok v území

- napriek dobrému dopravnému napojeniu (cestné, železničné) ide pomerne pokojné prostredie obcí (s výnimkou Gbeliec, čiastočne Bešeňova), čo je výhodné pre rozvoj rekreačnej funkcie a vidieckeho turizmu.

2.5.1.2 Zastavané plochy mimo hranice zastavaných území obcí

- charakteristické osady, roztrúsené v krajine, zväčša pôvodu hospodárskeho (dvory / majery, pôvodne vínne pivnice, neskôr poľnohospodárske jednotky, osady), postupne nadobúdajú charakter (agro)rekreačný príp. až obytný, vyskytujú sa v obciach: Jasová – Nové vinohrady, Liesková, Dubník – Dvor Mikuláš, Kolónia, Strekov – Cegléd, Vinohrady, Štefan, Nová Vieska – Arad, Réva, Novovieske vinice, Svodín – Ivanovo, Studienka, Gbelce – Vinohrady za Kalváriou, Šarkan – Diva, Svätý Peter – Stráž, Nové vinohrady, Agrolinz. Tento, pre dané územie charakteristický jav, sa odporúča aj v ďalšom rozvoji pri určení vhodnej funkcie akceptovať.

2.5.2 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA OBCE

2.5.2.1 Administratívno-správne územia obcí – Obraz krajiny

Krajinný obraz riešeného územia dnes predstavuje obraz zvlnenej nížinnej a pahorkatinovej krajiny doplnený civilizačnými prvkami a prvkami krajinných štruktúr, ktoré vznikli antropickou činnosťou. Súčasnú krajinnú štruktúru riešeného územia tvoria:

- lesné porasty
- vodné plochy (umelé vodné nádrže pôvodne určené pre poľnohospodárske účely) a vodné toky
- orná pôda, trvalé poľnohospodárske kultúry, trvalé trávne porasty
- rozsiahle mokraďové plochy, močiare
- plochy zastavané budovami a komunikáciami, línie dopravných trás a nadzemných vedení technickej vybavenosti.

V obraze krajiny riešeného územia, predovšetkým na rozsiahlych plochách ornej pôdy absentujú líniové, skupinové, bodové prvky krajinej zelene. V riešenom území sa prejavuje vo významnej miere veterná erózia. Prakticky každá plocha bez vegetácie je viac či menej ohrozená odnosom vrchných vrstiev pôdy, čím prichádza k znižovaniu pôdnej úrodnosti. Zvýšená náchylnosť pôd na veternú eróziu v riešenom území je spôsobená najmä otvorenosťou územia bez ochrannej líniovej zelene, dôsledkom čoho je silná prašnosť v území, najmä v mimovegetačnom období.

Komplexný urbanistický návrh funkčného využitia a priestorového usporiadania riešeného územia preto ako hlavný princíp formovania krajinného obrazu zvolil:

- princíp rekonštrukcie, revitalizácie a intenzifikácie
- princíp uplatnenia dynamických kompozičných prvkov
- princíp uplatnenia prírodných a kultúrnych akcentov a dominánt
- princíp renaturácie vodných ekosystémov (vodných tokov a vodných plôch)
- princíp prirodzeného zadržovania vody v území prirodzenými a prírode blízkymi prostriedkami (posilňovanie retenčnej schopnosti ekosystémov)
- princíp zvyšovania plôch krajinej zelene zakladaním nových lesných porastov, nelesnej drevinovej vegetácie, zelených zadržovacích pásov, rozptýlenej krajinej zelene (medze, remízky, stromy, kry solitéry, skupinové porasty), zakladaním alejí a stromoradií, dopĺňaním brehových porastov
- princíp ochrany a udržiavania podmáčaných plôch (mokraďových plôch) s hydroekologickým významom.

Spoločný územný plán obcí navrhuje:

- nové plochy, pásy, línie a body krajinnej zelene
- úpravy existujúcich vodných tokov a nové línie vodných tokov s prirodzenou úpravou brehov
- suché poldre, retenčné nádržky na úpravu odtokových pomerov a vodného režimu v území
- nové (alebo obnovené bývalé) línie poľných ciest (v miestach križovania poľných ciest vytvoriť malé oddychové miesta, prípadne lúčky, vyhliadkové body)
- doplniť navrhovanú štruktúru prírodných prvkov o prvky drobného krajinného rekreačného mobiliáru
- využiť línie poľných ciest pre funkcie dopravnú, hospodársku, rekreačnú s príslušnou vybavenosťou a spojiť športové, rekreačné komplexy, agrofarmy, zastavané územia obcí, významné prírodné prvky

Návrh územného plánu obce zapracováva do kompozície bodových, lineárnych a plošných prvkov prírodných, do siete poľných ciest a rekreačných trás drobné zachované kultúrno-historické prvky a nové umelecké prvky ako napr.:

- prístreškové kríže, Božie Muky, kaplnky, drobné prístrešky, altánky, lavičky, informačné tabule, umelecké diela vhodne zakomponované do prírodnej scenérie poľnohospodárskej krajiny, lávky, mostíky, oplotenia, oporné múriky, studničky, malé vyhliadkové veže, zvoničky a pod, doplnené v krajine prírodnými prvkami ako studničky, stromy solitéry, skupiny stromov, malé komplexy etážovej zelene, remízky, medze, aleje, stromoradia a pod.

Líniová a pásová zeleň popri komunikáciách, popri vodných tokoch je v návrhu tvorená plochami nízkej, strednej a vysokej zelene. Prevládajúcim prvkom sú trvalé trávne porasty s vysokou retenčnou schopnosťou.

Prvky krajinnej zelene a vodné prvky utvárajú spojitý systém, podklad pre návrh miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES).

Charakteristické osady, roztrúsené v krajine, zväčša pôvodu hospodárskeho (dvory / majery, pôvodne vínne pivnice, neskôr poľnohospodárske jednotky, osady), pre dané územie charakteristický jav, ktoré ešte fyzicky existujú, je účelné aj v ďalšom rozvoji pri určení vhodnej funkcie akceptovať, zachovať, podporovať v nich funkciu trvalého bývania, obnoviť stavebný fond, dobudovať dopravnú a technickú vybavenosť a funkčne využiť podľa možností miestnych podnikateľských aktivít na:

- účely poľnohospodárskej výroby
- účely agroturistických aktivít
- účely športu a rekreácie
- budovanie zmiešaných území bývania, poľnohospodárskej výroby, rekreácie

z dôvodu využitia existujúceho potenciálu týchto lokalít, zachovania prítomnosti človeka v krajine a starostlivosti o krajinu.

Tie lokality, ktoré fyzicky už (takmer) neexistujú a nie je záujem o ich obnovu, je potrebné rekultivovať, revitalizovať a využiť na pestovanie poľnohospodárskych plodín, prípadne na budovanie plôch krajinnej zelene.

Roztrúsené agroturistické lokality, rekreačné lokality, poľnohospodárske usadlosti, areály je účelné pospájať navzájom, s lesmi, vinohradmi a s obcami existujúcimi (navrhnutými na úpravu) a navrhovanými poľnými a lesnými cestami s funkciou dopravnou, hospodárskou, rekreačnou – rekreačnými trasami.

Návrh spoločného územného plánu obcí prináša zmenu hraníc zastavaného územia obcí.

V územiach, ktoré sa pričleňujú do zastavaného územia obcí, dominujú funkcie bývanie, šport, rekreácia a zeleň, preto v urbanistickej koncepcii krajinného obrazu budú aj v budúcnosti prevládať prírodné prvky.

Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny

Tieto opatrenia sú zahrnuté v predchádzajúcich návrhoch – napr. výsadbou zelene na stabilných krajinných štruktúrach (poľné cesty, hranice blokov) sa spestrí obraz krajiny, zlepši jej estetické vnímanie zvýši sa biodiverzita. Veľký význam má odstraňovanie odpadov a náletových drevín, intenzifikácia hospodárenia, obnova funkčného využívania dnes opustených, nevyužívaných plôch.

2.5.2.2 Zastavané územie obce

Návrh územného plánu obce rešpektuje a zachováva vidiecky ráz riešeného územia, ďalej rozvíja urbanistickú štruktúru obce. Návrhom plôch zelene verejnej, sprievodnej, ochrannej a izolačnej, zelene brehových porastov a návrhom malých vodných plôch, retenčných nádržíek a suchých poldrov tvorí organické väzby medzi zastavaným územím obce a voľnou krajinou.

Návrh územného plánu obce umiestňuje nové funkčné plochy prednostne do hraníc súčasného zastavaného územia obce, časť návrhových a výhľadových plôch umiestňuje za hranice zastavaného územia.

V obci sú vytipované potenciálne vhodné plochy pre rozvoj funkcie bývania a občianskej vybavenosti.

Vzhľadom na flexibilitu návrhu sú tieto plochy navrhované ako zmiešané plochy s jednou dominantnou funkciou.

Rozsiahlejšími investičnými zámermi v obci sú:

- navrhované plochy pre rozvoj funkcií turizmu, športu a rekreácie, najmä vinohradníckych aktivít a agroturistiky
- nové zmiešané výrobné areály s viacfunkčným využitím pre funkcie ľahkej priemyselnej výroby, drobnej komunálnej výroby a stavebnej výroby, výrobných a nevýrobných služieb, poľnohospodárskej výroby, poľnohospodárskych služieb a poľnohospodárskeho skladovania, skladového hospodárstva, autodopravy (prevádzkové dvory), umiestňované mimo zastavaného územia obce alebo v jeho okrajovej časti.

Dominantnou rozvojovou funkciou obce v poľnohospodárskej krajine je funkcia obytná a rekreačná, funkcia poľnohospodárskej výroby. Sekundárnou funkciou je funkcia drobnej komunálnej výroby a služieb.

Centrálna časť obce s predĺženým širokým námestím si zachováva charakter historického pôdorysu na území pôvodnej urbanistickej zástavby, uplatňujú sa v nej parkovo upravené plochy zelene a oddychové plochy.

Okolo obce je výhľadovo navrhnutá okružná prechádzková rekreačná trasa s drobnou rekreačnou vybavenosťou.

Zastavané územie obce je v návrhu prepojené viacerými rekreačnými trasami (poľnými cestami, prípadne lesnými cestami) s okolitou krajinou.

Kompozičnou osou obce okrem hlavného námestia je vodný tok, buď v centrálnej polohe, v okrajovej časti alebo v kontaktovom území s príľahlými plochami, ktoré tvoria malé oddychové plochy s drobnými architektonickými prvkami, s plochami so športovo-rekreačným využitím, sieť chodníkov, parkovo upravené plochy zelene, prírode blízke úpravy brehov a brehových porastov potokov.

Obec má vzhľadom na polohový potenciál predpoklady pre rozvoj športovo-rekreačných a agroturistických aktivít, čo zohľadňuje aj návrh územného plánu.

Navrhované rozvojové funkčné plochy sú podrobnejšie charakterizované v príslušných kapitolách.

Navrhovaná sieť verejných komunikačných priestorov je dimenzovaná s dostatočnými šírkovými parametrami, aby do uličného koridoru bolo možné umiestniť okrem cestnej komunikácie prakticky prístupné siete TV (cyklistické chodníky), parkovo upravené plochy zelene, menšie oddychové plochy, zelené odvodňovacie kanály, prípadne malé vodné plochy, parkovacie miesta.

Návrh územného plánu sa zameriava na skvalitnenie existujúceho obytného, rekreačného a výrobného prostredia obce, na posilnenie funkcie krajinej zelene a na pozdvihnutie významu kontaktového územia medzi zastavaným územím obce a otvorenou krajinou.

Prednosťou obce Bešeňov je, že v bezprostrednej blízkosti zastavaného územia obce, takmer paralelne vedľa seba, tečú tri významnejšie vodné toky – Nitra s ramenom Malej Nitry, Chrenovka a riečka Stará Žitava.

Okolo starej Žitavy sa rozvíjajú plochy so športovo-rekreačnými aktivitami, ktoré v návrhu tvoria spolu s plochami krajinej zelene, s plochami občianskej vybavenosti v centre obce a navrhovanými pešími trasami urbanistický komplex. Cieľom územného plánu obce je, aby riečka Žitava nebola len hranicou zastavaného územia obce ale aj jeho prirodzenou súčasťou.

2.5.2.3 Územný rozvoj mimo hranice zastavaného územia obce

Návrh SÚPN O navrhuje v návrhovej a výhľadovej etape rozšíriť hranice súčasného zastavaného územia obce mimo súčasné hranice zastavaného územia o lokality vyznačené v grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie.

2.6 NÁVRH ZÁSAD A REGULATÍVOV PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

Podľa §2 Zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov najdôležitejším praktickým výstupom územnoplánovacej dokumentácie je stanovenie regulatívov územného rozvoja obce v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, ktoré po schválení územnoplánovacej dokumentácie nadobúdajú záväzný charakter a stanovenie smerných doporučení pre územný rozvoj obce v smernej časti územnoplánovacej dokumentácie.

Regulatívy sú spoločným vyjadrením základných zásad usporiadania územia a limitov jeho využitia v územnoplánovacej dokumentácii.

Zásady a limity funkčného využitia územia a jeho priestorového usporiadania sú záväzné podmienky realizovateľnosti zámerov územného plánovania.

Limity využitia územia:

- sú odvodené z všeobecne platných predpisov – zákonov, vyhlášok, noriem (sú záväzné pre obstarávateľa a spracovateľa ÚPD)
- vychádzajú z konkrétnych podmienok riešeného územia, z požiadaviek zadania, z požiadaviek obstarávateľa, z požiadaviek obyvateľov, z predstáv spracovateľa o funkčnom využití územia a jeho priestorovom usporiadaní, sú výsledkom konsenzu medzi zúčastnenými stranami (stávajú sa záväznými v okamihu schválenia obstarávateľom ÚPD).

Zásady a regulatívy územného rozvoja obce stanovujú pravidlá priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, stanovujú opatrenia v území, podmienky umiestňovania areálov, objektov a zariadení. Regulatívy sú stanovené v textovej a grafickej forme.

Riešené územie je rozdelené pre potreby regulácie na menšie charakteristické územné časti, funkčne a priestorovo homogénne jednotky riešeného územia – regulačné jednotky.

Regulačná jednotka je najmenšia časť územia obce, funkčne, pre ktorú sú stanovené prvky funkčnej a priestorovej regulácie:

- číslo regulačnej jednotky
- funkčné využitie – súčasný stav
- druh urbanistickej intervencie do územia – koncepčné zaradenie existujúcich a navrhovaných funkčných plôch
- funkčné využitie – návrh
- etapizácia
- zásady funkčnej a priestorovej regulácie.

Urbanistický návrh funkčného využitia a priestorového usporiadania regulačných jednotiek s prvkami funkčnej a priestorovej regulácie je uvedený v **regulačných tabuľkách**.

2.6.1 OZNAČENIE REGULAČNÝCH JEDNOTIEK

Regulačné jednotky v riešenom území obce sú označené spôsobom:

- 1, 2, 3,...- označenie regulačnej jednotky v hraniciach súčasného zastavaného územia obce s existujúcim funkčným využitím

- označenie regulačnej jednotky v hraniciach súčasného zastavaného územia obce navrhovanej na zmenu funkčného využitia alebo na obnovu pôvodného funkčného využitia, prípadne územie navrhované na asanáciu nevyhovujúcej existujúcej zástavby (ide o plochy v súčasnej dobe nevyužívané alebo funkčne využívané, okrem funkcií orná pôda (OP), trvalé trávne porasty (TTP), lesné porasty (LP), sady (S), vinice (V), záhrady (Z), záhrady pri rodinných domoch (ZZ)

- A, B, C,...- označenie regulačnej jednotky mimo hraníc súčasného zastavaného územia obce s existujúcim funkčným využitím

- označenie regulačnej jednotky mimo hraníc súčasného zastavaného územia obce navrhovanej na zmenu funkčného využitia alebo na obnovu pôvodného funkčného využitia, prípadne územie navrhované na asanáciu nevyhovujúcej existujúcej zástavby (ide o plochy v súčasnej dobe nevyužívané alebo funkčne využívané, okrem funkcií orná pôda (OP), trvalé trávne porasty (TTP), lesné porasty (LP), sady (S), vinice (V), záhrady (Z), záhrady pri rodinných domoch (ZZ)

- N1, N2, N3,...- označenie regulačnej jednotky s navrhovaným novým funkčným využitím

- ide o plochy v súčasnej dobe využívané ako orná pôda (OP), trvalé trávne porasty (TTP), lesné porasty (LP), sady (S), vinice (V), záhrady (Z), záhrady pri rodinných domoch (ZZ) alebo v súčasnej dobe nevyužívané, zdevastované.

2.6.2 ČASOVÁ ETAPIZÁCIA ÚZEMNÉHO A FUNKČNO-PRIESTOROVÉHO ROZVOJA OBCE

- Návrhové obdobie pre prvú etapu spoločného územného plánu obcí stanovené do roku 2025 (návrhová etapa)
- návrhové obdobie pre druhú etapu spoločného územného plánu obcí stanovené od roku 2025 (výhľadová etapa).
- rezervné výhľadové plochy na možné nové funkčné využitie v budúcnosti – plochy ďalšieho možného územného rozvoja obce.

2.6.3 NÁVRH INTERVENCIÍ DO ÚZEMIA – KONCEPČNÉ ZARADENIE EXISTUJÚCICH A NAVRHOVANÝCH FUNKČNÝCH PLOCH

Súčasná funkčno-priestorová charakteristika jednotlivých obcí riešeného územia predstavuje relatívne stabilizované urbanistické štruktúry s rôznorodou kvalitou a rôznym stupňom využitia.

Súčasný stav funkčného využitia a priestorového usporiadania obce si vyžaduje urbanizačné zásahy – intervencie – na jednotlivých existujúcich a predpokladaných rozvojových plochách v zastavanom území obce (intravilán) a mimo zastavaného územia obce (extravilán):

Návrh urbanistických intervencií do územia predstavuje:

- stabilizáciu častí riešeného územia obce s rozvinutou urbanistickou štruktúrou
- intenzifikáciu území s nízkou intenzitou funkčného a priestorového využitia
- zmenu funkčného a priestorového využitia častí riešeného územia obce
- návrh nových rozvojových plôch a prvkov dopravnej a technickej vybavenosti v časovej etapizácii
- rekonštrukciu, rekultiváciu, revitalizáciu areálov, verejných komunikačných priestorov, plôch zelene a vodných prvkov.

Riešené územie obce je z tohto dôvodu rozdelené na:

Územia funkčne stabilizované

- (1) územie s rozvinutou urbanistickou štruktúrou
územie bez nutnosti výrazných urbanizačných zásahov
na plochách existujúcej zástavby je na voľných parcelách možná dostavba objektov s príslušným možným funkčným využitím za predpokladu rešpektovania stanovených zásad a regulatívov priestorového usporiadania

Územia navrhované na intenzifikáciu funkčného a priestorového využitia

- (2) územie funkčne využívané, navrhované na intenzifikáciu funkčného a priestorového využitia

Územia navrhované na zmenu funkčného využitia alebo obnovu pôvodného funkčného využitia

- (3) územie navrhované na zmenu funkčného využitia alebo na obnovu pôvodného funkčného využitia, prípadne územie navrhované na asanáciu nevyhovujúcej existujúcej zástavby
ide o plochy v súčasnej dobe nevyužívané alebo funkčne využívané, okrem funkcií orná pôda (OP), trvalé trávne porasty (TTP), lesné porasty (LP), sady (S), vinice (V), záhrady (Z), záhrady pri rodinných domoch (ZZ)

Územia navrhované na budovanie nových rozvojových plôch v návrhovej etape

- (4) územie navrhované na nové funkčné využitie (návrh – N)
ide o plochy v súčasnej dobe využívané ako orná pôda (OP), trvalé trávne porasty (TTP), lesné porasty (LP), sady (S), vinice (V), záhrady (Z), záhrady pri rodinných domoch (ZZ)

Územia navrhované na budovanie nových rozvojových plôch vo výhľadovej etape

- (5) územie navrhované na nové funkčné využitie (výhľad – V)
ide o plochy v súčasnej dobe využívané ako orná pôda (OP), trvalé trávne porasty (TTP), lesné porasty (LP), sady (S), vinice (V), záhrady (Z), záhrady pri rodinných domoch (ZZ)

Územia navrhované na ďalší územný rozvoj obce v budúcnosti

- (6) rezervná výhľadová plocha na možné nové funkčné využitie
ide o plochy v súčasnej dobe využívané ako orná pôda (OP), trvalé trávne porasty (TTP), lesné porasty (LP), sady (S), vinice (V), záhrady (Z), záhrady pri rodinných domoch (ZZ)

Územia navrhované na funkčné a priestorové úpravy verejných komunikačných priestorov

- (7) územie navrhované na funkčné a priestorové úpravy verejných komunikačných priestorov, ciest a sprievodných plôch zelene popri komunikáciách
funkčné a priestorové úpravy komunikácií a verejných komunikačných priestorov z dôvodu zmeny zaradenia ciest do kategórií, z dôvodu zaradenia poľných ciest do verejných komunikačných priestorov

Územia navrhované na rekonštrukciu, rekultiváciu, revitalizáciu funkčných plôch

- (8) územie navrhované na rekonštrukciu, rekultiváciu, revitalizáciu, kvalitatívne zmeny vo využití plôch zelene, vodných prvkov, objektov, zariadení, areálov
kvalitatívne zmeny vo využití plôch zelene, vodných prvkov
kvalitatívne zmeny v druhoch občianskej vybavenosti.

2.7 NÁVRH REGULÁCIE FUNKČNÉHO VYUŽITIA A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA S URČENÍM PREVLÁDAJÚCICH FUNKČNÝCH ÚZEMÍ VRÁTANE URČENIA PRÍPUSTNÝCH, PRÍPUSTNÝCH DOPLNKOVÝCH A NEPRÍPUSTNÝCH FUNKCIÍ

2.7.1 ZÁSADY A REGULATÍVY FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA

Regulatívy funkčného využitia územia stanovujú záväzné a odporúčané podmienky pre využitie riešeného územia. Vyjadrené sú písomnou a grafickou formou.

Regulatívy sú stanovené tak, aby:

- zohľadňovali záujmy obce
- umožňovali flexibilitu funkčného využitia územia
- bola zabezpečená možnosť kontinuálneho rozvoja dopravnej siete.

2.7.1.1 Druhy funkčného využitia územia

V spoločnom územnom pláne obcí sú navrhnuté tieto druhy funkčného využitia územia:

BÝVANIE (v dominantnej funkcii)

- PBr zmiešané územie s dominantnou funkciou bývania v rodinných domoch
 PBb zmiešané územie s dominantnou funkciou bývania v bytových domoch

OBČIANSKA VYBAVENOSŤ (v dominantnej funkcii)

- POV zmiešané územie s dominantnou funkciou občianskej vybavenosti
 AL archeologická lokalita

VÝROBA (v dominantnej funkcii)

- VR výrobné územie s funkciami priemyselná, stavebná, komunálna výroba, výrobné a nevýrobné služby, autodoprava
 VN výrobné územie s funkciami poľnohospodárska výroba, poľnohospodárske služby, poľnohospodárske skladovanie
 L skladové a distribučné územie, logistické areály
 PVL zmiešané výrobné územie s funkciami priemyselná, stavebná, komunálna výroba, výrobné a nevýrobné služby, autodoprava, poľnohospodárska výroba, poľnohospodárske služby, poľnohospodárske skladovanie, skladovanie a distribúcia
 (zmiešané výrobné areály – výrobné parky, prevádzkové dvory)

ŠPORT A REKREÁCIA (v dominantnej funkcii)

- Š športové plochy
 R rekreačné areály, rekreačné lokality
 PŠR zmiešané územie športu a rekreácie
 (športovo-rekreačné areály, plochy pre športovo-rekreačné aktivity)
 PBR zmiešané územie bývania a rekreácie
 PVR zmiešané územie poľnohospodárskej výroby, športu a rekreácie
 (agroturistické farmy, rekreačné areály s doplnkovým malokapacitným chovom zvierat, poľnohospodárska výroba bez negatívnych účinkov na životné prostredie)
 OD oddychové plochy

(plochy pre každodennú, rekreáciu a šport, plážové plochy pri vode a pod.)

DOPRAVNÁ VYBAVENOSŤ (v dominantnej funkcii)

- DVC územie pre dopravnú vybavenosť cestnú
(cestné komunikácie, areály, budovy a zariadenia cestnej dopravy a cestných dopravných služieb)
- DVŽ územie pre dopravnú vybavenosť železničnú
(železničná trať, areály, budovy a zariadenia železničnej dopravy a železničných dopravných služieb)
- DVL územie pre dopravnú vybavenosť leteckú
(areály, budovy a zariadenia leteckej dopravy a leteckých dopravných služieb)
- VKP územie verejných komunikačných priestorov s funkciami dopravnej vybavenosti a zelene
(cestné, pešie, cyklistické komunikácie, plochy statickej dopravy, líniová a maloplošná verejná zeleň vo väzbe na komunikácie)
- CKP územie centrálného verejného komunikačného priestoru obce s funkciami dopravnej vybavenosti a zelene
(hlavné námestie a verejné komunikačné priestory v dotyku hlavného námestia, cestné, pešie, cyklistické komunikácie, plochy statickej dopravy, líniová a maloplošná verejná zeleň vo väzbe na komunikácie)

TECHNICKÁ VYBAVENOSŤ (v dominantnej funkcii)

- TV územie pre technickú vybavenosť
(trasy, areály, budovy a zariadenia technickej vybavenosti)

ZELEŇ V ZASTAVANOM ÚZEMÍ OBCE A ZELEŇ VO VOL'NEJ KRAJINE

- ZV verejná zeleň
(rozsiahlejšie upravené verejné zelené priestranstvá,
verejné parky a parkovo upravené plochy,
izolačná a ochranná zeleň v zastavanom území obce
sprievodná zeleň pri komunikáciách v zastavanom území obce
zeleň brehových porastov v zastavanom území obce)
- ZA areálová zeleň, historický park
(ohradený areál s dominantnou funkciou zelene s obmedzeným alebo vyhradeným prístupom verejnosti)
- ZC zeleň cintorínov
- ZZ zeleň záhrad pri rodinných domoch
- ZI zeleň izolačná
(stav, návrh na úpravu, doplnenie, založenie nových plôch izolačnej zelene)
- ZS sprievodná zeleň popri komunikáciách
(sprievodná zeleň nízka, stredná, vysoká,
stav, návrh na úpravu, doplnenie, založenie nových plôch sprievodnej zelene)
- ZBP sprievodná vegetácia vôd

	(sprievodná zeleň (nízka, stredná, vysoká) vodných tokov, vodných plôch, suchých poldrov a mokradí (brehové porasty, stav, návrh na úpravu existujúcich brehových porastov, doplnenie, založenie nových brehových porastov)
NDV	nelesná drevinová vegetácia (krajinná zeleň nízka, stredná, vysoká, (stav, návrh na úpravu, doplnenie, založenie nových plôch nelesnej drevinovej vegetácie)
ZZP	zeleň zadržiacích (vsakovacích) pásov
LP	lesné porasty
LPR	lesné porasty so spoločensko-rekreačnou funkciou (parkovo upravený les v kontakte so zastavaným územím obce)
OP	orná pôda
TPK	trvalé poľnohospodárske kultúry (trvalé trávne porasty (TTP), ovocné sady (OVO), vinice (VIN))
ZAH	záhrady
RKZ	rozptýlená krajinná zeleň

VODA

VT	vodné toky (stav alebo návrh na úpravu vodného toku, návrh nového vodného toku na úpravu vodného režimu/odtokových pomerov v území)
VP	vodné plochy, malé retenčné nádrže, mokraďové plochy, suché poldre (stav alebo návrh na úpravu novej vodnej plochy, návrh novej vodnej plochy na úpravu vodného režimu/odtokových pomerov v území)

2.7.1.2 Charakteristika hlavných funkcií s uvedením prvkov priestorovej regulácie**Zmiešané územie s dominantnou funkciou bývanie (PBr, PBb)**

(PBr), (PBb) – plochy určené prednostne pre obytné domy – bytové domy a rodinné domy určené na trvalé bývanie, ako doplnkové funkcie ostatné budovy na bývanie (detské domovy, domovy dôchodcov, penzióny, útulky, a pod.), menšie areály, budovy a zariadenia pre občiansku vybavenosť (OV), šport (Š), rekreáciu (R), plochy zelene (Z), malé prevádzky pre výrobu a skladovanie, zlučiteľné s ostatnými uplatnenými funkciami a s funkciami susedných území, bez negatívnych vplyvov na životné a spoločenské prostredie, slúžiace pre potreby a zamestnanosť miestneho obyvateľstva, prípadne záujmového územia.

Podiel plôch určených pre funkciu trvalého bývania je stanovený na minimálne 75% celkovej plochy územia.

Funkčné využitie**Prípustné**

- bytové domy a rodinné domy pre trvalé bývanie
- nebytové budovy, areály a zariadenia pre prechodné bývanie
- budovy a zariadenia OV (samostatné alebo integrované do bytových budov) zodpovedajúce svojou skladbou a kapacitou predovšetkým záujmom miestneho obyvateľstva)

Prípustné doplnkové

- menšie areály, budovy a zariadenia pre občiansku vybavenosť, šport a každodennú rekreáciu, detské ihriská, vybavené príslušným mobiliárom

- menšie areály, budovy a zariadenia pre malé prevádzky pre výrobu a skladovanie, zlučiteľné s ostatnými uplatnenými funkciami a s funkciami susedných území, bez negatívnych vplyvov na životné a spoločenské prostredie, slúžiace pre potreby miestneho obyvateľstva, prípadne záujmového územia
- zeleň súkromná pri rodinných domoch, bytových domoch
- zeleň areálová s príslušným mobiliárom
- zeleň verejná
- chovateľstvo a pestovateľstvo v rámci drobných stavieb
- verejné komunikačné priestory (komunikácie cestné, pešie, cyklistické, verejná zeleň, vodné prvky) s príslušným mobiliárom
- nevyhnutné plochy a zariadenia dopravnej a technickej vybavenosti prípustných funkcií vrátane garáží a parkovacích stojísk a spevnených peších komunikácií s príslušným mobiliárom
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Neprípustné

- funkcie – výroba, skladovanie, doprava ako hlavné stavby
- všetky druhy funkcií s negatívnym vplyvom na životné a spoločenské prostredie
- drobnochov so škodlivým vplyvom na okolité prostredie (pachy), chov väčších exotických zvierat

Záväzné opatrenia

Pre umiestňovanie areálov, budov, stavieb a zariadení malých prevádzok pre výrobu a skladovanie, menších areálov, budov, stavieb a zariadení pre šport a rekreáciu, prechodné ubytovanie, teda iných ako funkcia trvalého bývania (v prípade, že nejde o integráciu priamo v obytných budovách) je nevyhnutné:

- individuálne posúdiť lokalizáciu zámeru podľa veľkosti plochy areálu, budovy zariadenia, podľa nárokov na zásobovanie, dopravnú obsluhu, parkovanie, na spotrebu médií technickej vybavenosti
- rešpektovať podmienky hygienických noriem pre výrobné a skladové prevádzky v prípade umiestnenia výrobných a skladových území v blízkosti obytných, športových, rekreačných území, území OV a zmiešaných území s obytnou, športovou, rekreačnou a vybavenostnou funkciou
- svojou výškou, tvarovaním, materiálovým riešením stavebno-technickým a architektonickým riešením rešpektovať hodnotné architektonické prvky v okolí, rešpektovať charakter a mierku vidieckeho sídla a vidieckej krajiny
- nároky na parkovacie plochy zabezpečiť na vlastnom pozemku a nezaberať verejné komunikačné priestory, v prípade priestorových možnosti parkovacích stojísk na verejných komunikačných priestoroch po dohode s obcou sú tieto parkovacie stojiská dopravne vyznačené a navrhované v súčinnosti so zeleňou
- parkovanie domácich obyvateľov na vlastnom pozemku
- využívať ako najvhodnejšie lokality okrajové časti zmiešaných území z dôvodu minimálneho zaťaženia obytného prostredia dopravou
- areály, budovy a zariadenia malých prevádzok oddeliť pohľadovo aj funkčne od okolitej zástavby (podľa priestorových možností) vegetačným pásom, prípadne vegetačnou líniou s ochrannou a izolačnou funkciou (ochrannú a izolačnú zeleň umiestňovať vo vlastnom území – prípadne pozdĺž hranice vlastného územia)
- venovať zvýšenú pozornosť úprave vstupného priestoru do areálu, budovy, zariadenia
- venovať zvýšenú pozornosť návrhu areálovej zelene a komunikačným priestorom, na pozemkoch bez zelene zabezpečiť minimálne 15% z celkovej plochy areálu na areálovú zeleň.

Zmiešané územie s dominantnou funkciou občianskej vybavenosti (POV)

(POV) – plochy určené prednostne pre areály, budovy a zariadenia OV zodpovedajúce svojou skladbou a kapacitou veľkosti a funkcií obce, prípadne potrebám záujmového územia, ako doplnkové funkcie plochy určené pre obytné domy – bytové domy a rodinné domy určené na trvalé bývanie, ostatné budovy na bývanie (detské domovy, domovy dôchodcov, útulky a pod.), menšie areály budovy a zariadenia pre šport, rekreáciu, zeleň, malé prevádzky pre výrobu a skladovanie, zlučiteľné s ostatnými uplatnenými funkciami v území a s funkciami susedných území, bez negatívnych vplyvov na životné prostredie, slúžiace pre potreby a zamestnanosť miestneho obyvateľstva.

Podiel plôch určených pre funkciu trvalého bývania je stanovený na minimálne 25% celkovej plochy územia.

Funkčné využitie:**Prípustné**

- areály budovy a zariadenia OV zodpovedajúce svojou skladbou a kapacitou veľkosti a funkcií obce, prípadne potrebám záujmového územia

Prípustné doplnkové

- budova alebo zariadenie pre trvalé bývanie s funkciou služobného bytu (bytov) integrované do zariadenia OV alebo ako samostatný objekt
- zeleň areálová s príslušným mobiliárom
- zeleň verejná
- zeleň súkromná pre potreby služobného bývania
- športové plochy a zariadenia viazané na príslušný druh OV a pre neorganizovaný šport
- bytové domy a rodinné domy pre trvalé bývanie
- zeleň súkromná pri rodinných domoch a bytových domoch
- nebytové budovy, areály, zariadenia pre prechodné bývanie
- menšie areály, budovy a zariadenia pre občiansku vybavenosť, šport a každodennú rekreáciu, detské ihriská s príslušným mobiliárom
- menšie areály, objekty a zariadenia pre malé prevádzky pre výrobu a skladovanie, zlučiteľné s ostatnými uplatnenými funkciami v území a s funkciami susedných území, bez negatívnych vplyvov na životné prostredie, slúžiace pre potreby a zamestnanosť miestneho obyvateľstva
- verejné komunikačné priestory (komunikácie cestné, pešie, cyklistické, verejná zeleň, vodné prvky) s príslušným mobiliárom
- nevyhnutné plochy a zariadenia dopravnej a technickej vybavenosti prípustných funkcií vrátane garáží a parkovacích stojísk a spevnených peších komunikácií s príslušným mobiliárom
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Neprípustné

- funkcie – výroba, skladovanie, doprava ako hlavné funkcie
- všetky druhy funkcií s negatívnym vplyvom na životné a spoločenské prostredie
- drobnochov so škodlivým vplyvom na okolité prostredie (pachy), chov väčších exotických zvierat

Záväzná opatrenia

- v prípade polohy tohto územia v centrálnej časti obce majú areály, budovy a zariadenia OV výrazne centrotvorný charakter a plnia úlohu reprezentačnej časti obce
- rešpektovať podmienky hygienických noriem pre výrobné a skladové prevádzky v prípade umiestnenia výrobných a skladových území v blízkosti obytných, športových, rekreačných území, území OV a zmiešaných území s obytnou, športovou, rekreačnou a vybavenostnou funkciou
- parkovacie stojiská pre areály, objekty a zariadenia OV sú navrhované predovšetkým na vlastných pozemkoch, vo vnútri areálov, v prípade parkovacích stojísk na verejných komunikačných priestoroch sú tieto parkovacie stojiská dopravne vyznačené a navrhované v súčinnosti so zeleňou

- parkovanie domácich obyvateľov na vlastnom pozemku
- svojou výškou, tvarovaním, materiálovým riešením stavebno-technickým a architektonickým riešením rešpektovať hodnotné architektonické prvky v okolí, rešpektovať charakter a mierku vidieckeho sídla a vidieckej krajiny
- venovať zvýšenú pozornosť úprave vstupného priestoru do areálu, budovy, zariadenia
- v prípade polohy tohto územia v centrálnej časti obce je vylúčené umiestnenie areálov malých výrobných a skladových prevádzok a autodopravy

Výrobné územie – výrobný areál (VR)

(VR) – plochy určené pre areály, objekty, zariadenia ľahkej priemyselnej, a stavebnej výroby, výrobných a nevýrobných služieb, autodopravy, ktoré na základe charakteru prevádzky a veľkosti územia nie sú prípustné v obytnom, športovom, rekreačnom území a zmiešaných územiach s dominantnými funkciami bývanie, občianska vybavenosť a zmiešaných územiach s dominantnými funkciami šport a rekreácia.

Funkčné využitie:

Prípustné

- areály, budovy a zariadenia priemyselnej alebo komunálnej alebo stavebnej výroby, výrobných a nevýrobných služieb, autodopravy

Prípustné doplnkové

- areály, budovy a zariadenia OV viažuce sa ku dominantnej funkcii výroby, skladového hospodárstva a autodopravy s vyhradeným prístupom verejnosti
- budova alebo zariadenie pre trvalé bývanie s funkciou služobného bytu/bytov) integrované do zariadenia vyhradenej OV alebo ako samostatný objekt
- zeleň areálová s vyhradeným prístupom verejnosti, s príslušným mobiliárom
- nevyhnutné plochy a zariadenia dopravnej a technickej vybavenosti prípustných funkcií vrátane garáží a parkovacích stojísk a spevnených plôch komunikácií s príslušným mobiliárom
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Neprípustné

- všetky druhy funkcií nezlučiteľné s funkciou daného druhu

Záväzná opatrenia

Pre umiestňovanie areálov, budov a zariadení tohto územia je nevyhnutné:

- lokalizovať nové výrobné územia v dostatočnej vzdialenosti od území s funkciou bývania
- rešpektovať podmienky hygienických noriem pre výrobné, skladové a dopravné prevádzky v prípade umiestnenia výrobných a skladových území v blízkosti obytných, športových, rekreačných území, území OV a zmiešaných území s obytnou, športovou, rekreačnou a vybavenostnou funkciou
- rešpektovať požadované ochranné pásma podľa druhov výroby
- areály, budovy a zariadenia výrobných, skladových území, území autodopravy oddeliť pohľadovo a funkčne od okolitej krajiny, prípadne zástavby vegetačnými líniami alebo pásmi s ochrannou a izolačnou funkciou
- svojou výškou, tvarovaním, materiálovým riešením stavebno-technickým a architektonickým riešením budov a zariadení výrobných území rešpektovať charakter a mierku vidieckeho sídla a vidieckej krajiny
- venovať zvýšenú pozornosť úprave vstupného priestoru do areálu, budovy, zariadenia výrobných území
- venovať zvýšenú pozornosť návrhu areálovej zelene a vnútorným komunikačným priestorom

Výrobné územie – areál poľnohospodárskej výroby (VN)

(VR) – plochy určené pre areály, objekty, zariadenia poľnohospodárskej výroby, poľnohospodárskych služieb a poľnohospodárskeho skladovania, ktoré na základe charakteru prevádzky a veľkosti územia nie sú prípustné v obytnom, športovom, rekreačnom území a zmiešaných územiach s dominantnými funkciami bývanie, občianska vybavenosť a zmiešaných územiach s dominantnými funkciami športu a rekreácie.

Funkčné využitie:

Prípustné

- areály, budovy a zariadenia poľnohospodárskej výroby, poľnohospodárskych služieb, poľnohospodárskeho skladovania

Prípustné doplnkové

- areály, budovy a zariadenia OV viažuce sa ku dominantnej funkcii výroby s vyhradeným prístupom verejnosti
- budova alebo zariadenie pre trvalé bývanie s funkciou služobného bytu/bytov) integrované do zariadenia vyhradenej OV alebo ako samostatný objekt
- zeleň areálová s vyhradeným prístupom verejnosti, s príslušným mobiliárom
- nevyhnutné plochy a zariadenia dopravnej a technickej vybavenosti prípustných funkcií vrátane garáží a parkovacích stojísk a spevnených plôch komunikácií s príslušným mobiliárom
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Nepripustné

- všetky druhy funkcií nezlučiteľné s funkciou daného druhu

Záväzné opatrenia

Pre umiestňovanie areálov, budov a zariadení tohto územia je nevyhnutné:

- lokalizovať nové výrobné územia v dostatočnej vzdialenosti od území s funkciou bývania
- rešpektovať podmienky hygienických noriem pre výrobné, skladové a dopravné prevádzky v prípade umiestnenia výrobných a skladových a dopravných území v blízkosti obytných, športových, rekreačných území, území OV a zmiešaných území s obytnou, športovou, rekreačnou a vybavenostnou funkciou
- rešpektovať požadované ochranné pásma podľa druhov výroby
- areály, budovy a zariadenia výrobných, skladových území a území dopravy oddeliť pohľadovo a funkčne od okolitej krajiny, prípadne zástavby vegetačnými líniami alebo pásmi s ochrannou a izolačnou funkciou
- svojou výškou, tvarovaním, materiálovým riešením stavebno-technickým a architektonickým riešením budov a zariadení výrobných území rešpektovať charakter a mierku vidieckeho sídla a vidieckej krajiny
- venovať zvýšenú pozornosť úprave vstupného priestoru do areálu, budovy, zariadenia výrobných území
- venovať zvýšenú pozornosť návrhu areálovej zelene a vnútorným komunikačným priestorom

Zmiešané výrobné územie – výrobné parky a prevádzkové dvory (PVK)

(PVK) – sú plochy určené pre areály, budovy a zariadenia menšieho rozsahu ľahkej priemyselnej výroby, drobnej komunálnej výroby a stavebnej výroby, výrobných a nevýrobných služieb, poľnohospodárskej výroby, poľnohospodárskych služieb a poľnohospodárskeho skladovania, skladového hospodárstva, autodopravy, ktoré na základe charakteru prevádzky a plošných nárokov je možné zlučovať do jedného funkčného výrobného celku, ktoré spoločne vytvárajú jeden ucelený zmiešaný prevádzkový areál slúžiaci pre potreby zamestnanosti miestneho obyvateľstva, prípadne záujmového územia.

Výrobné parky – plochy väčšieho rozsahu, ktoré na základe charakteru prevádzky (bez negatívnych vplyvov na životné a spoločenské prostredie) a plošných nárokov nie sú prípustné v obytnom, športovom,

rekreačnom území a zmiešaných územiach s funkciami bývanie, občianska vybavenosť a zmiešaných územiach s dominantnými funkciami športu a rekreácie.

Prevádzkové dvory – plochy menšieho rozsahu ktoré na základe charakteru prevádzky (bez negatívnych vplyvov na životné a spoločenské prostredie) a plošných nárokov je tiež možné umiestňovať v kontakte so zmiešanými územiach s dominantnou funkciou bývanie a zmiešanými územiach s dominantnou funkciou občiansku vybavenosť

Funkčné využitie:

Prípustné

- menšie areály, budovy a zariadenia priemyselnej výroby, komunálnej výroby a stavebnej výroby, poľnohospodárskej výroby a skladového hospodárstva, autodopravy bez negatívnych vplyvov na životné a spoločenské prostredie, zlučiteľné s funkciami susedných území, slúžiace pre potreby miestneho obyvateľstva, prípadne záujmového územia

Prípustné doplnkové

- budova alebo zariadenie pre trvalé bývanie s funkciou služobného bytu/bytov) integrované do zariadenia alebo ako samostatný objekt
- zeleň súkromná pre potreby služobného bývania
- zeleň areálová s príslušným mobiliárom
- nevyhnutné plochy dopravnej a technickej vybavenosti prípustných funkcií vrátane garáží a parkovacích stojísk a spevnených peších komunikácií s príslušným mobilárom
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Neprípustné

- všetky druhy funkcií nezlučiteľné s funkciou daného druhu

Záväzná opatrenia

Pre umiestňovanie areálov, budov a zariadení tohto územia je nevyhnutné:

- výrobné parky lokalizovať v dostatočnej vzdialenosti od území s funkciou bývania
- rešpektovať podmienky hygienických noriem pre výrobné, skladové a dopravné prevádzky v prípade umiestnenia výrobných, skladových a dopravných území v blízkosti obytných, športových, rekreačných území, území OV a zmiešaných území s obytnou, športovou, rekreačnou a vybavenostnou funkciou
- rešpektovať požadované ochranné pásma podľa druhov výroby
- areály, budovy a zariadenia výrobných území oddeliť pohľadovo a funkčne od okolitej krajiny, prípadne zástavby vegetačnými líniami alebo pásmi s ochrannou a izolačnou funkciou
- svojou výškou, tvarovaním, materiálovým riešením stavebno-technickým a architektonickým riešením budov a zariadení výrobných území rešpektovať charakter a mierku vidieckeho sídla a vidieckej krajiny
- venovať zvýšenú pozornosť úprave vstupného priestoru do areálu, budovy, zariadenia výrobných území
- venovať zvýšenú pozornosť návrhu areálovej zelene a vnútorným komunikačným priestorom.

Skladové a distribučné územie, logistické areály (L)

(L) – plochy určené pre areály, objekty, zariadenia skladového hospodárstva, ktoré na základe charakteru prevádzky a veľkosti územia nie sú prípustné v obytnom, športovom, rekreačnom území a zmiešaných územiach s dominantnými funkciami bývanie, občianska vybavenosť a zmiešaných územiach s dominantnými funkciami šport a rekreácia.

Funkčné využitie:

Prípustné

- areály, budovy a zariadenia skladového hospodárstva

Prípustné doplnkové

- areály, budovy a zariadenia OV viažuce sa ku dominantnej funkcii skladového hospodárstva s vyhradeným prístupom verejnosti
- budova alebo zariadenie pre trvalé bývanie s funkciou služobného bytu/bytov) integrované do zariadenia vyhradenej OV alebo ako samostatný objekt
- zeleň areálová s vyhradeným prístupom verejnosti, s príslušným mobiliárom
- nevyhnutné plochy a zariadenia dopravnej a technickej vybavenosti prípustných funkcií vrátane garáží a parkovacích stojísk a spevnených plôch komunikácií s príslušným mobiliárom
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Nepripustné

- všetky druhy funkcií nezlučiteľné s funkciou daného druhu

Záväzné opatrenia

Pre umiestňovanie areálov, budov a zariadení tohto územia je nevyhnutné:

- lokalizovať nové skladové územia v dostatočnej vzdialenosti od území s funkciou bývania
- rešpektovať podmienky hygienických noriem pre skladové prevádzky v prípade umiestnenia skladových území v blízkosti obytných, športových, rekreačných území, území OV a zmiešaných území s obytnou, športovou, rekreačnou a vybavenostnou funkciou
- rešpektovať požadované ochranné pásma podľa druhov skladovaného materiálu
- areály, budovy a zariadenia území skladového hospodárstva oddeliť pohľadovo a funkčne od okolitej krajiny, prípadne zástavby vegetačnými líniami alebo pásmi s ochrannou a izolačnou funkciou
- svojou výškou, tvarovaním, materiálovým riešením stavebno-technickým a architektonickým riešením budov a zariadení území skladového hospodárstva rešpektovať charakter a mierku vidieckeho sídla a vidieckej krajiny
- venovať zvýšenú pozornosť úprave vstupného priestoru do areálu, budovy, zariadenia území skladového hospodárstva
- venovať zvýšenú pozornosť návrhu areálovej zelene a vnútorným komunikačným priestorom

Športové plochy (Š)

(Š) – plochy určené pre areály objekty a zariadenia pre šport zodpovedajúce svojou skladbou a kapacitou veľkosti a funkcii obce, prípadne potrebám záujmového územia.

Funkčné využitie:**Prípustné**

- areály, objekty a zariadenia pre šport

Prípustné doplnkové

- budova alebo zariadenie pre trvalé bývanie s funkciou služobného bytu (bytov) integrované do zariadenia alebo ako samostatný objekt
- nevyhnutné plochy dopravnej a technickej vybavenosti vrátane garáží a parkovacích stojísk a spevnených peších komunikácií s príslušným mobiliárom
- zeleň areálová s príslušným mobiliárom
- zeleň verejných komunikačných priestorov (zeleň, vodné prvky) s príslušným mobiliárom
- zeleň súkromná pre potreby služobného bývania
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Neprípustné

- funkcie – výroba, skladovanie, doprava ako hlavné funkcie
- všetky druhy funkcií s negatívnym vplyvom na životné a spoločenské prostredie
- všetky druhy funkcií nezlučiteľné s funkciou daného druhu

Rekreačné areály, rekreačné lokality (R)

(R) – plochy určené pre areály, objekty a zariadenia pre rekreáciu zodpovedajúce svojou skladbou a kapacitou veľkosti a funkcii obce, prípadne potrebám záujmového územia, ktoré zabezpečujú požiadavky každodennej, koncom týždňovej, sezónnej i celoročne využívanej rekreácie miestneho obyvateľstva a návštevníkov, turistov záujmového, prípadne širšieho regionálneho, alebo nadregionálneho územia.

Funkčné využitie:

Prípustné

- areály, objekty a zariadenia pre rekreáciu

Prípustné doplnkové

- objekt alebo zariadenie pre trvalé bývanie s funkciou služobného bytu (bytov) integrované do zariadenia OV alebo ako samostatný objekt
- nevyhnutné plochy dopravnej a technickej vybavenosti vrátane garáží a parkovacích stojísk a spevnených peších komunikácií s príslušným mobiliárom
- zeleň areálová s príslušným mobiliárom
- zeleň verejných komunikačných priestorov (zeleň, vodné prvky) s príslušným mobiliárom
- zeleň súkromná pre potreby služobného bývania
- nevyhnutné oddychové a športové plochy, detské ihriská, s príslušným mobiliárom, slúžiace pre potreby návštevníkov areálov, objektov a zariadení rekreácie
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Neprípustné

- funkcie – výroba, skladovanie, doprava ako hlavné funkcie
- všetky druhy funkcií s negatívnym vplyvom na životné a spoločenské prostredie
- všetky druhy funkcií nezlučiteľné s danou funkciou

Zmiešané územie športu a rekreácie (PŠR)

(PŠR) – plochy určené pre rodinné domy a objekty pre prechodné bývanie typu chát, rekreačných domov, penziónov v okrajových častiach obcí, v rekreačnom zázemí obcí.

- Pre zmiešané územia športu a rekreácie platia regulatívy ako pre funkcie Š, R.

Zmiešané územie bývania a rekreácie (PBR)

(PBR) – plochy určené pre rodinné domy a objekty pre prechodné bývanie typu chát, rekreačných domov, penziónov v okrajových častiach obcí, v rekreačnom zázemí obcí.

- Pre zmiešané územia bývania a rekreácie platia regulatívy ako pre funkcie PBr, R.

Zmiešané územie poľnohospodárskej výroby, športu a rekreácie (PVR)

(PVR) – plochy určené pre agroturistické aktivity. Vzhľadom na to, že tieto aktivity sú spojené s chovom hospodárskych zvierat, je účelné tieto areály umiestňovať v okrajových častiach zastavaných území obce, najlepšie mimo zastavaných území obce. Z dôvodu estetického a z dôvodu zdravotného je potrebné počítať

s pásom ochrannej a izolačnej zelene po obvode areálu, podľa priestorových možností najlepšie z vnútornej strany oplotenia.

Funkčné využitie:

Prípustné

- areály, objekty a zariadenia pre agroturistiku

Prípustné doplnkové

- objekt alebo zariadenie pre trvalé bývanie s funkciou služobného bytu (bytov) integrované do zariadenia OV alebo ako samostatný objekt
- nevyhnutné plochy dopravnej a technickej vybavenosti vrátane garáží a parkovacích stojísk a spevnených peších komunikácií s príslušným mobiliárom
- zeleň areálová s príslušným mobiliárom
- zeleň verejných komunikačných priestorov (zeleň, vodné prvky) s príslušným mobiliárom
- zeleň súkromná pre potreby služobného bývania
- nevyhnutné oddychové a športové plochy, detské ihriská, s príslušným mobiliárom, slúžiace pre potreby návštevníkov areálov, objektov a zariadení
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Nepripustné

- funkcie – výroba, skladovanie, doprava ako hlavné funkcie
- všetky druhy funkcií s negatívnym vplyvom na životné a spoločenské prostredie
- všetky druhy funkcií nezlučiteľné s danou funkciou

Oddychové plochy (OD)

(OD) – plochy určené pre každodennú rekreáciu a šport, oddychové lúčky vo voľnej prírode, plážové plochy pri vode a pod.

Funkčné využitie:

Prípustné

- spevnené plochy, plochy zelene, travinno-bylinné porasty
- objekty a zariadenia pre oddych a rekreáciu zodpovedajúce svojou skladbou a kapacitou veľkosti a funkcii obce, prípadne potrebám záujmového územia
- drobný športový a rekreačný mobiliár

Prípustné doplnkové

- budova alebo zariadenie pre údržbu a správu
- nevyhnutné plochy dopravnej a technickej vybavenosti vrátane spevnených peších komunikácií s príslušným mobiliárom
- zeleň areálová s príslušným mobiliárom
- zeleň verejných komunikačných priestorov (zeleň, vodné prvky) s príslušným mobiliárom
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Nepripustné

- funkcie – výroba, skladovanie, doprava ako hlavné funkcie
- všetky druhy funkcií s negatívnym vplyvom na životné a spoločenské prostredie
- všetky druhy funkcií nezlučiteľné s danou funkciou

Dopravná vybavenosť cestná (DVC)

(DVC) – sú plochy určené pre areály, objekty a zariadenia cestnej dopravy a cestných dopravných služieb

Funkčné využitie:

Prípustné

- servisné a obslužné areály, objekty a zariadenia pre cestnú dopravu
- cestné komunikácie
- spevnené plochy peších komunikácií – ulíc a námestí s príslušným mobiliárom, prislúchajúce ku cestným komunikáciám
- parkovacie stojiská a garáže s prístupovými komunikáciami
- zastávka SAD s príslušnou vybavenosťou
- zjazdové a cyklistické chodníky
- sprievodná zeleň dopravných plôch a línii
- spevnené plochy, plochy zelene

Prípustné doplnkové

- nevyhnutné plochy a zariadenia príпустnej technickej vybavenosti
- nevyhnutné plochy a zariadenia príпустnej občianskej vybavenosti (drobné objekty OV, sociálne zariadenia, prístrešky, informačné centrá, atď.)
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Neprípustné

- funkcie – výroba, skladovanie, doprava ako hlavné funkcie
- všetky druhy funkcií s negatívnym vplyvom na životné a spoločenské prostredie a na realizáciu funkcie cestnej dopravy
- všetky druhy funkcií nezlučiteľné s danou funkciou

Dopravná vybavenosť železničná (DVZ)

(DVZ) – sú plochy určené pre areály, objekty a zariadenia železničnej dopravy a železničných dopravných služieb

Funkčné využitie:

Prípustné

- železničné trate
- spevnené plochy cestných a peších komunikácií, odstavňových plôch s príslušnou vybavenosťou, slúžiace potrebám železničnej dopravy
- servisné a obslužné areály, objekty a zariadenia železničnej dopravy
- parkovacie stojiská a garáže s prístupovými komunikáciami
- autobusová stanica, zastávky SAD s príslušnou vybavenosťou
- sprievodná zeleň dopravných plôch a línii
- areálová zeleň s vyhradeným alebo obmedzeným prístupom verejnosti
- spevnené plochy, plochy zelene

Prípustné doplnkové

- nevyhnutné plochy a zariadenia príпустnej technickej vybavenosti
- nevyhnutné plochy a zariadenia príпустnej občianskej vybavenosti (drobné objekty OV, sociálne zariadenia, prístrešky, informačné centrá, atď.)
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Neprípustné

- funkcie – výroba, skladovanie, doprava ako hlavné funkcie
- všetky druhy funkcií s negatívnym vplyvom na životné a spoločenské prostredie a na realizáciu funkcie železničnej dopravy
- všetky druhy funkcií nezlučiteľné s danou funkciou

Dopravná vybavenosť letecká (DVL)

(DVC) – sú plochy určené pre areály, objekty a zariadenia leteckej dopravy a leteckých dopravných služieb

Funkčné využitie:

Prípustné

- servisné a obslužné areály, objekty a zariadenia pre leteckú dopravu
- prístupové cestné komunikácie
- parkovacie stojiská a garáže s prístupovými komunikáciami
- sprievodná zeleň dopravných plôch a línii
- spevnené plochy, plochy zelene

Prípustné doplnkové

- nevyhnutné plochy a zariadenia prípustnej technickej vybavenosti
- nevyhnutné plochy a zariadenia prípustnej občianskej vybavenosti (drobné objekty OV, sociálne zariadenia, prístrešky, informačné centrá, atď.)
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Nepripustné

- funkcie – výroba, skladovanie, doprava ako hlavné funkcie
- všetky druhy funkcií s negatívnym vplyvom na životné a spoločenské prostredie a na realizáciu funkcie dopravy
- všetky druhy funkcií nezlučiteľné s danou funkciou

Technická vybavenosť (TV)

(TV) – sú plochy určené pre areály, objekty a zariadenia technickej vybavenosti

Funkčné využitie:

Prípustné

- areály, objekty a zariadenia technickej vybavenosti
- servisné a obslužné areály, objekty a zariadenia pre technickú vybavenosť

Prípustné doplnkové

- spevnené plochy cestných komunikácií
- parkovacie stojiská a garáže s prístupovými komunikáciami
- sprievodná zeleň dopravných plôch a línii
- spevnené plochy, plochy zelene
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Nepripustné

- funkcie – výroba, skladovanie, doprava ako hlavné funkcie
- všetky druhy funkcií s negatívnym vplyvom na životné a spoločenské prostredie a na realizáciu funkcie technickej vybavenosti
- všetky druhy funkcií funkčne nezlučiteľné s danou funkciou

Verejné komunikačné priestory (VKP)
Centrálne komunikačné priestory (CKP)

(VKP, CKP) – plochy určené pre verejné komunikačné priestory (a centrálne komunikačné priestory) a verejné zelené priestranstvá

Funkčné využitie:**Prípustné**

- zeleň verejná (parkovo upravené plochy zelene, vodné prvky, ihriská, oddychové plochy s príslušným mobiliárom, atď.)

Prípustné doplnkové

- nevyhnutné plochy dopravnej a technickej vybavenosti vrátane a spevnených peších komunikácií s príslušným mobiliárom
- spevnené plochy peších, cyklistických a cestných komunikácií s príslušným mobiliárom
- drobný športový a rekreačný mobiliár
- drobné pavilóny, stánky, hygienické zariadenia, výtvarné diela
- nevyhnutné plochy a zariadenia prípustnej športovo-rekreačnej vybavenosti (drobné objekty OV, prístrešky, lavičky, smetné koše, stojany na bicykle, atď.)
- manipulačné plochy pre potreby odpadového hospodárstva

Neprípustné

- funkcie – bývanie, výroba, skladovanie, doprava ako hlavné funkcie
- všetky druhy funkcií s negatívnym vplyvom na životné a spoločenské prostredie
- všetky druhy funkcií nezlučiteľné s danou funkciou

Druhy krajinnej a sídelnej zelene (ZV, ZA, ZC, ZI, ZS ZBP, NDV, ZZP, RKZ)

(ZV, ZA, ZC, ZI, ZS ZBP, NDV, ZZP, RKZ) – plochy určené pre rozmanité druhy krajinnej a sídelnej zelene

Funkčné využitie:**Prípustné**

- zeleň verejná rozmanitých druhov (parky, parkovo upravené plochy zelene, vodné prvky, ihriská, oddychové parkovo upravené plochy s malou architektúrou, výtvarnými prvkami a iným príslušným mobiliárom, a pod.)
- zeleň verejných komunikačných priestorov (zeleň, vodné prvky) s príslušným mobiliárom
- porasty zelene so špecifickými funkciami
  - (zeleň areálová historických parkov a v ohraničených areáloch s obmedzeným alebo vyhradeným prístupom verejnosti (ZA),
  - zeleň cintorínov (ZC),
  - zeleň izolačná stredná, vysoká (ZI),
  - zeleň sprievodná nízka, stredná, vysoká (ZS),
  - zeleň brehových porastov nízka, stredná, vysoká (ZBP),
  - nelesná drevinová vegetácia krovinná, stromovitá (NDV),
  - zadržiavacie (vsakovacie) pásy travinno-bylinné, krovinné, stromovité (ZZP)
  - rozptýlená krajinná zeleň – kry, stromy – solitéry, medze, remízky, drobné plochy skupinovej zelene a pod. (RKZ)
- nevyhnutné plochy a zariadenia prípustnej športovo-rekreačnej vybavenosti (prístrešky, lavičky, smetné koše, stojany na bicykle, a pod.)
- drobný športový a rekreačný mobiliár

Prípustné doplnkové

- nevyhnutné plochy dopravnej a technickej vybavenosti s príslušným mobiliárom
- spevnené plochy peších a cyklistických komunikácií s príslušným mobiliárom

Nepripustné

- funkcie – bývanie, výroba, skladovanie, doprava ako hlavné funkcie
- všetky druhy funkcií s negatívnym vplyvom na životné a spoločenské prostredie
- všetky druhy funkcií funkčne nezlučiteľné s danou funkciou.

Lesné porasty (LP)

(LP) – plochy pôvodných lesných porastov určených na zachovanie a navrhovaných lesných porastov

Funkčné využitie:**Prípustné**

- prirodzené spoločenstvá lesnej flóry a fauny (s nevyhnutnými rekultivačnými a revitalizačnými opatreniami)

Prípustné doplnkové

- nespevnené plochy lesných komunikácií (mäkké lesné cesty) s príslušným nevyhnutným mobiliárom
- spevnené plochy lesných komunikácií (tvrdé lesné cesty) s príslušným nevyhnutným mobiliárom
- nevyhnutné plochy a zariadenia technickej vybavenosti prípustných funkcií
- spevnené plochy rekreačných chodníkov s príslušným mobiliárom
- nevyhnutné plochy a zariadenia prípustnej športovo-rekreačnej vybavenosti (prístrešky, lavičky, smetné koše, stojany na bicykle, a pod.)

Nepripustné

- funkcie – bývanie, výroba, skladovanie, doprava ako hlavné funkcie
- všetky druhy funkcií s negatívnym vplyvom na životné a spoločenské prostredie
- všetky druhy funkcií nezlučiteľné s danou funkciou.

Lesné porasty so spoločensko-rekreačnou funkciou (LPR)

(LPR) – plochy pôvodných lesných porastov určených na zachovanie a navrhovaných lesných porastov so športovo-rekreačnou a kultúrno-spoločenskou vybavenosťou

Funkčné využitie:**Prípustné**

- prirodzené spoločenstvá lesnej flóry a fauny (s nevyhnutnými rekultivačnými a revitalizačnými opatreniami)
- nevyhnutné plochy a zariadenia prípustnej športovo-rekreačnej vybavenosti a kultúrno-spoločenskej vybavenosti (prírodné ihriská, prírodná galéria, prvky a zariadenia s umeleckou a kultúrno-spoločenskou funkciou, prístrešky, lavičky, smetné koše, stojany na bicykle, informačné tabule a pod.)

Prípustné doplnkové

- nespevnené plochy lesných komunikácií (mäkké lesné cesty) s príslušným nevyhnutným mobiliárom
- spevnené plochy lesných komunikácií (tvrdé lesné cesty) s príslušným nevyhnutným mobiliárom
- nevyhnutné plochy a zariadenia technickej vybavenosti prípustných funkcií
- spevnené plochy rekreačných chodníkov s príslušným mobiliárom

Nepripustné

- funkcie – bývanie, výroba, skladovanie, doprava ako hlavné funkcie
- všetky druhy funkcií s negatívnym vplyvom na životné a spoločenské prostredie
- všetky druhy funkcií nezlučiteľné s danou funkciou.

2.7.2 ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

- Rešpektovať historicky vzniknutú urbanistickú štruktúru obce a jej prírodný potenciál
- V zastavanom území obce zachovať charakter vidieckej zástavby a charakter historického pôdorysu na území pôvodnej urbanistickej zástavby
- Zohľadniť mierku pôvodnej štruktúry zástavby a zachovať jej typickú siluetu a dochované diaľkové pohľady na výrazné architektonické dominanty a solitéry v území.
- Nové funkčné plochy umiestňovať prednostne v hraniciach zastavaného územia obce
- Plochy nevhodne využívané, plochy nevyužívané, zanedbané navrhnúť na zmenu funkčného využitia, prípadne obnoviť pôvodné funkčné využitie
- Využiť pre výstavbu rodinných domov, prípadne bytových domov voľné pozemky – stavebné medzery
- Rešpektovať vymedzenie nezastaviteľných pozemkov pre obidve etapy – návrhovú aj výhľadovú.
- Rešpektovať vymedzené nezastaviteľné pozemky z dôvodu zachovania plôch záhrad, z dôvodu perspektívnych nových cestných a peších pripojení s cieľom vyformovať prehľadnú komunikačnú sieť v zastavanom území obce
- Pri novej výstavbe, prestavbe udržať niveletu existujúcej výšky zástavby.
- Výšku novej zástavby rodinných domov, bytových domov v zastavanom území obce a objektov občianskej vybavenosti udržať v hladine maximálne dvoch (v prípade bytových domov troch) nadzemných podlaží, prípadne je možné zvýšenie o 1/2 podlažia vo forme zvýšeného prízemnia alebo obytného podkrovia
- V zastavanom území obce – existujúcom, navrhovanom aj výhľadovom dodržiavať požadované odstupy budov podľa príslušných noriem
- Dodržať dostatočný stavebný odstup od historických dominant a drobných kultúrno-historických prvkov
- Historické dominanty a drobné kultúrno-historické prvky v otvorenej krajine i v zastavanom území obce zakomponovať do prostredia vhodnou úpravou okolia týchto prvkov (úprava dopravnej situácie a prvkov technickej vybavenosti, odstupy navrhovaných budov, úprava plôch zelene a vodných prvkov a pod.)
- Navrhovať nové výtvarno-umelecké prvky v otvorenej krajine i v zastavanom území obce z dôvodu zvyšovania kultúrnej úrovne prostredia
- Pre všetky typy funkčného využitia územia rešpektovať všeobecné podmienky stanovené stavebným zákonom, jeho vykonávacími vyhláškami ako aj ostatnými stavebnými predpismi.
- Plochy občianskej a športovo-rekreačnej vybavenosti prepájať pešími prepojeniami a plochami zelene
- V prípade rozvoja rekreačnej zástavby pri vodných tokoch a vodných plochách neohradzovať a nezastavovať pobrežné pozemky súvisle až ku vodnej ploche, pozdĺž pobrežia rešpektovať minimálne 30 m široký nezastaviteľný a nezahraditeľný koridor z dôvodu verejného rekreačného využívania vodnej plochy, vodného toku
- Funkciu centrotvornej občianskej vybavenosti rozvíjať prednostne v centrálnej časti obce, v zástavbe okolo námestia

- V zastavanom území obce – existujúcom, navrhovanom aj výhľadovom rešpektovať navrhované šírky verejných komunikačných priestorov
- Nové verejné komunikačné priestory navrhovať priestranné, s dostatočnou šírkou uličného profilu (min. 13-14m), aby v nich bolo možné umiestniť okrem cestnej komunikácie chodníky (cyklistické chodníky), vodné toky so sprievodnou zeleňou, prípadne malé vodné plochy, pásy verejnej zelene parkovo upravenej, menšie oddychové plochy, odstavné miesta pre parkovanie,
- V navrhovanej zástavbe rešpektovať vyznačené oddychové plochy a plochy zelene
- Realizovať postupne plochy pásy a línie zelene verejnej, sprievodnej, ochrannej a izolačnej, zelene brehových porastov, nových lesných porastov, zelene zadržiacich (vsakovacích pásov)
- Navrhované plochy verejnej zelene, zelene verejných komunikačných priestorov, malých vodných plôch a vodných tokov územne previazať s plochami vodných prvkov a zelene v otvorenej krajine, spojovacími líniami sú plochy zelene, verejné komunikačné priestory a vodné toky
- V miestach depresných, podmáčaných a ohrozovaných náplavovými dažďovými vodami realizovať malé vodné plochy, retenčné nádržky, prípadne suché poldre, zelené zadržiacie (vsakovacie) pásy s lúčnymi, trávnyimi porastmi, nové vodné toky s prirodzenými brehovými úpravami na úpravu odtokových pomerov a úpravu vodného režimu v krajine
- Pobrežné pozemky pri vodných plochách a vodných tokoch vysádzať rozmanitými brehovými porastmi (nízkou, strednou, vysokou zeleňou), pozdĺž pobreží rešpektovať spôsobom výsadby brehových porastov stanovené brehové čiary, revitalizovať korytá vodných tokov
- V otvorenej poľnohospodárskej krajine:
  - odstrániť rozptýlené odpady, divoké skládky
  - revitalizovať zdevastované územia po skládkach odpadu
  - revitalizovať vodné toky (vrátane Žitavy a Parížskeho potoka), teda tzv. sprírodniť brehové partie a korytá riečok a potokov
  - zvyšovať podiel krajinej zelene v poľnohospodárskej krajine (pásy a plochy trvalých trávnych porastov, nelesnej drevinovej vegetácie línie, stromoradiá a alejí, pásy a plochy lesných porastov, rozptýlenej krajinej zelene – kry, stromy solitéry, medze, remízky, drobné plochy skupinovej zelene a pod.)
  - upravovať odtokové pomery a komplexný vodný systém v otvorenej krajine i v zastavanom území obce, najmä v miestach ohrozovania prívalovými dažďovými vodami, prírodnými úpravami vodných tokov, budovaním drobných vodných (retenčných) nádrží, občasných vodných plôch plnených len zrážkami, suchých poldrov, zelených zadržiacich (vsakovacích) pásov, zalesňovaním a dopĺňaním plôch rozmanitých druhov krajinej zelene
- Návrh systému krajinej zelene a systému vodných prvkov v otvorenej krajine i v zastavanom území jednotlivých obcí riešiť formou (krajinárskeho) generelu vôd a krajinej zelene na základe vypracovaného hydrogeologického prieskumu komplexne pre celé riešené územie spoločného územného plánu obcí, a to v spolupráci s poľnohospodárskymi a vodohospodárskymi orgánmi:
  - z dôvodu úpravy odtokových pomerov a úpravy vodného režimu v riešenom území
  - z dôvodu úpravy veterných pomerov v riešenom území
- -z dôvodu formovania krajinného obrazu v riešenom území
- Pri využití územia pre turizmus, šport a rekreáciu spolupracovať so štátnymi orgánmi ochrany prírody a s orgánmi ochrany pamiatok vzhľadom na výskyt cenných prírodných území, kultúrno-historických pamiatok a archeologických lokalít.

- Línie brehových porastov navrhovať tak, aby boli rešpektované požiadavky správcov tokov na sprístupnenie vodných tokov, na ochranné pásma a na pobrežné pozemky
- Venovať pozornosť úprave vstupných priestorov do obce (priestorové parametre, návrh nových funkčných plôch, úprava existujúcich funkčných plôch, vodné prvky, plochy verejnej zelene, drobný uličný mobiliár a pod.)
- V zastavanom území obce – existujúcom, navrhovanom aj výhľadovom rešpektovať požiadavku na vytvorenie oddychových plôch, plôch zelene a línií peších prepojení (napríklad tzv. susedských uličiek) ako voľných nezastavaných verejne prístupných plôch z dôvodu primeranej rozvoľnenosti vidieckej urbanistickej štruktúry a vytvorenia územných predpokladov pre šport, detské ihriská, oddychové plochy, zeleň, pre bezkolízne umiestnenia zariadení technickej vybavenosti, dopravnej vybavenosti, vodných tokov na úpravu odtokových pomerov a pod.
- Vybudovať pešie prepojenia medzi zastavaným územím obce a otvorenou krajinou
- Prepojiť zastavané územia obcí, rekreačné územia s okolitou krajinou upravenými poľnými cestami (rekreačnými trasami), náučným chodníkom
- Vybudovať pešiu okružnú trasu po obvode zastavaného územia obce (využiť existujúce poľné cesty, neupravené chodníky, sprístupniť a vybaviť drobným rekreačným mobiliárom plochy doteraz nevyužívané, neupravené, zanesené odpadmi, divokými skládkami, využiť pohľadové osi na siluetu a panorámu okolitej krajiny)
- V zastavanom území obce – existujúcom, navrhovanom aj výhľadovom na križovaniach ciest a cestných komunikácií rešpektovať rozhládové trojuholníky z dôvodu prehľadnosti dopravnej situácie a z dôvodu priestornosti urbanistického interiéru
- Rešpektovať vymedzené koridory pre návrh cestného obchvatu ako nezastaviteľné pozemky (Bešeňov, Gbelce)
- V prípade realizácie cestného obchvatu prekategorizovať cestnú komunikáciu vedenú centrálnym námestím do nižšej cestnej kategórie na dopravne tlmenú komunikáciu
- V miestach bezprostredného kontaktu obytného, rekreačného územia s cestami s intenzívnou dopravou navrhuje výhľadovo vybudovať zelený terénny protihlukový val (Gbelce, Bešeňov)
- V navrhovaných areáloch pre výrobné aktivity, sklady a služby navrhovať zariadenia len s prevádzkami s ekologicky čistými technológiami výroby, resp. s technickými zariadeniami s minimálnym alebo žiadnym negatívnym vplyvom na životné prostredie a so zdravotne neškodlivými službami
- Plochy pre výrobné aktivity (rozvoj ekologicky neškodlivých prevádzok bez rušivých vplyvov na životné prostredie) umiestňovať predovšetkým v existujúcich výrobných areáloch a v okrajových častiach zastavaného územia obce z dôvodov:
  - efektívne koncentrovať výrobné prevádzky v jednej lokalite (spoločná výstavba komunikačnej siete a technickej vybavenosti)
  - nerozptyľovať výrobné prevádzky, autodopravu v obytných a rekreačných územiach, v centrálnych častiach obce, nerušiť dopravnou obsluhou výrobných prevádzok tieto územia
- Prevádzky autodopravy neumiestňovať v obytných územiach a minimalizovať prejazdy a odstavovania nákladných vozidiel v obciach
- Roztrúsené agroturistické lokality, rekreačné lokality, poľnohospodárske usadlosti, areály, pospájať navzájom, s lesmi, vinohradmi a s obcami existujúcimi (navrhnutými na úpravu) a navrhovanými poľnými a lesnými cestami s funkciou dopravnou, hospodárskou, rekreačnou – rekreačnými trasami.
- Využiť polohový potenciál obce a urbanistický a územný rozvoj obce orientovať na športovo-rekreačné, kultúrno-spoločensko-vzdelávacie a agroturistické aktivity.

2.8 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

2.8.1 SÚČASNÝ STAV

Platná hranica súčasného zastavaného územia obce je vyznačená v grafickej časti návrhu územného plánu.

2.8.2 NÁVRH

Podľa §139a ods.(8) zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov:

Zastavané územie obce tvorí jedno alebo viac priestorovo oddelených zastavaných území v katastrálnom území obce, resp. v súbore katastrálnych území v správe obce.

Zastavané územie je súbor

- a) stavebných pozemkov, zastavaných plôch, dvorov a susedných parcel, ktoré sa užívajú na účel, na ktorý boli stavby uskutočnené,
- b) poľnohospodárskych pozemkov a vodných plôch obklopených parcelami uvedenými v písmene a),
- c) pozemkov ostatných plôch,
- d) pozemkov vhodných na zastavanie, vymedzených na tento účel schváleným územným plánom obce alebo schváleným územným plánom zóny,
- e) pozemkov, ktoré podľa schváleného územného plánu obce alebo podľa schváleného územného plánu zóny sú určené na umiestnenie stavieb na účel uspokojovania voľnočasových a rekreačných potrieb obyvateľstva (rekreácie).

Hranica súčasného zastavaného územia obce je navrhnutá na rozšírenie podľa navrhovaných funkčných plôch vyznačených v grafickej časti územného plánu, a to podľa etapizácie:

- návrhová hranica zastavaného územia obce
- výhľadová hranica zastavaného územia obce

v zmysle citovaného zákona.

Do hranice zastavaného územia obce neboli zahrnuté územia, ktoré fyzicky sú súčasťou zastavaného územia obce, ale podľa hranice katastrálnych území patria do územia susednej obce.

Tento stav sa týka obcí Jasová, Nová Vieska (časť Réva), Svätý Peter, Svodín, Šarkan (časť Diva).

Špecifický prípad predstavuje dvor Mikuláš so zvláštnym vymedzením úzkeho výbežku v katastrálnej hranici obce Dubník, ktorej je súčasťou. Územnou súčasťou dvora Mikuláš je železničná zastávka Pribeta, ktorá však vymedzením katastrálnej hranice patrí do obce Pribeta.

Niektoré návrhy nových funkčných plôch týkajúce sa zástavby v okrajových častiach zastavaného územia obce, najmä návrhy krajinej zelene, vodných prvkov a peších, prípadne cestných komunikácií, sú umiestňované mimo hranice príslušného (katastrálneho) územia obce.

Ide najmä o situácie, kedy je hranica zastavaného územia obce vedená v hraniciach (katastrálneho) územia obce.

Tieto návrhy bude potrebné riešiť v spolupráci so susednými obcami, do územia ktorých návrhy zasahujú.

2.9 NÁVRH KONCEPCIE FUNKČNÝCH ZLOŽIEK – BÝVANIE

2.9.1 SÚČASNÝ STAV DOMOVÉHO A BYTOVÉHO FONDU

Údaje za riešené územie a jeho jednotlivé obce v oblasti domového a bytového fondu sú podrobnejšie uvedené v textovej časti prieskumov a rozborov.

2.9.1.1 Počet trvale obývaných bytov a veková štruktúra bytového fondu

Veková štruktúra bytov v riešenom území poukazuje na starý bytový fond.

Do obdobia výstavby pred rokom 1970 spadá až 62,5 % bytov a po roku 1970 iba 37,5 % bytov.

Najvýraznejšia bola výstavba v rokoch 1946-1970, kedy bolo vystavaných až 41,7 % bytov. Veľmi nízka bola výstavba v poslednom desaťročí 1991-2001, kedy pribudlo iba 6,1 % bytov.

Veková štruktúra bytového fondu v %

Názov obce	Veková štruktúra bytového fondu v %							
	1899 a nezistené	1900 - 1919	1920 - 1945	1946 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1990	1991 - 2001	spolu
Svätý Peter	4,77	7,47	10,53	39,17	21,42	9,06	7,59	100,00
Bešeňov	2,97	2,23	5,01	40,63	25,97	16,51	6,68	100,00
Branovo	3,91	1,68	20,67	37,43	11,17	15,08	10,06	100,00
Dubník	5,39	4,04	11,95	45,62	19,87	10,61	2,53	100,00
Gbelce	5,63	2,75	13,74	43,06	15,71	12,30	6,81	100,00
Jasová	4,77	4,53	9,79	42,00	20,53	11,22	7,16	100,00
Nová Vieska	1,22	0,81	17,07	39,43	19,11	15,85	6,50	100,00
Rúbaň	3,13	4,38	12,81	49,06	15,63	10,63	4,38	100,00
Strekov	2,23	3,76	10,99	46,87	16,69	13,49	5,98	100,00
Svodín	3,61	8,96	15,19	32,79	19,78	14,10	5,57	100,00
Šarkan	3,94	5,51	7,87	61,42	6,30	8,66	6,30	100,00
riešené územie	3,97	4,82	12,02	41,69	18,89	12,48	6,12	100,00

Zdroj údajov: SODB 2001

2.9.1.2 Veľkosť a kategória bytov

Podľa veľkosti bytov prevažujú 3-izbové (34,39 %) a štvorizbové byty (27,54 %).

Podľa kategórie bytov nie je bytový fond priaznivý, keďže do IV. kategórie spadá až 17,27 % bytov a do I. kategórie iba 48,75 % bytov.

2.9.1.3 Vybavenosť bytov a domácností

Údaje zo SODB 2001 poukazujú na nízku vybavenosť bytov v obciach riešeného územia: podiel bytov s vodovodom v byte má 85,76 % bytov, podiel bytov bez vodovodu predstavuje 8,92 %, splachovací záchod má v riešenom území iba 64,39 % bytov, kúpeľňou alebo sprchovacím kútom je vybavených iba 82,71 % bytov.

Podobne nízke hodnoty poukazuje aj vybavenosť domácností: samostatnou chladničkou je vybavených iba 71,71 % bytov, automatickou práčkou iba 35,09 % bytov, farebným televízorom 82,11 % bytov, osobným automobilom 36,12 %, počítačom 6,72 % bytov a počítačom s internetom 1,35 % bytov.

2.9.1.4 Bytová výstavba v rokoch 1991–2001 a odpad bytového fondu

V roku 1991 bolo v riešenom území 5.940 trvale obývaných bytov, v roku 2001 klesol ich počet na 5.639. Čistý prírastok bytov poukazuje na úbytok 301 bytov, postavených a skolaudovaných bytov za sledované obdobie bolo 345. Odpad bytového fondu za roky 1991-2001 predstavuje 646 bytov.

2.9.1.5 Nová bytová výstavba po roku 2001

Podľa údajov ŠÚ SR – pracovisko ŠÚ SR v Nitre bolo v rokoch 2001-2003 v riešenom území skolaudovaných 60 bytov a ubudlo 26 bytov. Najvýraznejšia bola výstavba v obci Svätý Peter.

Názov obce	2001			2002			2003			2001 – 2003	
	Prírastok bytov	Úbytok bytov	Stav bytov	Prírastok bytov	Úbytok bytov	Stav bytov	Prírastok bytov	Úbytok bytov	Stav bytov	Prírastok bytov	Úbytok bytov
Sv. Peter	6	3	911	18	2	927	7	2	932	31	7
Bešeňov	-	1	603	-	-	603	1	-	604	1	1
Branovo	-	1	219	-	-	219	1	-	220	1	1
Dubník	-	1	711	-	-	711	-	-	711	0	1
Gbelce	1	-	894	-	-	894	2	3	893	3	3
Jasová	-	-	530	1	-	531	2	-	533	3	0
N. Vieska	1	-	285	1	-	286	-	5	281	2	5
Rúbaň	2	-	378	1	-	379	1	-	380	4	0
Strekov	2	-	864	-	-	864	3	2	865	5	2
Svodín	3	2	1 060	2	-	1 062	5	4	1 063	10	6
Šarkan	-	-	173	-	-	173	-	-	173	0	0
riešené územie	15	8	6 628	23	2	6 649	22	16	6 655	60	26

Zdroj údajov: ŠÚ SR – pracovisko ŠÚ SR v Nitre

2.9.1.6 Bytová výstavba v obciach od roku 2003 do roku 2006

Obec	bytový fond
Svätý Peter	rok 2003 – skolaudované byty: 10, z toho 8 v RD, 1 BD (4 BJ) vydané búracie povolenie – na 2 RD rok 2004 – skolaudované byty: 8, z toho 6 v RD, 2 BD (2x4 BJ) rok 2005 – skolaudované byty: 7, z toho 7 v RD rok 2006 – vydané 4 stavebné povolenia na výstavbu RD a 1 stavebné povolenie na 1 BD (6BJ)
Bešeňov	Výstavba - 2004: 2 kolaudácia: 2 2005: 1 kolaudácia: 3
Branovo	Roky 2005 – 2006 – skolaudované byty: 7, z toho 7 v RD
Dubník	Od roku 2004 nie sú ani prírastky ani úbytky bytov.
Gbelce	rok 2004 – vydané 2 stavebné povolenia na výstavbu RD vydané 4 povolenia na odstránenie stavby rok 2005 – skolaudované byty: 6, z toho 6 v RD vydané 3 stavebné povolenia vydané 2 povolenia na odstránenie stavby rok 2006 – skolaudované byty: 1, z toho 1 v RD
Jasová	rok 2004 - 348 obývaných domov + 102 neobývaných, skolaudované domy: 4, 66 bytov obývaných - rok 2005 - 356 obývaných domov + 105 neobývaných, skolaudované domy: 1, 66 bytov obývaných, skolaudované byty: 6 - rok 2006 - 350 obývaných domov + 112 neobývaných, 72 bytov
Nová Vieska	-
Rúbaň	roky 2003 – 2006 – nová bytová výstavba – 2x6 bytových jednotiek v 2 BD
Strekov	roky 2004 – 2006 – nová rodinná výstavba – 2 RD, úbytok – 2 RD
Svodín	-roky 2004 – 2006 – nová rodinná výstavba – 6 RD, úbytok – 3RD
Šarkan	-

Zdroj: dotazník – jednotlivé obce

2.9.2 NÁVRH

2.9.2.1 Predpoklady ďalšieho vývoja domového a bytového fondu

Na základe demografických prognóz vývoja počtu obyvateľov sa predpokladá v obciach riešeného územia pokles počtu obyvateľov.

Územný plán:

- predstavuje víziu územno-priestorového rozvoja obce do budúcnosti – v etape návrhovej a v etape výhľadovej
- vymedzuje potenciálne vhodné plochy pre rozvoj jednotlivých funkcií
- navrhuje v rozvojových etapách potenciálne vhodné plochy pre rozvoj jednotlivých funkcií tak, aby časti celkovej urbanistickej štruktúry obce – existujúca stabilizovaná, existujúca intenzifikovaná, rekonštruovaná, revitalizovaná a nová, navrhovaná – tvorili územne harmonický funkčno-priestorový celok
- vymedzuje budúci územný rozvoj cestnej siete – sieť nových verejných komunikačných priestorov tak, aby sa v budúcnosti minimalizovali územné dopravné problémy (územné a priestorové väzby na existujúcu sieť verejných komunikačných priestorov, vzájomná územno-priestorová previazanosť jednotlivých funkčných plôch, šírka verejných komunikačných priestorov a šírka cestných komunikácií, územné rezervy pre pešie chodníky, cyklistické chodníky, sprievodná zeleň, drobný uličný mobiliár, parkovacie miesta, prvky technickej vybavenosti, potoky s brehovými porastmi a pod.)
- navrhuje v rozvojových etapách potenciálne vhodné plochy na novú bytovú výstavbu v prípade záujmu miestneho obyvateľstva, ale aj obyvateľstva prisťahovaného, keďže nárast obyvateľov v obciach sa do výhľadu predpokladá najmä prisťahovaným obyvateľstvom.

Územný plán:

- **prednostne počíta s intenzifikáciou plôch v existujúcej obytnej zástavbe, najmä v hraniciach zastavaného územia obce,**
- **sústreduje sa na návrh kvalitatívnych zmien obytného prostredia obce.**

2.9.2.2 Návrh rozvoja domového a bytového fondu

Bytová výstavba je navrhovaná v dvoch etapách:

- Návrh – do roku 2025

Návrhová etapa počíta s plochami na výstavbu 327 bytov, z toho 255 v RD a 72 v BD, na ktorých sa predpokladá nárast počtu obyvateľstva o 978 obyvateľov.

Do roku 2025 návrh predpokladá – vzhľadom na disponibilné plochy (327 nových bytových jednotiek) – v obciach riešeného územia nárast obyvateľstva na 17.908.

V návrhu sa uvažuje s bytovou výstavbou v obciach Bešeňov, Branovo, Dubník, Jasová, Nová Vieska, Strekov, Svätý Peter a Svodín.

V obciach Gbelce, Rúbaň a Šarkan sa v návrhu s bytovou výstavbou neuvažuje.

Najväčšia bytová výstavba v tejto etape je navrhovaná v obciach Svätý Peter a Strekov.

- Výhľad – od roku 2025

Výhľadová etapa počíta s plochami na výstavbu 602 bytov, z toho 295 v rodinných domoch, 80 v bytových domoch a 227 rodinných domov je navrhovaných v existujúcej obytnej zástavbe v stavebných medzerách. Na týchto plochách sa predpokladá nárast počtu obyvateľov o 1.794.

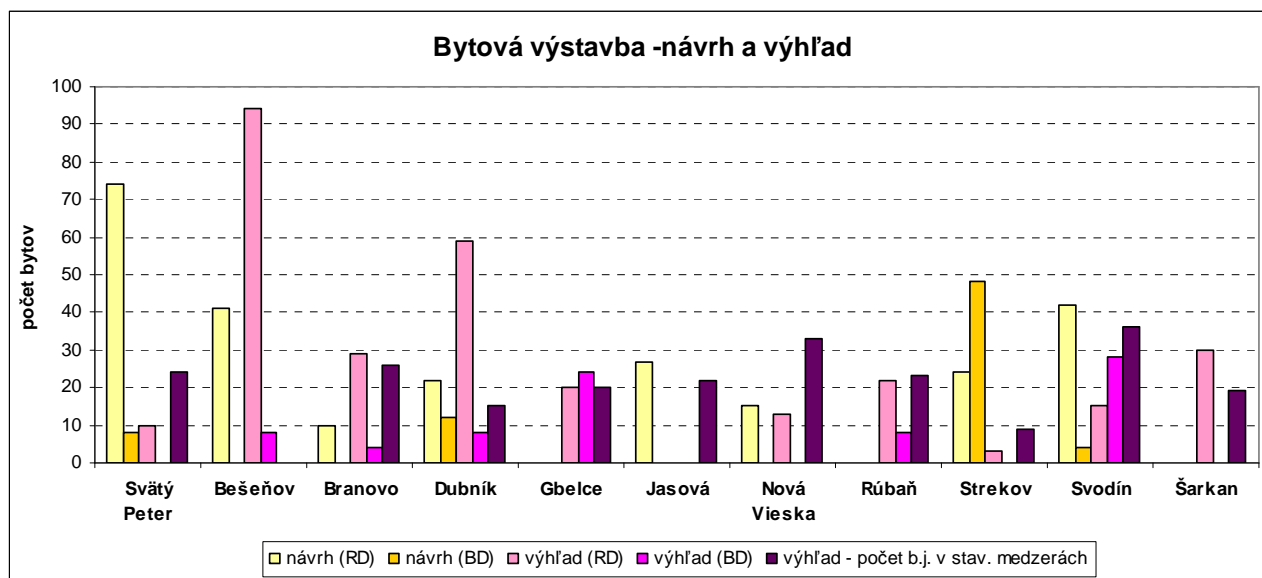
Vo výhľade návrh predpokladá – vzhľadom na disponibilné plochy (602 nových bytových jednotiek) – v obciach riešeného územia nárast obyvateľstva na 19.702.

Vo výhľadovej etape je navrhovaná najväčšia bytová výstavba v obciach Bešeňov a Dubník.

V návrhu aj vo výhľade sa uvažuje s trendom mierneho znižovania obložnosti bytov. V každej obci je iná hodnota obložnosti bytov – mierne znížená oproti hodnote zo SODB 2001 za každú obec.

Vo výhľade – vzhľadom na súčasný bytový fond – je predpokladaný odpad bytového fondu cca 500 bytov (byty postavené pred rokom 1920), ktoré budú nahradené intenzifikáciou bytového fondu.

Návrhový a výhľadový počet obyvateľov možno považovať pre daný územný plán – pri zohľadnení faktorov územného vývoja – za odhad obytného potenciálu riešeného územia obce za maximálny, hraničný návrh pre riešené územie.

Názov obce	Návrh a výhľad		Návrh				Výhľad				
	Počet osôb na 1 byt v RD	Počet osôb na 1 byt v BD	Navrhovaná byt. výstavba (RD)	Navrhovaná byt. výstavba (BD)	Počet obyv. na navrhnutých plochách	Počet obyv. spolu v roku 2025	Navrhovaná byt. výstavba (RD)	Navrhovaná byt. výstavba (BD)	Počet b.j. v stav. medzerách	Počet obyv. na výhľadových plochách	Počet obyv. spolu - výhľad
Sv. Peter	3,1	3,5	74	8	257	2 797	10	0	24	105	2 903
Bešeňov	3,1	2,5	41	0	127	1 795	94	8	0	311	2 106
Branovo	3,09	3,7	10	0	31	584	29	4	26	185	769
Dubník	2,9	3	22	12	100	1 829	59	8	15	239	2 068
Gbelce	3,03	2,7	0	0	0	2 290	20	24	20	186	2 476
Jasová	2,7	3,4	27	0	73	1 248	0	0	22	59	1 308
N. Vieska	3,2	0	15	0	48	835	13	0	33	147	982
Rúbaň	3,02	3	0	0	0	964	22	8	23	160	1 124
Strekov	3,1	2,8	24	48	209	2 430	3	0	9	37	2 467
Svodín	2,9	2,9	42	4	133	2 785	15	28	36	229	3 014
Šarkan	2,75	0	0	0	0	350	30	0	19	135	484
RÚ			255	72	978	17 908	295	80	227	1 794	19 702

Zdroj: AUREX

V obci Bešeňov sú navrhované ako potenciálne vhodné plochy pre novú obytnú výstavbu tieto územia:

- v juhozápadnej časti obce pozdĺž riečky Žitavy (návrhová etapa)
- v juhovýchodnej časti obce na okraji existujúcej obytnej zástavby (výhľadová etapa)
- v južnej časti obce, pri ľavom brehu riečky Žitavy (výhľadová etapa)
- menšia obytná výstavba v centrálnej časti obce, kde je tiež predpokladaná v budúcnosti postupná výmena bytového fondu, rozšírenie uličných profilov a úprava verejných komunikačných priestorov (návrhová etapa)

- v stavebných medzerách v existujúcej obytnej zástavbe (návrhová a výhľadová etapa) – v obci Bešeňov ide o zanedbateľný počet vzhľadom na rovnomernú a relatívne hustú existujúcu zástavbu.

Potenciálne vhodné plochy pre novú obytnú výstavbu majú určené funkčné využitie:

- Pbr zmiešané územie s dominantnou funkciou bývania v rodinných domoch
- PBb zmiešané územie s dominantnou funkciou bývania v bytových domoch.

2.10 NÁVRH KONCEPCIE FUNKČNÝCH ZLOŽIEK – OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

2.10.1 SÚČASNÝ STAV

2.10.1.1 Školstvo

Školské vzdelanie v obciach riešeného územia zabezpečujú materské, základné a stredné školy. MŠ sa nachádza v každej obci riešeného územia, s výnimkou obce Šarkan.

V roku 2005 navštevovalo materské školy riešeného územia spolu 498 detí.

Rok 2005	MŠ	počet detí
Svätý Peter	Svätý Peter	78
Bešeňov	Bešeňov 351	27
Branovo	Branovo 156	12
Dubník	Dubník 151	25
Dvory nad Žitavou	Dvory nad Žitavou	77
	Dvory nad Žitavou	50
Gbelce	Gbelce	62
Jasová	Jasová 7	26
Nová Vieska	Nová Vieska	15
Rúbaň	Rúbaň 407	17
Strekov	Strekov	40
Svodín	Svodín	70
RU		499

Zdroj: UIPŠ

Základná škola sa nachádza tiež vo všetkých obciach riešeného územia, s výnimkou obcí Branovo a Šarkan a v roku 2005 ich navštevovalo spolu v celom riešenom území 1888 žiakov.

Rok 2005	ZŠ		počet detí
Svätý Peter	Základná škola s VJM	Školská 22	172
	Základná škola	Školská 22	124
Bešeňov	Základná škola s MŠ	Hlavná 448	52
	Základná škola - I. stupeň	Bešeňov 225	25
Dubník	Základná škola s MŠ	Dubník 72	136
Dvory nad Žitavou	Základná škola s VJM	Hlavné námestie 13	238
	Základná škola	Hlavné námestie 14	344
Gbelce	Základná škola	Stampayho 229	211
	Základná škola s VJM	Stampayho 229	174
Jasová	Základná škola s MŠ	Školská 7	137
Nová Vieska	Základná škola s VJM - I. stupeň	Horná 30	19
Rúbaň	Základná škola s VJM - I. stupeň	Rúbaň 28	15
Strekov	Základná škola	Strekov	215
Svodín	Základná škola s VJM, VJS	Svodín 1185	173
Riešené územie			2 035

Zdroj: UIPŠ

Stredné školy sa nachádzajú v dvoch obciach a to v Dvoroch nad Žitavou a vo Svodíne a navštevuje ich spolu 703 žiakov. Stredoškolské vzdelanie obyvateľom obcí riešeného územia ďalej zabezpečujú stredné školy v okresných mestách Komárno a Nové Zámky.

Rok 2005	Stredné školy			počet žiakov
Dvory n/Žitavou	ZŠŠ	ZŠŠ	Hlavné nám. 2	593
Dvory n/Žitavou	učilište	Učilište poľnohospodár.	Hlavné námestie 2	10
Svodín	SOU úplné	Súkromné SOU s VJM	Mlynská 1116	100
Riešené územie				703
				ubytovaní 2005/2006
Dvory n/Žitavou	Domov mládeže	Hlavné námestie 2		153

Zdroj: UIPŠ

Obec - školstvo		
Svätý Peter	spoločná budova na Pivničnej ulici	MŠ s VJS – 40 detí, MŠ s VJM – 40 detí, počet pedagógov -8
	ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským	Predpokl. počet tried v r. 2006/2007 – 9, predpokl. počet odd. ŠKD – 1, predpokl. počet žiakov – 123, predpokl. počet ped. prac. – 12, predpokl. počet vych. ŠKD – 1
	ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským	Predpokl. počet tried v r. 2006/2007 – 9, predpokl. počet žiakov – 165-168, predpokl. počet vych. ŠKD – 1-2, Všetci zamestnanci – 17 – 18
Bešeňov	ZŠ s VJS 1.-4. ročník	ZŠ – triedy: 2, žiaci: 25, počet pedagógov – 3 ŠKD pre ZŠ s VJS – počet členov – 15
	ZŠ s VJM s MŠ	ZŠ – triedy – 4, žiaci – 25, počet pedagógov – 3 ŠKD pre ZŠ s VJM – počet členov – 15, Školská knižnica MŠ – triedy – 2, žiaci – 30, počet pedagógov – 4 Školská kuchyňa – vedúca – 1, kuchárky – 2
Branovo	MŠ	1 trieda s počtom žiakov 16, 2 pedagógovia a 1 kuchárka
Dubník	Základná škola s Materskou školou	Počet detí v r. 2006/2007 v ZŠ – 136 Počet pedagógov – 12, 1 asistentka pre integrované deti MŠ – počet detí – 23, počet pedagógov – 3 ŠKD – počet detí – 23, počet pedagógov – 1 Školská jedáleň – počet stravníkov – 108, počet prac. – 3
Gbelce	Základná škola s VJS	Počet tried – 11, počet žiakov – 218, počet pedagógov – 14
	Základná škola Jánoša Stampayho s VJM	Počet tried – 9, počet žiakov – 177, počet pedagógov – 15
	MŠ	Počet tried – 3 / 1 maď., 1 slov., 1 zmieš., počet detí - 58 Počet pedagógov – 6
	ŠKD pri ZŠ	Počet tried – 2, počet detí – 60, počet pedagógov – 2
	ŠKD pri ZŠ s VJM	Počet tried – 3, počet detí – 57, - počet pedagógov – 3
	Školská jedáleň pri ZŠ	Počet stravníkov – 198, počet zamestnancov – 4
Jasová	Školská jedáleň pri MŠ	Počet stravníkov – 65, počet zamestnancov – 2
	MŠ	Počet žiakov – 38, počet pedagógov – 2, 1 TH pracovník
Nová Vieska	ZŠ 1.-9. r. SJ, ŠKD	Počet žiakov – 138, počet pedagógov – 15, 4 TH pracovníci
	ZŠ s VJM ročník 1.-4.	Počet tried – 2, počet žiakov – 19, počet pedagógov – 3 Predpokladaný počet žiakov v šk. roku 2006/2007 – 10
Rúbaň	MŠ s VJM	Počet tried – 2, počet žiakov – 16, počet pedagógov – 2 (kapacita 60 žiakov) Predpokladaný počet žiakov v šk. roku 2006/2007 – 16
	MŠ s VJM + ŠJ ZŠ s VJM + ŠJ	1 spojená trieda, počet žiakov v šk. r. 2006/2007 – 21, počet pedagógov – 2 2 spojené triedy, počet žiakov v šk. r.2006/2007 – 13, počet pedagógov – 3, Výdajňa stravy + ŠKD
Strekov	MŠ s VJM ZŠ s VJM, roč. 1.-9 Učebňa informatiky pri ZŠ.	Počet tried – 2, počet žiakov 40, počet pedagógov – 2 Počet tried 15, počet žiakov – 215, počet pedagógov – 16 Počet tried – 1, počet žiakov – 215, počet pedagógov – 1 (Doplnkové školské zariadenie)
Svodín	MŠ ZŠ ZŠ s VJM SSOU ŠK ZŠ ŠK ZŠ s VJM Jedáleň MŠ Jedáleň ZŠ a ZŠ s VJM	Počet tried – 3, počet žiakov 73, počet pedagógov – 6 Počet tried – 6, počet žiakov – 63, počet pedagógov – 9 Počet tried – 9, počet žiakov – 169, počet pedagógov – 16 Počet tried – 5, počet žiakov – 92, počet pedagógov – 10 Počet tried – 1, počet žiakov – 15, počet pedagógov – 1 Počet tried – 2, počet žiakov – 42, počet pedagógov – 2 Počet žiakov – 73, počet pedagógov – 2 Počet žiakov – 162, počet pedagógov – 4
Šarkan		Žiaci navštevujú MŠ Ľubá, Belá, ZŠ Gbelce

2.10.1.2 Zdravotníctvo

Vo všetkých obciach riešeného územia, s výnimkou obcí Branovo, Nová Vieska a Šarkan, sa nachádzajú zdravotnícke zariadenia. Obyvatelia obce Branovo využívajú zdravotnícke zariadenia v obci Dvory nad Žitavou, obyvatelia obcí Nová Vieska a Šarkan dochádzajú za základným zdravotníckym vyšetrením do obce Gbelce.

Obec - zdravotníctvo		
Svätý Peter	všetky uvedené zariadenia sú umiestnené v spoločnej budove obecného úradu	1 zubný lekár, 1 zdravotná sestra 1 obvodný lekár, 1 zdravotná sestra 1 detský lekár, 1 zdravotná sestra 1 lekárneň
Bešeňov	zdravotné stredisko	detská ambulancia – 1, lekár – 1 všeobecná ambulancia – 1, lekár – 1 zubná ambulancia – 1, lekár – 1
Branovo	obec nemá zdravotné zariadenie	obyvatelia obce Branovo spadajú pod zdrav. zariadenie do obce Dvory nad Žitavou, počet ambulancií – 5, počet lekárov – 5, detský lekár – 1
Dubník	NZZ	ambulancia pre dospelých – 1 zariadenie, 1 lekár ambulancia pre deti – 1 zariadenie, 1 lekárka stomatologická ordinácia – 1 zariadenie, 1 lekár lekárneň – 1 zariadenie, 1 lekárnička
Gbelce	neštátne všeobecné ambulancie pre dospelých	Počet – 2, -lekári – 2, zdravotné sestry – 2
	neštátna ambulancia pre deti	Počet – 1, lekárka – 1, zdravotná sestra – 1
	neštátna zubná ambulancia	Počet – 1, lekárka – 1, zdravotná sestra – 1
	neštátna lekárneň	Počet – 1, lekárnik – 2
	rýchla zdravotná pomoc	Počet – 1, počet zamestnancov – 8
Jasová	spoločná ambulancia v budove obecného úradu	1 obvodný lekár a zdravotná sestra 1 detský lekár a zdravotná sestra
Nová Vieska	obec nemá zdravotné zariadenie	- obyvatelia obce využívajú zdravotnícke služby v Gbelciach
Rúbaň	zdravotné stredisko	obvodný lekár – 1, zdravotná sestra (ordinuje 1x týždenne) detský lekár – 1, zdravotná sestra (ordinuje 2x týždenne)
Strekov	zdravotné stredisko	lekár pre dospelých – 1, zdravotná sestra – 1 detský lekár – 1, zdravotná sestra – 1
	zubná ambulancia lekárneň	lekár – 1, zdravotná sestra – 1 lekárnici – 2
Svodín	zdravotné stredisko	lekár pre dospelých – 1, zdravotná sestra – 1 lekár pre dospelých – 1, zdravotná sestra – 1 detský lekár – 1, zdravotná sestra – 1
	zubná ambulancia lekárneň	lekár – 1, zdravotná sestra – 1 lekárnik – 1
Šarkan	obec nemá zdravotné zariadenie	obyvatelia obce využívajú zdravotnícke služby v Gbelciach

Zdroj: dotazník – jednotlivé obce

2.10.1.3 Sociálna starostlivosť

Zariadenia sociálnej starostlivosti (predovšetkým klub dôchodcov) sú zriadené vo všetkých obciach, s výnimkou obcí Branovo a Šarkan, ktoré nemajú žiadne zariadenie sociálnej starostlivosti. V obci Rúbaň je klub dôchodcov v súčasnosti mimo prevádzky.

Lôžkové zariadenie sociálnej starostlivosti – Domov dôchodcov sa nachádza iba v obci Svätý Peter a jeho kapacita je 12 lôžok. V obci Svodín existuje opatrovateľská služba.

Obec – sociálna starostlivosť	
Svätý Peter	Klub dôchodcov má v spoločnej budove OÚ v bezplatnom prenájme 1 miestnosť. Domov dôchodcov, adresa Mierová 54, Svätý Peter, počet lôžok – 12.
Bešeňov	Klub invalidov – počet členov – 50.
Branovo	V obci nie sú zriadené zariadenia sociálnej starostlivosti
Dubník	Klub dôchodcov – 1 zariadenie. Pre dôchodcov varí školská jedáleň, odkiaľ opatrovatelky nosia obedy tým dôchodcom, ktorí o to požiadajú. V súčasnosti má o obedy záujem 8 dôchodcov.
Gbelce	Klub dôchodcov – počet – 1 zariadenie, počet členov – 205 Iné zariadenia sociálnej starostlivosti sa v obci nenachádzajú. Prioritou v systéme poskytovania sociálnych služieb je podporovanie starostlivosti v prirodzenom rodinnom prostredí s osobitným zreteľom na poskytovanie opatrovateľskej služby v rodinách občanov, odkázaných na celodennú osobnú a riadnu starostlivosť inej osoby. Touto formou je zabezpečená starostlivosť o 15 osôb. Zabezpečuje – 12 opatrovateliek.
Jasová	Stretnutia dôchodcov a Zväz invalidov.
Nová Vieska	Klub dôchodcov – stretnutia každý pondelok, 64 členov (kapacita 100).
Rúbaň	Klub dôchodcov – mimo prevádzky.
Strekov	V obci funguje opatrovateľská starostlivosť – 18 opatrovaných.
Svodín	Klub dôchodcov, Stredisko osobnej hygieny, opatrovateľská služba
Šarkan	V obci nie je žiadne zariadenie sociálnej starostlivosti, kult. a spoločenské stretnutia a podujatia sa konajú v budove OÚ.

Zdroj: dotazník – jednotlivé obce

2.10.1.4 Telovýchova a šport

Vo všetkých obciach riešeného územia sa nachádza futbalové ihrisko, telocvičňa pri ZŠ majú obce Svätý Peter, Bešeňov, Gbelce a Svodín. V obci Gbelce sa nachádza aj motokrosová dráha a strelnica.

Obec - šport	
Svätý Peter	športový areál – futbalové ihrisko so šatňami 1 školská telocvičňa 1 školské ihrisko 2
Bešeňov	1 futbalové ihrisko 1 prezliakareň so soc. zariadením 1 telocvičňa pri ZŠ
Branovo	v obci sa nachádza futbalové ihrisko.
Dubník	v obci sa nachádza futbalové ihrisko, školské ihrisko pozostávajúce z futbalového ihriska a volejbalového ihriska, strelnica
Gbelce	1 futbalové ihrisko, počet miest na sedenie – 200 1 telocvičňa pri ZŠ, hádzanárske ihrisko pri ZŠ 1 strelnica pre ručné zbrane 1 motokrosová dráha
Jasová	Športový klub Sokol Jasová – futbal a stolný tenis
Nová Vieska	1 futbalové ihrisko 1 tenisové ihrisko – v pláne
Rúbaň	1 futbalové ihrisko + budova športového areálu športové ihrisko pri ZŠ, strelnica
Strekov	1 futbalový štadión FC Strekov
Svodín	1 telocvičňa, 1 futbalové ihrisko, tenisové kurty – antuka, asfaltová plocha, rybník, strelnica
Šarkan	1 futbalové ihrisko, počet miest na sedenie – 400 stolnotenisová sála v OD viacúčel. asf. ihrisko (volejbal, hádzaná, tenis, basketbal) pre rekr. šport v areáli štadióna FC 1 futbalové ihrisko

Zdroj: dotazník – jednotlivé obce

2.10.1.5 Kultúra

Obec - kultúra	
Svätý Peter	Kostoly: rímsko katolícky kostol na Ulici Mierovej, reformovaný kostol na Malej ulici, evanjelický kostol na Hornej ulici, baptistická modlitebňa na Širokej ulici kultúrny dom na Školskej ulici, kapacita 200 miest, knižnica v obecnej budove na Dulovskej ulici kino sa v obci nenachádza
Bešeňov	kultúrny dom – počet sedadiel – 250, Obecná knižnica – počet pracovníkov – 0,3, počet titulov – 5 600 Rímsko-katolícky farský kostol Narodenia Panny Márie, Kino, Galéria, Múzeum
Branovo	rímsko-katolícky kostol, knižnica, ktorá nefunguje pre nezáujem zo strany občanov, Kultúrny dom, kapacita – 120 sedadiel.
Dubník	rímsko-katolícky kostol v obci, katolícky kostol v osade Mikuláš, reformovaný kostol kultúrny dom, knižnica (v KD) – počet titulov 10.000, kino – je t. č. nevyužívané kaštieľ – kultúrna pamiatka od roku 2000
Gbelce	rímsko-katolícky kostol, evanjelická fara, kultúrny dom, kapacita – 200 miest, amfiteáter, kapacita 750 miest, knižnica – počet titulov – 15 000
Jasová	Rímsko-katolícky kostol, fara, 1 kaplnka kultúrny dom – 130 sedadiel, obecná knižnica v budove kultúrneho domu – počet titulov – 3 647 obecné múzeum v budove kultúrneho domu
Nová Vieska	reformovaný kostol, z r.1784, obecná knižnica – počet titulov – 5 000, kultúrna miestnosť – kapacita – 120 miest obecný dom – dom ľudového umenia (Faluházs), amfiteáter – kapacita – 300 miest
Rúbaň	rímsko-katolícky kostol, 150 miest, kultúrny dom – kapacita – 120 miest, obecná knižnica, počet titulov – 6 367
Strekov	rímsko-katolícky kostol, kapacita 600 sedadiel obecný dom – kapacita 350 sedadiel obecná knižnica – počet titulov – 14 000 klub mladých – kapacita 100 osôb, klub Csemadoku v OD – kapacita 30 miest
Svodín	rímsko-katolícky kostol Nanebovzatia Panny Márie, ruiny kostola sv. Michala kultúrny dom, kapacita – 200 miest, tanečná sála – 330 miest obecná knižnica, počet titulov – 16 000
Šarkan	kultúrny dom, momentálne mimo prevádzky zo statických a hygienických dôvodov rímsko-katolícky kostol

Zdroj: dotazník – jednotlivé obce

2.10.1.6 Komerčná vybavenosť

Komerčnú vybavenosť v obciach zabezpečujú zariadenia obchodu a služieb, stravovacie a ubytovacie zariadenia. Ubytovacie zariadenia sa nachádzajú v obciach Svätý Peter, Dubník, Gbelce a Svodín.

Obec – ubytovanie a stravovanie	
Svätý Peter	agroturistická ubytovňa, počet lôžok: 26 J+J reštaurácia na Ulici mierovej, počet sedadiel v stravovacích zariadeniach: 60
Bešeňov	žiadne
Branovo	žiadne
Dubník	2 reštaurácie- SALOON 2000 – počet miest – 120, počet lôžok na ubytovanie – 14. VINÁREŇ POD GAŠTANOM s počet miest – 80
Gbelce	Rekreačné zariadenie ARDEA (vo vlastníctve obce) – ubytovacia kapacita – 50 osôb a stravovanie – 100 miest
Jasová	Jedáleň v SlovTOS, a.s., hostinec Krčma u Remeňa, Espresso Jasová.
Nová Vieska	žiadne
Rúbaň	žiadne
Strekov	Stravovacie zariadenia v pôsobnosti podnikateľov, ich kapacita – do 50 miest, turistické ubytovanie v budove OÚ
Svodín	Kultúrny dom – 12 lôžok Reštaurácia Patho Páll – 66 miest
Šarkan	Ranč "U divokého koňa" (vo výstavbe, jedlá – zatiaľ len na objednávku))

Zdroj: dotazník – jednotlivé obce

2.10.1.7 Špecifické služby - Cintoríny

Obec - cintoríny		
Svätý Peter	Rímsko-katolícky cintorín	Obec nemá očíslované hroby, nie je možné presne určiť ich kapacitu. Nie je potrebný nový cintorín.
	Reformovaný cintorín	
	Evanjelický cintorín	
Bešeňov	starý cintorín	Výmera – 6 341 m ² vlastník – Rímsko-katolícka cirkev, farnosť Bešeňov celková kapacita: 800, voľná kapacita – 0 zámer - park
	nový cintorín	Výmera: 6 000 m ² vlastník – obec Bešeňov celková kapacita – 700, voľná kapacita – 100 zámer – rozšíriť plochu cintorína (plus parkovisko)
Branovo	Rímsko-katolícky cintorín	celková kapacita – 1 500, voľná kapacita – 700 Nie je potrebný nový cintorín.
Dubník	Rímsko-katolícky cintorín	Celková kapacita 1 000, voľná kapacita –600
	t. č. reformátorský cintorín	Celková kapacita – 300, voľná kapacita – 100
	osada Mikuláš – rímsko-katolícky	Celková kapacita – 120, voľná kapacita – 60
	židovský cintorín	Celková kapacita – 50. Židovský cintorín sa na pochovávanie už nepoužíva.
Gbelce	Rímsko-katolícky cintorín v správe obce	Celková kapacita – 1 250, voľná kapacita – 250
	Evanjelický cintorín	Celková kapacita – 50, voľná kapacita – 200
Jasová	Rímsko-katolícky cintorín	voľná kapacita – cca 30%. Nie je potrebný nový cintorín.
Nová Vieska	Reformovaný cintorín	
Rúbaň	Starý cintorín Nový cintorín – Dom smútku	Nie je v prevádzke. Celková kapacita – 380 dvojhrobov, voľná kapacita 188 dvojhrobov.
Strekov	Cintorín a Dom smútku v obecnej správe	Celková výmera – 5,5 ha, z toho voľná – 2,5 ha Nie je potrebný nový cintorín.
Svodín	V k. ú. Maďarský Svodín V k. ú. Nemecký Svodín Židovský cintorín	Rezerva - v obci nie je nutné zriadiť nový cintorín Rezerva - v obci nie je nutné zriadiť nový cintorín
Šarkan	katolícky cintorín v Šarkane aj Dive	Nie je potrebný nový cintorín.

Zdroj: dotazník – jednotlivé obce

2.10.2 NÁVRH

2.10.2.1 Predpoklady ďalšieho vývoja občianskej vybavenosti

V súčasnosti už nie je prioritnou úlohou ÚPD navrhovať skladbu a umiestňovanie jednotlivých druhov občianskej vybavenosti, ale vytvárať územné predpoklady pre možnosť umiestňovania takejto vybavenosti (územná rezerva), ktorá sa riadi pri skladbe a lokalizácii trhovými princípmi a samoreguláciou.

Obce riešeného územia sa nachádzajú mimo ťažísk a centier osídlenia, preto budujú občiansku vybavenosť predovšetkým v úrovni základnej vybavenosti a vybavenosti súvisiacej s orientáciou obce z hľadiska jej potenciálu a perspektívnych investičných zámerov.

Návrh zariadení občianskej vybavenosti sa odvíja od akceptovanej existujúcej skladby zariadení OV, pre nové zariadenia OV navrhuje v územnom pláne obce územné rezervy.

Ako lokálne centrá miestneho významu boli Konceptiou územného rozvoja Slovenska klasifikované obce Svätý Peter, Pribeta (okres Komárno) a obce Svodín, Gbelce, Strekov.

Cieľom formovania sídelnej sústavy je formovanie priestorov mimo ťažísk osídlenia s kvalitou bývania (dopravy, vybavenosti, infraštruktúry, dochádzky do zamestnania) porovnateľnou s kvalitou bývania v ťažiskách osídlenia.

2.10.2.2 Školstvo

Sieť MŠ, ZŠ a stredných škôl je vzhľadom na súčasnú potrebu obyvateľov jednotlivých obcí riešeného územia a s predpokladom poklesu detskej zložky pre návrhové obdobie postačujúca.

2.10.2.3 Zdravotníctvo

Sieť zdravotníckych zariadení je vzhľadom na súčasnú potrebu obyvateľov jednotlivých obcí riešeného územia pre návrhové obdobie postačujúca.

Pre vytvorenie súkromných zdravotníckych služieb menšieho rozsahu budú v prípade záujmu k dispozícii priestory na návrhových a výhľadových zmiešaných plochách s funkciami občianska vybavenosť a bývanie, v predpokladaných polyfunkčných objektoch.

2.10.2.4 Sociálna starostlivosť

Výhľadové demografické trendy SR napovedajú o všeobecnom starnutí populácie, čo sa prejavuje zvýšeným dopytom po zariadeniach opatrovateľskej služby a geriatrických zariadeniach (denné stacionáre, stredisko osobnej hygieny, práčovňa, jedáleň pre dôchodcov).

Pre vytvorenie týchto zariadení budú v prípade záujmu k dispozícii priestory na návrhových a výhľadových zmiešaných plochách s funkciami občianska vybavenosť a bývanie, prípadne plochy priamo určené na tento účel.

2.10.2.5 Kultúra

Sieť kultúrnych domov je vzhľadom na súčasnú potrebu obyvateľov jednotlivých obcí riešeného územia pre návrhové obdobie postačujúca.

Perspektívne pre kultúrny rozvoj obce a pre rozvoj turizmu je budovanie menších amfiteátrov, klubových priestorov, zriaďovanie ľudových domov a – vzhľadom na bohatú históriu územia – menších regionálnych alebo miestnych múzeí.

2.10.2.6 Šport a rekreácia

Základnou stratégiou dokumentu Národného programu podpory zdravia schváleného vládou SR v roku 1991 a SNR v roku 1991, je stratégia ochrany zdravia a stratégia zdravotníckej prevencie. Stratégie sú zamerané na zabezpečenie optimálnych podmienok života v oblasti životného prostredia, v oblasti obytného, pracovného a rekreačného prostredia a zdravého spôsobu života.

V centre pozornosti je predovšetkým budovanie siete športovo-rekreačných zariadení a formovanie územného systému ekologickej stability a s ním súvisiace opatrenia.

Podľa záverov kapitoly „Ochrana zdravia obyvateľstva“ v textovej časti Územného plánu veľkého územného celku Nitrianskeho kraja pre zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva bude potrebné **posilniť zariadenia pre športovo-telovýchovnú a rekreačnú činnosť**, ktoré by slúžili rôznym formám dennej aktívnej činnosti pre všetky vekové skupiny obyvateľov.

Kladie sa dôraz na:

- primeranú dostupnosť primárnych zdravotných služieb
- zvyšovanie nárokov na kapacity sociálnych zariadení (trend rozvoja sociálnych zariadení v menších kapacitami) na zabezpečovanie dlhodobej starostlivosti o chronicky chorých, starých občanov
- budovanie domov s opatrovateľskou službou a staníc opatrovateľskej služby, zariadení pre zdravotne postihnutých obyvateľov
- denné centrá pre deti a mládež, školské kluby, starostlivosť o deti v poobedňajších hodinách, výchova a vzdelávanie, kultúrna činnosť, poznávanie okolia, preventívna starostlivosť o deti a mládež
- športové aktivity (detské ihriská, športové ihriská, prírodné ihriská, kúpaliská, plavárne, viacúčelové športové haly, cyklistika, turistika, atletika, hipoturistika, lesy s rekreačno-spoločenskou funkciou).

Pre rozvoj športovo-telovýchovných a rekreačných zariadení sú vymedzené lokality v zastavanom území obce a vo vidieckom zázemí, ktoré disponuje špecifickými prírodnými a civilizačnými danosťami

Rozvoj riešeného územia treba orientovať predovšetkým na pozdvihnutie rekreácie v riešenom území, rozvoj a zlepšenie ubytovacích a stravovacích zariadení, zlepšenie zariadení občianskej vybavenosti:

- Vybudovať Parížsku vínnu cestu

- Vybudovať Parížsku náučnú trasu
- Vybudovať športové a rekreačné zariadenia, ubytovacie a stravovacie zariadenia
- Vybudovať športové a rekreačné trasy v súčinnosti s územným systémom ekologickej stability (USES)
- Vybudovať spoločné zariadenia OV pre viacero obcí (zabezpečiť primeranú dostupnosť)
- Rekreačné a poznávacie zariadenia pre deti a mládež, rodinná rekreácia.

2.10.2.7 Koncepcia rozvoja komerčnej vybavenosti

Zariadenia komerčnej vybavenosti sa vo výhľade budú rozvíjať na základe požiadaviek trhového hospodárstva a v návrhu SÚPN O sú vytvorené územné rezervy pre tieto zariadenia.

2.10.2.8 Zásady pre rozvoj občianskej vybavenosti

- Orientovať sa na tie druhy občianskej vybavenosti, ktoré súvisia s rozvojom aktivít cestovného ruchu, športu, rekreácie a kultúry.
- Ponechať a využívať existujúce objekty, zariadenia a areály občianskej vybavenosti a pre rozvoj perspektívnych zariadení občianskej vybavenosti navrhuje nové plochy.
- v existujúcej obytnej zástavbe ponechávať a využívať solitérne objekty a v navrhovanej obytnej zástavbe realizovať drobnú občiansku vybavenosť za predpokladu, že prevádzka OV nemá negatívne účinky na životné prostredie a parkovanie pre OV bude zabezpečené na vlastnom pozemku
- zariadenia občianskej vybavenosti prednostne umiestňovať do centrálnej časti obce, využívať na ich zriadenie už existujúce objekty (územie ťažiskových verejných komunikačných priestorov so zástavbou s centrotvornou štruktúrou)
- nové objekty, zariadenia a areály občianskej vybavenosti umiestňovať na navrhovaných a výhľadových plochách pre OV tak, aby kompozične a prevádzkovo sledovali línie existujúcich a navrhovaných verejných komunikačných priestorov, najmä peších.
- Na areály škôl viazať do budúcnosti športovo-rekreačné plochy a pešie trasy,
- Pri umiestnení zdravotníckeho zariadenia treba počítať s čitateľným dopravným prístupom a s nárokmi na parkovacie plochy pred objektom so zdravotníckym zariadením.
- Pri zariadeniach sociálnej starostlivosti počítať s plochami pre parkovo upravenú zeleň, prípadne menšie záhradky.
- Pre zariadenia sociálnej starostlivosti sa ako najvhodnejšie javia plochy v kontakte s centrom obce – pešia dostupnosť iných zariadení OV, kostola, autobusovej zastávky, centrálné parkovo upravené oddychové plochy, sociálne kontakty a pod.
- Výhodné je na funkcie OV pre kultúru využiť stávajúci fond historických objektov (kaštiele, kúrie, nevyužívané rodinné domy s prvkami ľudovej architektúry) často v súčasnosti nevhodne využívaný, resp. nevyužívaný, až schátraný
- väčšie amfiteátre umiestňovať na plochách v dostatočnej vzdialenosti od obytnej zástavby, najlepšie na plochách určených pre šport a rekreáciu.

2.10.3 **NAVRHOVANÉ LOKALITY A ZARIADENIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI V OBCI**

Južná časť obce, pri ceste na Dvory n/Ž:

- rozšírenie plochy cintorína a parkovisko

Západná časť obce, na pravom brehu Žitavy:

- oddychové plochy, prírodné ihrisko (južne od futbalového ihriska)
- úprava lesa na les so spoločensko-rekreačnou funkciou (rekreačné trasy, besiedky, lavičky, výtvarné diela a pod.)

Západná časť obce, na ľavom brehu Žitavy:

- menšia plocha OV pre šport, kultúru, služby, zariadenie pre sociálnu starostlivosť, ako súčasť navrhovanej obytnej zástavby
- oddychové plochy, prírodné ihrisko, parkovo upravené plochy zelene, ako súčasť navrhovanej obytnej zástavby

Severozápadná časť obce, na ľavom brehu Žitavy:

- športové plochy vo väzbe na športový areál pri ZŠ
- športovo-rekreačné plochy (ubytovacie, stravovacie, športové zariadenia, táborisko, oddychové plochy a pod.)

Juhovýchodná časť obce:

- menšia plocha OV pre obchod, služby ako súčasť výhľadovej obytnej zástavby
- dve oddychové plochy, detské ihrisko, parkovo upravené plochy zelene, ako súčasť výhľadovej obytnej zástavby

Centrálna časť obce

- oddychové plochy, detské ihrisko, parkovo upravené plochy zelene
- starý cintorín, už nepoužívaný, zmena funkčného využitia na park (vrátane úpravy prístupovej cesty ku cintorínu)

Celé územie obce

- drobné oddychové plochy pre každodennú rekreáciu so športovo-rekreačným využitím v existujúcej a navrhovanej zástavbe v obci
- rozptýlené plochy v zastavanom území obce navrhnuté na zmenu funkčného využitia po vymiestnení nevyhovujúcich prevádzok výroby a výrobných služieb, najmä v centrálnej časti obce, navrhnuté na výstavbu občianskej vybavenosti - obchod, služby, verejné stravovanie, kultúrna, športová a sociálna vybavenosť

V obci Bešeňov sú navrhnuté tieto významné a navzájom previazané lokality so zariadeniami OV, oddychovými plochami a parkovo upravenými verejnými komunikačnými priestormi:

- Centrum obce s historickou rastlou urbanistickou štruktúrou
- Pozdĺžne hlavné námestie
- Navrhovaná plocha OV pri rieke Žitave vo väzbe na kultúrny dom, futbalové ihrisko, navrhované oddychové plochy s prírodnými ihriskami a lesom so spoločensko-rekreačnou funkciou
- Športovo-rekreačný a školský komplex v severozápadnej časti obce pri rieke Žitave vo väzbe na navrhovanú pešiu promenádu popri rieke (bývalý poľnohospodársky dvor so skleníkmi je vhodné využiť na agroturistické aktivity funkčne previazané s rekreačným areálom pri Žitave a so základnou školou – previazať prakticky poľnohospodárske činnosti s procesom výuky, čo je bežnou praxou v zahraničných školských komplexoch.

2.11 NÁVRH KONCEPCIE FUNKČNÝCH ZLOŽIEK – TURIZMUS, ŠPORT A REKREÁCIA

2.11.1 SÚČASNÝ STAV V OBCI

Obec leží cca 10 km od okresného mesta Nové Zámky, cca 7 km od termálneho kúpaliska v Podhájskej. Cez kataster obce Bešeňov preteká rieka Žitava. Na západnej hranici katastra tečie potok Chrenovka.

Zaujímavosťou obce z hľadiska širších vzťahov je, že v jej bezprostrednej blízkosti takmer paralelne vedľa seba tečú tri významnejšie vodné toky – Nitra s ramenom Malej Nitry, Chrenovka a Stará Žitava.

V prípade obchvatu okolo obce z východnej strany by sa územie obce bezkolízne otvorilo ku krajine s riečkami a po perspektívnom dobudovaní systému prírodných prvkov podľa MÚSES by obec získala zaujímavý prírodný a rekreačný potenciál na rozvoj športovo-rekreačných aktivít.

V zastavanom území obce Bešeňov, v jej katastrálnom území a v celom mikroregióne sa nachádzajú kultúrno-historické a prírodné zaujímavosti, ktoré sú predpokladom rozvoja turizmu, cestovného ruchu a rekreácie za predpokladu ich funkčného využívania a trvalej starostlivosti.

Cyklistické a turistické trasy v blízkosti riešeného územia:

-územím obce neprechádzajú cyklistické trasy ani turistické značkové chodníky

Existujúce zariadenia turizmu, športu a rekreácie v obci

- telocvičňa a ihriská (v areáli ZŠ), využívané aj verejnosťou
- futbalové ihrisko pri toku riečky Žitavy a za ním neudržiavaný lesík/háj
- bowling hala v obci v blízkosti obecného úradu
- vodná plocha Deviatky mimo obec, vhodná pre rybolov.

2.11.2 NÁVRH

Cestovný ruch / turizmus, šport a rekreácia sú v dlhodobých trendoch rastúcim hospodárskym odvetvím. Podľa údajov WTO (World Travel Organisation) je zaznamenaný nárast cestovného ruchu tzv. „zeleného“ („udržateľného“, „šetného“, „integratívneho“), kam možno zaradiť vidiecky turizmus, cykloturistiku, pešiu turistiku, zimnú bežeckú turistiku, individuálne poznávacie cesty, konferenčný turizmus,...). Nárast zaznamenáva rozvoj turizmu podporovaný miestnymi komunitami a vytváranie väzieb medzi príjmami z turizmu a podporou rozvoja kvality miestneho prostredia z týchto zdrojov.

Pre účastníkov cestovného ruchu sú zaujímavé poznatky o navštívenej krajine, regióne, lokalite, charakter, zvyky, kultúra, história, tradície, folklór, gastronómia,...). Vyhľadávané sú menej frekventované vidiecke oblasti s menšou koncentráciou ľudí.

Podľa Stratégie cestovného ruchu SR, Slovensko je v súčasnosti v zaostávajúcej pozícii v rámci európskeho cestovného ruchu. Význam cestovného ruchu ako jeden z nástrojov podpory regionálneho rozvoja a zlepšenia životnej úrovne na vidieku je ešte značne podcenený. Postupne sa doceňuje kvalita urbanizovaných priestorov a vybavenosť (ubytovanie, stravovanie, oddychové a športové plochy, kultúra, verejná zeleň) malých vidieckych obcí vo vzťahu ku cestovnému ruchu.

2.11.2.1 Stratégia rozvoja cestovného ruchu SR

Nová stratégia rozvoja cestovného ruchu SR do roku 2013 prijatá vládou SR stanovuje strategické ciele pre rozvoj cestovného ruchu SR vo verejnom záujme. Verejný záujem je definovaný ako podpora regionálneho rozvoja a zlepšenie životnej úrovne na vidieku. Cestovný ruch môže prispieť k obom uvedeným cieľom, pretože jeho služby sú službami podporujúcimi regionálny rozvoj i zamestnanosť.

Vybrané boli ťažiskové formy cestovného ruchu, pre ktoré má Slovensko najlepšie predpoklady a ktoré budú v priebehu najbližších rokov prednostne rozvíjané a podporované:

- **Letná turistika a pobyty pri vode**
- **Kúpeľný a zdravotný cestovný ruch**
- **Zimný cestovný ruch a zimné športy**
- **Mestský a kultúrno-poznávací cestovný ruch**
- **Vidiecky cestovný ruch a agroturistika.**

Pre riešené územie obce nadobúda uvedená stratégia význam v troch bodoch, a to letná turistika a pobyty pri vode, kúpeľný a zdravotný cestovný ruch a vidiecky cestovný ruch a agroturistika.

2.11.2.2 Národný program podpory zdravia

Základnou stratégiou dokumentu Národného programu podpory zdravia je stratégia ochrany zdravia a stratégia zdravotníckej prevencie. Stratégie sú zamerané na zabezpečenie optimálnych podmienok života v oblasti životného prostredia, v oblasti obytného, pracovného a rekreačného prostredia a zdravého spôsobu života. V centre pozornosti je predovšetkým **budovanie siete športovo-rekreačných zariadení a formovanie územného systému ekologickej stability a s ním súvisiace opatrenia.**

2.11.2.3 Turizmus, šport a rekreácia v riešenom území – širšie vzťahy

Podľa Regionalizácie cestovného ruchu v SR (2005) sa obce riešeného územia nachádzajú v **regiónoch cestovného ruchu:**

- Nitriansky – obce Bešeňov, Branovo, Jasová, Dubník, Rúbaň,
- Podunajský (obce Strekov, Nová Vieska, Gbelce, Svodín, Šarkan, Svätý Peter).

V rámci regiónov cestovného ruchu sa vytvárajú **subregióny cestovného ruchu**, t.j. územia so špecifickými a podobnými danosťami, často vyššej kategórie, než má celý región:

- Podhájska a okolie (v Nitrianskom regióne) – na báze termálneho kúpaliska (TK) v Podhájskej a v budúcnosti možno aj TK v Bardoňove (zámer)
- Štúrovo a okolie (v Podunajskom regióne) – na báze medzinárodného prepojenia s Maďarskom / Ostrihomom, s mestom Štúrovo s TK Vadaš a s Kováčovskými kopcami / Burdovo
- Komárno a okolie (v Podunajskom regióne) – s mestom Komárno, s úsekom Dunaja, TK Patince.

V strednom aj dlhodobom časovom horizonte dosahuje Nitriansky región význam národný. Celý Podunajský región dosiahne v dlhodobom horizonte význam medzinárodný. Tento význam môže dosiahnuť aj subregión Podhájska (najmä v zmysle vyššej návštevnosti z Českej republiky).

Ciele poznávacieho turizmu – lokality zaujímavé z hľadiska rozvoja turizmu, športu a rekreácie v okrese a v regióne

Uvedené kultúrno-historické a prírodné zaujímavosti sú dokladom bohatého kultúrno-historického a prírodného potenciálu územia, ktorý je jedným zo základných predpokladov rozvoja turizmu, a rekreácie v území. Môžu sa stať východiskovými, cieľovými alebo priebežnými bodmi na rekreačných trasách peších turistických, cyklistických, jazdeckých, zimných bežeckých, náučných a poznávacích, športovo rekreačných.

Turistickými cieľmi sa môžu stať v budúcnosti miesta výskytu termálnych vôd (za predpokladu vybudovania termálnych kúpalísk), a to obce Komjatice, Šurany, Dvory n/Ž, Bruty, Svätý Peter. V širšom území vrátane mikroregiónu sú výborné predpoklady pre rozvoj gastronómického CR na báze rozvinutého vinohradníctva (návšteva priamo vo vinohradoch, vinárňach v obciach).

Bánov – kostol r.-k. Klasicistický z r.1842, významná archeologická lokalita (železovská kultúra)

Belá – kaštieľ neskorobarokový, z 2. pol. 18. st., koncom 19. st. klasicisticky upravený, t. č. v rekonštrukcii, kostol barokový, z 2. pol. 19. st., chránený park

Kravany nad Dunajom – chránený park

Bíňa – mohutný systém valov a priekop okolo obce z 11.-14. st., románsky kostol s dvojicou románskych veží z r. 1217, románska rotunda – kaplnka Dvanástich apoštolov zo zač. 12. st., barokovo upravená v r.1755, rekonštruovaná v r. 1954, súsošie Sv. Trojice z 2. pol. 18. st., archeologické nálezisko

Čechy – kostol barokový z 1. pol. 18. stor., Na Dlhom vrchu zvyšky barok. kostola a kláštora paulínov

Dvory n/Ž – vodná plocha, Kalvária

Farná – kostol barokový z r.1730, kostol tolerančný z r. 1787, kostol z r.1821

Kamenica nad Hronom – kostol barokový z r.1734, archeologické nálezisko, cieľová stanica vodákov pri splavovaní Hrona a Dunaja, možnosť kúpania na plážach Dunaja a Hrona, začiatok náučného chodníka

Kamenín – kostol neskorobarokový z pol. 18. stor.

Kolta – kostol neskorobarokový z 2. pol. 18. st. Neoklasicistická kúria z roku 1872, kúria neogotická z konca 19. st., významná archeologická lokalita

Komárno – národné kultúrne pamiatky, termálne kúpalisko, Komárňanská pevnosť

Komjatice – vodná plocha, Kalvária, chránený historický park

Komoča – stredisko cestovného ruchu

Mužla – klasicistický kostol z r.1817, prícestná socha Piety (neskorobaroková ľudová práca), sírnaté pramene známe už od 16. st., archeologické nálezisko

Nové Zámky – okresné mesto, termálne kúpalisko Štrand

Patince – termálne kúpalisko

Podhájska – termálne kúpalisko, výletné miesto Máriačalád

Ostrihom (Esztergom) – za panovania kráľa Gejzu tu pôvodne stál rímsky tábor Salva Mansio, do 13. stor. hlavné mesto krajiny, ostrihomska bazilika, klasicistická z r.1822-1856 s cenným historickým interiérom, Primaciálny palác z r.1883, arcibiskupský palác s Kresťanským múzeom so vzácnymi stredovekými exponátmi, Európska galéria, Maďarské vodohospodárske múzeum, kultúrno-spoločenské, stravovacie a ubytovacie zariadenia

Pribeta – kostol barokový z r.1733, klasicisticky upravený v r.1773, kostol reformovaný z r.1784, mariánsky stĺp rokokovo klasicistický z r.1788, ľudová architektúra – sedliacke domy s otvorenou verandou podopretou stĺpmi, barokovo klasicistická kaplnka z r.1762 s krížovou cestou, stravovacie a ubytovacie kapacity, významná archeologická lokalita

Salka – kostol neskorobarokový z 18. st., archeologické nálezisko

Šurany – prírodné kúpalisko Tona

Štúrovo – kostol neskorobarokový z 18. st., Kalvária neskorobaroková z r.1760, pseudobaroková budova ZUŠ, pseudoempírová budova bývalého mestského domu, meštianske domy, termálne kúpalisko Vadaš, športový komplex, ubytovacie a stravovacie kapacity, archeologické nálezisko, hraničný prechod do Maďarska, do Ostrihomu

Veľké Ludince – kostol barokový z r.1735, kostol klasicistický z r. 1810, hromadná zástavba s rínom zo zač. 20. st., domy so stĺpovým podstením

Želiezovce – základy románskeho kostolíka z 11. st, gotický kostol zo zač. 14. st. Prestavaný v r.1954 s gotickými prvkami (hodiny, krstiteľnica) a s jednou zo zachovaných rímskych pamiatok na Slovensku – sarkofágom použitým na hlavnom oltári, barokový kaštieľ z r.1720, empírovo upravený v 1. tretine 19. st., s anglickým parkom, reformovaný kostol z r.1779, Pamätná izba Franza Schuberta, kultúrno-spoločenské, stravovacie a ubytovacie zariadenia, autokemping, lesná železnica s dĺžkou 4 km je technickou pamiatkou, významná archeologická lokalita (železovská kultúra)

k. ú. **Bánov** – MCHÚ Potok Chrenovka

k. ú. **Belá** – prírodná zaujímavosť Modrý vŕšok, chránený areál Park v Belej

k. ú. **Bíňa** – prírodná pamiatka Bíňanský sprašový profil, prírodná rezervácia Bíňanský rybník, vodná nádrž Bíňa, Ketské rybníky

k. ú. **Búč** – prírodná zaujímavosť Búčke slanisko

k. ú. **Dolný Ohaj** – prírodná zaujímavosť – meander Chrenovky

k. ú. **Hurbanovo** – park pri kaštieli v Bohatej a park pri MŠ v Bohatej, chránené areály

k. ú. **Šurany** – prírodná zaujímavosť Čierna voda

k. ú. **Kamenný Most** – vodná nádrž Kamenný Most

k. ú. **Kamenín** – národná prírodná rezervácia Kamenínske slanisko

k. ú. **Komjatice** – historický chránený park

k. ú. **Kamenica nad Hronom** – prírodná pamiatka Kamenický sprašový profil

k. ú. **Marcelová** – Prírodná rezervácia Marcelovské piesky

k. ú. **Nové Zámky** – park na Nám. Slobody, chránený areál

k. ú. **Palárikovo** – bažantnica

k. ú. **Salka** – prírodná rezervácia Sovie vinohrady

k. ú. **Mužla** – prírodná pamiatka Mužliansky potok, národná prírodná rezervácia Čenkovská lesostep, národná prírodná rezervácia Čenkovská step, prírodná rezervácia Jurský Chlm

Alúvium Žitavy – prírodná rezervácia (s brehovými porastmi)

Kováčovské kopce – juh – národná prírodná rezervácia, náučný chodník (Kamenica nad Hronom – Kováčov), stredisko CR

Kováčovské kopce – sever – národná prírodná rezervácia

Bokrošské slanisko – prírodná rezervácia

Veľká dolina – prírodný výtvor, podmienený tektonickým zlomom začínajúcim v depresii medzi obcami Pribeta a Dulovce, ďalej ide súbežne s Modranským potokom a končí v riečisku Dunaja

Maďarská brána – prienik Dunaja cez Karpaty, (medzi Kováčovskými kopcami a Pilišom s Visegrádom)

Dunaj – druhá najväčšia rieka Európy dlhá 2 980 km, možnosti vodnej turistiky, výletné plavby

Hron – ľavostranný prítok Dunaja, možnosti vodnej turistiky od obce Pohorelá až po ústie do Dunaja, základňa CR Biely agát

Nitra – rieka dlhá 180,2 km, ľavostranný prítok Váhu

Žitava – najväčší a najdlhší prítok Starej Nitry

Obce riešeného územia – kultúrno-historický a prírodný potenciál obcí

Územím prechádza už inštituovaná **Nitrianska kráľovská vínna cesta** v trase cez dolné Pohronie – úsek Podunajska medzi Štúrovom a Komárnom – dolné Považie / Ponitrie. Z obcí mikroregiónu jej členmi sú Dubník, Strekov, Svätý Peter. Je žiadúce rozšíriť cestu aj cez pás ostatných obcí mikroregiónu.

Riešené územie je súčasťou **Regionálneho združenia Váh – Dunaj – Ipeľ**.

Dopravné väzby

Mikroregión je napojený na regionálne cesty:

- na cestu II/509 (Bajč – úsek cez mikroregión Pribeta – Strekov – Gbelce, ďalej až po Štúrovo)
- na cestu I/75 (Nové Zámky – Kolta – Jur nad Hronom)
- na cestu I/64 (Nitra – Nové Zámky – Komárno)
- na cestu I/63 (Komárno – Štúrovo).

Evidované cykloturistické trasy (prameň Cykloturistická mapa č. 8 Pohronie) v riešenom území a v okolí

2.11.2.4 Predpoklady rozvoja turizmu, športu a rekreácie

A/ Priaznivá poloha mikroregiónu na cestnej spojnici dvoch turisticky významných pobytových cieľov, ktorými sú:

- na severe lokalita Podhájska s rozvíjajúcim sa termálnym kúpaliskom (snaha získať štatút kúpeľov), v budúcnosti možno aj s Bardoňovom, v zameraní sa na liečebno-rekreačný pobyt na báze termálnych vôd v Podhájskej so špecifickým zvýšeným obsahom soli,
- na juhovýchode mesto Štúrovo s termálnym kúpaliskom Vadaš a následné prepojenie s maďarským Ostrihomom mostom cez Dunaj.

Potrebné je dobudovať cestný úsek Jasová – Semerovo, čím sa dosiahne jednoduché prepojenie na Podhájsku cez Čechy a Máriačalád.

B/ Turistické väzby medzi mikroregiónom a širším územím, ktoré spočívajú:

- v poskytnutí ubytovania v mikroregióne, pričom turistické ciele sa nachádzajú mimo riešeného územia. Ide o:
  - krátkodobé denné príp. aj viacdenné pobyty na termálnych kúpaliskách (Vadaš, Podhájska, Nové Zámky)
  - denné návštevy vodných plôch (Dvory n/Ž, Komjatice, Šurany), horského prostredia (Kováčovské kopce), návštevy pamiatok (Komárno, Iža, Bíňa, Ostrihom), gastronomické ciele (Belá), prípadne návštevy Maďarska a pod.
- v krátkodobých výletoch účastníkov širšieho CR ubytovaných mimo mikroregión (najčastejšie v Podhájskej a na Vadaši), pričom turistické ciele sa nachádzajú v riešenom území, resp. účastníci tranzitu prechádzajú riešeným územím s prerušením cesty na trase

- vo využití územia mikroregiónu ako cieľa prímestskej (najčastejšie víkendovej) rekreácie z radov obyvateľov väčších miest (Nové Zámky, Komárno, ale aj Bratislava) a najnovšie aj z Maďarska
- vo využití územia mikroregiónu pre cykloturistiku (cykloturisti zo Slovenska, Maďarska, hodne z Česka).

C/ Spoločné produkty CR širšieho územia, vrátane mikroregiónu:

- vinohradníctvo, gastronomický CR, vidiecky turizmus a agroturistika, najmä na báze vinohradníctva a aktívnej účasti v poľnohospodárstve, oblasti ľudovej tvorivosti (remeslá a pod.), viacstranné pobyty na vidieku, z turistických disciplín najmä cykloturistika, rozvíjajúca sa hipoturistika.

D/ Rozvoj kvalitného obytného a rekreačného prostredia (znižovanie nezamestnanosti, postupné zvyšovanie kultúrno-spoločenskej úrovne a medzinárodnej prestíže Slovenska):

- kvalita vnútorného územia obce, kvalita verejných komunikačných priestorov
- kvalita kontaktných území medzi zastavaným územím a okolitou voľnou krajinou
- vybavenie obce zariadeniami OV pre potreby turizmu, športu a rekreácie
- vybavenie rekreačnej – poľnohospodárskej – krajiny (krajinná zeleň, športovo-rekreačný, turistický mobiliár, vybavenosť, umelecké diela v krajine, rekreačné trasy a pod.)
- intenzívna starostlivosť o krajinu
- formovanie obrazu krajiny
- čistota verejných komunikačných priestorov obcí, kontaktných území medzi zastavaným územím obcí a okolitou voľnou krajinou, čistota otvorenej krajiny.

E/ Športovú a turistickú vybavenosť vyššieho regionálneho významu budú obyvatelia obcí aj návštevníci mikroregiónu vyhľadávať mimo jeho územie:

- z Bešeňova, Branova, Jasovej a Dubníka – v Dvoroch n/Ž a Nových Zámkoch
- z Rúbane, Strekova, Novej Viesky, Svodína, Gbeliec, Šarkana – v Štúrove
- zo Svätého Petra – v Hurbanove a v Komárne.

F/ Iniciovanie a podporovanie vzniku malých podnikov, rodinných podnikov pre ubytovanie, stravovanie, rozvoj osvetových a informačných centier, celoročných športových a rekreačných zariadení a starostlivosť o krajinu.

2.11.2.5 Rozvoj turizmu, športu a rekreácie – mikroregionálne vzťahy

Obce riešeného územia mikroregiónu možno rozdeliť do troch územných celkov / častí:

- obce Bešeňov a Branovo v bezprostrednom zázemí ťažiskovej obce Dvory nad Žitavou a na trase Nové Zámky–Dvory n/Ž–Bešeňov–Veľké Lovce–turistický cieľ Podhájska
- pás obcí pozdĺž potoka Paríž, z ktorých obce v severnom úseku (Jasová až Rúbaň) spádajú k Dvorom n/Ž. a k turistickému cieľu Podhájska a obce v južnom úseku (Strekov až Šarkan) spádajú ku Štúrovu a Vadašu (Maďarsko)
- samostatne lokalizovaná obec Svätý Peter spáduje k Hurbanovu a Komárnu.

Na mikroregión nadväzujú funkčnými a priestorovými väzbami okolité obce:

- Semerovo a Kolta (severne od mikroregiónu),
- Dvory nad Žitavou (ťažisková obec záujmového územia)
- Pribeta a Dulovce (medzi obcami Dubník a Svätý Peter),
- Ľubá, Belá a Kamenný Most (východne od mikroregiónu, v pokračovaní toku Paríža po jeho ústie do rieky Hron).

Hlavnou prednosťou riešenia cestovného ruchu / turizmu, športu a rekreácie spoločne pre obce mikroregiónu je funkčná a priestorová diferenciacia činností, špecifikácia areálov a zariadení a tým možnosť dosiahnutia väčšej efektívnosti procesu turizmu.

2.11.2.6 Hlavné turistické produkty v riešenom území

Hlavnými a perspektívnymi turistickými produktmi všetkých obcí riešeného územia, ktoré je vhodné riešiť spoločne pre celé územie, sú – vinohradníctvo, vidiecky turizmus, agroturistika a cykloturistika. Ďalšími produktmi sú hipoturistika, pešia turistika, poznávací turizmus.

Vinohradníctvo

-napriek svojej rozvinutosti nie je v súčasnosti v turizme dostatočne využívané. Príkladom vhodného využitia vinohradníckych tradícií môže byť blízka obec Belá s obnoveným kaštieľom a vinárňou.

-aj keď sa vinice nachádzajú vo všetkých obciach, priaznivejšie podmienky pre vinohradnícky turizmus majú obce s vinohradníckymi lokalitami s viničnými domčekmi:

- Jasová (Nové vinohrady, Liesková), Dubník (majery a samoty okolo obce), Rúbaň (Starý vrch), Strekov (Pod Strekovským lesom), Nová Vieska (Novoveské vinohrady), Gbelce (pri Kalvárii), Svätý Peter (Stráž), Svodín (Kapustníská).

Zásady pre rozvoj vinohradníctva

A/ Využiť vinohradnícke tradície v turizme viacerými formami:

- návštevy priamo vo viničiach – posedenia, prípadne pobyty vo viničných domčekoch / hajlochoch
- návštevy zariadení v obciach ako sú vinárne, vínne pivnice a pod.
- práce vo vinohradoch, pri zbere a spracovaní vína v rámci agroturistických aktivít.

B/ Rozvíjať špecializáciu vo vinohradníckom turizme:

- orientácia na výrobu kvalitných vín a ochutnávky odborníkov
- orientácia na väčšie skupiny návštevníkov, zájazdové návštevy.

C/ Zapojiť obce do **Nitrianskej kráľovskej vínnej cesty**, v ktorej sú zatiaľ evidované obce Dubník, Strekov, Svätý Peter, a to vytvorením **Parížskej vínnej cesty** pozdĺž potoka Paríž, takmer totožnej s navrhovanou **Parížskou náučnou trasou**, v smere od Kolty (prameň Paríža), Dvorov n/Žitavou cez Jasovú – Gbelce až po Kamenný Most (ústie Paríža).

D/ Vo všetkých obciach podporiť rozvoj nadväzujúceho **gastronomického turizmu** v zameraní sa na ponuku vínnych produktov v stravovacích zariadeniach v obciach a v lokalitách špecializovaných na gastroturizmus (osady, majery, samoty).

Možnosti pre rozvoj gastronomického turizmu dávajú lokality:

- Jasová – Gregorov majer, Dubník – Panenská pustatina, Bakošov majer, Rúbaň – Rúbaňská samota, Korpášova pivnica, Strekov – Vinohrady, Nová Vieska – Arad, Réva, Novoveské vinice, Gbelce – rekreačný areál Ardea, prípadne ďalšie.

E/ Využiť v turizme viacero historických objektov – kaštieľov a kúrií, hajlochov, objektov ľudovej architektúry – za predpokladu ich rekonštrukcie.

Vidiecky turizmus (agroturistika)

-prejavuje sa rôznymi formami:

- rekreačné pobyty na vidieku
- aktívne činnosti v poľnohospodárstve (v rastlinnej aj živočíšnej výrobe), vinohradníctve a ovocinárstve, v lesohospodárstve, ľudovej umeleckej tvorivosti, tradičnom remeselníctve úžitkovom aj umeleckom, v tradičnej gastronómii a pod. Najmä v tejto oblasti sa môže prejavovať špecializácia pobytu podľa jednotlivých obcí a ich lokalít. Okrem vyššie uvedených (v rámci vinohradníctva) môže ísť o lokality v obciach:
- Bešeňov (športovo-rekreačné aktivity)

- Branovo (hospodársky dvor, vodná nádrž – rybolov, šport)
- Dubník (Panenská pustatina ako agro-biofarma, bývalá hydináreň, areál bývalej tehelne s prípadnou remeselnou obnovou hlinených výrobkov a s technickým múzeom, vodná nádrž Železná brána – rybolov, športovo-rekreačné aktivity)
- Gbelce (poznávací turizmus v rámci akcie Obnova Parížskych močiarov)
- Jasová (vodná nádrž – rybolov, šport, rekreácia)
- Nová Vieska (osada Réva – bývalá tehelňa, Novoveské vinice, rekreácia, poznávací turizmus)
- Rúbaň (športovo-rekreačné aktivity)
- Strekov (vodná nádrž – rybolov, športovo-rekreačné aktivity)
- Svätý Peter (jazdecko, cykloturistika, šport)
- Svodín (farma lokalita Studená na hrebeni – práce v lesnom hospodárstve, v obore, vinohradnícke domčeky, archeologická lokalita – poznávanie histórie, vyhliadkové trasy, rekreácia)
- Šarkan (práce na ranči, jazdecko, cykloturistika, šport, rekreácia)

V **agroturistike** treba hľadať možnosti získania originálnej, špecifickej náplne v jednotlivých lokalitách a zariadeniach, ktoré by v súhrne vytvorili funkčný celok za celý mikroregión so zapojením aj ďalších obcí (Pribeta, Semerovo, Belá, Ľuba). Takýto celok by bol vhodným rekreačným a turistickým doplnkom pre dlhodobých návštevníkov celého regiónu

-majery, samoty, bývalé poľnohospodárske dvory, vinohrady s viničnými domčkami – potenciálne agroturistické lokality

Zásady pre rozvoj vidieckeho turizmu

A/ Zachovať formy vidieckeho osídlenia, funkcie trvalého bývania a charakteristický prírodný ráz krajiny.

B/ Využiť existujúci športovo-rekreačný, kultúrno-historický a prírodný potenciál územia

C/ Využiť potenciál opustených poľnohospodárskych areálov, dvorov, majerov, usadlostí pre rozvoj agroturistiky

D/ Agroturistické lokality pospájať navzájom, s lesmi, vinohradmi a s obcami existujúcimi (navrhnutými na úpravu) a navrhovanými poľnými a lesnými cestami s funkciou dopravnou, hospodárskou, rekreačnou – rekreačnými trasami

E/ Využiť potenciál sadov, viníc, záhradkárskeho osád, vhodných plôch poľnohospodárskych kultúr (dopestovanie vlastných poľnohospodárskych produktov, chov poľnohospodárskych zvierat občerstvenie, nákup ovocia a zeleniny a iných poľnohospodárskych produktov, vínne pivnice, hajlochy)

F/ Pri budovaní agroturistických areálov v otvorenej poľnohospodárskej krajine rešpektovať požiadavky:

- dominantná funkcia prírodného (rekreačného) prostredia
- rozvoľnený, soliterný charakter zástavby
- nízkopodlažná zástavba vidieckeho charakteru
- uplatnenie jednoduchých foriem a prírodných materiálov pri návrhu prvkov drobnej architektúry, a rekreačného mobiliáru

G/ V agroturistike hľadať možnosti získania originálnej, špecifickej náplne v jednotlivých lokalitách a zariadeniach, ktoré v súhrne vytvoria funkčný mikroregionálny celok – vhodný rekreačný a turistický doplnok pre dlhodobých návštevníkov celého regiónu – so zapojením ďalších obcí (Pribeta, Semerovo, Belá, Ľuba).

H/ Vybudovať sieť informačných centier, prípadne malých regionálnych múzeí.

Cykloturistika, hipoturistika a pešia turistika

-cykloturistika má v riešenom území isté tradície, ale chýbajú vhodné cesty, vybavenosť pre cyklistov, pre turistiku chýbajú vhodné trasy, oddychové miesta, vyhliadkové body, vybavenosť

-očakáva sa aj rozvoj **hipoturistiky**, ktorej základy sú dané rančom U divokého koňa v obci Šarkan, jazdiarňou v obci Svodín a zámermi v osade Diva a v obci Dubník.

Zásady pre rozvoj cykloturistiky, hipoturistiky a pešej turistiky

A/ zabezpečiť cykloturistické trasy prechádzajúce týmto územím, a to najmä v uhlopriečných smeroch prepojením už evidovaných cyklistických trás – Považskej, Nitrianskej, Pohronskej a medzinárodnej Podunajskej. Pôjde o trasy:

- východisko Komárno – Svätý Peter – Pribeta – Jasová – Podhájska / Pohronie
- východisko Nové Zámky – úsek Dvory n/Ž. – Bešeňov – ďalej Radava/Veľké Lovce – Podhájska,
- Dvory n/Ž. – Jasová – Kamenný Most / Štúrovo (takmer totožná s Parížskou náučnou trasou,
- trasa po pahorkatine Gbelce – Svodín – Dubník (cez oboru), resp. Studená – Jasová – Podhájska.

B/ Pre pešiu turistiku a hipoturistiku vybudovať najmä trasy:

- trasa pozdĺž Parížskeho potoka ako náučná trasa,
- trasa cez pahorkatinu Gbelce – Svodín – Dubník / Studená – Jasová,
- trasa pozdĺž toku Žitavy,
- trasa Bešeňov / Branovo – Máriačalád – Podhájska,
- trasy v bezprostrednom okolí zastavaných území obcí v okolí rekreačných a agroturistických lokalít

C/ budovať viaceré trasy v poľnohospodárskej krajine sledujúce poľné cesty /chodníky, zdôraznené sprievodnými zelenými pásmi, plniace funkcie hospodársku, dopravnú a prístupovú, rekreačnú, turistickú, upravené, vybavené rekreačným mobiliárom

Poznávací turizmus

Ciele poznávacieho turizmu – ide o stavebné pamiatky sakrálne (kostoly, kaplnky, drobná architektúra - božie muky, súsošia v krajine i v obciach), svetské (kaštiele, kúrie), historické parky, archeologické náleziská, ľudovú architektúru (vcelku aj už len ojedinele), o podujatia (slávnosti, púte). Mnohé zo stavieb sa nachádzajú v zanedbanom stave a je nutná ich obnova, nájdenie vhodného funkčného využitia a majiteľa/správcu.

Regionálny význam majú aj prírodné zvláštnosti – prírodná rezervácia Parížske močiare (súčasť Ramsarského zoznamu), obora (k. ú. obcí Dubník, Strekov a Svodín, mimo mikroregión Veľké Ludince), navrhovaná Parížska trasa, tiež vyžadujúce údržbu, rekonštrukciu a založenie.

Zásady pre rozvoj poznávacieho turizmu

A/ Ciele poznávacieho turizmu zapojiť ako východiskové, cieľové alebo priebežné body na rekreačných trasách peších turistických, cyklistických, jazdeckých, zimných bežeckých, náučných a poznávacích, športovo rekreačných.

2.11.2.7 Rozvoj vybavenosti pre rekreáciu, šport a turizmus/cestovný ruch v obciach

V návrhu sa najviac prejavuje požiadavka na diferenciaciu zariadení / areálov pre jednotlivé obce, a to podľa daností, jestvujúceho stavu, nadväznosti susediacich obcí, ponuky jestvujúceho stavebného fondu, ekonomických kritérií a pod. Navrhované zariadenia slúžia pre viacero obcí riešeného územia, príp. regiónu, čím sa zlepšia možnosti ich vybudovania a efektívnosť ich prevádzkovania.

Športová vybavenosť pre vodné športy

Výskyt vodných plôch, ktoré zatiaľ slúžia najmä pre poľnohospodárske účely a rybné hospodárstvo (chov, rybolov). Možnosti ich športového využitia sú viacstranné.

- Pre vodné športy s plavidlom (člnkovanie) sú možnosti na vodných plochách v k. ú. obcí: Branovo, Jasová (jestvujúca a aj uvažovaná), Dubník, Svodín
- Pre športový rybolov – vyššie uvedené + vodná plocha v k. ú. obce Strekov
- Pre kúpanie –vodná plocha v k. ú. Dubník a uvažovaná vodná plocha v k. ú. Jasová.
- Letné kúpaliská s bazénmi navrhované v obciach: Dubník (návrh nového kúpaliska), Strekov (návrh nového kúpaliska v rámci športového areálu pri obecnom úrade).

Športová vybavenosť pre pozemné športy

Každá obec má futbalové ihrisko, v areáloch ZŠ základné ihriská, prípadne aj telocvične, využiteľné v mimovyučovacom čase pre miestnu verejnosť, najmä mládež. Vyšší, nadmiestny význam získajú zariadenia a ihriská pre loptové hry, tenis, kolkáreň, strelnica, ktorých využitie je plánované pre viacero obcí (cielená lokalizácia).

Zásady pre rozvoj športovej vybavenosti

A/ Vybudovať resp. dobudovať športovo-rekreačné areály v obciach:

- **Bešeňov** – dobudovať areál pri Žitave s prepojením na les s navrhovanou spoločensko-rekreačnou funkciou, na pobrežnú promenádu, na okružnú prechádzkovú trasu okolo obce
- **Branovo** – pokračovať v realizácii projektu Zelená oddychová zóna
- **Dubník** – návrh na polyfunkčný športový areál pri vodnej nádrži Železná brána – letné kúpalisko, ihriská, kolkáreň, autokemping, návrh na jazdecký areál, športový areál na mieste bývalého poľnohospodárskeho areálu vo východnej časti obce
- **Gbelce** – rozšírenie a obnova jestvujúceho areálu Ardea (ihriská, strelnice, amfiteáter, atď.)
- **Jasová** – návrh na vybudovanie športového areálu v rámci kúpaliska na zatiaľ uvažovanej vodnej nádrži, menší športový areál v obci
- **Nová Vieska** – rozšírenie športových plôch pri futbalovom ihrisku), jestvujúca strelnica
- **Rúbaň** – športový areál rozšírením futbalového ihriska, polyfunkčný objekt pri škole
- **Strekov** – vybudovať viacúčelový športový areál pri obecnom úrade v nadväznosti na futbalové ihrisko s náplňou – letné kúpalisko, ihriská, zábavný park
- **Svätý Peter** – športový areál vo väzbe na historický chránený park, t. č. v rekonštrukcii
- **Svodín** – založenie areálu v obci, prípadne vo väzbe na archeologické nálezisko Rondel
- **Šarkan** – športový areál vo väzbe na devastovaný kaštieľ s parkom.

B/ Pri funkčnom obsahu ako aj pri lokalizácii športových areálov uplatňovať ich polyfunkčnosť v rámci športových zariadení v spojení s kultúrno-spoločenskými a školskými zariadeniami.

C/ Pamätať aj na funkčnú diferenciaciu a špecializáciu športových areálov vyvolanú výskytom niektorých zariadení (napr. tenisové dvorce - hala, kolkáreň - bowling, fitness – wellness), Samostatnými areálmi bývajú jazdecký, menší golfový, strelnica.

V jednej z obcí s dobrou dopravnou dostupnosťou možno (po dohode s ostatnými) vybudovať aj menšiu športovú, súčasne aj viacúčelovú halu príp. s krytým bazénom ako aj s väzbou na školu (Svodín, Strekov, Dubník).

D/ Pre zimné obdobie možno vybudovať klzisko, najskôr úpravou ihriska

E/ Športové areály vybaviť hygienickými a sociálnymi zariadeniami

F/ Budovať v obciach malé oddychové plochy so zeleňou, ihriskami a drobnou vybavenosťou

G/ Vodné plochy v obciach využiť aj na rekreačno-športové aktivity

H/ vybudovať sieť servisných zariadení, dobudovať technickú vybavenosť obcí

I/ Využiť potenciál geotermálnych prameňov a vôd, sieť (termálnych) kúpalísk Nové Zámky, Podhájska, Štúrovo

Verejné ubytovanie a stravovanie

Každé ubytovacie zariadenie v obciach má aspoň mikroregionálny význam, ktoré môže slúžiť pre dlhodobý pobyt návštevníkov mikroregiónu, návštevníkom termálnych kúpalísk ubytovaných v mikroregióne a pre krátkodobý pobyt tranzitných turistov prechádzajúcich cez mikroregión. Odporúčaná štruktúra zariadení je:

- menšie hotelového typu – spĺňa rekreačný útvar Ardea (Gbelce), možnosti sú aj v získaní objektov kaštieľov, kúrií (potrebná rekonštrukcia)
- motel, vhodný pri ceste II/509 (do úvahy prichádzajú na k. ú. obcí Rúbaň, Strekov, Gbelce) a pri ceste II/589 (obce Svätý Peter, Jasová)

- penzióny – vhodné pre ubytovanie pri viacdennom pobyte na vidieku, a to v objektoch nových (rodinných domoch) aj starších (v renovovaných kúriách), prípadne nových
- ubytovanie na agrofarmách v rámci agroturistiky a na súkromí
- autokemping, odporúčaný pri uvažovanom areáli Železná brána (Dubník)
- táboriská popri vodných tokoch a vodných plochách na vymedzených miestach.

Verejné stravovanie sa zabezpečí štruktúrou zariadení:

- základného stravovania (reštaurácia, jedáleň – v súčasnosti v Dubníku, Strekove, Svodíne, Gbelciach, motorest – v súčasnosti v Pribete (síce mimo, ale v dostupnosti mikroregiónu)
- spoločensko-zábavného stravovania (kaviareň, cukráreň, vináreň, piváreň)
- doplňového stravovania (hostinec, pohostinstvo, bufet, bistro atď.)
- špecifického stravovania (jestvujúci ranč U divokého koňa v Šarkane, čárda, rybárska reštaurácia, koliba, salaš, pizzeria, vyhladková reštaurácia).

Zásady pre rozvoj zariadení verejného ubytovania a stravovania

A/ Budovať v obciach zariadenia verejného ubytovania a stravovania v odporúčanej štruktúre

B/ Diferencovať vhodne rozvoj zariadení verejného ubytovania a stravovania podľa obcí, najmä u zariadení špecifického stravovania

C/ Vhodne lokalizovať zariadenia pozdĺž navrhovanej Parížskej náučnej trasy, Parížskej vínnej cesty a cyklistických trás.

D/ Zariadenia pre turizmus v extraviláne obcí, t.j. vo voľnej krajine sú navrhované v lokalitách:

- charakteru rekreačných útvarov (Ardea v Gbelciach, Železná brána v Dubníku),
- vo vinohradoch s viničnými domčekmi (viď vyššie),
- agroturistických (viď vyššie),
- tranzitu (motorest, motel) pri hlavných dopravných trasách,
- športovo-rekreačných (pri vodných nádržiach).

Kultúrno-spoločenská vybavenosť vo význame pre turizmus

Ide najmä o zariadenia mikroregionálneho významu, ktoré je účelné zriaďovať spoločne pre viac obcí: knižnice, amfiteáter, miestne múzeá, kultúrno-spoločenské zariadenia, klubové priestory. Pre tieto (ako aj pre verejné ubytovacie a stravovacie) účely je výhodné využiť stávajúci fond historických objektov, často v súčasnosti nevhodne využívaný, resp. nevyužívaný – schátralý. Možnosti dávajú kaštiele a kúrie v obciach: Dubník (viacero), Rúbaň, Šarkan, Svätý Peter – všetky vyžadujúce rekonštrukciu. Pre turizmus majú význam aj objekty vo Svodíne (Dom ľudových tradícií – expozícia, archeologické nálezisko Rondel, ruiny kostola sv. Michala), v Dubníku (Žltý kaštieľ – súkromné múzeum).

Zásady pre rozvoj kultúrno-spoločenskej vybavenosti

A/ využiť stávajúci fond historických objektov

B/ zariadenia kultúrno-spoločenskej vybavenosti mikroregionálneho významu zriaďovať spoločne pre viac obcí

Zeleň

Zeleň najmä verejná, slúži obyvateľom a návštevníkom ako rekreačno-oddychový objekt. Vo všetkých obciach ide o parkovo upravené plochy zelene námestí a ostatných verejných komunikačných priestorov a nasledovné objekty:

- **Bešeňov** (les s rekreačno-spoločenskou funkciou – návrh, oddychové plochy, starý cintorín – návrh na park, navrhované parkovo upravené plochy zelene a upravené brehové porasty okolo riečky Žitavy),
- **Branovo** (realizácia projektu Zelená zóna v centrálnej časti obce s väzbou na športové plochy)

- **Dubník** (park v strede obce vyžadujúci obnovu, množstvo ďalších navrhovaných parkovo upravených plôch v obci, navrhované parkovo upravené plochy zelene a upravené brehovú porasty okolo potoka Paríž v stredovom páse obce)
- **Gbelce** (priame pokračovanie parkových úprav hlavného námestia poza obecny úrad do západnej časti obce (lokalita Tabánska) v novej línii zariadení OV, oddychových plôch a parkovo upravených plôch zelene, parkovo upravené plochy zelene nového centra v juhozápadnej časti obce v kontakte s navrhovaným obchvatom)
- **Jasová** (uličná zeleň navrhovaných peších prepojení a brehovú porasty pozdĺž línii „zelených“ vodných tokov)
- **Nová Vieska** (navrhované parkovo upravené plochy zelene námestia a v prerušovaných úsekoch pozdĺž železničnej trate)
- **Rúbaň** (chránený park pri kaštieli vyžadujúci rekonštrukciu, prírode blízke úpravy športovo-rekreačných a oddychových plôch pozdĺž potoka Paríž a navrhované parkovo upravené plochy zelene a úpravy brehovú porastov okolo potoka Paríž)
- **Strekov** (navrhované parkovo upravené plochy zelene a brehovú porasty pozdĺž potoka v južnej časti obce, navrhované parkovo upravené plochy zelene a upravené brehovú porasty okolo potoka Paríž)
- **Svätý Peter** (chránený park pri kaštieli vyžadujúci rekonštrukciu, navrhované parkovo upravené plochy zelene a upravené brehovú porasty okolo vodného toku v južnej časti obce, les s rekreačno-spoločenskou funkciou v západnej časti obce – návrh).
- **Svodín** (návrh na park pri Rondeli, navrhované parkovo upravené plochy zelene menších námestí, navrhované parkovo upravené plochy zelene, suchý polder a brehovú porasty pozdĺž Svodínskeho potoka nadväzujúce na prírode blízke úpravy vyhládokového svahu nad Svodínom a na prírode blízke úpravy svahu s rekreačno-oddychovými plochami v trase potoka pod Svodínom),
- **Šarkan** (park pri kaštieli devastovaný, navrhované parkovo upravené plochy zelene a upravené brehovú porasty okolo potoka nadväzujúce na prilahlé existujúce a navrhované oddychové a športovo-rekreačné plochy).

Zásady pre rozvoj zelene

A/ Dobudovať v každej obci parkovo upravené plochy zelene (parky) v centrálnej časti obce (pozdĺžne námestia) a v ostatných verejných komunikačných priestoroch

B/ Funkčnú náplň parkov a parkovo upravených plôch, doplniť vhodnými zariadeniami, napr. amfiteáter, hudobný pavilón, tanečný parket, minigolf, detské ihrisko, a to v závislosti od významu a charakteru parku

C/ Pre každú obec je navrhovaná úprava verejných komunikačných priestorov, ktorých kvalita parkových úprav a vybavenia drobným uličným mobiliárom podstatným spôsobom ovplyvňujú turistickú príťažlivosť obce.

Rekreačné trasy v krajine, okružné prechádzkové trasy okolo obcí

V riešených územiach obcí ležiacich v poľnohospodárskej krajine je možné vybudovať rekreačné trasy (turistické, cyklistické, bežecké, jazdecké, zimné bežkárské, náučné a poznávacie), prepájajúce obce a zaujímavé lokality, využiteľné pre turizmus, šport a rekreáciu a tiež pre poľnohospodárske účely a každodenný život miestnych obyvateľov.

Zásady pre rozvoj rekreačných trás

A/ Vybudovať dostatočnú sieť udržiavaných poľných a lesných ciest vo väzbe na komunikačné siete v obciach a tiež sieť oddychových miest a vyhládokových bodov

B/ Na vybudovanie rekreačných trás využiť vybrané existujúce, bývalé poľné a lesné cesty a navrhované nové poľné a lesné cesty v krajine.

C/ Okolo každej obce vybudovať výhľadovo okružné prechádzkové trasy, využívajúce sieť existujúcich poľných ciest okolo obcí, doplnenú o nové úseky.

D/ Rekreačné trasy v krajine je potrebné budovať v súčinnosti s existujúcimi a potenciálnymi lesnými komplexmi, s prvkami miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES) a v súčinnosti s kultúrohistorickými a prírodnými zaujímavosťami v okolí obce

E/ Predpokladom dobre fungujúcich rekreačných trás je ich kvalitný stavebno-technický stav, vybavenie informačnými prvkami a prvkami malej architektúry vhodné trasovanie, formovanie východiskových a cieľových bodov a udržiavaná sprievodná zeleň rekreačných trás bodová, líniová, skupinová, pásová ako súčasť krajinej zelene v obraze poľnohospodárskej krajiny

F/ Vypracovať generel turizmu, športu a rekreácie, rekreačných trás a zariadení

Krajinná zeleň, vodné prvky, obraz poľnohospodárskej krajiny

Jedným z predpokladov rozvoja rekreačnej a obytnej funkcie je formovanie krajinného obrazu územia katastra uplatnením prvkov krajinej zelene, ekologickej úpravou vodných plôch a vodných tokov (prírodné meandrovanie vodných tokov, vytvorenie prírodných brehov a brehových porastov a pod.), rekreačného mobiliáru, malej architektúry (galéria v prírode), využitím zaujímavých prírodných a historických lokalít a objektov a ich uplatnením v perspektívnej sústave peších, rekreačných, turistických a cykloturistických a bežeckých trás.

Obraz vidieckej krajiny kedysi veľmi prirodzene a malebne dopĺňali a dopĺňajú niekde dodnes – Božie muky, malé kaplnky, sochy, kované, drevené alebo kamenné kríže s drobnými drevenými alebo kovanými ohradami, doplnené skupinami stromov, drobné prístrešky (úkryty v čase nepriaznivého počasia), lavičky, „lurdske jaskyne“, malé cintoríny, ktoré s prírodnými prvkami ako studničky, stromy solitéry, skupiny stromov, krov, remízky, medze, aleje, stromoradia,.. tvorili typický kolorit vidieckej krajiny.

Princíp formovania krajinného obrazu pomocou prírodných a drobných architektonických prvkov v spoločnej kompozícii je možné uplatniť aj v súčasnom, modernom obraze krajiny:

- orientačné prvky v krajine, prezentácia umeleckých diel, stavebných a umeleckých princípov regiónu, obce či miestnych ľudových majstrov, drobné prístrešky, altánky, lavičky, informačné tabule, umelecké diela vhodne zakomponované do prírodnej scenérie poľnohospodárskej krajiny, lávky, mostíky, oplotenia, oporné múriky, studničky, malé vyhladkové veže, zvoničky a pod.

V kontexte s rozvojom rekreačnej funkcie vidieckej krajiny nadobúdajú tieto krajinné prvky ešte väčší význam.

Zásady pre rozvoj obrazu krajiny

A/ Dobudovať sieť línii, bodov a plôch krajinej a sídelnej zelene a ostatných prírodných prvkov, skupinová zeleň, stromy solitéry, brehové porasty, aleje, stromoradia, poľnohospodárske remízky, malé lesné komplexy, vodné toky a vodné plochy, ...)

B/ Vybaviť krajinné zázemie obcí v poľnohospodárskej krajine zeleňou a drobnými rekreačnými prvkami (krajinná zeleň, športovo-rekreačný a turistický mobiliár a vybavenosť, umelecké diela vo voľnej krajine, rekreačné trasy,...)

C/ Uplatniť výtvarné prvky v krajinnom obraze (historické a novodobé)

D/ vykonávať trvalú starostlivosť o krajinu, jej prírodné a kultúrno-historické prvky, rekreačnú vybavenosť, čo znamená súčasne tvorbu pracovných miest

E/ Navrhované turistické, športové a rekreačné aktivity riešiť v súlade s krajinnno-ekologickým plánom a miestnym územným systémom ekologickej stability

F/ Vybrané časti lesov, najmä v bezprostrednom kontakte so zastavanými územiami obcí, upraviť ako lesy so spoločensko-rekreačnou funkciou

G/ Pri využití riešeného územia pre turizmus, šport a rekreáciu spolupracovať so štátnymi orgánmi ochrany prírody a krajiny a s orgánmi ochrany pamiatok vzhľadom na výskyt cenných prírodných území a cenných kultúrno-historických pamiatok a archeologických lokalít

H/ Vypracovať generel turizmu, športu a rekreácie a rekreačných trás pre riešené územie (v súčinnosti s generelom krajinej zelene)

2.11.2.8 Rozvoj turizmu, športu a rekreácie v obci Bešeňov

Význam obce pre turizmus je daný jej polohou na ceste Nové Zámky – Dvory n/Ž – Bešeňov – Veľké Lovce – Radava/Máriačalád - k významnému turistickému cieľu – termálnemu kúpalisku v Podhájskej a na ceste pozdĺž toku Žitavy (Dvory – Dolný Oháj – Nitra). Blízkosť Podhájskej vyvoláva záujem aj o ubytovanie v obci, čo je podnetom aj pre využitie jej ďalšej vybavenosti.

Zaujímavosťou obce je, že v bezprostrednej blízkosti obce, takmer paralelne vedľa seba, tečú tri významnejšie vodné toky – Nitra s ramenom Malej Nitry, Chrenovka a Stará Žitava.

Návrh:

- Vybudovať športovo-rekreačný areál a oddychové plochy s prírodnými ihriskami, ihriská pre loptové hry, tenis, s napojením na futbalové ihrisko, na les, navrhnutý ako prírodný parkovo upravený les so zariadeniami vhodnými do prírodného prostredia (detský areál, minigolf, kondičná dráha a pod.), prírodne upravený pobrežný pás pozdĺž pravého príp. ľavého brehu Žitavy (pešia promenáda, cyklistický chodník, bežecká trasa)
- Rozšíriť školský telovýchovný areál o nové športové plochy a plochy zelene
- Vytvoriť oddychový park v rozšírenej časti hlavnej ulice,
- Vytvoriť sieť peších/cyklistických trás vedených cez polia, v okruhu okolo obce a najmä smerujúcich na Podhájsku (najvhodnejšie cez Veľké Lovce – Máriačalád), smerom ku lesným porastom, samotám, okolitým obciam, vodným plochám v trasách existujúcich a navrhovaných poľných ciest v poľnohospodárskej krajine
- Sieť rekreačných trás smerovať prednostne ku trojici vodných tokov v bezprostrednom okolí obce
- Využiť vodnú plochu Deviatky pre športový rybolov.
- Budovať ubytovacie kapacity formou menších penziónov, na súkromí (najmä pre záujemcov o služby na termálnom kúpalisku v Podhájskej)
- Vybudovať stravovacie zariadenia špecifického charakteru (čárda, koliba, salaš a pod.) v centre mesta alebo v prírodne atraktívnejšej polohe (pri vodnej ploche, v lokalite s panoramatickým výhľadom), ako aj zariadenia rýchlej obsluhy vyššej kvality.

2.12 NÁVRH KONCEPCIE FUNKČNÝCH ZLOŽIEK – VÝROBA

2.12.1 PRIEMYSELNÁ VÝROBA

2.12.1.1 Súčasný stav

V obci sa nenachádza žiadna rozsiahlejšia priemyselná prevádzka. Menšie súkromné prevádzky služieb a komunálnej výroby, sú umiestnené v areáloch alebo priamo v rodinných domoch. Plocha najväčšieho poľnohospodárskeho areálu je využitá pre potreby poľnohospodárskej výroby.

2.12.1.2 Návrh

V obciach riešeného územia sa predpokladá rozvoj priemyselnej výroby v dimenziách menších výrobných prevádzok vzhľadom na vysokú produkčnú schopnosť poľnohospodárskych pôd v území, prednostné zameranie výroby na poľnohospodárske odvetvia a perspektívne iniciatívy obcí v rozvoji turizmu, športu a rekreácie.

Rozvoj menších výrobných prevádzok je umiestňovaný predovšetkým v okrajových častiach obcí, v navrhovaných výrobných areáloch.

Navrhované sú tiež zmiešané výrobné areály – výrobné parky – plochy určené pre výrobné aktivity priemyselného, skladového aj poľnohospodárskeho charakteru, ktoré je možné na základe charakteru prevádzky a plošných nárokov zlučovať do jedného funkčného výrobného celku a ktoré spoločne vytvárajú jeden ucelený zmiešaný prevádzkový areál.

Perspektívne výrobné parky je účelné rozčleniť na menšie základné územné jednotky s možnosťou ich prenajímania, na základe územného rozčlenenia navrhnúť hlavné rády technickej vybavenosti a hlavné cestné komunikácie.

2.12.1.3 Zásady rozvoja priemyselnej výroby a zmiešaných výrobných prevádzok

- Zachovať vymedzené existujúce plochy výroby a služieb, realizovať úpravu stavebno-technického stavu a intenzifikáciu funkčného a priestorového využitia
- Rešpektovať návrhy na zmenu funkčného využitia plôch s nevhodným umiestnením existujúcej výroby, autodopravy, skladov a pod. z dôvodu skvalitňovania centrálnych priestorov obce a obytného a rekreačného prostredia
- Perspektívne nové komunálne prevádzky, výrobné a nevýrobné služby umiestňovať na vymedzených plochách pre výrobu, aby nezaťažovali ostatné obytné a rekreačné územie obce
- V prípade územného kontaktu výrobných plôch (platí aj pre plochy s funkciami skladovania, poľnohospodárskej výroby) a plôch s obytnou, športovou a športovo-rekreačnou funkciou, funkciou občianskej vybavenosti s nárokmi na tichý režim (napr. zdravotníctvo) rešpektovať požiadavky:
  - hlučné a prašné prevádzky neumiestňovať v dotyku s plochami s menovanými funkciami (platí aj opačne – plochy s menovanými funkciami neumiestňovať v dotyku s plochami s hlučnou a prašnou prevádzkou)
  - v prípade už existujúceho územného kontaktu výrobných plôch a plôch s menovanými funkciami realizovať ochranný a izolačný pás zelene medzi týmito funkciami, alebo podľa možností uvažovať o premiestnení jednej z funkcií
- Orientovať záujemcov o plochy pre výrobné a skladovacie aktivity do existujúcich alebo navrhovaných výrobných, zmiešaných výrobných areálov
- Okolo výrobných areálov existujúcich i navrhovaných budovať plochy ochrannej a izolačnej zelene
- Súčasťou areálov budú upravené plochy areálovej zelene
- Existujúce vstupné plochy pred výrobnými areálmi sú navrhnúť na úpravu (oplotenie, prístupové komunikácie, parkovacie stojiská, firemné označenia, zeleň a pod.)

- Navrhované objekty budú svojou výškou a tvarovaním zohľadňovať mierku pôvodnej štruktúry zástavby.
- Do výrobných areálov umiestňovať zberný dvor, areál zberných surovín, prípadne kompostáreň, ak nie sú navrhnuté pre tieto zariadenia samostatné lokality, alebo nie sú umiestnené v areáloch poľnohospodárskych dvorov
- Do výrobných areálov, skladových areálov, zmiešaných výrobných areálov umiestňovať plochy pre parkovanie nákladných a poľnohospodárskych strojov, parkovisko pre autodopravu
- Výrobné areály budú zamerané na ekologicky neškodlivé prevádzky bez negatívnych vplyvov na obytné a rekreačné prostredie a časť plôch areálu bude tvoriť areálová zeleň.
- Perspektívne výrobné parky rozčleniť na menšie základné územné jednotky s možnosťou ich prenajímania, na základe územného rozčlenenia navrhnuť hlavné rády technickej vybavenosti a hlavné cestné komunikácie.

2.12.2 POĽNOHOSPODÁRSKA VÝROBA

2.12.2.1 Súčasný stav

Z agronomického hľadiska sú všetky pôdne typy v riešenom území úrodné a vhodné na pestovanie väčšiny poľnohospodárskych plodín, s výnimkou pôd s trvale veľmi vysokou hladinou podzemných vôd (gleje). Z hľadiska produkčnej schopnosti pôd sa vyskytujú pôdy s vysokým produkčným potenciálom, patria sem najproduktívnejšie pôdy SR.

V k. ú. Bešeňov je poľnohospodárstvo plošne najrozšírenejšou aktivitou.

Historickú tradíciu má pestovanie viniča, výroba vín, pestovanie ovocia a zeleniny.

V k. ú. Bešeňov po zániku PD Bešeňov vzniklo a hospodári viac poľnohospodárskych subjektov. Najväčší je Agroprofit, s.r.o. Bešeňov, ktorý spolu viacerými SHR obhospodarujú prevažnú väčšinu územia katastra. Orientovaný je na klasickú poľnohospodársku prvovýrobu a chov ošípaných. Firma Topgrov, s.r.o. sa zameriava na pestovanie tabaku a zeleniny.

Bývalý poľnohospodársky dvor JRD Bešeňov sa pre potreby živočíšnej výroby využíva najmä na chov ošípaných, ale mnohé budovy sú opustené a chátrajú. Malá časť objektov v rámci stredísk je využívaná ako dielne. Ochranné pásmo hospodárskeho dvora stanovené na cca 250 m.

Podrobnejšia analýza stavu poľnohospodárskej výroby je uvedená v časti SÚPN O Prieskumy a rozbor.

2.12.2.2 Návrh

V obciach riešeného územia poľnohospodárstvo ostáva aj do budúcnosti plošne najrozšírenejšou aktivitou.

V rámci rozvoja turizmu, športu a rekreácie sa poľnohospodárska výroba bude tiež rozvíjať osobitnou formou agroturistiky.

Charakteristické osady, roztrúsené v krajine, zväčša pôvodu hospodárskeho (dvory / majery, pôvodne vínne pivnice, neskôr poľnohospodárske jednotky, osady), pre dané územie charakteristický jav, ktoré ešte fyzicky existujú, je účelné aj v ďalšom rozvoji pri určení vhodnej funkcie akceptovať, zachovať, obnoviť stavebný fond, dobudovať dopravnú a technickú vybavenosť a funkčne využiť podľa možností miestnych podnikateľských aktivít na:

- účely poľnohospodárskej výroby
- účely agroturistických aktivít
- účely športu a rekreácie
- budovanie zmiešaných území bývania, poľnohospodárskej výroby, rekreácie

z dôvodu využitia existujúceho potenciálu týchto lokalít, zachovania prítomnosti človeka v krajine a starostlivosti o krajinu.

Tie lokality, ktoré fyzicky už (takmer) neexistujú a nie je záujem o ich obnovu, je potrebné rekultivovať, revitalizovať a využiť na pestovanie poľnohospodárskych plodín, prípadne na budovanie plôch krajinej zelene.

Roztrúsené agroturistické lokality, rekreačné lokality, poľnohospodárske usadlosti, areály je účelné pospájať navzájom, s lesmi, vinohradmi a s obcami existujúcimi (navrhnutými na úpravu) a navrhovanými poľnými a lesnými cestami s funkciou dopravnou, hospodárskou, rekreačnou – rekreačnými trasami.

2.12.2.3 Zásady rozvoja poľnohospodárskej výroby

- Poľnohospodárska výroba v katastrálnom území obce je zameraná prevažne na rastlinnú produkciu a toto zameranie si v budúcnosti zachová.
- Vybudovať kompostáreň
- Vzhľadom na potenciál územia udržiavať do budúcnosti vinohradníctvo, pestovanie ovocia, rozšíriť viac pestovanie zeleniny
- Na vymedzených plochách perspektívne rozvíjať agroturistické aktivity vzhľadom na výhľadové zameranie obce na turizmus a športovo-rekreačné aktivity.
- Poľnohospodárske osady rôzneho druhu, charakteristický jav v riešenom území, ktoré ešte fyzicky existujú, je účelné aj v ďalšom rozvoji pri určení vhodnej funkcie akceptovať, zachovať, obnoviť stavebný fond, dobudovať dopravnú a technickú vybavenosť, podporovať v nich funkciu trvalého bývania a funkčne využiť podľa možností miestnych podnikateľských aktivít
- Podporovať podnikateľské zámery zamerané na chov, predaj a výcvik koní, na vybudovanie penziónov, na rekreačné jazdenie a hipoturistiku, pre ktoré spoločný územný plán obcí vytvára územné predpoklady
- Okolo výrobných areálov existujúcich i navrhovaných budovať plochy ochrannej a izolačnej zelene
- Rešpektovať požadované ochranné pásma poľnohospodárskych dvorov
- Súčasťou areálov budú upravené plochy areálovej zelene
- Existujúce vstupné plochy pred výrobnými areálmi navrhnúť na úpravu (oplotenie, prístupové komunikácie, parkovacie stojiská, firemné označenia, zeleň a pod.)
- Navrhované objekty budú svojou výškou a tvarovaním zohľadňovať mierku pôvodnej štruktúry zástavby.
- Vzhľadom na veternú eróziu, prašnosť a podmáčanosť pôd v dôsledku vysokej hladiny podzemnej vody a perspektívne budovanie krajinného obrazu navrhnúť systém krajinej zelene a systém malých vodných a mokradových plôch na zvýšenie ekostability územia, na zníženie prašnosti a veternej erózie.

2.12.3 LESNÉ HOSPODÁRSTVO

2.12.3.1 Súčasný stav

Lesnícku prvovýrobu zabezpečujú Lesy SR, š. p. - Odštepňý závod Palárikovo. Pestovateľská, ťažbová, obnovná a ostatná činnosť sa vykonáva podľa lesných hospodárskych plánov (LHP), ktoré sú vypracované pre jednotlivé lesné hospodárske celky (LHC) a v súčasnosti i lesné užívateľské celky (LUC). Medzi hospodárske lesy v riešenom území patrí porast v centrálnej časti k. u. obce.

2.12.3.2 Návrh

V obciach riešeného územia je potrebné zachovať existujúce plochy lesných porastov, výhľadovo tieto plochy rozširovať z dôvodu celkového rozširovania plôch krajinej zelene, formovania krajinného obrazu, zvyšovania ekologickej stability a biodiverzity územia.

Lesné porasty v bezprostrednej blízkosti zastavaných území obce je vhodné perspektívne využiť na zriaďovanie lesov so spoločensko-rekreačnou funkciou.

2.12.3.3 Zásady rozvoja lesného hospodárstva

- V obciach riešeného územia zachovať existujúce plochy lesných porastov, výhľadovo tieto plochy rozširovať z dôvodu celkového rozširovania plôch krajinej zelene, formovania krajinného obrazu, zvyšovania ekologickej stability a biodiverzity územia
- Lesné porasty v bezprostrednej blízkosti zastavaných území obce perspektívne využiť na zriaďovanie lesov so spoločensko-rekreačnou funkciou
- Vzhľadom na plánovanú zmenu funkčného využitia (vznikne charakter parkového lesa) zachovaných lesných porastov tieto plochy po súhlase príslušného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva preradiť do kategórie lesov osobitného určenia s mimoprodukčnou funkciou pre plnenie funkcií spoločensko-zdravotných, resp. rekreačných
- Zachovať spôsoby hospodárenia v jednotlivých LHC podľa platných lesných hospodárskych plánov (LHP): spracovanie kalamity v dôsledku suchárov, vývratov a škodám spôsobeným snehom a námrazy, škôlkarstvo, prebierky, pestovateľská činnosť, zalesňovanie, starostlivosť o mladé porasty, prerezávky
- Lesnícku produkciu (drevenej hmoty) v riešenom území zachovať a doplniť na perspektívnych plochách lesov osobitného určenia o udržiavanie lesných porastov.

Požiadavky (Lesy SR):

- Na lesných pozemkoch pri ich obhospodarovaní rešpektovať platný lesný hospodársky plán (vrátane ťažby veľkoplošnými holorubmi a plánovanej drevinovej skladby porastov)
- U lesných pozemkov v správe alebo užívaní Lesov SR bez súhlasu lesov SR nemeniť kategorizáciu lesov, ich funkčné využitie, ani hospodársky spôsob alebo tvar lesa.
- Prípadné zásahy do integrity LP minimalizovať a vopred konzultovať s lesnou prevádzkou
- V plnom rozsahu rešpektovať ochranné pásmo LP (50 m od hranice LP podľa evidencie KN-C príslušnej Správy KN). Osobitne pri stavebnej činnosti
- Udeľovanie výnimky pre osadenie stavieb v OP lesa je v kompetencii štátnej správy LH-OLÚ a predpokladá súhlasné stanovisko vlastníka / obhospodarovateľa susedného lesa a zohľadnenie podmienok uvedených v takomto súhlase v následných územných a stavebných konaniach.
- V prípade akejkoľvek zamýšľanej zmeny týkajúcej sa LP v spracovávanom spoločnom územnom pláne obcí je potrebné prejednať túto zmenu s obhospodarovateľom lesa.

Podľa zákona NR SR č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov:

- Ak stavebnými, resp. terénnymi úpravami budú zasiahnuté lesné pozemky, je potrebné požiadať orgán štátnej správy lesného hospodárstva o dočasné resp. trvalé vyňatie lesných pozemkov z plnenia funkcií lesa podľa §5 ods.1 zákona o lesoch.
- V prípade umiestnenia stavby do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku je potrebné požiadať orgán štátnej správy lesného hospodárstva o súhlasné záväzné stanovisko v zmysle §10 ods. 2 zákona o lesoch.

2.12.4 **PROGNÓZA VÝVOJA VÝROBNÝCH A NEVÝROBNÝCH ODVETVÍ**

Vzhľadom na perspektívnu orientáciu obce na športovo-rekreačné a agroturistické aktivity sa v budúcnosti v riešenom území neuvažuje s výstavbou rozsiahlejších priemyselných parkov (než tie, ktoré sú v územnom pláne pre prevádzky malej a strednej veľkosti navrhnuté) a s veľkokapacitnými chovmi hospodárskych zvierat.

2.13 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ, NÁVRH KRAJINEJ ZELENÉ

2.13.1 CHRANA PRÍRODY A KRAJINY

Zákon číslo 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny definuje ochranu prírody ako predchádzanie a obmedzovanie zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znižujú jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov. Druhovú ochranu sa viaže na chránené rastliny, chránené živočíchy, chránené nerasty a chránené skameneliny. Ochrana drevín zabezpečuje legislatívnu ochranu významným stromom a ich skupinám vrátane stromoradií, ktoré majú mimoriadny kultúrny, vedecký, ekologický a krajinotvorný význam.

2.13.1.1 Chránené územia Veľkoplošné chránené územia

- Do riešeného územia nezasahujú žiadne veľkoplošné chránené územia.

Maloplošné chránené územia

Nasledujúce maloplošné chránené územia sú v pôsobnosti ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy:

Prírodná pamiatka (PP)

- **Potok Chrenovka** s rozlohou 25,88 ha. Predmetom ochrany je jeden z posledných neregulovaných vodných tokov v okrese Nové Zámky s fragmentmi prirodzených porastov, ktorý je význačným biologickým objektom v poľnohospodárskej krajine. Vyhlásená v roku 1984 nariadením ONV v NZ, 4. stupeň ochrany – vyhláška KÚŽP Nitra č. 1/2004 z 10.5.2004. Chránené územie je v pôsobnosti ŠOP-S-CHKO Dunajské luhy.

Na území PP platí štvrtý alebo piaty stupeň ochrany. Chránené územia sú zároveň súčasťou jednotlivých prvkov územného systému ekologickej stability.

V riešení územného plánu je treba rešpektovať uvedené prírodné pamiatky.

Chránené stromy

- V riešenom území sa nenachádza legislatívou vyhlásený chránený strom.

2.13.1.2 Navrhované chránené územia európskeho významu

V zmysle § 6, odst. 3 a §28 ods. 10 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny MŽP SR vyhláškou č. 24/2003 Z. z. vydalo zoznam biotopov európskeho významu, biotopov národného významu a prioritných biotopov, ktoré sú súčasťou tzv. území NATURA 2000.

V zmysle §27 zákona o ochrane prírody a krajiny je územím európskeho významu územie v Slovenskej republike tvorené jednou alebo viacerými lokalitami, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu alebo druhy európskeho významu. Na ich ochranu sa vyhlasujú chránené územia, ktoré sú zaradené v národnom zozname týchto lokalít, obstaraným MŽP SR.

Národný zoznam navrhovaných území európskeho významu schválila vláda SR uznesením č. 239 zo 17. marca 2004. Uverejnený bol v čiaske 3/2004 Vestníka MŽP.

Územia európskeho významu (Súčasť NATURA 2000)

- Do riešeného územia nezasahujú medzinárodne významné lokality ochrany prírody, tzv. územia NATURA 2000.

Biotopy európskeho významu (Súčasť NATURA 2000)

- Takmer celé k. ú. Bešeňova leží v chránenom vtáčom území Dolné Považie - SKCHVU005 s rozlohou takmer 36 000 ha.

2.13.1.3 Významné krajinnoekologické prvky

Za najvýznamnejšie krajinno-ekologické prvky možno v riešenom území považovať:

- vodná sieť potokov, regulovaných kanálov a prírodných jazierok v celom riešenom území, na ktorú je viazaná hodnotná krajinná zeleň.

2.13.2 MEDZINÁRODNE VÝZNAMNÉ MOKRADE

- Do riešeného územia nezasahujú medzinárodne významné mokrade.

Grafický priemet popisovaných javov je zaznamenaný vo výkrese Krajinnoekologický plán v mierke 1:10 000, ktorý je samostatnou súčasťou prieskumov a rozborov SÚPN O.

2.13.3 ÚZEMNÉ SYSTÉMY EKOLOGICKEJ STABILITY

Prvky ÚSES riešeného územia vychádzajú z Generelu nadregionálneho územného systému ekologickej stability (GNÚSES, 1992). Ten vyčlenil biocentrá a biokoridory vyššej úrovne – nadregionálneho, provincionálneho a biosférického významu.

Pri spracovaní krajinej štruktúry a prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) boli ďalšími hlavnými podkladmi nadradené prvky územného systému ekologickej stability (ďalej len „ÚSES“) regionálnej úrovne, obsiahnuté v Územnom pláne vyššieho územného celku Nitrianskeho kraja z roku 1998.

Dokumenty vymedzili biocentrá a biokoridory regionálneho a nadregionálneho významu. Tie predstavujú krajinné segmenty, tvorené prirodzenou biotou, zachovalé alebo veľmi málo pozmenené a ktoré sú schopné fungovať ako genetický zásobník pre obnovu hlavných prirodzených ekosystémov v riešenom území.

Do riešeného územia zasahujú nasledujúce prvky nadregionálneho, regionálneho ÚSES:

- navrhovaný regionálny biokoridor (nRBk) vodný tok Žitava
- regionálny biokoridor (nRBk) potok Chrenovka (Z – časť hranice riešeného územia)
- regionálne biocentrum (nRBk) kanál Lagáň (V – časť hranice).

2.13.3.1 Genofondovo významné lokality

Genofondovo významné lokality z krajinno-ekologického hľadiska pôsobia stabilizačne. Predstavujú refúgium pre živočíchy a rastliny z okolitého intenzívne obhospodarovaného a využívaného teritória. Reprezentujú tie plochy krajiny, kde sú v súčasnosti evidované genofondovo významné druhy (chránené druhy a druhy zaradené v červených knihách). Reálne lokality genofondovo významných druhov fauny a flóry sú kritériom stanovenia prvkov ÚSES, hlavne biocentier. Na týchto lokalitách je v sledovanom území najhodnotnejšia flóra a fauna, ktorá sa ešte zachovala v prostredí s veľmi silným antropickým tlakom.

- V riešenom území nie sú evidované genofondovo významné lokality.

2.13.3.2 Ekologicky významné segmenty krajiny

Ekologicky významné segmenty krajiny predstavujú vzácne, prirodzené a prírode blízke biotopy, ktoré plnia vyrovnávaciu funkciu (tlmia negatívne dôsledky ľudskej činnosti), ochranu vybraných zložiek krajiny a ochranu krajinného systému proti negatívnym degradačným a destabilizačným procesom. Sú vymedzené pre zabezpečenie druhovej a krajinno-ekologickej diverzity a ako základ pre vytvorenie pufrovacích zón a pre prenos pozitívnych vlastností biotických prvkov do krajiny s vyššou stabilitou ekosystému.

- Významné krajinné prvky sa viažu hlavne k dotykovým plochám tokov v riešenom území (brehové porasty kanálov, menšie plochy lesov, remízky, vetrolamy,...)

2.13.4 NÁVRH PRVKOV MÚSES

- Miestny biokoridor (MBk) vodný tok Žitava s brehovými porastmi (1)
- Miestne biocentrum (MBc) športové plochy pri základnej škole (2)
- Miestne biocentrum (MBc) komplex – dve plochy lesných porastov, športová plocha a navrhované oddychovo-rekreačné plochy v západnej časti obce, na pravom brehu vodného toku Žitava (3)
- Miestne biokoridory a biocentrá v otvorenej krajine, vyznačené v grafickej časti dokumentácie.

2.13.5 NÁVRH EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) predstavuje jeden zo záväzných ekologických podkladov územnoplánovacej dokumentácie (zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení jeho neskorších zmien a doplnkov) ako i pozemkových úprav (zákon č. 330/1991 Zb.). Obec

Bešeňov nemá spracovaný projekt MÚSES v zmysle Metodických pokynov na vypracovanie územných systémov ekologickej stability (Ministerstvo ŽP SR, 1993).

Pre rozvoj územia obce, navrhnutý v návrhu spoločného územného plánu obcí platia nasledovné podmienky, návrhy ekostabilizačných opatrení:

- Rešpektovať v katastrálnych územiach obcí nadradené prvky územného systému ekologickej stability (ďalej len „ÚSES“) regionálnej úrovne obsiahnuté v Územnom pláne vyššieho územného celku Nitrianskeho kraja z roku 1998.
- Detailné vymedzenie prvkov ÚSES na území obcí prenechať na budúceho zhotoviteľa projektov pozemkových úprav. Projekty ÚSES sú povinnou časťou týchto projektov. V zastavaných územiach obcí vymedziť prvky ÚSES na regionálnej i miestnej úrovni.
- Rešpektovať v súlade s platnou metodikou MŽP SR z roku 1993 pri vymedzovaní prvkov ÚSES ich predpísané rozmery.
  - biokoridor regionálneho významu – max. dĺžka 700 m, min. šírka 40 m
  - biokoridor miestneho významu – max. dĺžka 2 000 m, min. šírka 15 m
  - biocentrum miestneho významu – min. plocha 0,5 ha v prípade stepného alebo mokraďového spoločenstva a 3 ha v prípade lesného spoločenstva.
- Rešpektovať v súlade s platnou metodikou MŽP SR z roku 1993 ekologický charakter prvkov ÚSES.
- Prvkom ÚSES môže byť les, park, brehový porast, vyhradený areál zelene (školský alebo nemocničný park), hospodársky dvor poľnohospodárskeho podniku (za špecifických okolností, s dostatkom priestoru medzi hospodárskymi budovami), vysokokmenný sad so zeleným úhorom, vodná nádrž, štrkovisko, pieskovňa, hliník, vodný tok, močiar, lúka, pasienok, športový areál s trávnatým povrchom a tieniacimi drevinami, detské ihrisko s trávnatým povrchom a tieniacimi drevinami, trvalý trávny porast na ochrannej hrádzi vodného toku a dvojstranná alej pozdĺž mäkkej poľnej cesty.
- Brať do úvahy jestvujúcu eutrofizáciu povrchových vôd riešeného územia, ktorá v súbehu s oslnením vodných hladín, nízkymi vodnými stĺpcami a intenzívnymi procesmi hnitia organickej hmoty spôsobuje počas vysokých denných teplôt nedostatok kyslíka vo vode. Ten sa stáva limitujúcim faktorom pre prežitie desiatok pôvodných druhov organizmov.
  - K menežmentu vodných ekosystémov riešeného územia preto patrí zabezpečovanie zatiene vodných hladín – korunami drevín (tieniace dreviny).
- Rešpektovať požiadavky na bezpečnosť majetku, zdravia i životov občanov v súvislosti s druhovým zložením porastov drevín a s ohľadom na globálnu klimatickú zmenu, prinášajúcu so sebou víchrice silnejšej intenzity. Na kritických miestach (v susedstve budov, parkovísk a miest s predpokladaným pohybom občanov) musia byť ponechávané, resp. vysádzané pôvodné druhy drevín odolné voči vývratom a zlomom, s koreňovým systémom hlboko ukotveným v pôde hlavným koreňom a s drevom tvrdým a pružným. V zamokrených enklávach sú takými drevinami dub letný, jaseň úzkolistý, jaseň štíhly, čremcha strapcovitá, hrab obyčajný, brest hrabolitý a brest väzový.
- Využiť na odstránenie bariér orientovaných v kolmom smere na osi korýt vodných tokov a brániacich priechodnosti biokoridorov potrebu zvýšenia protipovodňovej ochrany sídiel.
- Vzhľadom na zvyšujúcu sa kultúrnu úroveň obyvateľstva a jeho zvyšujúce sa požiadavky na možnosti a kvalitu krátkodobej rekreácie v mieste bydliska spájať ekologickú funkciu základných prvkov ÚSES s ich možnou rekreačnou, kultúrnou, estetickou, výchovnou a sociálnou funkciou.
- Odporúčať pri menežmente základných prvkov ÚSES stepného i lesného charakteru dostupné opatrenia urýchľujúce sukcesiu.
- Odporúčať v prípade prvkov ÚSES stepného charakteru, teda trvalých trávnych porastov, v rámci ich ekologického menežmentu na miestach k tomu vhodných:
  - občasnú extenzívnu pastvu niektorej z kategórií hospodárskych zvierat
  - podsev semien získaných zo sukcesne vyspelejších stepných enkláv podobného charakteru
  - ponechávanie malej časti porastov na kvitnutie

- v malej časti porastov občasné vynechanie niektorej kosby kvôli vysemeneniu sa niektorých druhov tvoriacich mačinu porastov
- pravidelnú devastáciu malej časti povrchu porastov kvôli uchyteniu a udržaniu sa jednoročných druhov rastlín v nich
- nepoužívanie agrochemikálií.

- Odporúčať v prípade prvkov ÚSES lesného charakteru, teda porastov drevín v rámci opatrení urýchľujúcich sukcesiu imitáciu chýbajúcich častí cyklov prirodzených lesných spoločenstiev, najmä fázy zrodu (výsadbou drevín zo semien alebo sadeníc získaných zo semien (nie odrezkov), fázy odumierania (vyvesovaním „vtáčích búdok“), alebo rozpadu (inštaláciou prvkov záhradnej architektúry zhotovených z hrubého a chemicky neošetreného dreva)
- Vymieňať postupne agátové porasty za iné, vhodnejšie druhy porastov (zmena drevinového zloženia)
- Zaisťovať priechodnosť medzi prvkami ÚSES (vhodné priechodné pletivové, latkové oplateniapre drobné živočíchy)
- Neumiestňovať zástavbu do podmäčianých (zamokrených) území.

Ďalšie návrhy ekostabilizačných opatrení

Interakčné prvky líniové

- sú navrhované ako aleje pri komunikáciách a ako pásy izolačnej zelene. Plnia funkciu izolačnú, ale aj estetickú.

Líniová zeleň pôdoochranná

- navrhuje sa hlavne na plochách ornej pôdy nad 100 ha a na plochách ornej pôdy ohrozenej vodnou eróziou. Sú to pásy zelene tvorené dvoma etážami, ktoré zabránia pôsobeniu erózie. Táto zeleň je kombinovaná s líniovými interakčnými prvkami, ktoré plnia tú istú funkciu ale nachádzajú sa ako sprievodná zeleň komunikácií a tokov.

Ozelenenie areálov a výsadba izolačných pásov zelene okolo areálov

- navrhované na plochách hospodárskych dvorov a výrobných areálov s veľkými plochami bez zelene.

Návrh opatrení na poľnohospodárskej pôde

- znižovať hony
- vytvárať pásy pôdoochrannej vegetácie dvojjetážové v šírke cca 5 – 10m
- vytvárať plochy NDV, tzv. remízky.

Grafický priemet popisovaných javov je zaznamenaný vo výkrese Krajinnoekologický plán v mierke 1:10 000, ktorý je samostatnou súčasťou prieskumov a rozborov SÚPN O.

2.14 KONCEPCIA SÍDELNEJ A KRAJINNEJ ZELENE

2.14.1 SÚČASNÝ STAV

Obec má charakter typického vidieckeho sídla s bohatým zastúpením hospodárskej zelene. Mimo zastavaného územia obce, v katastrálnom území, sa nachádzajú v prevažnej miere rozsiahle veľkorozmerné poľnohospodárske plochy s ornou pôdou, trvalými poľnohospodárskymi kultúrami, trávnyimi porastmi, vegetáciou zamokrených pôd, malé percento plôch krajinnej zelene a lesné plochy. Krajinnú zeleň tvoria plochy, línie a body krajinnej zelene (stromy, kry, solitéry, skupinová zeleň, líniová zeleň pozdĺž komunikácií a vodných tokov).

Vzhľadom na rozsiahle súvislé poľnohospodársky využívané plochy sa v krajine mikroregiónu vyskytuje menšie množstvo poľných ciest a tým nižšie percento zastúpenia krajinnej zelene, najmä líniovej. V menšej miere je zastúpená zeleň brehových porastov okolo vodných tokov a vodných plôch.

Okrem hospodárskej zelene vyššie zastúpenie v území má verejná zeleň ulíc a námestí, zeleň cintorínov a zeleň športového areálu (futbalového ihriska, školského športového areálu).

Najvýznamnejšími plochami verejnej zelene v obci sú parkovo upravené plochy zelene na námestí pred obecným úradom a zeleň brehových porastov okolo rieky Žitavy. Väčšina ulíc má založenú sprievodnú zeleň popri komunikáciách, ktorá je zastúpená nízkou zeleňou (trávníkmi) a vysokou zeleňou (stromy – agáty, topole, ovocné stromy, najmä orechy).

2.14.2 NÁVRH

Návrh spoločného územného plánu obcí zachováva existujúce plochy zelene, vymedzuje nastaviteľné pozemky na parcelách záhrad pri rodinných domoch, navrhuje nové plochy sídelnej a krajinnej zelene.

Komplexný urbanistický návrh vymedzuje v zastavanom území obcí nové plochy pre:

- verejnú zeleň ako súčasť verejných komunikačných priestorov, verejne prístupných areálov
- ochrannú a izolačnú zeleň okolo výrobných areálov
- sprievodnú zeleň – línie a pásy zelene (nízkej, strednej, vysokej) popri dôležitých cestných a peších komunikačných ťahoch v obci
- zeleň brehových porastov popri vodných tokoch, ktorá sa stáva významnou súčasťou verejných komunikačných priestorov v obci
- zeleň záhrad pri rodinných domoch.

Vo voľnej krajine vymedzuje plochy pre rôzne druhy krajinnej zelene bodovej, skupinovej, líniovej plošnej:

- sprievodnú zeleň popri komunikáciách – línie a pásy zelene nízkej, strednej, vysokej
- sprievodnú zeleň popri vodných tokoch – plochy, pásy a línie zelene nízkej, strednej, vysokej, najmä vo forme trvalých trávnych porastov a lúčnych porastov
- nelesnú drevinovú vegetáciu
- zeleň zadržiacich (vsakovacích) pásov – najmä vo forme trvalých trávnych porastov
- rôzne formy rozptýlenej krajinnej zelene – plochy, pásy a línie zelene nízkej, strednej, vysokej (kry, stromy solitéry, medze, remízky, drobné plochy skupinovej zelene a pod.)
- nové lesné porasty.

2.14.2.1 Zásady rozvoja sídelnej a krajinnej zelene

- Do území s predpokladaným vybrežovaním vôd, do depresných území pozdĺž vodných tokov nenavrhovať novú výstavbu, navrhovať sem plochy krajinnej zelene s funkciou sprievodnou, zadržiacou a spevňovacou.
- V územiach pozdĺž vodných tokov a vodných plôch odstrániť rozptýlený odpad a divoké skládky a realizovať následnú revitalizáciu územia
- Opraviť poškodené hrádze, podľa potreby doplniť nové hrádze pozdĺž vodných tokov

- Brehové porasty okolo existujúcich a navrhovaných vodných tokov a vodných plôch plnia okrem funkcie estetickej a krajnotvornej aj funkciu sprievodnú a spevňovaciu. Ich druhovú skladbu a kompozičné usporiadanie navrhovať tak, aby boli rešpektované vodohospodárske požiadavky na pobrežné pozemky a požiadavky na ochranné pásma min. 5,0 m od brehových čiar vodných tokov
- V katastrálnych územiach obcí navrhovať nové plochy krajinej a sídelnej zelene, nové vodné plochy a vodné toky na základe lokalizácie existujúcich zamokrených plôch, depresných plôch, smerovania prívalových dažďových vôd, smeru prevládajúcich vetrov, na základe dopĺňania prvkov krajinej zelene na rozsiahlych plochách poľnohospodársky využívaných, na základe urbanistického formovania krajinného obrazu
- Návrh systému krajinej zelene a systému vodných prvkov v otvorenej krajine i v zastavanom území jednotlivých obcí riešiť formou (krajinárskeho) generelu vôd a krajinej zelene komplexne pre celé riešené územie spoločného územného plánu obcí, a to v spolupráci s poľnohospodárskymi a vodohospodárskymi orgánmi:
  - z dôvodu úpravy odtokových pomerov a úpravy vodného režimu v riešenom území
  - z dôvodu úpravy veterných pomerov v riešenom území
  - z dôvodu formovania krajinného obrazu v riešenom území
- Sezónne podmáčané pôdy vo voľnej krajine zachovať z dôvodu hydroekologického významu a orné pôdy týchto plôch premeniť na trávne porasty.
- Navrhovať nové drobné vodné plochy a vodné toky, brehové porasty a pásové, líniové a skupinovú prvky krajinej a sídelnej zelene, plniace funkciu protieróziu, pôdoochrannú, vsakovaciu, retenčnú (zadrživaciu) a krajnotvornú.
- V častiach obce navrhovaných na novú výstavbu vymedziť priestrané koridory pre verejné komunikačné priestory, v ktorých sa ráta s plochami pre verejnú zeleň, sprievodnú zeleň a v prípade potreby pre línie odvodňovacích kanálov s prírodou blízkymi úpravami brehových porastov.
- Navrhované plochy lesných porastov zosúladiť s platnými lesohospodárskymi plánmi.
- Vybudovať v trase Parížskeho potoka a jeho prítokov (Dubník, Jasová, Rúbaň, Strekov, Šarkan), Svodínskeho potoka, Branovského potoka (Branovo), Hurbanovského potoka (Svätý Peter), Žitavy (Bešeňov), v zastavanom území obcí a v ich bezprostrednom okolí malé oddychové plochy s drobnými architektonickými prvkami a malými umeleckými dielami, sieť chodníkov, parkovo upravené plochy zelene, prírode blízke úpravy brehov a brehových porastov potokov
- Zachovať lesné porasty v bezprostrednom okolí zastavaného územia obce
- Perspektívne využiť tieto porasty na rekreačné účely ako lesy so spoločensko-rekreačnou funkciou (vyčleniť v podrobnejších dokumentáciách plochy lesných porastov vhodné na rozvoj rekreačnej funkcie)
- V návrhu spoločného územného plánu obcí perspektívne navrhovať ekodukty na prekonanie intenzívne využívaných dopravných koridorov ako bariérových prvkov pre migráciu zveri
- Návrh zakladania krajinej zelene podporiť vypracovaním Generelu zelene riešeného územia a vypracovaním miestneho územného systému ekologickej stability obce.

Generel podrobne spracuje problematiku zelene v obci, stanoví rozsah a spôsob potrebnej údržby vo všetkých častiach obce. Pri jednotlivých typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, primerané obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných invázií druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine.

2.15 NÁVRH OCHRANY KULTÚRNO-HISTORICKÝCH HODNÔT V ÚZEMÍ

Podrobnejšie spracovanie historického a stavebného vývoja obcí riešeného územia je uvedené v textovej časti prieskumov a rozborov SÚPN O.

2.15.1 HISTORICKÝ VÝVOJ OBCE

Obec Bešeňov leží v jednej z najstarších sídelných oblastí Slovenska – na dolnom Požitaví, ktoré bolo vďaka priaznivým klimatickým podmienkam, dostatku úrodnej pôdy, blízkosti vodných zdrojov osídľované už v praveku.

Nachádzali sa tu postupne sídlisko s keramikou železovského typu, sídlisko a pohrebisko s kanelovanou keramikou, sídlisko a kostrové pohrebisko zo staršej doby bronzovej, sídlisko halštatské a laténske s hromadným nálezom železných výrobkov hospodárskeho charakteru, rímsko-barbarské sídlisko a žiarové pohrebisko, kostrové pohrebisko z doby sťahovania národov, slovanské pohrebiská (birituálne s keramikou pražského typu z doby veľkomoravskej a kostrové z 12. stor.), slovanská osada z 9. – 10. stor.

Dolné Požitavie bolo integrálnou súčasťou Nitrianskeho kniežatstva a od roku 833 súčasťou Veľkej Moravy. V roku 1601 mala obec 17 domov, v roku 1720 34 daňovníkov, v roku 1828 143 domov a 1005 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom a remeslami súvisiacimi najmä s poľnohospodárskou činnosťou.

Staré a inojazyčné názvy obce (vývoj názvu)

1075 VillaHudwordniensium Bissenorum, 1209 Bescene, 1214 Beseneu, 1262 Besseneu, 1773 Bessenow, 1920 Bešeňov, maď.Besenyö, Zsitvabesenyö.

2.15.2 CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY STAVEBNÉHO VÝVOJA OBCÍ RIEŠENÉHO ÚZEMIA

- hromadný typ cestnej zástavby, prípadne potočnej zástavby (Jasová, Šarkan)
- kompaktné sídla s uličnou zástavbou okolo pôvodného takmer šošovkovito rozšíreného námestia
- pôvodné historické domy obdĺžnikového pôdorysu, radené prevažne štítom na uličnú líniu, ukončené sedlovými strechami s hrebeňom, štítom alebo valbou do ulice, stavané z nabíjanej hliny pod slamenou alebo trstinovou strechou
- hospodárske budovy radené v dlhých radoch za obytnou časťou
- na dvorovej strane stĺpové podstenia (stĺpy drevené i murované)
- vchod do pitvora bol zdôraznený výpustkom
- vínne pivnice a vinohrady v chotároch
- v tomto území sa postupne vyformoval historický ľudový typ domu – domáci podunajský hlinený a kamenný dom.
- Keďže išlo súčasne o územia bývalých rímskych provincií, ešte dlhé roky po páde Rímskej ríše tu dožíval antický typ portikovej stavby. Pôvodný rímsky portikus sa postupne behom vývoja skracoval až do tvaru jednoduchého výpustku (žudro, gánok, výpustok). Takýto skrátený historický portikus sa nachádza v obci ale i v širšom riešenom území už len na malom množstve domov.
- Novšia výstavba rodinných domov, prevažne so štvorcovým pôdorysom a manzardovou strechou, bez nadväznosti na historicky vyvinuté ľudové typologické tektonické a tvaroslovné prvky obytných domov, ktoré takto odchádzajú do nenávratna.
- Strata väzieb na pôvodné regionálne tvaroslovné (tektonické) prvky vytvára priestor pre individualitu architektonického vzhľadu, pre pozitíva priestrannejších, svetlejších a hygienicky kvalitnejších interiérov domov, ale tiež pre istú nesúrodosť architektonického výrazu a nesúrodosť uličných priestorov. Jednotiacim prvkom v urbanistickej zástavbe sa stáva zeleň predzáhradok a verejných uličných priestorov.

2.15.3 STAROSTLIVOSŤ O KULTÚRNO-HISTORICKÉ PAMIATKY

Ochrana pamiatkového fondu sa na území Slovenskej republiky riadi a vykonáva v zmysle zákona č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, prijatého 19. decembra 2001.

Pamiatkový fond je súbor hnutelných a nehnuteľných vecí vyhlásených podľa tohto zákona za národné kultúrne pamiatky (ďalej „kultúrna pamiatka“), pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny. Za pamiatkový fond sa považujú aj veci, u ktorých sa začalo správne konanie o vyhlásenie za kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny.

Národná kultúrna pamiatka podľa tohto zákona je hnutelná alebo nehnuteľná vec pamiatkovej hodnoty, ktorá je z dôvodu ochrany vyhlásená za kultúrnu pamiatku. Ak ide o archeologický nález, kultúrnou pamiatkou môže byť aj neodkrytá hnutelná alebo neodkrytá nehnuteľná vec, zistená metódami a technikami archeologického výskumu.

Archeologický nález je hnutelná alebo nehnuteľná vec, ktorá je dokladom o živote človeka a o jeho činnosti od najstarších dôb až do novoveku a spravidla sa našla alebo sa nachádza výskumom, pri stavebnej alebo inej činnosti v zemi, na jej povrchu alebo pod vodou alebo v hmote historickej stavby.

Archeologické nálezisko je topograficky vymedzené územie s odkrytými alebo neodkrytými archeologickými nálezmi v pôvodných nálezových súvislostiach.

Pamiatkový úrad SR a krajské pamiatkové úrady vykonávajú štátny dohľad nad dodržiavaním ustanovení zákona č.49/2002 Z. z. a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie, dohľad nad dodržiavaním vydaných právoplatných rozhodnutí a v rozsahu svojej pôsobnosti vydávajú rozhodnutia na odstránenie nedostatkov.

2.15.4 NÁRODNÉ KULTÚRNE PAMIATKY ZAPÍSANÉ V ÚSTREDNOM ZOZNAMÉ PAMIATKOVÉHO FONDU

Národné kultúrne pamiatky

- Na základe stanoviska Krajského pamiatkového úradu v Nitre ku spracovaniu SÚPN O v zmysle uvedeného zákona nie je v zozname ÚZPF v katastri obce Bešeňov zapísaná žiadna stavba.

Archeologické nálezy

Katastrálne územie obce Bešeňov leží v jednej z historicky najstarších sídelných oblastí Slovenska, preto je oprávnený predpoklad výskytu archeologických nálezov.

Podľa vyjadrenia Archeologického ústavu SAV ku spracovaniu SÚPN O:

V katastri obce Bešeňov sú evidované viaceré archeologické náleziská. Ide predovšetkým o polohy Oncsa, Sirvölgy, Sirdülő a Papföld. Boli tu preskúmané sídliská železovskej a bádenskej kultúry, osídlenie z halštatskej kultúry, pohrebiská z obdobia unětickej kultúry, laténskej B-C a slovanské pohrebisko zo 6.-12. st.

Z katastra obce Bešeňov pochádza aj skúmané birituálne pohrebisko z doby rímskej na polohe Török domb. Na južnom okraji obce sa nachádza čiastočne preskúmaná poloha Kismalomgát s pravekým opevneným sídliskom so stopami osídlenia z doby bádenskej, unětickej a lužickej kultúry, z laténu D a z 9.-10. st.

priamo z obce pochádzajú nálezy z pravekého sídliska (poloha Ujtemető), sídliska zo 7.-8. st. (poloha Biroság) a z pohrebiska okolo kostola zo začiatku pochovávaní v pol. 12. st.

Z katastra obce Bešeňov pochádzajú aj neolitické črepy, črepy z doby rímskej a zo stredoveku.

Je preto pravdepodobné, že pri zemných prácach spojených so stavebnou činnosťou dôjde k narušeniu archeologických nálezísk a bude nutné vykonať tu záchranný archeologický výskum v zmysle zákona 49/2002 o ochrane pamiatkového fondu.

2.15.5 OBJEKTY S PAMIATKOVÝMI HODNOTAMI NEEVIDOVANÉ V ÚSTREDNOM ZOZNAMÉ PAMIATKOVÉHO FONDU

Okrem objektov zapísaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu – registra nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok – nachádzajú sa v zastavaných územiach obcí a v ich katastrálnych územiach aj významné objekty pamiatkového záujmu s kultúrno-historickými hodnotami, ktoré nie sú síce legislatívne chránené, ale sú svedectvom histórie a dotvárajú kolorit obce.

Súpis pamiatok na Slovensku, zv. I str. 147-148, SÚPSOP, Obzor Bratislava 1968 eviduje v obci Bešeňov tieto nezapísané objekty s pamiatkovými hodnotami:

- **Kostol Narodenia Panny Márie, r. k.**, pôvodne barokový, postavený v r.1745, prestavaný v r.1809, v 1. pol. 20. stor. opravený. Jednolodový priestor s polygonálne uzavretou svätyňou, zaklenutou valenou klenbou s výsečami a jedným poľom krížovej klenby. Loď má krížovú klenbu, na ktorej je štukový geometrický obrazec. Prízemie

vstavanej veže je zaklenuté valenou klenbou. Vonkajšia architektúra má pilastrové členenie. /1/

- **Prícestná socha sv. Vendelína**, z r.1819, ľudová kamenárska práca, v zastavanom území obce, pri ceste na Veľké Lovce, /2/
- **Prícestný kríž**, z 20. st. na barokovom podstavci z 2. pol. 18. st., pri ceste na Veľké Lovce, /3/

Ďalšie neevidované objekty s kultúrno-historickými hodnotami, zistené spracovateľom v teréne v etape spracovania prieskumov a rozborov SÚPN O:

- **Prícestná socha Panny Márie**, z r. 1957, na kamennom podstavci, pri ceste na Veľké Lovce, /4/

2.15.6 NÁVRH OCHRANY KULTÚRNO-HISTORICKÝCH HODNÔT V ÚZEMÍ

Ochrana národných kultúrnych pamiatok

Podľa stanoviska Krajského pamiatkového úradu v Nitre ku spracovaniu SÚPN O:

V zmysle §29 ods. 4 zákona č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov je ochrana národných kultúrnych pamiatok súčasťou územnoplánovacej dokumentácie.

V zmysle zákona č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu pre objekty zapísané v zozname ÚZPF platia nasledovné podmienky, ktoré je potrebné zapracovať do záväznej časti SÚPN O:

- Pred začatím údržby, konzervovania, opravy, adaptácie a rekonštrukcie národnej kultúrnej pamiatky alebo jej časti (§32 ods.(1) zákona č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov) je vlastník povinný vyžiadať si rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu v Nitre o zámere obnovy podľa §32 ods. 2 citovaného zákona. V rozhodnutí o zámere obnovy podľa §32 ods. 4 citovaného zákona KPÚ v Trnave určí, či sú predpokladané práce prípustné, ďalej určí podmienky, za ktorých je možné tieto práce pripravovať a vykonávať a najmä, či tieto práce možno pripravovať iba na základe výskumov.
- Podľa §32 ods. 10 citovaného zákona Krajský pamiatkový úrad v Nitre vydá osobitné záväzné stanovisko o každej prípravnej a o každej projektovej dokumentácii údržby, konzervovania, opravy, adaptácie a rekonštrukcie národnej kultúrnej pamiatky alebo jej časti.
- V zmysle §32 ods. 11 citovaného zákona, v súčinnosti s §126 ods. (1) a (2) zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov v územnom konaní, v stavebnom konaní, v konaní o povolení zmeny stavby, v konaní o dodatočnom povolení stavby, v konaní o ohlásení udržiavacích prác alebo v konaní o odstránení nehnuteľnej kultúrnej pamiatky rozhoduje stavebný úrad na základe záväzného stanoviska KPÚ v Nitre. Stavebný úrad postupuje tak aj vtedy, ak práce možno vykonať na základe ohlásenia.
- **V zmysle uvedeného zákona nie je v zozname ÚZPF v katastri obce Bešeňov zapísaná žiadna stavba.**

Odporúčenia zo stanoviska Krajského pamiatkového úradu v Nitre:

Z hľadiska pamiatkových záujmov a pre zvýraznenie špecifik obce je Krajským pamiatkovým úradom Nitra odporučené:

- uplatniť v územnom pláne princíp revitalizácie tradičných urbanisticko-architektonických vzťahov v súlade so súčasnými potrebami obcí
- zachovať charakter historických urbanistických priestorov a ich väzby na prírodné prostredie
- novú výstavbu je odporučené limitovať jednoposchodovými stavbami s tradičným typom striech a materiálov, s možným využitím podkrovia.

Ďalšie odporúčenia vyplývajúce zo spracovania spoločného územného plánu obcí:

- v zastavanom území obce zachovať charakter historického urbanistického pôdorysu na území pôvodnej urbanistickej zástavby v centrálnej časti obce
- v prípade novej výstavby v kontakte s objektmi pamiatkového záujmu dodržať dostatočný stavebný odstup od týchto objektov, najmä od historických dominánt
- v prípade objektov z pôvodnej historickej zástavby obce odporučiť ich zachovanie, prípadne rekonštrukciu so zachovaním pôvodného výrazu
- pri obnove, dostavbe a novej výstavbe zohľadniť mierku pôvodnej štruktúry zástavby a zachovať jej typickú siluetu a dochované diaľkové pohľady na výrazné architektonické dominanty a solitéry v území.
- zachovať a chrániť vzrastlú zeleň v historickej časti obce, predovšetkým na námestí v strede obce. Jej výrub je možný iba v prípade zlého zdravotného stavu zelene.

Ochrana archeologických pamiatok

Z katastrálneho územia obce sú evidované archeologické nálezy. Je preto oprávnený predpoklad, že pri zemných prácach môžu byť zistené archeologické nálezy, resp. situácie.

- Pre realizáciu každej stavby vyžadujúcu si zemné práce si investor (stavebník) v jednotlivých stupňoch územného a stavebného konania vyžiada konkrétne stanovisko ku každej pripravovanej stavebnej činnosti súvisiacej so zemnými prácami (líniové stavby, budovanie komunikácií, bytová výstavba, atď.) z dôvodu, že stavebnou činnosťou, resp. zemnými prácami, môže dôjsť ku narušeniu archeologických nálezísk ako aj ku porušeniu dosiaľ neevidovaných pamiatok.

Z hľadiska ochrany archeologických nálezov a záujmov v území, Krajský pamiatkový úrad v Nitre požiadal v zmysle § 29 ods. 4 Zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu o vyjadrenie Archeologický ústav v Nitre.

V zmysle zákona č. 50/1976 Zb. (§ 127 a 138 o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (úplné znenie 109/1998 Z. z.) a zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu vydáva Archeologický ústav nasledovné vyjadrenie ako podklad k rozhodnutiu Krajského pamiatkového úradu, ako podklad pre územné konanie a ako podklad pre stavebné konanie.

V zmysle tohto vyjadrenia sa v katastri obce nachádzajú chránené archeologické lokality. Pre zabezpečenie ochrany možných nálezov je preto potrebné dodržať nasledovné podmienky, ktoré je potrebné zapracovať do SUPN O:

- Stavebný úrad si vyžiada od Krajského pamiatkového úradu v Nitre v každom stupni územného a stavebného konania stanovisko ku každej pripravovanej stavebnej činnosti /líniové stavby, budovanie komunikácií, bytová výstavba, atď./
- Podmienkou pre vydanie stavebného povolenia bude v oprávnených prípadoch požiadavka na zabezpečenie archeologického výskumu.
- Stavebník zároveň vytvorí priaznivé podmienky pre uskutočnenie archeologického výskumu (umožnenie vstupu na pozemok za účelom obhliadky výkopových prác, záchrany a dokumentácie archeologických situácií a nálezov.)
- V odôvodnenom prípade stavebník finančne zabezpečí realizáciu záchranného archeologického výskumu. Stavebník si zabezpečí oprávnenú osobu na vykonanie výskumu, ktorou je podľa § 36 ods. 2 pamiatkového zákona Archeologický ústav SAV v Nitre alebo iná právnická osoba, ktorá vlastní oprávnenie vydané Ministerstvom kultúry SR.
- Stavebník pri každej stavebnej činnosti s dostatočným predstihom písomne oznámi začiatok zemných prác Krajskému pamiatkovému úradu v Nitre a Archeologickému ústavu SAV v Nitre.
- Ak v priebehu výkopových prác, mimo povoleného výskumu, dôjde k odkrytiu nepredvídaného nálezku, musí to nálezca ohlásiť Krajskému pamiatkovému úradu v Nitre. V zmysle § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona je povinný nálezca alebo osoba

zodpovedná za vykonávanie prác, pri ktorých došlo k nález, oznámiť nález najneskôr na druhý pracovný deň po jeho nájdení. Nález sa musí ponechať bez zmeny, až do obhliadky Krajským pamiatkovým úradom v Nitre alebo ním poverenou odbornou spôsobilou osobou.

- Ak budú zistené unikátne architektonické situácie, stavebník ich zakomponuje do projektovej dokumentácie podľa pokynov Krajského pamiatkového úradu v Nitre.
- Zároveň platí upozornenie na § 37 ods. 3 citovaného zákona „O nevyhnutnosti vykonať záchranný výskum rozhoduje Krajský pamiatkový úrad v Nitre. V prípade záchranného archeologického výskumu PÚ vydá rozhodnutie po predchádzajúcom vyjadrení archeologického ústavu (§ 7 – Archeologický ústav SAV).“

Ochrana objektov s pamiatkovými hodnotami neevidovaných v ústrednom zozname pamiatkového fondu (pamätihodností obce)

Objekty s pamiatkovými hodnotami, neevidované (neboli ešte zaradené, nebudú zaradené alebo vypadli zo zoznamu) v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ktoré nie sú síce legislatívne chránené, sú považované za hodnotné z urbanistického a kultúrneho hľadiska, pretože sú svedectvom histórie územia a dotvárajú jeho kolorit.

Predstavujú duchovné kultúrne dedičstvo a môžu sa chrániť ako miestne pamätihodnosti obce. Sem možno zaradiť okrem hnutelných vecí a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii územia a ku osobnostiam obce.

Odporúčenia zo stanoviska Krajského pamiatkového úradu v Nitre:

Tieto nezapísané objekty s pamiatkovými hodnotami, prípadne aj iné, o ktorých nemá Krajský pamiatkový úrad vedomosť, ale obec ich považuje za hodnotné z pamiatkového hľadiska, môže obec chrániť ako miestne pamätihodnosti vytvorením a odborným vedením evidencie pamätihodností v zmysle § 14 ods. 4 Zákona č. 49/2002 o ochrane pamiatkového fondu.

Vytvorený zoznam evidovaných pamätihodností obce, obec predloží na odborné a dokumentačné účely krajskému pamiatkovému úradu, ak ide o nehnuteľné veci, predloží zoznam aj stavebnému úradu. Pri jeho tvorbe a vedení môže požiadať o odbornú a metodickú pomoc viaceré inštitúcie.

Ďalšie odporúčenia vyplývajúce zo spracovania spoločného územného plánu obcí:

- Na území obce sa požaduje zachovať a chrániť architektonické pamiatky, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ale majú historické a kultúrne hodnoty
- využiť špecifiká a stavebné tradície ľudovej architektúry záhorskeho regiónu, uplatniť reminiscenčné prvky (tradičné typy striech a materiálov, štítové steny, vstupné portály, výpusťky, okenné a dverné ostenia, šambrány, lizény, rímsovie, využitie podkrovia na princípe habánskych domov a pod.)
- podporiť zachovanie ostávajúcich objektov tradičnej ľudovej architektúry
- podčiarknuť jedinečnosť navrhovaných objektov, areálov a zariadení v urbanisticko-architektonickej kontinuite so stavebnými tradíciami ľudovej architektúry podunajského regiónu
- vypracovať fotodokumentáciu pamätihodností, jeho tvaroslovných, tektonických a výtvarných prvkov
- pre zvýraznenie špecifik riešeného územia rešpektovať zvýšené požiadavky na ochranu a funkčné a priestorové využitie miestnych pamätihodností najmä vo vzťahu ku koridorom dopravnej a technickej vybavenosti a zapojiť ich do urbanistickej štruktúry riešeného územia, a to najmä do verejných komunikačných priestorov
- Pre objekty s pamiatkovými hodnotami, neevidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu je možné uplatniť ďalšie odporúčenia stanovené pre národné kultúrne pamiatky

- aj v prípade objektov s pamiatkovými hodnotami legislatívne nechránených predpokladané zásahy do objektu a jeho okolia odborne konzultovať a venovať odbornú pozornosť týmto okruhom:
  - stavebné úpravy, rekonštrukčné zásahy
  - úprava bezprostredného okolia kultúrnej pamiatky a pamätihodnosti
  - funkčné využitie objektu
  - prípadné oplotenie objektu
  - poloha vo vzťahu ku cestnej komunikácii, objektu technickej vybavenosti, (divokej, ku oploteniam susedných pozemkov, ku vzrastlej zeleni
  - umiestnenie pamätnej tabule
  - rešpektovanie pohľadových uhlov (najmä vo vzťahu ku vzrastlej zeleni, prístreškom, informačným tabuliam, reklamným plochám, pútačom, dopravným značkám a pod.).

2.16 NÁVRH VEREJNEJ DOPRAVNEJ VYBAVENOSTI

2.16.1 ŠIRŠIE DOPRAVNÉ VZŤAHY

2.16.1.1 Súčasný stav

Obec Bešeňov leží pri ceste II triedy číslo 511 v úseku medzi obcami Dvory nad Žitavou a obcou Dolný Oháj. Cez obec prechádza komunikácia II/519 ktorá tvorí hlavnú osovú komunikáciu

Do obce vchádza viacero liniek verejnej autobusovej dopravy SAD.

Najväčšie dopravné problémy v obci spočívajú v usporiadaní dopravy v centrálnom priestore obce, kde je potrebné podrobne preriešiť v nasledujúcom stupni prípravnej dokumentácie rozdelenie disponibilnej plochy pre chodcov, parkovanie, zeleň a tiež v zaťažení zastavaného územia obce rozvíjajúcou sa funkciou autodopravy, živelným odstavovaním kamiónov a iných nákladných áut v uliciach obce.

Dopravnú situáciu v obci ovplyvní konečný variant trasovania rýchlostnej komunikácie R7. V prípade uplatnenia severného variantu trasy R7 vzhľadom na dopravné zaťaženie územia bude potrebné vybudovať v obci cestný obchvat.

2.16.2 KOMUNIKAČNÁ SIEŤ

2.16.2.1 Súčasný stav

Cestná sieť

Základnou osovou komunikáciou v obci je cesta II/511, ktorá sa pripája v južnom smere na cestu I/75.

Ostatné miestne komunikácie v zastavanom území obce sú v šírkach 3,0 – 7,0 m, vo veľkej väčšine ich dĺžky bez chodníkov. Ich funkčné zatriedenie je v triede C3 – obslužná komunikácia, alebo tiež D1 – obytná zóna (avšak bez príslušného dopravného značenia).

Nové rozvojové územia sú v prevažnej miere venované obytnej funkcii, čo znamená, že aj komunikačná sieť bude vo funkčnej úrovni C3 – obslužná komunikácia alebo D1-obytná zóna.

Dopravné značenie je minimalizované a bude ho potrebné doplniť o návrhy obytných zón podľa situácie návrhu dopravnej siete.

Súčasťou riešenia návrhu územného plánu je aj úprava hlavnej cesty v intraviláne obce upokojujúcimi prvkami dopravy na zníženie rýchlosti.

Zaťaženie cestnej siete

V priloženej tabuľke sú výsledky celoštátneho sčítania dopravy na cestách I. – III. triedy, ktoré sa dotýkajú katastra obce Bešeňov. Celoštátne sčítania dopravy vykonáva Slovenská správa ciest v pravidelných 5 ročných intervaloch. V tabuľke sú prezentované výsledky z rokov 1995 - 2005 tak, aby bolo možné ich vzájomné porovnanie.

Z uvedených výsledkov prieskumov vyplýva trend postupného nárastu intenzít automobilovej dopravy.

V priloženej tabuľke sú uvedené zistené intenzity dopravy a tiež aj prognózované výhľadové zaťaženia pre roky 2015, 2025 a 2035. V spracovanej prognóze je možné pozorovať značný nárast Ad s mimoriadne vysokým podielom nákladnej dopravy (až 51%).

Tento fakt si v budúcnosti bude vyžadovať ochranenie obce od hluku.

Intenzity dopravy na úseku cesty III.triedy sú aj vo výhľadových rokoch primerané a nie je potrebné ich riešiť mimoriadnymi dopravnými opatreniami

Železničná doprava

V katastri obce sa nenachádza žiadna železničná trať a napojenie na železničnú sieť zabezpečujú linky autobusovej dopravy.

Nákladná automobilová doprava

Nákladná doprava patrí k dopravným dopravným problémom obce, keďže ňou (priamo centrom obce) prechádza, či už vo forme tranzitnej alebo cieľovej dopravy. Organizačnými opatreniami je potrebné usmerňovať zvyšovanie jej intenzity, ktoré nemá dobrý vplyv na intravilánovú časť obce pozdĺž ciest a tiež na jej obyvateľstvo.

Verejná autobusová doprava

V obci je viacero zastávok SAD. Zástavky v centre obce sú väčšinou so zálivom a poškodenými prístreškami.

Pešia doprava

Územím obce sú trasované pešie trasy po miestnych komunikáciách. Chodníky nie sú umiestnené na samostatných telesách, ale väčšinou iba v spoločnom profile s automobilovou dopravou.

Ochrana chodcov v obci je pomerne malá, chodníky sú realizované v kratších úsekoch na všetkých významnejších komunikáciách, kde sú realizované jednostranné chodníky v šírke cca 1,50m.

Predpokladané vnútorné komunikácie, ktoré je možné pretriediť do úrovne obytnej zóny (D1), je nutné aj dopravne vyznačiť.

Cyklistická doprava

Územím obce je pohyb cyklistov umožnený len po miestnych komunikáciách.

Problémy

- Najväčšie dopravné problémy v obci sa nachádzajú v križovatkách najmä na ceste II/511 a najmä v centrálnej časti obce s neusporiadanými dopravnými plochami. Tento centrálny priestor obce je potrebné podrobne preriešiť v nasledujúcom stupni prípravnej dokumentácie, s rozdelením disponibilnej plochy pre chodcov, parkovanie, zeleň.
- Dopravný a urbanistický problém predstavujú dopravné plochy obce bez plošného členenia na odstavné miesta, chodníky, teleso komunikácie, bez usporiadanej sprievodnej zelene.
- Mnohé miestne komunikácie funkčnej triedy C3 – obslužná komunikácia nemajú predpísaný priestorový šírkový rozmer ani pre najužšiu kategóriu MO 6,5/30, pretože nezostáva žiadny priestor pre vedenie pozdĺžneho chodníka v minimálnej šírke 1,50 m. Na týchto miestach sa profil zužuje až na 5 metrov a je bez chodníkov.
- Živelné parkovanie kamiónov a iných zásobovacích áut.
- Negatívny vplyv hlučnosti.

2.16.2.2 Návrh

Cestná sieť

- Rezervovať koridor v severnej časti katastrálneho územia obce pre výhľadové vybudovanie trasy R7 – severného variantu – podľa ÚPN VÚC Nitrianskeho samosprávneho kraja (1998)
- Rezervovať koridor pre výhľadové vybudovanie severného obchvatu obce. Obchvat sa začlení do intravilánu obce kvôli vybavenosti a možnosti vybudovania novej križovatky s pokračovaním do obce Veľké Lovce.
- Po vybudovaní obchvatu upraviť kategóriu komunikácie prechádzajúcej obcou na nižšiu kategóriu (C2, C3).
- Po vybudovaní križovatky v tvare T v mieste napojenia nového ukončenia cesty prechádzajúcej obcou na cestný obchvat následne zaslepiť severnú komunikáciu, aby sa nebolo možné z nej napojiť na novobudovaný obchvat.
- Južné pripojenie obchvatu realizovať vybudovaním križovatky v tvare T s napojením na nový obchvat.
- Po vybudovaní sa zmení obchvat na cestu II/511 a komunikácia v obci sa priradí k miestnym obslužným komunikáciám.
- Zlepšiť prehľadnosť križovatiek ciest vzhľadom na rozhladový trojuholník.
- V prípade dopravne neusporiadaných priestorov obce v neprehľadných križovatkách, ktoré tvoria hlavná cesta a obslužné komunikácie, navrhnúť dopravné značenia a sprehľadnenie prístupových komunikácií.
- Na komunikáciách s označením C2 vyznačiť priechody pre chodcov a dobudovať chodníky.
- Na komunikáciách s označením C3 a D označiť dopravným značením, D 58a začiatok obytnej zóny a D 58b koniec obytnej zóny a v mieste križovania vybudovať križovatky v zvýšenej polohe na stlmenie dopravnej premávky.
- Upraviť stavebnotechnický stav neupravených cestných komunikácií.
- Stlmiť premávku na komunikáciách v obci pomocou priečných prahov a v miestach križovania komunikácií vybudovať zvýšenú časť križovatky na stlmenie dopravnej premávky.

- Vybudovať chodníky pri komunikáciách a prechody pre chodcov pri objektoch občianskej vybavenosti v obci.
- V nových obytných oblastiach navrhovať novú komunikačnú infraštruktúru vo väčšine vo funkčnej triede D1 – obytné ulice š = 6 m.
- Dobudovať cyklistické trasy a ich vyznačenie.
- Vyznačiť a vybaviť zastávky SAD v centre obce a v okrajových častiach obce.
- V centrálnej časti obce viditeľne vyznačiť komunikáciu vodorovným dopravným značením s umiernením smerových značiek.
- Upraviť komunikácie podľa navrhovaných šírkových profilov.
- Vo verejných komunikačných priestoroch čitateľne vymedziť plochy pre komunikácie, plochy pre parkovacie miesta, plochy pre chodníky a plochy pre zeleň.
- Vyriešiť odvodnenie na existujúcich komunikáciách dobudovaním odvodňovacích kanálov s prirodzenou úpravou brehov a brehových porastov, ktoré v zastavanom území obce plnia tiež funkciu priestorotvornú, kompozičnú a estetickú. Hĺbka odvodňovacích kanálov by nemala byť hlbšia ako 0,5 m z bezpečnostného hľadiska.
- Cestnú sieť v katastrálnom území doplniť o prvky upravených existujúcich poľných ciest a navrhovaných výhľadových poľných ciest (trasované sú väčšinou v miestach bývalých poľných ciest) s poľnohospodárskou, dopravnou, cyklistickou a rekreačnou funkciou. Existujúce a navrhované poľné cesty sú viazané na pásy a línie krajinej zelene s protieróznou, zadržiacou, pôdoochrannou, sprievodnou, hydroekologickou a krajinárskou funkciou.
- V prípade trasovania cyklistického chodníka pozdĺž cesty II. a III. triedy viesť tento chodník paralelne s cestou v bezpečnej vzdialenosti od cesty, v šírke min. 3,0 m v samostatnom telese, s prírodným spevneným povrchom, s úpravou odvodnenia, oddelený od cesty pásom sprievodnej zelene a vybavený alejou.
- Na poľných cestách zabezpečiť priestorovú priechodnosť pre záchranné vozidlá
- V grafickej časti návrhu územného plánu sú zakreslené návrhové a výhľadové perspektívne cestné a pešie prepojenia, ktoré vo výhľade umožnia praktické prepojenia jednotlivých častí obce a niektorých cestných komunikácií. Pre tieto prepojenia sú v navrhovanej zástavbe ponechané územné rezervy ako nezastaviteľné pozemky.
- Spracovať aktualizovanú organizáciu dopravy (vrátane siete poľných a lesných ciest), ktorá bude zohľadňovať jestvujúce a budúce dopravné potreby s príslušným dopravným značením.

Statická doprava

- Riešenie statickej dopravy bude následné usporiadané v zonálnej dokumentácii ktorá bude riešiť podrobnejšie najmä centrum obce.
- Vzhľadom na vidiecky charakter obce odstavovanie osobných vozidiel je v súčasnosti usporiadané pri RD na vlastných pozemkoch.
- V súčasnosti sú parkoviská pre osobné automobily pri miestom úrade, pri zariadeniach občianskej vybavenosti. Ich kapacita je v súčasnosti dostačujúca a v centre obce nie je potrebné mimoriadne zvyšovanie počtu parkovacích miest.
- Parkovacie miesta vo verejných komunikačných priestoroch budovať predovšetkým ako pozdĺžne stojiská popri miestnych komunikáciách, hlavne v centrálnej časti obce.
- Prehľadne vyznačiť parkovacie miesta v obci.
- Pre parkovanie zásobovacích áut (kamiónov a pod.) vyčleniť parkovacie miesta mimo obytných území, vo výrobných areáloch alebo na vyznačených miestach v okrajových častiach zastavaného územia obce.
- Vybudovať nové parkovisko pri cintoríne v južnej časti obce, vyznačené v grafickej časti územného plánu.

- Nové aktivity (ekonomické, turistické a iné) musia riešiť svoje parkovacie potreby na vlastných pozemkoch najneskôr v rámci spracovania dokumentácie pre stavebné povolenie príslušného objektu.

Prílohy

- Prognózy automobilovej dopravy v rokoch 2015 – 2035,
- Koeficienty rastu dopravy pre roky 2015 – 2035.

Zaťaženie príľahlej komunikačnej siete ciest I., II. a III. triedy

Výsledky sčítania dopravy a prognóza dopravy 2015 - 2035

obec Bešeňov

tabuľka1

číslo cesty	číslo sčít. stanoviska	lokalita	intenzita zaťaženia v skv/d/obojsm			prognóza dopravy v skv/d/obojsm		
			2005/ťažké vozidlá	2005/spolu	%ND	2015	2025	2035
II/511	83167	Bešeňov	484	1366	35,4	1626	1885	2240

Koeficienty rastu dopravy podľa dokumentácie "Prognóza cestnej dopravy - 2005"

spracované SSC-2005, získané z www.ssc.sk

koeficienty pre VÚC Bratislava - cesty I.a II.triedy

tabuľka 2

		R2005	R2015	R2025	R2035
D2	ľahké voz.	1,00	1,39	1,77	2,30
	ťažké voz.	1,00	1,33	1,65	2,10
I. trieda		R2005	R2015	R2025	
	ľahké voz.	1,00	1,23	1,46	1,76
	ťažké voz.	1,00	1,21	1,41	1,68
II. trieda		R2005	R2015	R2025	
	ľahké voz.	1,00	1,19	1,38	1,64
	ťažké voz.	1,00	1,18	1,36	1,56
III. trieda		R2005	R2015	R2025	
	ľahké voz.	1,00	1,15	1,29	1,50
	ťažké voz.	1,00	1,15	1,28	1,46

2.17 NÁVRH VEREJNEJ TECHNICKEJ VYBAVENOSTI

2.17.1 VODNÉ TOKY, VODNÉ PLOCHY

2.17.1.1 Súčasný stav

Západne od obce Bešeňov preteká rieka Žitava, do ktorej sú odvádzané dažďové vody rigolmi situovanými pozdĺž verejných komunikácií.

2.17.1.2 Návrh

Existujúca aj navrhovaná zástavba bude chránená od zaplavovania dažďovými vodami vybudovaním odvodňovacích priekop, zaústených do jestvujúcich odvodňovacích rigolov a následne do rieky Žitava. Dažďové vody z okolitého terénu a ciest budú odvádzané doterajším spôsobom, odvodňovacími rigolmi, prípadne zachytávané do malých retenčných nádržík, suchých poldrov. Odvodňovacie rigoly budú navrhované s prírodnými úpravami korýt a brehov a s prírode blízkymi úpravami brehových porastov (tak, aby boli súčasne rešpektované vodohospodárske požiadavky na pobrežné pozemky a požiadavky na ochranné pásma min. 5,0 m od brehových čiar vodných tokov).

2.17.2 POTENCIÁLNE NOVÉ PLOCHY PRE ROZVOJ FUNKCIÍ

V návrhu SÚPN O sú vytipované v obci nové plochy pre rozvoj funkcií, pre ktoré je potrebné v budúcnosti počítať s nárokmi na zariadenia a kapacity technickej vybavenosti. Ide predovšetkým o funkcie bývania, občianskej vybavenosti, športu, rekreácie a výroby. Pre rozvoj funkcie bývania sú navrhované stavebné medzery v existujúcej zástavbe a nové plochy.

2.17.3 ZÁSOBOVANIE VODOU

2.17.3.1 Súčasný stav

Obec Bešeňov je zásobovaná pitnou vodou odbočkou z diaľkovodu DN 300 napojenou v spoločnej vodomernej šachte v obci Branovo. Prívodné potrubie má profil DN 100 zaústené do obecného podzemného vodojemu, situovaného vo východnej časti obce. V obci je vybudovaná celoobecná zokruhovaná rozvodná sieť, iba v slepých uliciach je vodovodná sieť vybudovaná ako vetvová. Trasy rozvodov majú profily DN 100, aby bola zabezpečená aj požiarne voda pre zástavbu. Uličné rozvody požiarnej vody sú situované pozdĺž miestnych komunikácií na verejne prístupných plochách v spoločných trasách s ďalšími sieťami technickej infraštruktúry.

2.17.3.2 Návrh

Výpočet potreby vody

V rámci I. etapy - návrhu bude na obecný vodovod napojených predpokladaných 32 rodinných domov, objekty športovej vybavenosti a priemyselný park.

V rámci II. etapy - výhľadu bude napojených predpokladaných 105 rodinných domov, predpokladá sa objekt OV na rekreačné účely (typu penzión) a objekty pre športovú činnosť.

Výpočet je spracovaný podľa vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 jednotlivo pre návrh a výhľad, pričom pri celkovej potrebe pitnej vody sú použité údaje z prieskumov. Vo výpočte sa uvažuje s potrebou 135 l/bývajúceho/deň a potreba vody pre zamestnanca počíta so 60-100 l/zamest./deň.

Nárast potreby vody

I. etapa - návrh:

-bývanie, občianska vybavenosť   25 600 l/deň

$$Q_p = 25\,600 \text{ l/deň} = 0,29 \text{ l/s}$$

$$Q_m = Q_p \times k_d = 0,29 \times 1,8 = 0,53 \text{ l/s}$$

$$Q_h = Q_m \times k_h = 0,53 \times 2,1 = 1,11 \text{ l/s}$$

II. etapa - výhľad:

-bývanie, občianska vybavenosť 47 485 l/deň
 $Q_p = 47\,485 \text{ l/deň} = 0,55 \text{ l/s}$
 $Q_m = Q_p \times k_d = 0,55 \times 1,8 = 0,99 \text{ l/s}$
 $Q_h = Q_m \times k_h = 0,99 \times 2,1 = 2,07 \text{ l/s}$

Celková potreba vody

-priemerná denná potreby vody $Q_p = 3,40 + 0,29 + 0,55 = 4,24 \text{ l/s}$
 -maximálna denná potreba vody $Q_m = 6,12 + 0,53 + 0,99 = 7,64 \text{ l/s}$
 -maximálna hodinová potreba vody $Q_h = 12,86 + 1,11 + 2,07 = 16,04 \text{ l/s}$.

Návrh

Vypočítaná potreba vody bude zabezpečená z jestvujúceho zásobovacieho systému vybudovaním ďalších vodovodných vetiev a ich predĺžením do nových lokalít s profilmi DN 100.

V situáciách sú zakreslené jestvujúce rozvody vody v obci. Nové vodovodné vetvy budú podľa potreby doplnené v ďalšej etape spracovania SÚPN O.

2.17.4 ODVÁDZANIE A ČISTENIE ODPADOVÝCH VÔD**2.17.4.1 Súčasný stav**

Obec Bešeňov nemá vybudovanú kanalizačnú sieť na odvádzanie odpadových, splaškových vôd. Splaškové vody sú prečisťované v septikoch, domových ČOV, resp. sú zhromažďované v žumpách.

2.17.4.2 Návrh**Množstvo odpadových vôd**

Množstvá splaškových vôd sú zhodné s potrebou pitnej vody, kde:

$Q_p = 4,24 \text{ l/s}$
 $Q_m = 7,64 \text{ l/s}$
 $Q_h = 16,04 \text{ l/s}$.

Množstvá splaškových vôd v jednotlivých etapách sú podrobne vypočítané v kapitole „Potreba pitnej vody“.

Návrh

Obec má vyprojektovanú delenú kanalizačnú sieť. V rámci návrhu SÚPN O je koncepcia rozšírená o nové kanalizačné vetvy v navrhovanej zástavbe. Z obce bude odvádzaná voda systémom delenej kanalizácie, obec bude budovať kanalizáciu len na odvádzanie splaškových vôd. Jednotlivé vetvy splaškovej kanalizácie sú navrhnuté ako gravitačné, pričom vetvy gravitujú do nižších miest so zaústením do prečerpávacích staníc. Delená kanalizácia bude odvádzat splaškovú vodu z obcí Bešeňov, Branovo a Dvory nad Žitavou do ČOV situovanej v extraviláne obce Dvory nad Žitavou. Jedná sa o mechanicko-biologickú ČOV. Táto ČOV je dimenzovaná tak, že bude možné na ČOV zaústiť aj splaškové odpadové vody z navrhovaných objektov v rámci SÚPN O.

Odvádzanie dažďových vôd bude striktne oddelené od odvádzania splaškov. Čisté dažďové vody zo striech budú odvádzané do dažďových nádrží a následne využívané na polievanie v záhradách alebo zaústené do vsakovacích systémov. Cudzie dažďové vody z okolitého terénu a ciest budú odvádzané doterajším spôsobom, odvodňovacími rigolmi, prípadne zachytávané do malých retenčných nádržíek, suchých poldrov. Odvodňovacie rigoly budú navrhované s prírodnými úpravami korýt a brehov a s prírode blízkymi úpravami brehových porastov (tak, aby boli súčasne rešpektované vodohospodárske požiadavky na pobrežné pozemky a požiadavky na ochranné pásma min. 5,0 m od brehových čiar vodných tokov).

V situáciách sú zakreslené projektované kanalizačné vetvy v obci. Prípadné ďalšie kanalizačné vetvy budú podľa potreby doplnené v ďalšej etape spracovania SÚPN O.

2.17.5 ZÁSOBOVANIE PLYNOM

2.17.5.1 Súčasný stav

Obec Bešeňov je zásobovaná zemným plynom odbočkou DN 100 zo zásobovacieho VTL plynovodu DN 300, PN 0,4 MPa, situovaného v južnej časti extravilánu obce zaústenou do obecnej regulačnej stanice plynu..

Ďalšia distribúcia zemného plynu v obci je zabezpečená celoplošnou stredotlakovou uličnou sieťou o tlaku 0,1 MPa. Väčšina siete má profil DN 100, postupne redukovaný až na DN 50. Jednotlivé trasy rozvodov plynu sú situované pozdĺž verejných komunikácií, rozvodná sieť je celoplošná, väčšinou z tlakového PVC potrubia.

2.17.5.2 Návrh

Potreba plynu

Zemný plyn bude využívaný pre vykurovanie, ohrev teplej úžitkovej vody a pre potreby kuchyne.

V rámci I. etapy - návrhu bude na obecný vodovod napojených predpokladaných 32 rodinných domov, objekty športovej vybavenosti a priemyselný park.

V rámci II. etapy - výhľadu bude napojených predpokladaných 105 rodinných domov, predpokladá sa objekt OV na rekreačné účely (typu penzión) a objekty pre športovú činnosť.

Potreba plynu pre rodinné domy je vypočítaná podľa Smernice GR SPP č.15/2002, kde pri výpočtovej teplote – 12°C je potreba plynu pre rodinný dom určená na 1,4 m³/hod. a 4 000 m³/rok. Potreba plynu pre objekty občianskej vybavenosti je odvodená od výpočtu potreby tepla, t.j. od vykurovaných obostavaných objemov, pričom pri spaľovaní zemného plynu sa uvažuje s 92% účinnosťou kotlov a výhrevnosťou plynu 34,7 MJ/m³.

Bilancie maximálnej hodinovej a ročnej potreby plynu

I. etapa - návrh

Hodinová potreba plynu

$$Q_{pl} = ((32 \times 1,4) + (2\,446 \times 3,6)) / (0,92 \times 34,7) = 337,8 \text{ m}^3/\text{hod.}$$

II. etapa, výhľad

Hodinová potreba plynu

$$Q_{pl} = ((105 \times 1,4) + (375,8 \times 3,6)) / (0,92 \times 34,7) = 199,3 \text{ m}^3/\text{hod.}$$

Nárast potreby plynu celkom

$$Q_c = 537,1 \text{ m}^3/\text{hod.}$$

Nárast ročnej potreby plynu je stanovený v zmysle STN 38 3350 pre priemernú teplotu vo vykurovacom období + 4,0°C pri počte 202 vykurovacích dní a 12 hodinovej plnej prevádzke, v ostatnom čase podľa voľby užívateľa.

Predpokladaný nárast ročnej potreby plynu je

$$Q_r = 781\,100 \text{ m}^3/\text{rok.}$$

Návrh

Potreba plynu bude zabezpečená vybudovaním nových vetiev alebo z jestvujúcich rozvodov plynu cez navrhované prípojky plynu k objektom.

V situáciách sú zakreslené jestvujúce rozvody plynu. Navrhované rozvody plynu pre jednotlivé lokality budú podľa potreby doplnené v ďalšej etape spracovania SÚPN O.

2.17.6 ZÁSOBOVANIE TEPLOM

2.17.6.1 Súčasný stav

Nakoľko obec Bešeňov je v celom rozsahu plynofikovaná, zásobované teplom je zabezpečené z decentralizovaných zdrojov, kotlami, resp. gamatkami na zemný plyn, v malom rozsahu zdrojmi na tuhé palivo alebo elektrickú energiu.

2.17.6.2 Návrh

Potreba tepla

Predmetom riešenia je zabezpečiť teplo pre vykurovanie objektov a ohrev TUV.

V rámci I. etapy - návrhu bude na obecný vodovod napojených predpokladaných 32 rodinných domov, objekty športovej vybavenosti a priemyselný park.

V rámci II. etapy - výhľadu bude napojených predpokladaných 105 rodinných domov, predpokladá sa objekt OV na rekreačné účely (typu penzión) a objekty pre športovú činnosť.

Nároky na požadované množstvo tepla sú spracované skráteným spôsobom v zmysle STN EN 12 831 s použitím m^3 obostavaného vykurovaného priestoru, za predpokladu, že tepelnotechnické vlastnosti stavebných konštrukcií budú spĺňať požiadavky STN 73 0540, pričom priemerný súčiniteľ prestupu tepla obvodových konštrukcií je $k = 0,56 \text{ Wm}^{-3}\text{k}^{-1}$, priemerná vnútorná teplota + 19°C.

Výpočet tepelných strát pre rodinné domy je odvodený od výpočtov obdobných, realizovaných objektov. Pre rodinné domy sa uvažuje s priemerným tepelným príkonom 12 kW/hod.

I. etapa - návrh

-bývanie,	384 kW/hod
-občianska vybavenosť, priemyselný areál	2 446 kW/hod
Nárast potreby tepla spolu	$Q_{h1} = 2 830 \text{ kW/hod}$

II. etapa výhľad

-bývanie	1 260 kW/hod
-občianska vybavenosť	376 kW/hod
Nárast hodinovej potreby tepla spol	$Q_{h2} = 1 636 \text{ kW/hod}$

Celkový nárast hodinovej potreby tepla je 4 466 kW/hod.

Predpokladaný celkový nárast ročnej potreby tepla bude 6 495 MW/rok.

Návrh

Teplo pre objekty bude aj naďalej zabezpečované decentralizovaným spôsobom, domovými kotolňami na zemný plyn.

2.17.7 ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU (SILNOPRÚDOVÁ ELEKTROINŠTALÁCIA)

2.17.7.1 Súčasný stav

Južnou časťou extravilánu obce Bešeňov je trasovaná vzdušná dvojité linka nadradenej 110 kV sústavy.

Samotná obec napojená vzdušnou 22 kV linkou č. 0248, na ktorú sú napojené distribučné trafostanice 22 /0,4 kV, z ktorých sedem slúži pre zásobovanie rodinných domov a malých prevádzok v obci.

Obec má vybudovanú vzdušnú celoplošnú nízkonapäťovú elektrickú sieť pre zásobovanie jednotlivých objektov, v novších častiach sú vybudované káblové rozvody uložené v zemi.

2.17.7.2 Návrh

Bilancie navrhovanej zástavby

V rámci I. etapy - návrhu bude na obecný vodovod napojených predpokladaných 32 rodinných domov, objekty športovej vybavenosti a priemyselný park.

V rámci II. etapy - výhľadu bude napojených predpokladaných 105 rodinných domov, predpokladá sa objekt OV na rekreačné účely (typu penzión) a objekty pre športovú činnosť.

Návrh potreby elektrickej energie pre rodinný dom uvažuje s hodnotou 4,5 kW, pre objekty občianskej vybavenosti j pre objekty priemyselného areálu je bilancovaný plošným výkonovým

ukazovateľom s hodnotou 0,03 kW/m². V bilancii uvažujeme s využitím transformátorov 75% a $\cos \phi = 0,95$.

I. etapa návrh

-bývanie 144 kW

-občianska vybavenosť 3 330 kW

$$P_c = (P_{bj} + P_{ov} \times 0,6) \times 0,8 = (144,0 + 3\,330,0 \times 0,6) \times 0,8 = 1\,713,6 \text{ kW}$$

$$\eta_t = P_c / (0,95 \times 0,75) = 1\,713,6 / 0,7125 = 2\,404,0 \text{ kVA}$$

Uvažuje sa s výstavbou štyroch trafostaníc o výkone 630 kVA.

II. etapa - výhľad

bývanie 472,5 kW

občianska vybavenosť 675,0 kW

$$P_c = (P_{bj} + P_{ov} \times 0,6) \times 0,8 = (472,5 + 675,0 \times 0,6) \times 0,8 = 702,0 \text{ kW}$$

$$\eta_t = P_c / (0,95 \times 0,75) = 702,0 / 0,7125 = 985,3 \text{ kVA}$$

Uvažuje sa s výstavbou jednej trafostanice s výkonom 400 kVA a jednej trafostanice s výkonom 630 kVA.

Jedná sa o trafostanice typové, kioskové, voľnostojace, miesto napojenia VN prípojky a ich lokalizácia bude v ťažiskách spotreby a predmetom ďalších stupňov dokumentácie na základe stanovených pripojovacích podmienok prevádzkovateľa siete.

Úpravy jestvujúcej siete VN

Jestvujúce nadzemné 22 kV vedenia, prechádzajúce územím určeným na výstavbu, sa v kolíznych úsekoch zakábelujú. Miesto napojenia navrhovanej prípojky 22 kV do trafostanice bude určené v čase realizácie. Samotné napojenie bude káblou z existujúceho distribučného VN rozvodu.

2.17.8 TELEKOMUNIKAČNÉ SIETE (SLABOPRÚDOVÁ ELEKTROINŠTALÁCIA)

2.17.8.1 Súčasný stav

Obec je napojená optickým káblom na celorepublikovú telekomunikačnú sieť do automatickej telefónnej ústredne ATU Bešeňov.

Celá obec je pokrytá vzdušnými telefónnymi vedeniami. V obci je vybudovaná káblková televízna sieť, vzdušná sieť miestneho rozhlasu.

2.17.8.2 NÁVRH

Pri návrhu zástavby obce sa uvažuje s výstavbou rodinných domov, objektov občianskej vybavenosti a priemyselného parku.

V ďalšom období sa uvažuje s napojením všetkých rodinných domov na novovybudovanú telekomunikačnú sieť uloženú popri komunikáciách v chodníkoch. Tiež je potrebné jestvujúce vzdušné rozvody postupne kabelizovať s možnosťou napojenia telefónu, digitálnej televízie a internetu.

2.18 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

2.18.1 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM

2.18.1.1 Ochranné pásmo – vzdialenosť obytnej zóny od ochrannej zóny

Pre účely ochrany obyvateľstva pred nepriaznivými vplyvmi z výroby (emisie, hluk, vibrácie a pod.) je nevyhnutné pred realizáciou zámeru vypracovať štúdie, ktoré by kvantifikovali množstvá jednotlivých znečisťujúcich látok intenzity hluku a ďalšie možné negatívne vplyvy na obyvateľstvo. Na ich základe budú definované ochranné pásma okolo výrobných podnikov, do ktorých nebude možné umiestňovať funkcie bývanie, predškolské, školské, zdravotnícke a športovo-rekreačné zariadenia.

Do ochranného pásma možno umiestňovať zeleň, záhradkárske osady, odstavné plochy a garáže, miestne komunikácie a také stavby pre výrobu a skladovanie, ktoré nenarušia charakter príľahlej obytnej zóny a svojimi účinkami neznížia pôsobenie ochranného pásma.

2.18.1.2 Ochranné pásmo cintorína

Ochranné pásmo cintorína podľa §16 ods. 8 zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov..50 m

2.18.1.3 Ochranné pásma dopravnej vybavenosti – pozemné komunikácie

Ochranné pásma ciest a komunikácií podľa zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov o pozemných komunikáciách (cestný zákon)

Cesta I. triedy

mimo zastavaného územia obce..... 50 m od osi príľahlého jazdného pruhu
v zastavanom území obce.....5 m od osi príľahlého jazdného pruhu

Cesta II. triedy

mimo zastavaného územia obce.....25 m od osi príľahlého jazdného pruhu
v zastavanom území obce.....10 m od osi príľahlého jazdného pruhu

Cesta III. triedy

mimo zastavaného územia obce.....20 m od osi príľahlého jazdného pruhu
v zastavanom území obce.....6 m od osi príľahlého jazdného pruhu

2.18.1.4 Ochranné pásma dopravnej vybavenosti – dráhy

Ochranné pásma dráh podľa zákona č. 164/1996 Z. z. o dráhach:

Dráha..... celoštátna a regionálna dráha.....60 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 m od hranice obvodu dráhy

Vlečka.....30 m od osi krajnej koľaje.

Ochranné pásmo vlečky sa nezriaďuje pre dráhu vedenú po pozemnej komunikácii a pre vlečku v uzavretom priestore prevádzky.

2.18.1.5 Pobrežné pozemky vodných tokov

Pobrežné pozemky vodných tokov podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. O priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)

Vodohospodársky významné vodné toky.....do 10 m od brehovej čiary

Drobné vodné toky.....do 5 m od brehovej čiary

Ochranná hrádza vodného toku.....do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze

Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 68 22. Všetky prípadné križovania a súběhy inžinierskych sietí s hydromelioračnými kanálmi musia byť riešené podľa STN 73 69 67 z roku 1983.

§ 27 Súhlas

(1) Súhlas orgánu štátnej vodnej správy sa vydáva na uskutočnenie, zmenu alebo odstránenie stavieb a zariadení alebo na činnosti, na ktoré nie je povolenie podľa tohto zákona, ktoré však môžu ovplyvniť stav povrchových vôd a podzemných vôd.

Súhlas je potrebný, ak ide o:

a) stavby vo vodách a na pobrežných pozemkoch, stavby v inundačnom území a v ochranných pásmach vodárenských zdrojov alebo stavby vo vzdialenosti do 23 m od vzdušnej päty ochrannej hrádze.

§49 Oprávnenia pri správe vodných tokov

(2) (2) Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb a zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary, pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.

2.18.1.6 Ochranné pásma technickej vybavenosti – voda a kanalizácia

Ochranné pásma verejných vodovodov a verejných kanalizácií podľa zákona č.442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii sieťových odvetví, STN 75 6401 ČOV pre viac ako 500 EO

Verejné vodovody a verejné kanalizácie do priemeru 500 m.....1,5 m (najmenšia vodorovná vzdialenosť od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany)

Čistiareň odpadových vôd

Ochranné pásma ČOV nie sú stanovené, ale sú doporučené minimálne vzdialenosti výstavby súvislej bytovej výstavby od ČOV.

Vzdialenosť od zakrytej ČOV – ČOV v murovanom objekte..... minimálne 25 m

Vzdialenosť od nezakrytej ČOV a ČOV s kalovým hospodárstvom.....minimálne 100 m

Väčšie vzdialenosti môžu byť stanovené v prípade prevládajúcich vetrov smerom od ČOV k obytnej zástavbe (podľa údajov z SHMÚ).

2.18.1.7 Ochranné pásma a bezpečnostné pásma technickej vybavenosti – plyn

Ochranné pásma plynovodov a plynárenských zariadení podľa zákona o energetike č. 656/2004 Z. z.:

plynovod, ktorým sa rozvádza plyn v zastavanom území obce s prevádzkovým tlakom nižším ako 0,4 Mpa.....1 m na každú stranu od osi plynovodu

Plynovod s menovitou svetlosťou do profilu 200 mm (s maximálnym prevádzkovým tlakom PN 4,0 Mpa).....4 m na každú stranu od osi plynovodu

Plynovod VTL s menovitou svetlosťou do profilu DN 500 mm (s maximálnym prevádzkovým tlakom PN 4,0 MPa).....8 m na každú stranu od osi plynovodu

Technologické objekty (RSP).....8 m od pôdorysu plynárenského zariadenia

Bezpečnostné pásma podľa zákona o energetike č. 656/2004 Z. z.:

Plynovod VTL s menovitou svetlosťou do profilu DN 350 mm (s prevádzkovým tlakom od PN 0,4 Mpa a do 4,0 MPa).....20 m na každú stranu od osi plynovodu

Plynovod s menovitou svetlosťou nad 350 mm (s maximálnym prevádzkovým tlakom PN 4,0 MPa).....50 m na každú stranu od osi plynovodu

Technologické objekty (RSP).....50 m od pôdorysu plynárenského zariadenia

Ochranné pásma sa zriaďujú na ochranu plynárenských zariadení a priamych plynovodov.

Bezpečnostné pásma sú určené na zabránenie porúch alebo havárií na plynárenských zariadeniach alebo na zmiernenie ich dopadov a na ochranu života, zdravia a majetku osôb.

2.18.1.8 Ochranné pásma technickej vybavenosti – elektrická energia - silnoprúd

Ochranné pásma elektroenergetických zariadení podľa zákona o energetike č. 656/2004 Z. z.:

Vzdušné elektrické vedenie pri napätí od 110 kV do 220 kV vrátane.....15 m

Vzdušné elektrické vedenie pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane.....10 m

Káblové zavesené elektrické vedenie pri napätí od 1 kV do 110 kV vrátane.....2 m

Káblové podzemné elektrické vedenie pri napätí od 1 kV do 110 kV vrátane.....1 m

Transformovňa VN/NN od konštrukcie transformovne.....10 m

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného (podzemného) elektrického vodiča je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných vedení (káblů) vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného vodiča (vzdušné ved. od 1 do 35 kV v súvislých lesných priesekoch 7 m).

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia je zakázané:

zriaďovať stavby a konštrukcie

pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m, vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno porasty pestovať do takej výšky, aby sa pri páde nemohli dotknúť vodiča elektrického vedenia.

Dôvodom ochrany zariadení pre rozvod elektrickej energie je, aby nedošlo k jeho poškodeniu, aby bola zabezpečená jeho plynulá a spoľahlivá prevádzka a nebola ohrozená bezpečnosť osôb alebo majetku.

2.18.1.9 Ochranné pásma technickej vybavenosti – elektrická energia - slaboprúd

Ochranné pásma podľa STN 73 6005 - Priestorová úprava vedení technického vybavenia a podľa STN 33 3300 odsek 6.3.4

Ochranné pásma pre telekomunikačné siete sú stanovené z dôvodu vykonávania prác so strojnými zariadeniami v blízkosti telekomunikačných vedení, a to 1,5 m na obe strany od kábla.

V prípadoch križovania s ostatnými inžinierskymi sieťami platí zásada, že telekomunikačné vedenia sú pokladané nad všetkými inými vedeniami, pri dodržaní predpísaných hĺbok ako aj ochrany v zmysle STN 73 6005 - Priestorová úprava vedení technického vybavenia.

Súbehy a križovania podzemných telekomunikačných vedení s VN podzemnými vedeniami sú podmienené dodržaním STN 33 3300 odsek 6.3.4. Pri nedodržaní vzdialenosti menšej ako 0,3 m medzi nechránenými vedeniami je nutné jedno z vedení uložiť do vyhovujúcej chráničky /betónová trubka resp. betónový žľab s poklopom/.

2.18.1.10 Ochranné pásma areálov a zariadení poľnohospodárskej výroby

Ochranné pásma areálov a zariadení poľnohospodárskej výroby sú stanovené pre konkrétny druh a kapacitu živočíšnej výroby.

2.18.2 VYMEDZENIE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Chránené územia sú:

- plochy legislatívne vymedzené podľa osobitných predpisov
- plochy vyplývajúce z návrhov územných plánov týkajúce sa ochrany a zachovania zvlášť cenných hodnôt v riešenom území.

Plochy vyžadujúce ochranu sú vymedzené a opísané v textovej časti územného plánu v kapitolách venovaných ochrane kultúrno-historických hodnôt, ochrane prírody a krajiny, poľnohospodárskej výrobe, ochrane životného prostredia a premietnuté do grafickej časti návrhu územného plánu.

2.19 KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

2.19.1 OVZDUŠIE

2.19.1.1 Stav

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany ovzdušia, na základe § 9, ods. 3 zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v znení zákona č. 245/2003 Z. z. uverejňuje vymedzenie oblastí riadenia kvality ovzdušia.

- Riešené územie nebolo zaradené medzi takéto oblasti z hľadiska úrovne znečistenia.

Najväčším znečisťovateľom ovzdušia v sídle a jeho okolí je automobilová doprava, tento faktor však nie je nutné považovať za limitný (tuhé znečisťujúce látky, SO₂, NO_x a CO, ktoré zaťažujú ovzdušie)

Splynifikovaním všetkých energetických zdrojov v obci sa eliminoval, resp. v maximálnej miere minimalizoval, vplyv znečistenia ovzdušia z komunálnych zdrojov.

- Kvalita životného prostredia riešeného územia sa v slovenskom kontexte dá hodnotiť ako priemerná. (prevaha poľnohospodárskeho využívania územia bez veľkých znečisťovateľov)

K najvýznamnejším zdrojom znečistenia ovzdušia v širšom záujmovom území patrí KAPPA Štúrovo, a.s., menej významné zdroje znečistenia ovzdušia sú situované v meste Nové Zámky. Zmieňované zdroje sa podieľajú na znečistení ovzdušia najmä produkciou tuhých látok, NO_x a CO. Napriek uvádzanému možno skonštatovať, že vplyv zdrojov na kvalitu ovzdušia v riešenom území je minimálny.

- Podľa environmentálnej regionalizácie sa riešené územie radí do 3. stupňa úrovne životného prostredia, medzi územia s prostredím mierne narušeným.

Za zdroj znečistenia ovzdušia možno označiť i poľnohospodársku výrobu.

- Používanie agrochemikálií, prašnosť a živočíšna výroba (zaťažuje územie najmä pachmi) nepriaznivo vplyvajú na kvalitu ovzdušia.

Vplyv na kvalitu životného prostredia v k. ú. nie je možné kvantifikovať, nakoľko od roku 1997 nie je v oblasti žiadna monitorovacia stanica.

Návrh opatrení (nad rámec obcí):

- Systematicky znižovať emisie základných látok znečisťujúcich ovzdušie (SO₂, NO_x, CO, tuhých látok) s orientáciou na najväčších znečisťovateľov
- Pre vybrané veľké zdroje - vypracovať národné programy zamerané na zníženie emisií oxidu uhličitého a ostatných plynov vyvolávajúcich skleníkový efekt
- Dobudovať komplexné monitorovacie a informačné systémy životného prostredia.

2.19.1.2 Návrh opatrení

- V riešenom území obce budovať systém krajinej zelene, ktorý bude eliminovať vysokú prašnosť a negatívne účinky veternej erózie.

2.19.2 VODA

2.19.2.1 Stav

Povrchové vody

Riešené územie je popretkávané systémom potokov a kanálov. Najvýznamnejší je tok Žitava, ktorý preteká severojužným smerom. Zmieňovaný tok nevykazuje výrazné známky znečistenia.

Celé územie patrí do povodia Váhu.

Zhoršenie nastalo v niektorých skupinách ukazovateľov v dolnom úseku **Váhu**. V skupine ukazovateľov (A) nastalo zlepšenie z III. triedy na II. a v skupinách (B) a (C) II. trieda kvality zostala nezmenená. Z biologických ukazovateľov (D) znížením koncentrácií Norg. sa zlepšilo zatriedenie úseku Váh- Selice z V. na III. triedu kvality. Nepriaznivý stav pretrváva v množstve koliformných baktérii, čo sa prejavuje na dolnom úseku Váhu v Kolárove a v Komárne (III. - V. tr. kvality). Vysoký obsah Al spôsobil zhoršenie zatriedenia v skupine mikropolutantov (F) až na V. triedu kvality.

Tok	Miesto odberu vzorky	Skupiny ukazovateľov						
		A	B	C	D	E	F	H
Povodie Váhu								
Váh	Selice	III	III	III	III	III	III	II
Váh	Kolárovo	I	III	III	III	IV		
Váh	Komárno	II	III	III	III	V	V	I

K znečisteniu povrchových vôd poľnohospodárskou činnosťou dochádza nespevnenými hnojiskami a veľkoplošným znečistením najmä v dôsledku aplikácie chemických prostriedkov. Nedobudovaná kanalizácia je dôsledkom znečisťovania vodných tokov zaústením odvodňovacích kanálov a stôk priamo do ich recipientu.

Kvalita podzemnej vody

Kvalitu podzemných vôd sleduje SHMÚ v jednotlivých hydrogeologických rajónoch. Sú to podľa určitých kritérií vymedzené územia, v ktorých prevažuje jednotný obeh podzemnej vody určitého typu. Z roku 2003 platia pre Bešeňov údaje z jedného sledovaného úseku SHMÚ:

- Pririečna zóna Dunaja od Komárna po Štúrovo

Monitorovaciu sieť tvorilo 12 vrtov základnej siete SHMÚ a jeden využívaný vrt. V rámci pririečnej zóny tejto oblasti boli namerané v podzemných vodách zvýšené obsahy Fe (6x došlo k prekročeniu limitov), Mn (9x), amónnych iónov (2x), vplyvom poľnohospodárskej činnosti došlo k prekročeniu limitov pre sírany (7x), dusičnany (1x) a chloridy (1x). Ojedinele boli namerané aj zvýšené koncentrácie ortuti, a NEL_{UV}. Za najznečistenejšiu lokalitu v tejto oblasti považujeme Komárno, kde sa vyskytovali aj ďalšie ukazovatele s vysokou koncentráciou (CHSK_{Mn}, As, Ni a 1,1-dichlóretén). Vo využívanom vodnom zdroji neboli namerané žiadne nadlimitné ukazovatele.

Sledované namerané ukazovatele sa vyhodnocujú podľa limitných hodnôt, ktoré pripúšťa STN 75 7111 pitná voda v zmysle Vyhlášky MZ SR č.151 / 2004 Z. z. Podzemné vody nie sú z dôvodu zvýšeného obsahu Fe, Mn a NEL_{UV} vhodné pre pitné účely.

Najvýznamnejšími bodovými zdrojmi znečistenia podzemnej vody v širšom území sú ZsVaK, Nové Zámky, Kappa Štúrovo.

Pre riešené územie je typické najmä znečisťovanie podzemných vôd poľnohospodárskou výrobou, ku ktorému prichádzalo najmä v minulosti vplyvom aplikácie veľkých objemov priemyselných hnojív a pesticídnych látok. V súčasnosti sa tento jav podarilo vplyvom obmedzenia množstiev aplikovaných látok a zavedením nových postupov hospodárenia čiastočne eliminovať, hoci niektoré rezíduá ďalej pretrvávajú vo vrstvách pôdneho horizontu. Obdobne znečistenie vplyvom živočíšnej výroby je minimalizované z dôvodu redukovania jej stavov.

Významná časť zdrojov musela byť v posledných rokoch vyradená zo zásobovania z dôvodov zhoršujúcej sa kvality a nákladnej prevádzky úpravni vody. To významnou mierou ovplyvnilo orientáciu na dopravu vody z veľkozdrojov.

2.19.2.2 Návrh opatrení

- Dobudovať kanalizačnú sieť v celom riešenom území
- Eliminovať kontamináciu povrchových i podzemných vôd poľnohospodárskou výrobou preferovaním ekologického poľnohospodárstva, dodržiavaním opatrení, aby neprichádzalo k nekontrolovanému úniku látok do vody.
- Odvádzať splaškové vody a dažďové odpadové vody do čistiarní odpadových vôd
- Odstrániť divoké skládky a rozptýlený odpad v území, zabezpečiť pravidelný odvoz domového, komunálneho odpadu, spracovať biologický odpad v kompostárňach
- Zriaďovať postupne v obciach zberné dvory, kompostárne, a to alebo v samostatných areáloch mimo centrálnej časti obce, mimo obytnej a rekreačnej zástavby, najlepšie v okrajových častiach obcí alebo vo výrobných areáloch rôzneho druhu
- Okolo zberných dvorov a kompostární zriadiť vhodné oplotenie, vybudovať pás ochrannej a izolačnej zelene a zabezpečiť zužitkovanie, druhotné spracovanie alebo odvoz odpadu na centrálné regionálne skládky, uskutočňovať separovaný zber odpadu

- Upraviť korytá a brehy vodných tokov a vodných plôch

2.19.3 PÔDA

2.19.3.1 Stav

Kvalita pôdy patrí medzi najvýznamnejšie faktory využívania a rozvoja územia. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú environmentálnu funkciu pôd, patria najmä zhutňovanie, acidifikácia, neuvážené meliorácie a rekultivácie, nadmerná chemizácia, emisno-imisná kontaminácia a zvyšujúca sa erózia, prevod na nepoľnohospodárske účely.

Na plošnej kontaminácii pôd sa najväčšou mierou podieľajú najmä nasledujúce činitele:

- výskyt prirodzenej kontaminácie pôd rizikovými prvkami z geochemických anomálií,
- vplyv globálnych emisií pochádzajúci prevažne zo zahraničných zdrojov, prejavuje sa zvýšeným obsahom Cd, Pb, Cr, As,
- vplyv vnútroštátnych zdrojov s lokálnym až regionálnym dosahom z rôznych druhov priemyslu,
- vplyv poľnohospodárstva (najmä obsah Cd z fosforečných hnojív, priemyselné komposty a kaly z ČOV),
- vplyv emisií z dopravných prostriedkov.
- zmeny v štruktúre využitia pozemkov – rozorávanie medzí a terénnych nerovností, ktoré boli porastené vegetáciou. Poľnohospodárska pôda je tak náchylnejšia na vodnú a veternú eróziu.

Realizovanie poľnohospodárskych, výrobných aktivít potenciálne zvyšuje nebezpečenstvo plošnej kontaminácie pôd. Keďže v súčasnosti nie sú k dispozícii žiadne podrobnejšie merania z tejto oblasti, ich rozsah je ťažko kvantifikovateľný.

Potenciálnymi bodovými zdrojmi znečistenia pôd môžu byť čierne (príp. riadené) skládky odpadov a to na poľnohospodárskom ako aj lesnom pôdnom fonde. V okolí týchto skládok sa môžu koncentrovať neznáme a často veľmi toxické látky.

2.19.3.2 Návrh opatrení

- Monitorovanie a ochrana poľnohospodárskej pôdy pred kontamináciou.
- V riešenom území obce budovať systém krajinej zelene, ktorý bude eliminovať vysokú prašnosť a negatívne účinky veternej erózie
- Na ochranu pôdy platia tiež opatrenia uvedené v časti 2.19.2.2.

Rizikové faktory

K rizikovým faktorom, ktoré ovplyvňujú zdravotný stav obyvateľstva, patria: hluk, prašnosť, ionizujúce žiarenie, chemické látky, vibrácie, chemické karcinogény, infekčné prostredie.

Zo všetkých rizikových faktorov prostredia majú z hľadiska podielu na exponovaní obyvateľstva v obci najväčší podiel: hluk a prašnosť. Ide však len o odhad na základe zovšeobecnenia, nakoľko konkrétne merania sa v území nevykonávajú.

2.19.4 PRAŠNOSŤ, VETERNÁ ERÓZIA

Veterná erózia sa v riešenom území prejavuje vo významnej miere. Prakticky každá plocha bez vegetácie je viac či menej ohrozená odnosom vrchných vrstiev pôdy, čím prichádza k znižovaniu pôdnej úrodnosti. Zvýšená náchylnosť pôd na veternú eróziu v riešenom území je spôsobená najmä otvorenosťou územia bez ochrannej líniovej zelene, dôsledkom čoho je silná prašnosť v území najmä v mimovegetačnom období.

2.19.4.1 Návrh opatrení

- V riešenom území obce je navrhovaný nový systém krajinej zelene, ktorý bude eliminovať vysokú prašnosť a negatívne účinky veternej erózie.

2.19.5 ZAŤAŽENIE HLUKOM

2.19.5.1 Stav

S ohľadom na predpokladaný nárast motorizmu možno vo výhľade očakávať ďalšie narastanie nadmerných hlukových hladín. Nepriaznivo sa to prejaví najmä všade tam, kde obytná zástavba nie je situovaná v dostatočnej vzdialenosti od hlavných dopravných ťahov. Intenzívnu dopravu môžeme považovať za líniový stresový faktor, ktorý negatívne vplyva na krajinu pozdĺž dopravných koridorov.

Najvyššie povolené hladiny vonkajšieho hluku z dopravy sú určené súčtom základnej hladiny hluku a korekcií povolených pre dané využitie územia. Pre ostatné územie platí:

- 65 dB (A) v priemyselnej oblasti a v oblastiach neslúžiacich prevažne obytným účelom,
- 60 dB (A) v zmiešanej oblasti (osídlená priemyselná oblasť a mestské centrum),
- 50 dB (A) v obytných zónach,
- 40 dB (A) pre zdravotnícke, školské, kultúrne a iné priestory vyžadujúce si zvláštnu ochranu pred hlukom.

2.19.5.2 Návrh opatrení

- V územnom pláne sú navrhované pásy zelene s ochrannou a izolačnou funkciou pozdĺž železničnej trate a pozdĺž ciest a cestných komunikácií.
- Výhľadovo uvažovať v obytných a rekreačných lokalitách v bezprostrednom kontakte s hlučnými dopravnými koridormi o vybudovaní terénneho zeleného protihlukového valu, ktorý podstatne zníži negatívne hlukové účinky dopravy
- Vytvárať predpoklady pre elimináciu hluku z dopravy návrhom koridorov cestných obchvatov obcí.
- Zvyšovaním množstva krajinej zelene prispieť ku eliminácii hluku v riešenom území.

2.19.6 ŽIARENIE

2.19.6.1 Stav

Ožiarenie z radónu, resp. z jeho dcérskych produktov rozpadu je jedným z hlavných faktorov, ovplyvňujúcich zdravotný stav obyvateľstva. Obyvateľstvo je účinkom radónu vystavené predovšetkým v budovách. Zdrojom radónu v nich sú rádioaktívne prvky v podlaží budov, v ich stavebnom materiáli a vo vode. Najdôležitejšiu záťaž predstavuje radón v pôdnom vzduchu, vnikajúci do budov z podlažia stavieb.

- z aspektu prírodnej rádioaktivity hornín okolie obce patrí medzi málo zaťažené oblasti v rámci Slovenska
- v širšom riešenom území bol na základe radónového prieskumu vykonaného v rámci spracovania odvodenej mapy radónového rizika v mierke 1: 200 000
- v riešenom území sa nachádzajú najmä oblasti s nízkym radónovým rizikom.

2.19.6.2 Návrh opatrení

- Požiadavky na zabezpečenie radiačnej ochrany stanovuje vyhláška č. 12 Ministerstva zdravotníctva SR z 13. decembra 2000
- Obyvateľstvo je účinkom radónu vystavené predovšetkým v budovách, kde zdrojom radónu sú rádioaktívne prvky v podlaží budov a v stavebnom materiáli budov, preto v novej výstavbe ide o predchádzanie škodlivým účinkom radónu predovšetkým vhodnou lokalizáciou stavieb, vhodnou voľbou stavebných materiálov a spôsobom realizácie stavieb
- Posúdenie rádioaktivity stavebných surovín a stavebných materiálov veľmi významné a je ho potrebné sústavne sledovať
- Je potrebné eliminovať tie oblasti, kde sú potrebné protiradónové opatrenia pri výstavbe nových objektov, alebo realizovať tieto opatrenia ako sanačné práce v už existujúcom bytovom fonde.

- Radónové riziko bude vyhodnotené v následných dokumentáciách pri umiestňovaní jednotlivých stavieb a bude posúdené a navrhované podľa príslušných legislatívnych požiadaviek na zabezpečenie radiačnej ochrany
- Stanovenie predpokladov pre hodnotenie vplyvov na životné prostredie EIA sa nepredpokladá, vzhľadom na malý rozsah a veľkostnú kategóriu navrhovaných území pre urbanizáciu.

2.20 KONCEPCIA ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

2.20.1 SÚČASNÝ STAV

V súčasnosti pre oblasť odpadového hospodárstva platia nasledovné legislatívne predpisy:

Úplné znenie zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako (ďalej len "zákon o odpadoch"),

Vyhláška MŽP SR č.128/2004 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení vyhlášky MŽP SR č. 509/2002 Z. z., Vyhláška MŽP SR č.129/2004 Z. z., ktorou sa mení vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení vyhlášky č. 409/2002 Z. z., Zákon č.17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov (v znení zákona č.587/2004 Z. z.), Zákon č. 24/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení zákonov č. 582/2004 Z. z. a č. 656/2004 Z. z.).

2.20.1.1 Nakladanie s odpadmi

S odpadom, ktorý vzniká, je obec povinná nakladať v zmysle platnej legislatívy o odpadoch. V zmysle §19 ods. 1, písm. d) zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch musí tento odpad zhodnocovať alebo ponúknuť ho na zhodnotenie inému. Pri nakladaní s odpadom je potrebné rešpektovať podmienky Programu odpadového hospodárstva (POH) obce, ktorý by mal koncepčne vychádzať z POH okresu Nové Zámky ako aj POH Nitrianskeho kraja. V súčasnosti je platný POH do roku 2005. Aktuálnejší ešte nie je k dispozícii, lebo nie je schválený ani POH Slovenskej republiky na nadchádzajúce obdobie.

V zmysle §6, ods. (1) zákona č. 223/2001 o odpadoch je každý pôvodca odpadu, ktorý produkuje ročne viac než 500 kg nebezpečného odpadu alebo desať ton ostatných odpadov, povinný vypracovať vlastný program odpadového hospodárstva. Pôvodca odpadu je povinný ním vypracovaný program odpadového hospodárstva predložiť na schválenie príslušnému orgánu štátnej správy v oblasti odpadového hospodárstva a schválený program dodržiavať.

Produkcia odpadov v okrese Nové Zámky v roku 2000 (množstvo v tonách, neprepočítaný na sušinu)

Druh odpadu	množstvo odpadu [ton]
ostatné	28 784
zvláštne	207 238
v tom komunálne	47 785
v tom nebezpečné	9 105
SPOLU	236 022

Zdroj: POH okresu Nové Zámky do roku 2005

V okrese Nové zámky vzniklo v roku 2000 podľa údajov RISO 47 785 ton komunálneho odpadu, čo je priemer zhruba 314,7 kg na obyvateľa.

Skládkovanie

Podľa novej kategorizácie sú v okrese Nové Zámky prevádzkované 3 skládky pre odpad, ktorý nie je nebezpečný (Kolta, Michal nad Žitavou a Nána). V okrese Nové Zámky 2 skládky (Bajtava a Šurany) nespĺňajú podmienky pre prevádzkovanie v zmysle nových právnych predpisov a tak bola prevádzka na nich k 31.12.2001 ukončená. V k. ú. Nová Vieska sa v budúcnosti predpokladá vybudovanie skládky komunálnych odpadov.

Spaľovne odpadov

Spaľovňa na zneškodňovanie odpadov zo zdravotnej starostlivosti sa nachádza v Nemocnici s poliklinikou Nové Zámky.

Obec zabezpečuje od občanov, fyzických osôb, podnikateľov a právnických osôb zber, prepravu a zneškodňovanie komunálneho odpadu vznikajúceho na území obce na zmluvnom základe. Prepravu a zneškodňovanie drobného stavebného odpadu, vznikajúceho na území obce v rámci stavebných úprav nehnuteľností, si pôvodcovia zabezpečujú na vlastné náklady.

Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva do roku 2005. Najväčším problémom súčasnosti je existencia nelegálnych skládok odpadu v okolí obce. Komunálny odpad je odvázaný na riadenú skládku TKO Kolta.

V obci prebieha separovaný zber komunálneho odpadu, ktorý však nie je rozšírený na všetky druhy odpadu ani na všetky domácnosti. Separuje sa elektronický šrot a akumulátory, spadajúce do kategórie nebezpečných odpadov. V prípade kumulácie väčšieho množstva odpadu na jar a jeseň je obcou organizovaný jeho zber veľkoobjemovými kontajnermi. Veľmi vysoký podiel na odvázanom tuhom komunálnom odpade majú biologicky rozložiteľné odpady, ktoré sa skládajú alebo spaľujú, namiesto kompostovania v domácnostiach. Potreba triedenia odpadu je podmienená aj výškou poplatku za uloženie odpadov na skládke upravenou zákonom č. 223/2001.

V rámci Nitrianskeho kraja je do separovaného zberu komunálneho odpadu zapojených priemerne 39 % obyvateľov, v riešenom území je tento podiel asi 48 %. Týka sa to však iba zberu PET fľaš a skla, kovov a papiera.

2.20.2 NÁVRH

2.20.2.1 Návrh opatrení

- Odstrániť divoké skládky a rozptýlený odpad v území, zabezpečiť pravidelný odvoz domového, komunálneho odpadu, spracovať biologický odpad v kompostárňach
- Zriaďovať postupne v obciach zberné dvory, kompostárne, a to alebo v samostatných areáloch mimo centrálnej časti obce, mimo obytnej a rekreačnej zástavby, najlepšie v okrajových častiach obcí alebo vo výrobných areáloch rôzneho druhu
- Okolo zberných dvorov a kompostární zriadiť vhodné oplotenie, vybudovať pás ochrannej a izolačnej zelene a zabezpečiť zužitkovanie, druhotné spracovanie alebo odvoz odpadu na centrálné regionálne skládky, uskutočňovať separovaný zber odpadu.

Ciele programu odpadového hospodárstva sú uvedené podľa zatiaľ platného Programu odpadového hospodárstva do roku 2005.

Materiálové zhodnotenie odpadov: Dosiahnuť 65 % materiálové zhodnocovanie odpadov do roku 2005

2.20.2.2 Návrh opatrení

- Podporovať separovaný zber zhodnotiteľných odpadov tak, aby sa dosiahlo 70 % zapojenie obyvateľstva do separovaného zberu a aby množstvo vyseparovaného odpadu tvorilo 40 kg na obyvateľa za rok
- Zhodnocovať biologicky rozložiteľné odpady kompostovaním
- Podporovať materiálové zhodnocovanie odpadov implementáciou ekonomického nástroja napr. poskytovaním prostriedkov z Recyklačného fondu, uplatňovaním zákona o odpadoch z obalov.

Energetické zhodnocovanie: Dosiahnuť 0,5 % energetické zhodnocovanie odpadov v roku 2005

2.20.2.3 Návrh opatrení

- Zvýšiť spaľovanie odpadov za účelom ich energetického využitia.

Zneškodňovanie spaľovaním: Dosiahnuť 0,3 % zneškodňovanie odpadov spaľovaním v roku 2005

2.20.2.4 Návrh opatrení

- Zabezpečiť spaľovanie odpadov v spaľovniach zo zdravotnej starostlivosti
- Zabezpečiť spaľovanie odpadov v spaľovniach s energetickým využitím.

Spaľovanie biologicky rozložiteľných odpadov: znížiť na 0 %:

2.20.2.5 Návrh opatrení

- Zvýšiť separáciu biologicky rozložiteľných odpadov z komunálnych odpadov za účelom ich zhodnocovania

- Dosiagnuť 3 % spaľovanie nebezpečných odpadov v roku 2005.

Zneškodňovanie skládkovaním: Dosiagnuť 12 % zneškodňovanie odpadov skládkovaním v roku 2005

2.20.2.6 Návrh opatrení

- Podporovať materiálové zhodnocovanie odpadov
- Rozšíriť separovaný zber
- Ukončiť možnosti skládkovania opotrebovaných pneumatík
- Vybudovanie zariadenia na materiálové zhodnocovanie odpadov biologicky rozložiteľných.

Nakladanie s biologicky rozložiteľnými odpadmi z komunálnych odpadov: Do roku 2005 dosiahnuť 15 % podiel kompostovania komunálnych biologicky rozložiteľných odpadov.

2.20.2.7 Návrh opatrení

- Rozšíriť separovaný zber biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov z domácností
- Vybudovať zariadenia na kompostovanie
- Vybudovať zariadenia na triedenie komunálnych odpadov
- Hľadať nástroje na podporu rozširovania a zlepšenia zberu a kompostovania biologicky rozložiteľných odpadov, resp. vytvorenie ekonomického trhu pre kompost.

2.21 VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

V riešenom území obce Bešeňov sa nenachádzajú prieskumné územia, chránené ložiskové územia a ani dobývacie priestory.

2.22 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU

Medzi plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu patria plochy:

- legislatívne vymedzené podľa osobitných predpisov
- plochy vyplývajúce z návrhov územných plánov týkajúce sa ochrany a zachovania zvlášť cenných hodnôt v riešenom území.

Plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu sú vymedzené a opísané v textovej časti územného plánu v kapitolách venovaných ochrane kultúrno-historických hodnôt, ochrane prírody a krajiny, ochrane životného prostredia a premietnuté do grafickej časti návrhu územného plánu.

2.23 NÁVRH NA PRIESTOROVÉ USPORIADANIE ÚZEMIA Z HĽADISKA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, PROTIPOVODŇOVEJ OCHRANY, Z HĽADISKA POŽIARNEJ OCHRANY A Z HĽADISKA UŽÍVANIA OSÔB S OBMEDZENOU SCHOPNOSŤOU POHYBU A ORIENTÁCIE

2.23.1 NÁVRH NA PRIESTOROVÉ USPORIADANIE ÚZEMIA Z HĽADISKA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU

Zabezpečenie ochrany osôb z titulu civilnej ochrany obyvateľstva sa uskutočňuje v súlade s ustanoveniami §10 až 12 a §139a ods. 10 písm. m) zákona NR SR č.237/2000 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.50/1976 Zb., v znení neskorších predpisov, vyhlášky č. 297/1994Z. z. o stavebnotechnických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany znení neskorších predpisov a vyhlášky č.348/1998 Z. z. o zabezpečovaní technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej obrany.

2.23.2 NÁVRH NA PRIESTOROVÉ USPORIADANIE ÚZEMIA Z HĽADISKA PROTIPOVODŇOVEJ OCHRANY

- V riešenom území rešpektovať požiadavky v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodný zákon), požiadavky v zmysle zákona č. 666/2004 Z. z. o ochrane pred povodňami, príslušné platné normy a z hľadiska ochrany obcí proti povodňam rešpektovať opatrenia vodohospodárskych orgánov.
- V územiach pozdĺž vodných tokov a vodných plôch odstrániť rozptýlený odpad a divoké skládky a realizovať následnú revitalizáciu územia.
- Opraviť poškodené hrádze, podľa potreby doplniť nové hrádze pozdĺž vodných tokov
- Do území s predpokladaným vybrežovaním vôd, do depresných území pozdĺž vodných tokov nenavrhopovať novú výstavbu, navrhovať sem plochy krajinej zelene s funkciou sprievodnou, zadržiavacou a spevňovacou.
- Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s tokom odsúhlasiť s príslušným vodohospodárskym orgánom.
- Brehové porasty okolo existujúcich a navrhovaných vodných tokov a vodných plôch plnia funkcie estetickú, krajnotvornú, sprievodnú a spevňovaciu. Pri návrhu druhej skladby a kompozičného usporiadania rešpektovať vodohospodárske požiadavky na pobrežné pozemky a na ochranné pásma.
- Ponechať manipulačný pás pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v šírke min 10 m od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty hrádze Starej Žitavy, a min. 5 m od brehovej čiary drobných vodných tokov (obojsťranne), pri vodných nádržiach je určené ochranné pásmo

min. 2-násobkom výšky telesa hrádze a pri obojstrannej hrádzi potoka Paríž 5m od vzdušnej päty hrádze.

- Návrh systému krajinej zelene a systému vodných prvkov v otvorenej krajine i v zastavanom území jednotlivých obcí riešiť formou (krajinnárskeho) generelu vôd a krajinej zelene komplexne pre celé riešené územie spoločného územného plánu obcí, a to v spolupráci s poľnohospodárskymi a vodohospodárskymi orgánmi:
  - z dôvodu úpravy odtokových pomerov a úpravy vodného režimu v riešenom území
  - z dôvodu úpravy veterných pomerov v riešenom území
  - z dôvodu formovania krajinného obrazu v riešenom území
- Sezónne podmáčané pôdy vo voľnej krajine zachovať z dôvodu hydroekologického významu a orné pôdy týchto plôch premeniť na trávne porasty.
- Navrhovať nové drobné vodné plochy a vodné toky, brehovú porasty a pásové, líniové a skupinové prvky krajinej a sídelnej zelene, plniace funkciu protieróziu, pôdoochrannú, vsakovaciu, retenčnú (zadržiaciu) a krajnotvornú.
- V obciach dobudovať systém zachytávania a odvádzania dažďových vôd progresívnym, ekologicky šetrným spôsobom. Aj z tohto dôvodu sú nové verejné komunikačné priestory navrhované s dostatočnou šírkou a počítajú s plochami pre vybudovanie vodných tokov.
- Križovania inžinierskych sietí a komunikácií s vodnými tokmi budú riešené podľa STN 73 68 22 „Križovania a súběhy vedení s vodnými tokmi“.

Pre podrobný návrh krajinnárskeho riešenia riešeného územia, (krajinnársky) generel krajinej zelene a vodných prvkov bude potrebné dopracovať dokumentáciu:

- hydrogeologická štúdia
- generel systému vodných prvkov a krajinej zelene.

2.23.3 NÁVRH NA PRIESTOROVÉ USPORIADANIE ÚZEMIA Z HĽADISKA POŽIARNEJ OCHRANY

- Pri návrhu územného plánu obce rešpektovať požiadavky v zmysle zákona č. 314/2001 Z. z. a ustanovenia Vyhlášky MV SR č. 94/2004, ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarne bezpečnosť pri výstavbe a užívaní stavieb.
- Navrhované verejné komunikačné priestory obce a dopravný systém vytvárajú možnosť dopravnej obsluhy, a teda aj prístupu požiarnej techniky do všetkých častí obce.
- Poľné cesty navrhovať a upravovať tak, aby bola zabezpečená priestorová priechodnosť pre záchranné, požiarne vozidlá.
- V bilanciách potreby vody je započítaná aj potreba požiarnej vody.

2.23.4 NÁVRH NA PRIESTOROVÉ USPORIADANIE ÚZEMIA Z HĽADISKA UŽÍVANIA OSÔB S OBMEDZENOU SCHOPNOSŤOU POHYBU A ORIENTÁCIE

Riešené územie je vzhľadom na svoju prirodzenú konfiguráciu terénu a vzhľadom na navrhovanú zástavbu nie náročné z hľadiska užívania osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Ide prevažne o rovinatý, prípadne mierne zvlnený terén, bez výrazných výškových prevýšení.

- Pri vypracovaní návrhu územného plánu obce rešpektovať Vyhlášku MŽP SR č. 532/2002 Z. z. o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.
- V celom riešenom území navrhovať bezbariérové cestné komunikácie pri priechodoch bez obrubníkov medzi cestami a chodníkmi
- Vstupy do nových verejne prístupných budov navrhovať ako bezbariérové vstupy pre imobilných občanov, pre detské kočíky

- Na vymedzených parkovacích plochách označiť parkovacie stojiská pre imobilných občanov
- Miesta na prekonanie výškových rozdielov medzi dvoma úrovňami terénu vybaviť okrem schodov aj rampami s optimálnym sklonom podľa uvedenej Vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z. z.

2.24 VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKÝCH PÔD A LESNÝCH PÔD NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY

2.24.1 ODŇATIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY

Výhľadový územný rozvoj obce Bešeňov je podľa návrhu riešený pre funkcie bývania, vybavenosti, výroby a dopravy, zohľadňujúci prírodné podmienky, súčasnú štruktúru a disponibilitu územia. K vyhodnoteniu záberov plôch PP pre návrh SÚPN O časť Bešeňov boli použité nasledovné vstupné podklady:

- hranica zastavaného územia k 1.1.1990,
- bonitované pôdno-ekologické jednotky so 7-miestnym číselným kódom (podklad Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôd - Bratislava),
- zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- vyhláška ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 508/2004, ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z.,
- podkladové materiály o vybudovaných hydromelioračných zariadeniach podniku Hydromeliorácie, s.r.o.

Zábery PP sú vyhodnotené podľa jednotlivých navrhovaných lokalít, v závere so sumárom za celú obec. Poľnohospodárske pôdy každej zaberanej lokality sú členené podľa jednotlivých druhov pozemkov, BPEJ a produkčnej kategórie pôd.

U nepoľnohospodárskych pôd (NPP) sa obmedzilo iba na sumár všetkých kategórií NPP spolu. Z grafiky je zrejmé, či ide o záber zastavaných plôch, ostatných, či vodných plôch. Špecifický je záber lesných pôd (LP), ktorý sa obmedzuje iba na zahrnutie plôch lesnej pôdy do lokality bez zásahu do jej vegetačnej zložky. Zaberané plochy lesnej pôdy budú plniť svoju súčasnú funkciu, nebude prichádzať k výrubom drevinnej vegetácie, zásah do vegetácie sa obmedzí iba na dosadbu, revitalizáciu a ozdravenie porastu. Lesné plochy budú súčasťou plôch zelene športu a rekreácie. Prípadný návrh vyňatia lesných pôd bude riešený v nižších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie v zmysle platnej legislatívy. Z toho dôvodu bolo upustené od záberov lesa.

Vyhodnotenie záberov plôch PP je spracované tabuľkovou formou podľa lokalít, funkčného využitia, druhu pozemku a bonitných tried. V grafickej a tabuľkovej časti sú charakterizované poradovým číslom.

Podrobné členenie podľa lokality, druhu pozemku a bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek dokumentuje tabuľka – **Návrh perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely.**

Predpokladá sa nasledovný rozsah záberov:

Trvalý záber celkom

záber celkom	18,4968 ha
z toho v zastavanom území	8,3642 ha
mimo zastavané územia	10,1326 ha
Záber nepoľnohospodárskych pôd	3,4455 ha
Záber poľnohospodárskych pôd	15,0513 ha
Zo záberu poľnohospodárskej pôdy je:	
v zastavanom území	6,8104 ha
mimo zastavané územie	8,2409 ha

2.24.2 CHARAKTERISTIKA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY**Charakteristika poľnohospodárskych pôd na základe BPEJ**

BPEJ 7 miestny kód	Pôdny typ	Skupina odvodu	Poznámka
0019002 0019005 0022002 0017002 0017005	černozeme typické, prevažne karbonátové stredne ťažké až ľahké, s priaznivým vodným režimom čiernice typické, stredne ťažké černozeme čiernicové prevažne karbonátové, stredne ťažké	1	pôda chránená v zmysle zákona č.220/2004 Z. z.
0019011 0020003 0036002 0039002 0039005	černozeme typické, prevažne karbonátové stredne ťažké až ľahké, s priaznivým vodným režimom černozeme typické, prevažne karbonátové, ťažké černozeme typické, karbonátové na karbonátových aluviálnych sedimentoch, stredne ťažké černozeme typické a č. hnedozemné na sprašiach, stredne ťažké	2	pôda chránená v zmysle zákona č.220/2004 Z. z.
0026002 0041002	čiernice glejové, stredne ťažké karbonátové aj nekarbonátové černozeme pseudoglejové, na sprašových a polygénnych hlinách, stredne ťažké až ťažké smonice na slieňoch	3	pôda chránená v zmysle zákona č.220/2004 Z. z.
0012003 0024004 0027003 0038202 0041402	fluvizeme glejové, ťažké čiernice typické až čiernice pelické, veľmi ťažké čiernice glejové, ťažké karbonátové aj nekarbonátové regozeme a černozeme erodované v komplexoch na sprašiach, stredne ťažké černozeme pseudoglejové, na sprašových a polygénnych hlinách, stredne ťažké až ťažké smonice na slieňoch	5	-
0040001 0035001	černozeme typické a č. hnedozemné na piesočnatých substrátoch, ľahké, vysychavé černozeme typické, karbonátové na karbonátových aluviálnych sedimentoch, ľahké, vysychavé	6	-
0030002 0030005	kultizeme rigolované alebo intenzívne kultivované (bez terasovania), stredne ťažké, ľahké až ťažké	7	-

Zdroj: VÚPOP 2005

2.24.3 ZHODNOTENIE PREDPOKLADANÉHO ODŇATIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY

V zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy je treba chrániť poľnohospodársku pôdu zaradenú podľa kódu BPEJ do prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny, uvádzanej v prílohe č. 3 zmieňovaného zákona ako aj pôdu s vykonanými hydromelioračnými, prípadne osobitnými opatreniami na zachovanie a zvýšenie jej výnosnosti a ostatných funkcií, napr. sady, vinice, chmeľnice, protierózne opatrenia.

Vyhodnotenie odňatia plôch z hľadiska ochrany PP v zmysle zákona 220/2004 Z. z. o ochrane PP

typologicko produkčná kategória pôd	Záber PP	Podiel celkovej výmery k zaberanej %
1	1,4012	17,01
2	-	-
3	1,8101	21,96
4	-	-
5-9	5,0296	61,03
Spolu	8,2409	100

Pri poľnohospodárskych pôdach ide o trvalý záber v rámci zastavaného územia obce o výmere 6,8104 ha, zvyšok 8,2409 ha predstavuje záber PP mimo zastavaného územia obce. Cca 40 % pôd patrí medzi najproduktívnejšie a vysoko produkčné poľnohospodárske pôdy zaradené do 1. a 3. kvalitatívnej skupiny BPEJ. **Podliehajú ochrane PP v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní PP.** Cca 60 % poľnohospodárskych pôd nepodlieha ochrane v zmysle tohto zákona, ide o pôdy menej a málo produkčné.

Rozptyl je tvorený týmito parcelami: 270, 297, 298, 301, 377, 603, 604

Hydromelioračné pomery v území

Na lokalitách predpokladaného použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely nie sú vybudované hydromelioračné zariadenia.

Pri realizácii jednotlivých zámerov je nutné:

- nenarušovať ucelenosť honov a nesťažovať obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavieb, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami
- vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskych pôd odnímaných natrvalo a zabezpečiť ich hospodárne využitie na základe bilancie skrývky humusového horizontu.

Vyhodnotenie a zdôvodnenie záberov na poľnohospodárskej pôde

Predmetom Zmeny územného plánu sídelného útvaru Bešeňov z roku 1998 bolo vymedzenie plôch na možnosť umiestnenia a realizácie plôch na individuálnu poľnohospodársku aktivitu súčasne s umiestnením hospodárskych objektov vrátane bývania tzv. poľnohospodárskych usadlostí. Boli navrhnuté a vyhodnotené 4 lokality na záber poľnohospodárskej pôdy pre ďalšie reálne možnosti nového funkčného využitia plôch podľa urbanisticko-architektonického riešenia. Z dôvodu, že každá lokalita bola umiestnená mimo zastavanú časť obce, zábery pôdy v týchto miestach podliehali zákonu o ochrane poľnohospodárskej pôdy, teda vyňatiu z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ktorého rozsah bol stanovený v prípravnej dokumentácii konkretizovanej stavby.

Jedná sa o lokality 1, 2, 3, 4.

Lokalita č. 1 bola v zmene územného plánu z roku 1998 navrhovaná na individuálnu poľnohospodársku aktivitu s možnosťou výstavby usadlostí a občiansku vybavenosť (základná škola) o rozlohe cca 1,44 ha. Prevažná väčšina územia je dnes zastavaná a dodržala sa tu navrhovaná funkcia poľnohospodárskej výroby a občianskej vybavenosti. Iba východná časť lokality nebola dodnes využitá a preto sme ju v našom dokumente znovu zaradili ako súčasť plochy určenej na záber poľnohospodárskej plochy pre nepoľnohospodárske využitie do etapy návrh a označili ju ako Lokalita č. 16

Lokalita č. 2 bola v zmene územného plánu z roku 1998 navrhovaná na individuálnu poľnohospodársku aktivitu s možnosťou výstavby usadlostí o rozlohe cca 2 ha na ornej pôde. Toto územie je dnes zastavané ako zmiešané územie bývania a rekreácie.

Lokalita č. 3 bola v zmene územného plánu označená ako nedoporučená verzia a dodnes nebola zastavaná.

Lokalita č. 4 bola navrhovaná, v zmene územného plánu z roku 1998, na individuálnu poľnohospodársku aktivitu s možnosťou výstavby usadlostí o rozlohe cca 1,8 ha. Prevažná väčšina územia dodnes nebola využitá. Len úzky pás na dotyku so zastavaným územím obce bol zastavaný ako zmiešané územie s dominantnou funkciou bývania.

Predmetom vyhodnotenia tejto územnoplánovacej dokumentácie sú aj novonavrhnuté zábery poľnohospodárskej pôdy:

Lokalita č. 1 - je navrhovaná na bývanie

Jedná sa o zábery jestvujúcej ornej pôdy a záhrady, v zastavanom území obce 0,0703 ha z celkovej 0,0921 ha a mimo neho 0,0218 ha (viď grafická časť).

Lokalita č. 1 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 2 - je určená pre funkciu výroby

Jedná sa o zábery jestvujúcej ornej pôdy mimo zastavaného územia obce 1,3408 ha. Odnímaná pôda, v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu pôdno-ekologickej jednotky do prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny, uvádzanej v prílohe č. 3 zmieňovaného zákona, je chránená (viď grafická časť).

Lokalita č. 2 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 3 - je určená pre funkciu výroby

Jedná sa o zábery jestvujúcej ornej pôdy mimo zastavaného územia obce 4,0011 ha. Odnímaná pôda, v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu pôdno-ekologickej jednotky do prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny, uvádzanej v prílohe č. 3 zmieňovaného zákona, je čiastočne chránená t. j. 0,0235 ha ornej pôdy mimo intravilánu (1 skupina BPEJ) a 0,4250 ha ornej pôdy mimo intravilánu (3 skupina BPEJ)(viď grafická časť).

Lokalita č. 3 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 4 - je určená pre funkciu dopravy

Jedná sa o zábery jestvujúcej ornej pôdy mimo zastavaného územia obce 0,1876 ha a nepoľnohospodárskej pôdy. Odnímaná pôda, v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu pôdno-ekologickej jednotky do prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny, uvádzanej v prílohe č. 3 zmieňovaného zákona, je čiastočne chránená t. j. 0,0117 ha ornej pôdy mimo intravilánu (1 skupina BPEJ) a 0,0421 ha ornej pôdy mimo intravilánu (3 skupina BPEJ)(viď grafická časť).

Lokalita č. 4 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 5 - je navrhovaná pre rozšírenie zelene

Jedná sa o zábery jestvujúcej ornej pôdy mimo zastavaného územia obce 1,1855 ha.

Lokalita č. 5 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 6 - je navrhovaná pre rozšírenie zelene

Jedná sa o zábery jestvujúcej ornej pôdy mimo zastavaného územia obce 0,1381 ha. Odnímaná pôda, v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu pôdno-ekologickej jednotky do prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny, uvádzanej v prílohe č. 3 zmieňovaného zákona, je čiastočne chránená t. j. 0,0022 ha ornej pôdy mimo intravilánu (viď grafická časť).

Lokalita č. 6 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 7 - uvažuje sa tu s rozvojom rekreácie a športu

Jedná sa o zábery nepoľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia obce.

Lokalita č. 7 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 8 - je určená pre funkciu dopravy

Jedná sa o zábery nepoľnohospodárskej pôdy v zastavanom území obce.

Lokalita č. 8 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 9 - je navrhovaná na bývanie

Jedná sa o zábery jestvujúcej vinice a záhrady v zastavanom území obce 1,7520 ha a nepoľnohospodárskej pôdy.

Lokalita č. 9 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 10 - je určená pre občiansku vybavenosť

Jedná sa o zábery jestvujúcej záhrady v zastavanom území obce 0,5180 ha a nepoľnohospodárskej pôdy.

Lokalita č. 10 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 11 - je navrhovaná na bývanie

Jedná sa o zábery jestvujúcej záhrady a trvalého trávnatého porastu v zastavanom území obce 3,6195 ha a nepoľnohospodárskej pôdy.

Lokalita č. 11 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 12 - je určená pre funkciu dopravy

Jedná sa o zábery nepoľnohospodárskej pôdy v zastavanom území obce.

Lokalita č. 12 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 13 - je navrhovaná na bývanie

Jedná sa o zábery nepoľnohospodárskej pôdy v zastavanom území obce.

Lokalita č. 13 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 14 - je určená pre občiansku vybavenosť

Jedná sa o zábery jestvujúcej záhrady v zastavanom území obce 0,0572 ha a nepoľnohospodárskej pôdy.

Lokalita č. 14 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 15 - je určená pre funkciu dopravy

Jedná sa o zábery nepoľnohospodárskej pôdy v zastavanom území obce.

Lokalita č. 15 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 16 - uvažuje sa tu s rozvojom rekreácie a športu

Jedná sa o zábery jestvujúcej ornej pôdy mimo zastavaného územia obce 0,8156 ha a nepoľnohospodárskej pôdy. Odnímaná pôda, v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu pôdno-ekologickej jednotky do prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny, uvádzanej v prílohe č. 3 zmieňovaného zákona, je chránená (viď grafická časť).

Lokalita č. 16 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 17 - je navrhovaná na zalesnenie

Jedná sa o zábery jestvujúcej ornej pôdy mimo zastavaného územia obce 0,5504 ha. Odnímaná pôda, v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy zaradená podľa kódu pôdno-ekologickej jednotky do prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny, uvádzanej v prílohe č. 3 zmieňovaného zákona, je chránená (viď grafická časť).

Lokalita č. 17 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 18 - *je navrhovaná na bývanie*

Jedná sa o zábery jestvujúcej ornej pôdy v zastavanom území obce 0,3663 ha.

Lokalita č. 18 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Lokalita č. 19 - *je navrhovaná na bývanie*

Jedná sa o zábery jestvujúcej ornej pôdy v zastavanom území obce 0,3162 ha.

Lokalita č. 19 je v zmysle časového harmonogramu zaradená do etapy návrh.

Rozptyl - *je navrhovaný na individuálnu bytovú výstavbu*

Jedná sa o plochy jestvujúcej záhrady v zastavanom území obce 0,1109 ha a nepoľnohospodárskej pôdy.

Rozptyl je v zmysle časového harmonogramu zaradený do etapy návrh.

Tabuľka – Návrh perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely

Lokalita	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Záber plôch z toho		Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy						Hydromelióracie	Záber NP	*Pozn.
				v zast. území	mimo zast.úz.	Spolu v ha	DRP	BPEJ	Skupina BPEJ	v zast. území	mimo zast.úz.			
1	Bešeňov	bývanie	0,0921	0,0703	0,0218	0,0921	orná pôda záhrada	0040001	6		0,0218			
2	Bešeňov	výroba	1,3408		1,3408	1,3408	orná pôda	0041002	3		1,3408			alt. 0
3	Bešeňov	výroba	4,0011		4,0011	4,0011	orná pôda	0019002	1		0,0235			alt. 0
							orná pôda	0041002	3		0,4250			alt. 0
							orná pôda	0040001	6		3,5526			
4	Bešeňov	doprava	0,3695		0,3695	0,1876	orná pôda	0019002	1		0,0117		0,1819	alt. 0
							orná pôda	0041002	3		0,0421			alt. 0
							orná pôda	0040001	6		0,1338			
5	Bešeňov	zeleň	1,1855		1,1855	1,1855	orná pôda	0038202	5		1,1855			
6	Bešeňov	zeleň	0,1381		0,1381	0,1381	orná pôda	0041002	3		0,0022			alt. 0
							orná pôda	0038202	5		0,1359			
7	Bešeňov	šport, rekreácia	1,1019		1,1019								1,1019	
8	Bešeňov	doprava	0,0653	0,0653									0,0653	
9	Bešeňov	bývanie	1,9372	1,9372		1,7520	vinice				0,0098		0,1852	
							záhrada				1,7422			
10	Bešeňov	obč. vybavenosť	0,5935	0,5935		0,5180	záhrada				0,5180		0,0755	
11	Bešeňov	bývanie	3,9487	3,9487		3,6195	záhrada				3,5685		0,3292	
							TTP				0,0510			
12	Bešeňov	doprava	0,0187	0,0187									0,0187	
13	Bešeňov	bývanie	0,4322	0,4322									0,4322	
14	Bešeňov	obč. vybavenosť	0,1255	0,1255		0,0572	záhrada				0,0572		0,0683	
15	Bešeňov	doprava	0,1146	0,1146									0,1146	
16	Bešeňov	šport, rekreácia	1,4235		1,4235	0,8156	orná pôda	0019002	1		0,8156		0,6079	alt. 0
17	Bešeňov	zalesnenie	0,5504		0,5504	0,5504	orná pôda	0019002	1		0,5504			alt. 0
18	Bešeňov	bývanie	0,3663	0,3663		0,3663	orná pôda				0,3663			
19	Bešeňov	bývanie	0,3162	0,3162		0,3162	orná pôda				0,3162			
rozptyl	Bešeňov	IBV	0,3757	0,3757		0,1109	záhrada				0,1109		0,2648	
Celkom			18,4968	8,3642	10,1326	15,0513					6,8104	8,2409	0,0000	3,4455

Poznámky: DRP - druh pozemku, NP - nepoľnohospodárska pôda, TTP - trvalý trávnatý porast, IBV - individuálna bytová výstavba

*Pozn.: Na základe schváleného zadania bol spracovaný Koncept SÚPN O v súlade s požiadavkami a cieľmi stanovenými v zadaní a tieto, v súlade s ustanoveniami stavebného zákona, boli priemietnuté do konkrétnych návrhov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. V zmysle "Súborného stanoviska orgánu územného plánovania ku konceptu spoločného územného plánu obcí Bešeňov, Branovo, Dubník, Gbelce, Jasová, Nová Vieska, Rúbaň, Strekov, Svätý Peter, Svodín, Šarkan", (s prílohou "Vyhodnotenie pripomienok ku konceptu SÚPN O" - v ktorom boli vyjadrené a vyhodnotené pripomienky jednotlivých oslovených orgánov, organizácií a verejnosti) bol vypracovaný invariantný návrh riešenia územného plánu. V návrhu riešenia sú premietnuté poznatky z prieskumov a rozborov, požiadavky schválené v zadaní, schválené návrhy z variantne spracovaného konceptu ako aj v zmysle "Súborného stanoviska orgánu územného plánovania ku konceptu spoločného územného plánu obcí Bešeňov, Branovo, Dubník, Gbelce, Jasová, Nová Vieska, Rúbaň, Strekov, Svätý Peter, Svodín, Šarkan". Návrh riešenia územného plánu je spracovaný v súlade s §12 Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z., v rámci ktorého nie je možné alternatívne umiestnenie záberov poľnohospodárskej pôdy.

2.25 HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJMÄ Z HĽADISKA ENVIROMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNOTECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

Návrh spoločného územného plánu obce bol spracovaný na základe schváleného zadania v súlade s požiadavkami a cieľmi stanovenými v zadaní. Tieto požiadavky boli premietnuté, v súlade s ustanoveniami stavebného zákona, do konkrétnych návrhov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.

Je predpoklad, že ďalší územný rozvoj obce ovplyvnia nasledovné údaje:

- malebný nížinný a pahorkatinový reliéf, Parížsky potok, riečka Žitava, drobné vodné toky, vodné plochy existujúce a navrhované, menšie lesné komplexy
- strategická poloha obcí medzi turistickými a rekreačnými cieľmi
- poloha obcí v blízkosti hraníc s Maďarskom, Ostrihom, Štúrovo
- dobré dopravné napojenie obcí
- ovocné sady, vinice, úrodná poľnohospodárska pôda, tradície
- rozvoj športovo-rekreačných, agroturistických aktivít
- predpoklad možného mierneho nárastu obyvateľstva migráciou, mierneho nárastu záujmu o rekreačné využitie, podmienený kvalitou obytného prostredia a vybavenosti územia pre CR
- perspektíva pracovných príležitostí v oblasti ochrany a obnovy a udržiavania poľnohospodárskej krajiny, nové formy zamestnanosti
- perspektíva rozvoja bývania v prírodne hodnotnom území.

Návrh spoločného územného plánu obcí rozvíja všetky funkcie v území, dominantne sa orientuje na funkcie bývanie, šport, rekreácia, občianska vybavenosť.

Bývanie – návrh počíta s intenzifikáciou a skvalitňovaním existujúcej obytnej zástavby, určuje potenciálne vhodné plochy pre bývanie v etape návrhovej a výhľadovej, zachováva existujúce, oživuje opustené poľnohospodárske usadlosti, majery, samoty.

Občianska vybavenosť – plochy pre OV prednostne umiestňuje v centrálnej časti obce, v navrhovaných plochách pre bývanie, v navrhovaných rekreačných územiach, orientuje sa na OV pre turizmus, šport a rekreáciu.

Turizmus, šport a rekreácia – sú rozvíjané na menších plochách v zastavanom území obce, na väčších plochách v otvorenej krajine, so zastavaným územím obce sú spojené sústavou peších trás a líniami a plochami krajinej a sídelnej zelene, obce sa prednostne orientujú na rozvoj turizmu, športu a rekreácie.

Výrobné aktivity – sú vymiestňované zo stredov obcí, umiestňované do okrajových častí obcí, do existujúcich, prípadne opustených poľnohospodárskych areálov, alebo do navrhovaných zmiešaných výrobných areálov, obce sa orientujú na menšie výrobné prevádzky bez škodlivých vplyvov na obytné, rekreačné prostredie a na otvorenú krajinu.

Krajinná a sídelná zeleň, vodné toky, vodné plochy – existujúce i navrhované plochy a línie zelene a vodných prvkov budú tvoriť prírodný nosný spojený systém v území, návrh sa venuje tiež problému záplavových vôd (z urbanistického hľadiska).

Technická vybavenosť – návrh rešpektuje súčasné potreby TV obce a zabezpečuje pokrytie návrhových a výhľadových potrieb.

Dopravná vybavenosť – návrh sa sústreďuje na skvalitňovanie existujúcej dopravnej siete, na využitie existujúcich a doplnenie nových ciest nižších kategórií, predovšetkým poľných ciest pre potreby turizmu, športu a rekreácie.

Pre rozvoj jednotlivých funkcií v území sú stanovené zásady a regulatívy.